

196

Η ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΤΗΣ
ΤΡΙΤΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
ΕΙΣ
ΦΥΛΛΑΔΙΑ ΠΕΝΤΕ
ΥΠΟ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΜΗΗΜΟΣΥΝΗΣ
Χ. Νικολαΐδου Φιλαδέλφειας.

1844.

Η ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΤΗΣ
ΤΡΙΤΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

ΕΙΣ
ΦΥΛΛΑΔΙΑ ΠΕΝΤΕ

ΥΠΟ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ.

Δυσμάχων γάρ, ἀνθρώπων ἐλευθεριάζαντας
ἐν ταῖσι ἀρίστοις, δώλως ἤμεν.
(ΕΠΙΜΕΝΙΔΗΣ.)

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΜΗΝΗΣΟΥΝΗΣ

Χ. Νικολαίδου Φιλαδέλφειας.

1844.

Ε ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΤΗΣ

ΤΡΑΠΙΖΗΣ ΕΠΙΤΡΟΜΗΣ

ΕΤΣ

ΦΥΛΑΞΑΔΙΑ ΜΗΝΤΕ

ΤΗΣ

ΚΑΘΗΜΕΡΑ

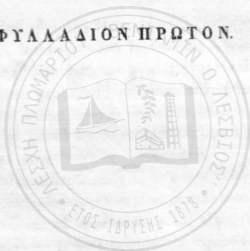

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΜΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΤΩ

1811

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Η ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΤΗΣ
ΤΡΙΤΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ.

30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1843.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Περὶ τὰ μέτα τοῦ θέρους, ἐπανεληθῶν ἐκ τῆς ἀλ-
λοδαπῆς, ἐπορευομένη ἀπὸ Πατρῶν εἰς Ἀθήνας.

Καὶ καθ' ὁδὸν ἀπήντων ἀγροὺς ἐγκαταλελειμμέ-
νους, κώμας χηρεούσας κατοίκων, πόλεις μαστιζο-
μένας ὑπὸ πενίας, σιωπὴν καὶ πένθος δούλιον ἀπαν-
ταχοῦ. Ἡ Ἑλλὰς ὡμοίαζεν εὐρὺ ἀλάλων Κατάστη-
μα, ὅπου φωνὴ ἔναρθρος δὲν ἀκούεται.

Καὶ πλήρης βαρυθυμίας ἔφθασα περὶ δειλὴν ὄψιν
εἰς τὴν βασιλεύουσαν. Οἱ πολῖται περιεπλανῶντο δυσ-
πνοῦντες ὡς εἰς ἄζωτον ἀέρα καὶ κύπτοντες ὑπὸ
τὸν μολύβδινον χιτῶνα ἐνδεκχετοῦς τυραννίας.

Ἐπλησίαζε τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας νὰ ἐκλείψῃ
Τὰ τοῦ Ὁλῶνος φωτίζον ἀνακτόρια ἐν θλίψει.

Γοιθικὸν αὐτὰ μνημεῖον,

Μεταξὺ τῶν Παρθενῶνων ἔστεκον καὶ τῶν Θεσείων
Καθὼς στέκονται τὰ ἔθνη σήμερον τῶν Εὐρωπαϊκῶν
Σκτεινὰ ἐμπρὸς τῆς δόξης τῶν Ἑλλήνων τῶν ἀρχαίων.

Ἄρῳνοι ἐδῶ πολῖται περιήρχοντο τοὺς δρόμους
 Μὲ ἀπαυδημένον βῆμα, μὲ βραυστχυμένους ὤμους,
 Καὶ τὸ βλέμμα των μηνύον ἀπαθῆ παραφροσύνην

Πικρὰν ἔσταζεν δόδυνην,

Τὸ πολεμικὸν δὲ ἤχει τύμπανον τῆς Βαυαρίας
 Διακόπτων τὴν βαθεῖαν σιωπὴν τῆς Κεκροπίας.

Καὶ τὴν ἐπαύριον βραδυπορῶν πρὸς τὸν Πειραιᾶ
 μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου τοῦ ποιητοῦ διὰ λεωφόρου
 πεπαλαιωμένης καὶ κονιοστρώτου, καὶ βλέπων τὰ πάν-
 τα νεκρά, «δὲν νομίζεις, εἶπα πρὸς τὸν συνοδοιπόρον
 μου, ὅτι παρίστασαι εἰς θλιβερὸν κοιμητήριον; Οἱ
 Βαυαροὶ Τεργῆνες, φέροντες λαγῆνους ὕδατος στυ-
 γίου καὶ περιβραίνοντες τὴν Ἑλλάδα, ἐπέχυσαν παν-
 ταχοῦ τὴν καταστροφὴν.

• Καταβάνει ἀπ' Ἀθήνας μέχρι Πειραιῶς παχεῖα
 Καὶ σκεπάζει τὰς ἐκτάσεις τῶν τριόδων ἢ κονία,
 Ὡς νὰ ἦσαν ἀπὸ μόνην

Ἵλην εὐθρυπτον ἀργίλλου καὶ νὰ ἔρρευσαν εἰς κόνιν
 Θρόνος, Κράτος, εὐνομία, ἐθνικὴ μεγαλειότης
 Καὶ τὰ τρόπαια τῆς πάλης τῆς ἐνδόξου μας καὶ πρώτης.

• Εἰς γῆν, ἣτις ἐδουλώθη καὶ οὐδὲ τοὺς ἐνθυμεῖται,
 Ὁ Καρᾶϊσκάκης γείτων μετὰ τοῦ Μισούλη κεῖται.
 Τῆς μακρᾶς ξηρᾶς ἐκεῖνος καὶ αὐτὸς τοῦ παραλίου,
 Φύλακες τοῦ Βασιλείου,

Εἰς οὐτιδανὰ μνημεῖα κοίτονται λησμονημένοι

Κ' εἰς τοὺς ὅσοι πλημμυροῦσι τὰς Ἀθήνας ξένους ξένοι...

« Ἄλλ' ἀνάτεινον τὰ ὠτά σου... Δὲν ἔρχεται

μακρόθεν φωνή τις συγκεχυμένη; Ἐγγισον τὴν χεῖρά σου εἰς τὸ ἔδαφος... Δὲν τὸ αἰσθάνεσαι τρέμον; Κινεῖται τι μυστηριώδες εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς. Βουλὴ Θεοῦ τελεῖται εἰς τὴν χώραν ταύτην.»

Καὶ μετέβην εἰς Ἄνδρον, καὶ αὐτοσχεδιάζον ἐκεῖ νέον ποίημα, Ὁ Ἐπαναστάτης. Ἄλλ' ἐξαίφνης σὺ, λαὲ ἀθηναϊκὲ, προλαβὼν ἔπραξας ὑπὲρ πᾶν ὅ,τι ἐγὼ ἔγραφον. Ἡ Τρίτη Σεπτεμβρίου ὑπῆρξεν ὀλόκληρος ἐποποιία, ὑπερβάλλουσα τὴν λαμπροτέραν φαντασίαν.

Ἡ πυρώδης ἐστία τῆς Ἐλευθεροτυπίας πολὺν χρόνον ἐθήρμανε λέβητα φραττόμενον ὑπὸ τοῦ βαρέως πώματος τῆς δεσποτείας. Τὸ ἐν αὐτῷ ζέον ὕδωρ, ἀνελθὼν εἰς ἀτμοὺς, ἀπετίναξε βιαίως τὸ ἐπιστόμιον.

Ἀκούσας τὰ θαυμάσια τῆς χειρός σου καὶ διαπερῶν ἐλευθέραν τὴν ἑλληνικὴν θάλασσαν, ἐνόμιζον μὰ τὸν τυραννοπλήκτην κεραυνόν σου! ὅτι τὸ φέρον με πυρόσκαφον δὲν ἔπλεεν, ἀλλ' ἐπέτα ἐπὶ τῶν ἐλαφρῶν πτερύγων τῆς Ἐλευθερίας.

Ἦλθα πάλιν εἰς Ἀθήνας· κατὰ πρῶτον ἐτόλμησα ν' ἀναβλέψω ὑπερηφάνως εἰς τὰ μνημεῖα τῶν προγόνων· ἐφαίνοντο ἄλλοτε κατηφῆ καὶ ὀμιχλώδη· τὰ εἶδα σήμερον φαιδρὰ καὶ ἀκτινοβόλα.

Ἦλθα εἰς Ἀθήνας· αἰσθάνθη τὴν γῆν τῶν ἀναδίδουσαν πῦρ, καὶ τὸ πῦρ τοῦτο καταφλέγει τὴν Μοῦσάν μου.

Ἦ τέθριππος τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου προβαίνει στεφανηφόρος. Θέλω ἀκολουθήσει τὴν τροχίαν τῆς ὄχι μόνον πεῖδος ἰγνέων παρὰ λυδίου ἄρμα, ἀλλὰ καὶ τοξότης ἔχων τετανυμένην τὴν ποιητικὴν νευρὰν καθ' οὗ τινος ἤθελεν ἐπιχειρήσει νὰ τὴν ἐκτρέψῃ τῆς ὁδοῦ. Ἦ ἐν Προνοίᾳ Συνέλευσις ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς πικρὰ μαθήματα, καὶ ἱκανοὺς ἐνιαυτοὺς ἐχύσαμεν δάκρυα μεταμελείας.

Η ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ.

Α.

Εἶναι σκότος· σπινθηρίζουν ἅτρα πλήθος ὡς αἱ ἄμμοι·
Μία λάμπει καὶ κινεῖται εἰς τὸν οὐρανὸν παλάμη·
Καταβαίνει κ' εἰς τὰ πέντε ὄμματα τῆς Ἐξουσίας· (*)
Ῥίπτει κάλυμμα μωρίας·

Πλησιάζει τὸν Καλλέργην, Μακρυγιάννην καὶ Σκαρβέλην,
Τοὺς φωτίζει, κ' εὐλογεῖται ἅπας ὁ λαὸς ὁ Ἕλλην.

Εἰς αὐτὴν τὴν εὐλογίαν ἐξυπνᾷ ἡ πόλις ὅλη·
Πανταχόθεν ἀναλάμπουν ὀφθαλμοὶ σπινθηροβόλοι,
Καὶ τοῦ Ῥήγα τοῦ Φεββρίου μὲ βροντὴν ξιφῶν μεγάλην
Οἱ παιᾶνες ἤχουν πάλιν·

Δίς καὶ τρίς τῶν ἀνακτόρων, ὡς νὰ θελῃ νὰ τὰ ρίψῃ,
Ἦ Καλλέργης μ' ἀποστάτην ὀφθαλμὸν μετροῦ τὰ ὕψη·

Κ' εἰς τὰς παλαιὰς μας πέτρας γοργὸν βλέμμα περιφέρων,
« Αὐτὰ βλέπετε, ρωγνάζει, τὰ μνημεῖα τῶν πατέρων ;

(*) Εἰ; τοὺς πέντε ὄπουροὺς.

Αυτά είναι τὰ Θησεΐα καὶ αὐτὰ οἱ Παρθενῶνες,

Τ' ἄρῃσαν δὲ οἱ αἰῶνες

Θιλοντες νὰ ἐνθυμίζουσι εἰς ἡμᾶς τὸν πάντα χρόνον

ἽΟτι τέκνα τῶν Λυκούργων εἴμεθα καὶ τῶν Σολῶνων. »

ἽΩ πατρίς τῶν Ἀρμοδίων,

ἽΩ πατρίς τῶν Θρασυβούλων,

Θάρρει! θάρρει! πλέον βίον

Δέν θὰ ζῆς αἰσχρὸν καὶ δοῦλον.

B.

Τοὺς ἀρχαίους ἥρωάς των ἀνευρίσκουσι αἱ Ἀθηναίαι
 Λαῶς, σύμβουλοι τοῦ Κράτους, στρατεύματα, ἐν σῶμα εἶναι

Καὶ ὡς ἓνας μονομάχος

Τρέχουσιν εἰς τὴν παλαίστραν μ' εὐτολμίαν καὶ μὲ τάχος·

Τ' ἀνακτόρια κυκλοῦνται· μὲ τὸ δόρυ ἐπλημένον

ἽΟ λαὸς τὸ Σύνταγμα του, τὴν φυγὴν ζητεῖ τῶν ξένων.

Διαδέχεται τὴν νύκτα ῥοδοπρόσωπος ἡμέρα·

ἽΕκοιμήθης Ἑλλάς! δούλη, ἐσηκώθης ἐλευθέρα,

Καὶ τὸν συνταγματικὸν σου ἐτελείωσες ἀγῶνα

Χωρὶς αἵματος σταγόνα·

Μὲ τὸ Σύνταγμα εἰς χεῖρας, γίγας φθάνων εἰς τὰ νέφη,

ἽΟ Καλλέργης μὲ τὰς τρεῖς σου μυριάδας ἐπιστρέφει.

Σάλπιγγες τῆς ἀθανάτου Φρουρᾶς « Σύνταγμα » βοᾶτε!

Τύμπανα τῆς ἀθανάτου Φρουρᾶς « Σύνταγμα » βροντᾶτε!

ἽΕὐρροσύνης τώρα δάκρυ, νικηφόρε λαέ, χύνε!

ἽΕορτάσατε, Ἀθηναίαι!

ἽΑποκαλυφθῆτε ὄλοι, καὶ ὡς ἽΑγία ἽΑγίων

Θέσατε τὸ ἱερόν μας Σύνταγμα εἰς τὸ Θησεῖον!

Ναί, πατρίς τῶν Ἀρμοδιῶν,
 Ναί, πατρίς τῶν Θρασυβούλων,
 Οἱ λαμπροὶ σου παῖδες βίαν
 Δέν θὰ ζήσουν πλέον δοῦλον.

Γ'.

Γράφε, Φαλμεράηρ, γράφε! μὲ τὸν σίδηρον εἰς χεῖρας
 Ἦλθαμεν τρεῖς μυριάδες εἰς τοῦ Ὄθωνος τὰς θύρας
 Κ' εὔραμεν εἰς τὰ ἐδάφη ἄργυρον, χρυσὸν χυμένον
 Ἴδικόν μας, ὄχι ξένον.

Πλὴν τὸ Σύνταγμα λαβόντες δὲν ἐλάβομεν βελόνην,
 Καὶ δὲν ἐρρίψεν ἡ χεὶρ μας πέτραν μίαν εἰς σὰς μόνην.

Κατατρώγαμεν τὸ αἶσχος δέκα χρόνους ἐνδομύχως,
 Κ' ἔφευγεν ὁ εὐδιδὸς μας οὐρανὸς ἐμπρὸς μας δίχως
 Δίχως τὴν τερπνὴν του δρόσον, Βαυαρέζοι, νὰ γευθῶμεν

Τώρα μόνον, τώρα ζῶμεν

Τὴν φιάλην τῆς μακρᾶς τῆς ἐντροπῆς τῶν δέκα χρόνων
 Σὰς ἐπέστρεψεν εἰς μίαν ἡ Ἑλλὰς ἡμέραν μόνον.

Ἐκρυπτες τ' ἀγάλματά σου ὑπὸ γῆν, πατρίς μου φίλη,
 Φοβουμένη μὴν ὁ Ῥόσης εἰς τὸ Μόναχον τὰ στείλῃ
 Ἐκθαπέ τα' ὡς τὸν θεῖον Ὑμηττὸν ὁ δίχως νέφη
 Ἥλιός σου Ῥοδοστέφει,

Ῥοδοστέφει τοὺς ναοὺς σου καὶ τ' ἀρχαῖά σου μνημεῖα
 Ἡ καλὴ καὶ φαεινὴ σου σήμερον Ἐλευθερία.

ὦ πατρίς τῶν Ἀρμοδιῶν,

ὦ πατρίς τῶν Θρασυβούλων,

Γράψε εἰς λαμπρὸν μνημεῖον

«Βίον πλέον δὲν ζῶ δοῦλον».

ΕΙΚΩΝ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ.

A.

Τὴν ἐν Μαραθῶνι νίκην εἶχε πάλαι ἱστορήσει

Ἡ γραφὴς τοῦ Πολυγνώτου,

Καὶ τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου πρέπει ν' ἀπαθανάτισῃ

Κάλαμος ζωγράφου πρώτου.

Πόλις, πόλις τῆς Παλλάδος! μίαν νύκτα ὁ λαὸς σου
Εἰς τὸ μέσον τῆς γλυκείας ἀστρολάμπφους καὶ δρόσου
Ἐξυπνᾷ, καὶ εἰς τὸν ἤχον τῶν κωδῶνων, τῶν τυμπάνων

Καὶ τῶν μουσικῶν ὀργάνων

Πρὸς τ' ἀνάκτορα συβρέει, καὶ οἱ Βεῖκοι συνάμα

Καὶ Σκαρβέλαι καὶ Ῥοδίται προλογίζουσι τὸ δρᾶμα.

Ἔρχεται τὴν αὐτὴν νύκτα μὲ τὰς δάφνας τοῦ τὰς τόσας

Ὁ τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα σύνολον ἀπολυτρώσας

Ἡρῶς Τσώρτσης καὶ εἰς ὄραν συγκαλεῖ μεσονυκτίου

Σύνοδον τοῦ Συμβουλίου,

Καὶ ὁ Μεταξᾶς καὶ Λόντος συνωμόται καὶ ἀρχαῖοι

Φαίνονται ὑπὸ τοὺς λύχνους Γερουσιασταὶ Ῥωμαῖοι.

B.

Τὴν ἐν Μαραθῶνι νίκην εἶχε πάλαι ἱστορήσει

Ἡ γραφὴς τοῦ Πολυγνώτου,

Καὶ τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου πρέπει ν' ἀπαθανάτισῃ

Κάλαμος ζωγράφου πρώτου.

Ἐξιστόρησε, ζωγράφε! Τρεῖς Ἑλλήνων μυριάδες

Ἐπαιάνιζαν, καὶ γύρω ἀντελάλουν αἱ κοιλάδες.

Ἔρχεται εἰς τὸν ἐξώστην τῶν ἀνακτορίων ἕως

Μετὰ τοῦ ἀρχιερέως

Ὁ μονάρχης κ' ἐν τῷ μέσῳ τριῶν πρέσβειων μαρτύρων
Εἰς τὸ Σύνταγμα ὁμνῶναι, καὶ τὸν χρεῖε λαοῦ μῦρον.

Τάλαν ἔθνος, ὅ, που εἶδες εἰς τοὺς δρόμους τῆς Προνοίας
Τοὺς ὠχρούς σου παραστάτας θύματα τῆς Βαυαρίας
Καὶ χυθέντα εἰς τὴν γῆν σου στρατὸν ἄνανδρον καὶ ξένον

Καὶ τὸν Χάρτην σου σχισμένον,

Ἔψωσε τὸ μέτωπόν σου καὶ ἰδὲ τὴν θείαν δίκην,

Ἦτις τρισηδοξοτέραν σ' ἐπεφύλαττε τὴν νίκην!

Γ.

Τὴν ἐν Μαραθῶνι νίκην εἶχε πάλαι ἱστορήσει

Ἡ γραφὴς τοῦ Πολυγνώτου,

Καὶ τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου πρέπει ν' ἀπαθανاتیση

Κάλαμος ζωγράφου πρώτου.

Ὁ λαὸς ἐκχύσας ὄλον τῆς ὀργῆς του τὸν κρατῆρα,
Τροπαιοῦχος ἐπιστρέφει μὲ τὸν Χάρτην εἰς τὴν χεῖρα.
Παίζουσι μὲ τοὺς ἀέρας ἑκατὸν καλάϊ καὶ νέαι

Πολυχρώματοι σημαῖαι,

Καὶ εἰς τὰς ἀκτίνας μία γλυκολάμπει τοῦ ἡλίου,
Δῶρον δύο νεανίδων (*), ἡ τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἔπνος εἶχε τὴν Ἑλλάδα, ὄχι θάνατος ὃ νέαι!

Ἡ πατρίς ἀναζῆ τώρα μαθηταὶ εἰς σὰς γενναῖοι!

Ἐσιώπησε πρὸ χρόνων ὁ ἀλέκτωρ τῆς γλυκειάς

Εἰς ἡμᾶς Ἐλευθερίας.

Τοὺς ἐωθινοὺς ψαλμούς του ἀρχινᾷ ἰδοὺ ἐκ νέου

Ἀπὸ ἄκρων τοῦ Σουλίου μέχρις ἄκρων τοῦ Μαλέου.

(*) Τῶν δύο θυγατέρων τοῦ Κυρίου Μιχαὴλ Σούτσου.

Δ.

Τὴν ἐν Μαραθῶνι νίκην εἶχε κάλαι ἱστορήσει
 Ἡ γραφίς τοῦ Πολυγνώτου,
 Καὶ τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου πρέπει ν' ἀπαθανάτισῃ
 Κάλαιμος ζωγράφου πρώτου.

Στολισθῆτε μὲ τὸ νέον Ἀριστεϊόν σας, Ἀθῆναι!
 Τὸ ἀμάραντόν μας ῥόδον τῆς Ἐλευθερίας εἶναι
 Εἶναι πορφυροῦν διότι αἷμα ἔμελλε νὰ τρέξῃ
 Καὶ τὰ στέρνα σου νὰ βρέξῃ,

Ἄν οἱ παῖδες σου τὸν Χάρτην δὲν ἀπέσπων μ' εὐτολμίαν
 Ὡς ἀπὸ ἀνθρώπου στήθος ἀποσπᾷ τις τὴν καρδίαν.

Ἕλληνας, μὲ ταύτην τῶρα τὴν ταινίαν τὴν κοκκίνην
 Δέσσατε τοῦ Ἐθνοσήμου καὶ τὴν κυανὴν ἐκείνην!

Μὲ τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου
 Καὶ τὴν Εἰκοστήν σας Πέμπτην στολισθῆτε τοῦ Μαρτίου,
 Καὶ εἰς τοὺς λαοὺς εἰπέτε· « Λάβετε εἰς τοὺς αἰῶνας
 Ὡς ὑπογραμμὸν τοὺς δύο τρισηνδόξους μας ἀγῶνας! »

— — — — —
 Η ΑΠΟΔΙΩΞΙΣ ΤΩΝ ΒΑΥΑΡΩΝ.

Δ.

Αἶνα τῆς Ἐλευθερίας, ἣτις καίεις τὴν Ἑλλάδα,
 Ἄναψε καὶ τοῦ νοός μου τὴν ἀποσβυσθεισαν δάδα!
 Θέρμανέ με! δέκα χρόνων μ' ἀπεψύχρανε δουλεία.

Εἶν' ἡ Μοῦσά μου ὁμοία
 Μὲ τὸν ἐνταρξασθέντα ζωντανὸν ὑπὸ τὴν πλάκα,
 Ὅστις ἐξυπνᾷ καὶ στρέφει ὀρθογλῶν θολὸν καὶ βλάκα.

Ἐπανελθετε, ἀρχαῖοι φιλελεύθεροί μου στίχοι!
Ἐπανελθετε, κιθάρας πατριωτικῆς μου ἤχοι!

B.

Μὲ τὰ χόρτα, μὲ τὰ φύλλα πῶς γλυκὰ ἡ αὔρα παίζει!..
Πῶς γλυκὰ ὁ ἀὴρ πνέει!.. Ἐφυγαν οἱ Βαυαροῖσι!..
Σύνταγμα!.. ὦ τῆς Ἑλλάδος οὐρανέ, ἀκτινοβόλει!..

Ἡ ψυχὴ μου σκιρτᾷ ὄλη,

Κ' εἰς κἀνένα ἡ ἡμέρα τῆς λυτρώσεως ἡ πρώτη
Τερπνὴ τόσον δὲν ἐφάνη μετὰ τῆς εἰρκτῆς τὰ σκότη..

Ἐπανελθετε, ἀρχαῖοι φιλελεύθεροί μου στίχοι!
Ἐπανελθετε, κιθάρας πατριωτικῆς μου ἤχοι!

Γ.

Τὴν πολυτιμὸν του πάλιν ἀνακτᾷ κυριαρχίαν
Τὸ σβυσθὲν πρὸ χρόνων ἔθνος ἀπὸ πᾶσαν ἱστορίαν
Κ' εἰς σελίδας περιχρυσούς βίβλου πάλιν ἀθανάτου

Καταγράφει τ' ὄνομά του.

Σὲ ἀπέδειξεν ὁ Ἕλληρ, βασιλεῦ τῆς Βυαρίας,
Ἄν τὸ γένος ἦναι Σλάβος, ἂν υἱὸς Ἐλευθερίας.
Ἐπανελθετε, ἀρχαῖοι φιλελεύθεροί μου στίχοι!
Ἐπανελθετε, κιθάρας πατριωτικῆς μου ἤχοι!

Δ.

Ἡ Συνέλευσις τοῦ ἔθνους ἀφ' ἧς ὥρας ἐκηρύχθη,
Εἰς βαθμὸν ἡγεμονείας ὑπηρέτης τις προήχθη

Ἐπαυσε νὰ ἦναι δοῦλος, ἐγινε λαμπρὸς μονάρχης

Ὁ λαὸς ὁ κυριάρχης,

Καὶ αὐτὸς ὁ κυριάρχης βασιλέα ἔχει μόνον

Τὸν Θεόν, τὸν βασιλέα τῶν γαιῶν καὶ τῶν αἰῶνων.

Ἐπανάλθετε, ἀρχαῖοι φιλελεύθεροί μου στίχοι!

Ἐπανάλθετε, κιθάρας πατριωτικῆς μου ἤχοι!

Ε'.

Τίνες εἶπαν εἰς ἓν ἔθνος; « Μένε ἀψυχον ὡς λίθος,
Δίχως χρεῖμα, δίχως κτῆμα, δίχως ἦθος, δίχως στήθος,
Μηδ' ἐλευθερίαν ἔχε, μηδ' ἰσχὺν, μηδὲ πατρίδα,

Μηδὲ μέλλον, μηδ' ἐλπίδα·

Κρύψε, ρίψε εἰς τὴν λήθην καὶ προγόνους καὶ συγχρόνους,
Τὸν Θεὸν σου μὴ προσκύνει καὶ ἡμᾶς προσκύνει μόνους »·

Ἐπανάλθετε, ἀρχαῖοι φιλελεύθεροί μου στίχοι!

Ἐπανάλθετε, κιθάρας πατριωτικῆς μου ἤχοι!

ΣΤ'.

Καὶ τὸ ἔθνος τὸ χθὲς τρέχον εἰς τὸν θάνατον ἡσύχως,
Καὶ τὸ ἔθνος τὸ θερμαῖνον τῆς παλάμης του τὸ ψύχος
Εἰς τὸ πῦρ τῶν καιομένων δθωμανικῶν δικρότων,

Καὶ τὸ ἔθνος τὸ μὲ κρότον

Θραῦσαν χθὲς τὸν ἐκ σιδήρου δεκαδάκτυλόν του κρίκον

Ἐμενε χειροδεμένον καὶ εἰς Βαυαρὸς ὑπεῖκον!

Ἐπανάλθετε, ἀρχαῖοι φιλελεύθεροί μου στίχοι!

Ἐπανάλθετε, κιθάρας πατριωτικῆς μου ἤχοι!

Ζ'.

Νὰ καλῆσθε Ἰουδαῖοι ἐξ ἑνὸς εἰς ἄλλον πόλον

Καὶ νὰ ἔχετε τῶν ἔξω γενεῶν τὰς ἀράς ὄλων,

Ἕλληνες, ἂν τῶν λαμπρῶν σας ἐπιλήσμονες προγόνων

Καὶ τῶν νέων σας ἀγώνων

Παραδώσετε καὶ πάλιν εἰς τὴν πλάνον Βαυαρίαν

Τὴν κτηθεῖσαν μὲ τσαύτην δόξαν σας ἐλευθερίαν!

Ἐπανάλθετε, ἀρχαῖοι φιλελεύθεροί μου στίχοι!
Ἐπανάλθετε, κιθάρας πατριωτικῆς μου ἤχοι!

Η ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ.

Φθάσας εἰς Ἀθήνας δεκαταῖος μετὰ τὴν ἐπανάστασιν, ἐπεσκέφθη τὴν ἄλλοτε μὲν Ὀθωνος, σήμερον δὲ Συντάγματος πλατεῖαν, ὅπου πρὸ μικροῦ ἐρρόχθησαν τὰ κύματα τοῦ ἐξαρθέντου δήμου· παρετήρουν δὲ ὅσα ἔχνη διαβάσεως ἀφῆκαν εἰς αὐτὴν ἢ πλημμυρὶς καὶ ἄμπωτις τοῦ πλήθους, καθὼς ὁ περίεργος περιηγητὴς ψαύει τὰ φύκη καὶ τὰς κόγχας εἰς τὴν παραλίαν, ὅθεν ἐπαλιρρόησεν ἡ θάλασσα.

Ἐπλησίασα εἰς τὰ βασιλεία· ἦταν ἀδλαβῆ· εἰς τὰ λευκὰ μόνον καὶ μεγάλα μάρμαρα εἶδα ἐγκεχαραγμένην ὄχι δις καὶ τρίς, ἀλλὰ μυριάκις, διὰ μικρῶν, κεφαλαιωδῶν, ποικίλων γραμμάτων τὴν λέξιν *Σύνταγμα*. Ἐμειδίασα διαλογιζόμενος τὸ ὑπερήφανον τοῦ ἀθηναϊκοῦ λαοῦ, ὅστις δὲν ἠγγισεν οὐδὲ τὸν ἄργυρον, οὐδὲ τὸν χρυσὸν τῶν βασιλικῶν δόμων, ἀλλὰ μόνον ἔγραψε τὸν θρίαμβόν του εἰς τὰς πέτρας ὡς ὁ πολεμιστὴς γράφει ἐπὶ στήλης τὴν νίκην του.

Διαβαίνων τις μὲ ἀνεγνώρισε· μεμψιμοιροῦντα δὲ ὅτι δὲν εἶδα τοῦ ἔθνους τὴν ἡμέραν, ὑπὲρ τῆς ὁποίας μικρόν τι καὶ ἐγὼ ἐμόχθησα, «ὦ! μεγάλου θεάματος ἐστερήθης, μὲ εἶπε. Καὶ αὐτὰ τ' ἀγοραῖα παιδιάρια ἔπραττον καὶ ὠμίλουν ὡς νὰ ἐκρέματο ἐκ τῶν ἔργων καὶ τῶν λόγων τῶν ἡ πατρίς. Τοιοῦτον αἰσθημα ὑψηλὸν κατεῖχε καὶ τὴν ἐσχά-

την τῶν πολιτῶν κλάσιν, ὥστε ἀχθοφόρος τις, εὐρῶν βινόμακτρον μετάξινον κατὰ γῆς, τὸ ἀνεπέτασεν ἐπὶ ῥάβδου καὶ τὸ περιέφερεν ἀναζητῶν τὸν κύριόν του. Ὁ λαὸς, δύνανταί τις νὰ εἶπῃ, εὐρῶν ἐν μέσῳ τοῦ ἀνακτορικοῦ πλοῦτου τὸν Χάρτην του, ἔλαβε τοῦτον καὶ ἀφῆκε τὰ τιμαλφῆ μέταλλα.

— Κάνεις, ἠρώτησα, κάνεις δὲν ὕψωσε μίαν λόγγην ὑπὲρ τῆς ἀπολύτου Μοναρχίας;

— Κάνεις, ἀπεκρίθη ὁ ἀγγίλους διαβάτης. Ἡ Κυβέρνησις τὴν ἡμέραν τῆς θείας δίκης κατὰ τὴν ἔκφρασιν συμβούλου τινὸς δὲν εἶχεν ὑπὲρ ἐκυτῆς αὐδὲ μίαν γραίαν. Καὶ αὐτὸς ὁ Προβιλέγιος, ὅτε τὴν νύκτα ἐκείνην εἶδεν εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Κράτους λαὸν μετὰ ξύλων καὶ μαχαϊρῶν, τρεῖς ἀτηρήσατο πρὶν τρεῖς ἀλέκτωρ φωνήσῃ καὶ ἤρξατο καταναθεματίζειν καὶ ὀμνῶειν ὅτι οὐκ οἶδε τὸν ἄνθρωπον. Αἱ Ἀθῆναι, ἡ Χαλκίς, τὸ Μεσολόγγιον, αἱ Πάτραι συμφῶνως καὶ συγχρόνως ἐκινήθησαν ὡς μέλη ἐνὸς σώματος, καὶ τὸ Κράτος ὀρθωθὲν ὡς εἰς ἄνθρωπος κατέθραυτε τὸν αἰσχρὸν ζυγόν...

Καὶ ἀρῆσας ἐγὼ τὸν διαβάτην, καὶ μόνος περιπατῶν, καὶ μόνος διαλογιζόμενος περὶ τῆς τοιαύτης ἐρημίας τῆς Κυβερνήσεως, ἐφώνησα περὶ αὐτῆς τὰ τοῦ Ἰερεμίου «Πῶς ἔκλαυσε μόνῃ ἡ πεπληθυσμένη λαῶν; Πάντες οἱ φιλοῦντες αὐτὴν ἠθέτησαν ἐν αὐτῇ, καὶ οἱ δοξάζοντες αὐτὴν ἐταπείνωσαν αὐτήν· εἶδον γὰρ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς».

Δὲν ἦλθεν ἡ Κυβέρνησις αὐτῇ, διενσούμην, δὲν ἦλθεν ἐν μέσῳ τῶν πυροβολισμῶν τῶν εὐρωπαϊκῶν στόλων καὶ τῶν ἐπευφημιῶν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους; Δὲν ἔφερε στρατὸν καὶ χρυσὸν ἄφθονον; Δὲν εὐρέθη ἐν μέσῳ λαοῦ ἀπηυδη-

μένου ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν σπαραγμῶν καὶ ἀρίνοντος μίαν μόνην φωνήν

*Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἰς κοίρατος ἔστω,
εἰς βασιλεύς;*

Καὶ ὅμως ἐχώνευσε τὰ πάντα, ὑπόληψιν ἐθνῶν, ἀγάπην τῆς Ἑλλάδος, ὄπλα καὶ πλοῦτον, ὥστε οἱ συνωμόται τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου εὐρόντες αὐτὴν μεμονωμένην, ἐξησθενημένην, ἐφύσησαν ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἰδοὺ ἔπεσε. . .

Διέκοψαν τοὺς διαλογισμοὺς μου ἄτματα λαοῦ διαβαίνοντος καὶ κίνησις πολιτῶν συναγαλλομένων. Πόθεν, ἠρώτησα ἑμαυτὸν, ἡ γενικὴ αὐτῆ θυμηδία, ἥτις εἰς ὄλων ἀναλάμπει τὰ πρόσωπα;

Εἶχομεν πρὸ ἑνδεκαετίας ἰδεῖν τὴν ἀνάστασιν τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ κἀνεὶς ἡμῶν δὲν αἰσθάνθη αὐτὴν. Οἱ Βαυαροὶ ὡς διὰ πνευματικῆς ἀντλίας εἶχον ἀραιρέσει καὶ τὴν πνοὴν ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς ἀσπαίροντες ἐξ ἀσφυξίας ἐδυσθανατοῦμεν. Εἷς μόνος ἄνθρωπος εἶχεν ἐρελκύσει τὸ ζωτικὸν ὄλων ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς ἐμένομεν σώματα νενεκρωμένα· τσσαύτη δὲ δύναμις εἰς ἓνα μόνον εἶχε συγκεντρωθῆ, ὥστε μυριάδες ἑκατὸν μεταλαβόντες σήμερον αὐτῆς ἐνισχύθημεν, ἀνεπερώθημεν. Αἱ διάνοιαι, τὰς ὁποίας ἡ μακρὰ δουλεία κατέθλιψε, σήμερον ἀνέκυψαν καὶ σκέπτονται ὄλαι. Τὰ στόματα, τὰ ὁποία ἡ μακρὰ δουλεία κατέκλεισε, σήμερον ἠνοιχθήσαν καὶ ὁμιλοῦσιν ὄλα. Ἐκ τούτου ἡ γενικὴ αὐτῆ θυμηδία, ἥτις εἰς ὄλων ἀναλάμπει τὰ πρόσωπα.

Πρὸς τούτοις οἱ Ἕλληνες εἴμεθα ἐρασταὶ τῆς δόξης. Ὅσον εἶχομεν πέσει χαμαὶ κατὰ τὰ ἑνδεκα ἔτη ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, τόσον ἀνυψώθημεν κατὰ τὴν μίαν ἡμέραν ἔμ-

προσθεν αὐτῶν. Κάνεις δὲν ἐδωρήσατο εἰς ἡμᾶς τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ἡμεῖς τὴν κατεκτήσαμεν, ἡμεῖς μόνοι, καὶ τὴν κατεκτήσαμεν εἰς αὐτὴν τὴν πλατεῖαν ἀναφανέντες ὄχι μόνον λαὸς ἡρώων, ἀλλὰ καὶ λαὸς φιλοσόφων, διότι βραγίς αἵματος δὲν ἐχύθη, σταγῶν δακρύου δὲν ἔπεσε, καὶ δὲν κατεδέχθημεν οὐδὲ νὰ ἐμπτύσωμεν ἓνα τῶν διαβαινόντων Βαυαρῶν· ἡμέρας δὲ τόσας σήμερον μετὰ τὴν ἐπανάστασιν διαμένομεν ὅλοι ἀπὸ τοῦ Ταυγέτου μέχρι τοῦ Ὑμηττοῦ σκοποὶ καὶ περίπολοι τοῦ Συντάγματος κοιμώμενοι ἐπὶ τοῦ δόρατος τὰς νύκτας· καὶ διὰ μὲν τῆς μιᾶς κρατοῦμεν τὴν νίκην εἰς πλάμην σιδηρᾶν, διὰ δὲ τῆς ἄλλης φέρομεν εἰς Ἀθήνας τὴν ἐθνικὴν Συνέλευσιν.

—●—

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΜΟΥ ΕἰΣ ΤΗΝ
ΑΚΡΟΠΟΛΙΝ.

Ἦτον χθὲς εὐδία. Ἀνέβην μετὰ τοῦ νέου Μνησικράτους εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ συνεθεώμεθα τὰ λείψανα τοῦ Ἑκατομπέδου καὶ τῶν ἄλλων ἔργων τοῦ Περικλέους, σεμνῶν διὰ τὸ μέγεθος καὶ ἀμιμήτων διὰ τὴν χάριν.

— Ἄλλοτε, εἶπεν ὁ Μνησικράτης, τὰ μνημεῖα ταῦτα ἐλύπου ἀνακαλοῦντα εἰς ἡμᾶς δούλους καὶ ἀδόξους τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν δόξαν τῶν προγόνων. Πελλάκις εὐχθήτην μετὰ δακρύων νὰ ἐξακρανισθῶσιν ὅλα διὰ νὰ μὴν ἐφέλκωσι τὰ βλέμματα τῶν ἀλλογενῶν πρὸς ἡμᾶς τοὺς κατησχυμένους. Ἄλλὰ σήμερον ὑπὸ τὰ καλλιτέχνα ταῦτα κατασκευάσματα μ' ἐπέρχεται ν' ἀνακράξω πρὸς τὰ ἔθνη· «Ἴδετε ἡμᾶς».

Ἀρήσας δὲ μετ' ὀλίγον ὁ νέος τὰ πολυέδρα τοῦ Φειδίου καὶ τοῦ Ἰκτίνου ἀριστουργήματα, μ' ἔφερον ἐπάνω σκοπιᾶς τινος.

— Ἴδε, ἴδε, ἀνεφώνησε, φαινὸν δρίζοντα! Ἡ λάμψις τῆς ἐλευθερίας τὸν καταχρυσοῖ! Ἴδου ὁ Μαραθῶν καὶ ὁ Μιλτιάδης, ἡ Σαλαμὴν καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς, αἱ Πλαταιαὶ καὶ ὁ Ἀριστείδης!

— Ἀλλὰ πατοῦμεν, εἶπα πρὸς τὸν Μνησικράτην, τὴν Ἄκραν, τὴν ὁποίαν καταλαβὼν ὁ Πεισίστρατος μετὰ τῶν πενήτηντα κορυνηφόρων του κατέλυσε τὴν Πολιτείαν τοῦ Σόλωνος· καὶ ἴσως ἐκεῖ κάτω ἔκειτο τὸ δῶμα, ὅπου ὁ γεραρὸς ἐκεῖνος νομοθέτης, ἀφ' οὗ ματαίως παρώτρυνε τοὺς πολίτας εἰς ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας, ἐκάθησεν ἔνοπλος πρὸ τῶν θυρῶν καὶ διαμαρτυρούμενος ἐφώναζεν· «Ἐγὼ τὸ κατὰ δύναμιν ἐβοήθησα τὴν πατρίδα καὶ τοὺς νόμους». Ἀπεσεῖταμεν, ὦ νέε, τὸν ζυγὸν τῆς δουλοσύνης. Ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ δρέψωμεν τοὺς καρπούς τῆς ἐπαναστάσεως. Καὶ πρῶτον πρέπει νὰ θέσωμεν τοιοῦτον Πολίτευμα, ὥστε οἱ λεόντειοι ὄνυχες τῆς Ἐξουσίας, οἱ ἐπὶ τσσαῦτα ἔτη σπαράξαντες τὸ ἔθνος, νὰ μὴν ἀναφανῶσιν ὑπὸ τὴν συνταγματικὴν ἀλωπεκὴν. Μὴν ἀπατώμεθα· ὁ ἐνθουσιασμός δὲν εἶναι χρόνιον αἶσθημα· καὶ ὁ ἡμέτερος θέλει βαθμηδὸν καταπέσει· ἡ δὲ Μοναρχία, ἔχουσα νὰ διανέμη χρήματα, ταινίας καὶ ὑπουργήματα, θέλει διαμένει κραταιὰ πέραν τοῦ θέοντος· ἀν δὲν τὴν δεσμεύσωμεν διὰ διπλῶν καὶ τριπλῶν καλωδίων. Προσέξωμεν καλῶς μὴ λάβωμεν χάρην τῶν νόθων ἐκείνων Συνταγμάτων τῆς Γερμανίας καὶ τὸ Πολίτευμα ἡμῶν ὁμοιάσῃ τὰ τοῦ Ἀναχάρσιδος ἀράχνια κατέχοντα μὲν τὰ λεπτὰ τῶν ζωῦριων, ἀλλὰ διασπώμενα ὑπὸ τῆς μεγάλης καὶ ταχυπέρου μοίας. Τὴν 18 τοῦ

φθίνοντος παρευρεθείς εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Εἰρήνης, ἐφώρασα πολλοὺς τινὰς φέροντας τὸ φιλόπρωτον ἐρριζωμένον εἰς τὴν ψυχὴν. Πῶς ἔστρεφον μειλίγια τὰ ὄμματα πρὸς τὴν Μοναρχίαν! Πῶς ἀνεκάλουν ἐκ τῆς στιγμῆς ἐκείνης σκύλακας σαίνοντας τὴν οὐρὰν καὶ λείχοντας χεῖρας καὶ πόδας! Σήμερον λοιπὸν, ὅτε τὸ ἔθνος ἀνέλαβε τὴν κυριαρχίαν του, πρέπει νὰ καταστήσωμεν τὸ ἀξίωμα τῆς Μοναρχίας ὅσον ἔνεστιν ἀλυπτότερον βασιλεὺς ἀνεύθυνος νὰ βασιλεύῃ· ὑπουργοὶ ὑπεύθυνοι νὰ κυβερνῶσι· βουλευταὶ παρὰ τοῦ λαοῦ ἐκλεγόμενοι νὰ νομοδοτῶσιν· ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις Τύπος ἐλεύθερος ἐπαγρυπνῶν εἰς τὴν Πολιτείαν νὰ ἐπιτηρῇ τὴν Βουλὴν. Ἀλλέως ἢ τυραννὶς θέλει κατισχύσει, καὶ μίαν ἡμέραν, ἐλεύθερε νεανία, θέλεις καὶ σὺ ὡς ἄλλοτε ὁ Σὺλων ἀναζωσθῆ τὰ ὄπλα καὶ, ἀφ' οὗ ματαίως καλέσῃς τοὺς πολίτας εἰς τὴν ἐλευθερίαν, φωνάζει καθήμενος εἰς τὰς θύρας τῆς οἰκίας σου· «Ἐμοὶ ὡς δυνατόν ἦν βεβοήθηται τῇ πατρίδι καὶ τοῖς νόμοις».

— Ὅρθά καὶ καλὰ λέγεις, εἶπεν ὁ Μνησικράτης.

— Οὕτω λοιπὸν, ὑπολαβὼν ἐγὼ, καὶ ἡ Μοναρχία, εἶπα, θέλει καταστῆ μόνιμος. Ἡ Μονοκρατορία πρῶτον σήμερον ἀποπειρᾶται τῆς Ἑλλάδος. Ἡ πορφύρα δὲν εἶναι πάτριος παρ' ἡμῖν, ἀλλ' ἐκ τῆς Ἀσίας ἤλθαν ἡ ἀλουργίς καὶ τὸ κογγύλιον. Ὅτε, κατασταθέντων τῶν Ἐφόρων εἰς τὴν Σπάρτην, ἔλεγόν τινες πρὸς τὸν βασιλέα Θεόπομπον ὅτι θέλει παραδώσει τὴν Βασιλείαν εἰς τοὺς παῖδας αὐτοῦ μικροτέραν, «μεγαλητέραν, ἀπεκρίθη, μάλιστα καθ' ὅσον χρονιωτέραν». Ἡ ἀπεριόριστος Βασιλεία διαστρέφει τὰ ἦθη τῶν βασιλέων. Αὐτὴ διέφθειρε τοὺς ἀρχαίους Θεοὺς καὶ Ἡμιθέους. Δι' αὐτὴν ὁ Κρόνος κατέτρωγε τὰ τέκνα

του. Δι' αὐτὴν ὁ Ζεὺς ἐξεθρόνισε τὸν πατέρα του. Δι' αὐτὴν ὁ Ῥωμύλος ἐφόρευσε τὸν ἀδελφόν του Ῥῶμον. Αὐτὰ οἱ αὐλικοί, ἂν ἐκ τῶν παθημάτων ἔμαθαν, αὐτὰ πρέπει νὰ λέγωσι πρὸς τὸν νέον βασιλέα τῆς Ἑλλάδος. Ἄλλ' οἱ αὐλικοί! . . . κἀνὲν ζῶον ταπεινότερον αὐτῶν. Ὅτε ὁ Καμβύσης ὀργισθεὶς κατὰ τοῦ Περζάσπου, ἀξιωματικοῦ τῆς Αὐλῆς του, κατετόξευσε τὸν υἱὸν εἰς ὄψιν τοῦ πατρὸς, « πῶς σὲ φαίνομαι; ἠρώτησε τὸν γενήτορα τοῦ θύματος· σκοπεύω καλῶς; » Ὁ αὐλικὸς πεσὼν εἰς τοὺς πόδας τοῦ τυράννου, « ὦ μεγαλειότατε! ἀνέκραξεν, οὐδὲ ὁ Ἀπόλλων τοιοῦτος τοξότης ». Καὶ ταῦτα μὲν περὶ βασιλείας· περὶ δὲ τοῦ λαοῦ, πρέπει οὗτος ν' ἀπαλλαγῇ τῶν αἰγυπτίω φόρων, ἐξ ὧν ἡ Κυβέρνησις ἀνύψωσε καθ' ἑαυτῆς πυραμίδα μίσους. Ὁ Ἕλλην πῆξας τὴν καλύβην του ἐπὶ τῆς τέφρας τοῦ πολέμου, γεωργῶν ἄρουραν ἄλλοτρίαν, στερούμενος πάσης βιομηχανίας ἐπικερδοῦς, φορολογεῖται διπλασίως τοῦ Ἀγγλοῦ καὶ τοῦ Γάλλου· τελεῖ κατ' ἔτος δεκαεξέκατομμύρια εἰς τὴν Κυβέρνησιν, τρία εἰς τοὺς δημάρχους, ἓν εἰς τὸν Κληρὸν, καὶ πέντε κλέπτεται ὑπὸ δημοτικῶν καὶ οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων. Παρεκτός τῆς ἐλαττώσεως τῶν εἰσπράξεων, πρέπει ὁ λαὸς νὰ λάβῃ ἰδιόκτητον τὴν γῆν, τὴν ὁποῖαν καλλισκεύει. Οὕτω θέλει αἰσθανθῆ ἀμέσως τὴν γλυκύτητα τῆς συνταγματικῆς Μοναρχίας.

— Ἄλλὰ πῶς θέλομεν, ἠρώτησεν ὁ Μνηστεικράτης, ἀποτίσει τὸ πρὸς τοὺς Εὐρωπαϊοὺς χρέος, τὸ ἐτήσιον τοῦτο καὶ βαρύτερον πρόστιμον, εἰς ὃ ἡ σπατάλη τῶν Βαυαρῶν ὑπέβαλε τὸ ἔθνος;

— Τὸ ἔθνος, ἀπεκρίθη, μὴ διαχειρισθὲν τὸ δάνειον τοῦτο, ἔχει τοῦλάχιστον λόγον νὰ προτείνῃ δεκαετῆ ἀναβολὴν

της ἐκλύσεώς του, καὶ θέλει τὴν ἐπιτύχει. Τὸ ἑλληνικὸν Κράτος ἴστανται ὡς πυρπολικὸν ἐπὶ τῶν νώτων τῆς ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, καὶ καμμία χεὶρ εὐρωπαϊκὴ δὲν θέλει φέρει τὴν δάδα εἰς αὐτό. Ἄλλ' ἡ ἐθνικὴ Συνέλευσις πρέπει ν' ἀπαιτήσῃ καὶ παρὰ τοῦ Λουδοβίκου τῆς Βαυαρίας τὴν ἐκτέλεσιν γραπτῆς Συνθήκης, καθ' ἣν οὗτος ὑπεχρεοῦτο νὰ διαθρέψῃ οἰκοθεν τὸν βασιλέα τῆς Ἑλλάδος μέχρις οὔ ἔλθῃ τὸ ἔθνος εἰς κατάστασιν νὰ δίδῃ ἀνακτόριον ἐπιχορήγησιν ἀριθμήσαστα δὲ κατὰ πόσα ἔτη τὸ ἑλληνικὸν Ταμεῖον ἐδαπάνησεν ἀντὶ τοῦ βασιλείως τῆς Βαυαρίας ν' ἀποσβέσῃ ἀμέσως τὸ πρὸς αὐτὸν χρέος τῆς Ἑλλάδος, καὶ συγχρόνως νὰ ἰκετεύσῃ τὰς τρεῖς κηδεμόνας Δυναμείας νὰ ζητήσωσι καὶ νὰ λάβωσιν αὐταὶ παρὰ τοῦ Λουδοβίκου τὸ ἐπίλοιπον τῆς ὀφειλῆς του.

— Δίκαια καὶ ταῦτα, εἶπεν ὁ Μνησικράτης· ἂν δὲ ὁ δῆμος τῶν Ἀθηνῶν μὲ ψήφισιν πληρεξούσιον, θέλω προβάλλει αὐτὰς τὰς γνώμας εἰς τὸν ἐθνικὸν Ὀμιλον.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

— Πορτογαὶ σήμερον δὲν ἐκστρατεύουσιν ὑπὲρ ἐκπεπωκότων Ταρχυνίων, ἡ κυριαρχία δὲ τῶν λαῶν ἀναγνωρίζεται ἀπὸ Ταμέσεως μέχρι Νέβα. Διὰ τοῦ γαλλικοῦ ἀτμοπλόου, καταπλεύσαντος τὴν 26 τοῦ λήγοντος, βεβαιοῦται ὅτι αἱ Κυβερνήσεις τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας ἀπεδέχθησαν τὰ τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου. Βεβαίως, ἀφ' οὔτου ὁ μέγας Κάνιγκ εἰς τὸ ἐν Βερὸνῃ Συνέδριον ἀπεποιθῆ τὴν ἐπέμβασιν τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν ἰσπανικὴν

ἐπανάστασιν, ἔκτοτε ἢ κατὰ τῶν ἔθνων Ἱερὰ Συμμαχία διεσπάρθη. Ἄλλ' ἢ Ἑλλάς χρεωστεῖ τὴν συναίνεσιν τῶν μεγάλων Αὐλῶν καὶ εἰς τὴν ἱερότητα τῆς πράξεώς της. Αἱ τρεῖς προστάτιδες Δυνάμεις προθύμως συγκατέβαινον πρὸς ἀνακούφησιν τῆς χρεολυσίας τοῦ ἑλληνικοῦ δανείου, ἀν μόνον ἢ Κυβέρνησις μετέβαλλε σύστημα. Αὕτη ὁμως, παρὰ τὰ ἐνδῶτα ἐλάχιστον τῶν ἀθεμίτων προνομίων της, ἐπρόκρινε ἢ ἀποδεκατεύσῃ τὸν στρατὸν καὶ τὸ ναυτικόν· ἐπρόκρινεν, ἀπολέξασα καὶ τὸ ἔσχατον δηνάριον τῆς χήρας, τὰ τὸ πέμψη πρὸς τὰς Δυνάμεις διὰ τὴν ἀφαιρέσῃ ἀπ' αὐτῶν τὸ δικαίωμα τῶν κηδεμονικῶν παραινήσεων των καὶ τὰ μὴ χρηρηγήσῃ κἀνένα θεσμόν ἐλεύθερον εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ Ἑλλάς τότε εἶπε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν· « Δὲν γίνομαι οὔτε χρεωκόπος διὰ σέ, οὔτε ἄψυχον κτῆμά σου, ἀλλ' ἀναλαμβάνω τὴν ἐλευθερίαν μου ». Ἴδου κατὰ ποίαν ἔποψιν αἱ μεγάλαι Δυνάμεις ἐθεώρησαν τὴν πολιτικὴν ἡμῶν μεταβολήν. Πρέπει δὲ ἢ Ἑλλάς τὰ εὐγνωμονῆ καὶ πρὸς τοὺς Κυρίους Λάγεις καὶ Πισκατόρην διὰ τὰς ὑπὲρ αὐτῆς εὐνοϊκὰς ἐκθέσεις των. Ὁ μὲν, ἀρ' ἤς ἡμέρας ἐπάτησε τὴν ἑλληνικὴν γῆν, ἐπολέμησε τὴν τυραννίαν, τὰ τῶν Τζήνων βατανιστήρια, τὰ περὶ ἔκτοπίτεως καὶ μεταναστεύσεως Διατάγματα, καὶ κατὰ τὸ 1840 ἐμεσίτευσεν τὰ ἐφαρμοσθῶσι τὰ Ἐπαρχιακὰ Συμβούλια· ὁ δὲ δὲν ὕψωσε τὴν αἰχμὴν ὑπὲρ Ἑλλάδος ἐπὶ τοῦ αἵματηροῦ ἀγῶνός της διὰ τὴν ἴδῃ πάλιν τυραννουμένην, ὅθεν πράττει σήμερον ὑπὲρ αὐτῆς ὡς διπλωμάτης ὅ,τι ἐπραξεν ἄλλοτε ὡς στρατιώτης.

— Ἄδεται ὅτι ὁ Κύριος Θεόφιλος Καίρης, φθάσας πρὸς τινῶν ἡμερῶν εἰς Σύρον, ἀπελαύνεται τῆς ἑλληνικῆς γῆς.

Ἐπιτακτικῶς εἶναι πολυτιμωτέρα πάσης φιλοσοφίας διότι τῆς μιᾶς ἐπιτακτικῆς ἢ ἄλλης συμβουλεύει μόνον, οὐδὲις λόγος. Ἐπομένως ὁ Καίρης ἐπραξε κακῶς ἂν ἐπεχειρήσεν ἄλλοτε ἢ ἀνατρέψῃ τὸν χριστιανισμόν ἐν τῇ Ἑλλάδι. Τὸ δεινὸν δὲ τοῦτο εἶναι μέγα, καθ' ὅσον μάλιστα τὸ Εὐαγγέλιον συνέχει σήμερον ὅλην τὴν ἑλληνικὴν φυλὴν. Πρέπει λοιπὸν ὁ Καίρης, ἂν ζητήσῃ νὰ διδάξῃ δημοσίως κατὰ τῆς πίστεως, δικασθεὶς νὰ φυλακισθῇ. Ἄλλ' ἡ Κυβέρνησις παρανομεῖ ἐπιβάλλουσα ἐξορίαν. Ἡ ἀτομικὴ ἐλευθερία εἶναι ἡ ἱερωτάτη τῶν ἀρχῶν πάσης συνταγματικῆς Μοναρχίας, οἱ δὲ πολῖται χρεωστοῦσι νὰ ἐγκαλέσωσιν ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως τὸν ὑπουργόν, ὅστις δὲν ἤθελεν ἀφῆσαι τὸν γραιὸν Καίρην ἢ ἀποθέσῃ τὸ σαρκίον του εἰς τὴν γενεθλίαν γῆν.

— Τὸ ἑλληνικὸν νόμισμα εἰς τὸ ἐξῆς πρέπει νὰ σφῆρῃ ἀπ' ἑνὸς μὲν τὴν προτομὴν τοῦ βασιλέως, ἀπ' ἑτέρου δὲ τὴν ἐπιγραφὴν **ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΜΟΝΑΡΧΙΑ**.

— Πρὸς πρόσοδον τῶν φώτων καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν ἡ Συνέλευσις πρέπει διὰ Ψηφίσματος νὰ συστήτῃ δύο ἀγωνὰς τελουμένους κατ' ἔτος ἐναλλάξ, τὸν μὲν ἐν Πάτραις κατὰ τὴν 25 Μαρτίου, τὸν δὲ ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν 3 Σεπτεμβρίου.

— Τὸ ἰδρυθημένον Κατάστημα τῆς Βουλῆς καλὸν εἶναι νὰ τεθῇ παρὰ τὴν Πύκα. Οἱ βουλευταὶ εἰσερχόμενοι θέλουσι προσβλέπει τὰ γενναῖα ἀναστήματα τοῦ Περικλέους καὶ τοῦ Δημοσθένους, τῶν γιγάντων ἐκείνων τῆς εὐγλωττίας· γείτονες δὲ τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τοῦ Θησείου, θέλουσι πολλάκις συλλογισθῆ ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν

κατὰ Θέμιν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ῥητορευόντων ἐγχαράττονται εἰς Ἡρῶα καὶ εἰς Πάνθεα.

— Τὴν 3 Σεπτεμβρίου ἡ ἐρυθρὰ ταινία ἐδόθη ὡς Ἀριστεῖον, καὶ τὸ χρῶμα τοῦτο καθιερώθη ὡς ἔμβλημα τῆς συνταγματικῆς ἐλευθερίας τοῦ ἔθνους. Ἡ σημαία τοῦ ἐλληνικοῦ Κράτους πρέπει πρὸς τὴν κυανὴν καὶ λευκὴν βαφὴν τῆς νᾶ λάβῃ καὶ τὴν ἐρυθρὰν, καὶ οὕτω νὰ καταστῇ τρίχρους.

ΕΠΙΦΥΛΑΙΣ.

— Ὁ λαὸς διέβαινεν ἕως χθὲς εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Αἰόλου ὑπὸ τὴν θριαμβικὴν τῆς ἐπαναστάσεως Ἀψίδα φέρουσαν μετώπιον ἐπιγραφὴν ΣΥΝΤΑΓΜΑ. Ὑπὸ ταύτην καὶ ὁ βασιλεὺς διήλθε κατὰ τὴν 18 Σεπτεμβρίου. Ὡ χαρὰ! εἶδα κατὰ πρῶτον τὸν ἀρχηγὸν τοῦ ἔθνους ὑπὸ τὸ Σύνταγμα.

— Τὴν αὐτὴν ἡμέραν τοὺς Κυρίους Λάγεις καὶ Πισκατόρην ἐξερχομένους τῆς ἐκκλησίας ὁ λαὸς ἐπενθήμησεν ἔνθους. Ὁ Κύριος Πρόεδρος ὅμως δὲν ἦτον εἰς τὴν τόσον περιέργον τελετὴν... Ἐχασε πολὺ!

— Ὁ βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας, ἀπολογοῦμενος ὑπὲρ τῶν πλημμυρισάντων τὴν γῆν μας Βαυαρῶν, ἔγραψεν ἐσχάτως πρὸς τὰς τρεῖς Δυνάμεις ὅτι δὲν ἔμενον εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰμὴ δύο Βαυαρῖδια, καὶ ταῦτα δύο μηδευικὰ καὶ ἀσήμαντα. Παρόραμα γραφῆς τῆς αὐτοῦ μεγαλειότητος. Τὰ Βαυαρῖδια εὐρέθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα δύο μὲ δύο μηδευικὰ, ἦτοι 200.

— Τὴν 3 τοῦ παρελθόντος Αὐγούστου ὁ Παλιμερσιὼν εἶπεν εἰς τὸ Κοινοβούλιον τῆς Ἀγγλίας· «Τὸ

ἑλληνικὸν ἔθνος τὰ λάβῃ τὸ Σύνταγμά του». Τὴν 3 Σεπτεμβρίου, μετὰ ἕνα σωστὸν μῆνα, ἡ Ἑλλάς τὸ ἔλαβε. Παράξενος τριακονθήμερος συναλλαγματικὴ μ' ἐκδότην ἕνα λόβρον καὶ μὲ ἀποδοχέα ἐν ἔθνος!

— Ἦλθεν ὁ Κύριος Μανροκορδάτος. Ἡ κοιτὴ δόξα τὸν θέλει συντηρητικώτερον τοῦ Κυρίου Μεταξᾶ. Ἡμεῖς δὲν τὸ πιστεύομεν. Τὸ ἔθνος, γυμνὸν θεσμῶν, δὲν ἔχει τί τὰ συντηρήσῃ.

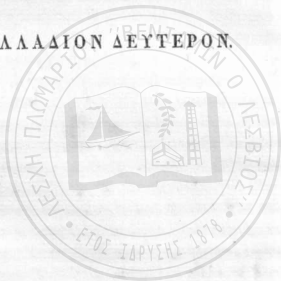
— Ἔρχεται καὶ ὁ Κύριος Κωλέττης... ὀλίγον ὅμως ἄργά. Τὸ ἔθνος δὲν τὸν περιέμεινε καὶ χωρὶς αὐτὸν ἔκαμε τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου του. Τοῦτο μαρτυρεῖ ὅτι ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος ἔγινε μέγας καὶ ὅτι μεγάλοι πλέον δὲν ὑπάρχουσιν ἐδῶ. Ἐπὶ Καποδιστρίου οἱ ὀλίγοι ἔστυραν τοὺς πολλοὺς, σήμερον οἱ πολλοὶ τοὺς ὀλίγους. Πρόσδος τοῦ ἔθνους!

— Χριστιανικὴ συμβουλὴ πρὸς τοὺς Κυρίους Μανροκορδάτον καὶ Κωλέτην· « Ἀμὴν! λέγω ὑμῖν· ἡ Βασιλεία τοῦ Συντάγματος βιάζεται, καὶ βιαστὰι ἀρπάξουσιν αὐτήν».

— Καὶ ἐπειδὴ ἐν παραβολαῖς καὶ ἐν παροιμίαις ἐσμὲν, λέγομεν καὶ πρὸς ἄλλον τιτὰ μέγαν τῶν Ἀθηρῶν· « Μὴ γελασθῆς καὶ ῥίψῃς βλέμμα πόθου πρὸς τὸ πεπτωκὸς καὶ ἀποτεφρωθὲν σύστημα, μήπως δὲ μὴ γένοιτο! πάθῃς καὶ ἡ ἐκλαμπρότης σου ὅτι ἔπαθεν ἡ γυνὴ τοῦ Ἄδῃ, ἥτις, στραφεῖσα καὶ ἰδοῦσα καιόμενα τὰ Σόδομα καὶ Γόμορα, ἔγινε στήλη ἄλατος».

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Η ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΤΗΣ
ΤΡΙΤΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ.

18 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1843.

Πολλοί μὲ παρεκίνησαν νὰ ἐπανεέλθω εἰς τὴν παλαιάν μου ἔξιν καὶ ἀπὸ τῆς σήμερον νὰ ἐκτοξεύσω βέλη ἀρχιλόγεια πρὸς τόσους ὀρχηστήρας πιθήκους καὶ τόσας δατυκέρκους ἀλώπεκας τῆς πολιτικῆς, πρὸς τόσους κατὰ τὸν κωμικόν

Τισαμεροφαιρίππους, Παρουργιπαρχίδας.

« Εἶδες ἢ δὲν εἶδες, μὲ εἶπαν, τὰς ἀτόπους μετατοπίσεις τοσοῦτων τελωνῶν, ἐπιτρόπων καὶ ταμιῶν ; .. Εἶδες ἢ δὲν εἶδες τὰς εἰς τὴν διοικητικὴν κλίμακα τοσαύτας καταβάσεις καὶ ἀναβάσεις ; .. Καὶ τὸ νέον Σολωνίδιον ! Πόσον σοφῶς ἐτροποποιήτε καὶ διεσαφήνισε τὸν περὶ ἐκλογῆς τῶν πληρεξουσίων Νόμον ! .. Ἄν ἐξαιρέσωμεν τὴν μετάκλησιν τοῦ Μαυροκορδάτου καὶ τοῦ Κωλέττου, τὴν εἰς τὰς ἐστίαις των ἀποπομπῆν τῶν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ συρρέουσάντων στρατιωτῶν, τί ἄλλο ἔπραξαν οἱ γραμματεῖς ἄξιον νὰ μετρηθῇ πρὸς τὸν πῆχυν τοῦ ὀρθοῦ λόγου ; Καὶ ὁμως, ἂν τοὺς ἴδῃς, περιπατοῦσιν ὡς ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατεχόμενοι, ὡς πάσχοντες σεληνιακὰς ἀποκαλύψεις τῆς Ἐλευθερίας ».

Ἄναρχάζομι, ἀδελφοὶ ἀναγνώσται, νὰ ἐξηγηθῶ πρὸς σὰς φοβούμενος μὴ μ' ἐκλάβετε κοιμώμενον εἰς τὴν πρόραν τοῦ

ἑλληνικοῦ σκάφους. Εἶδα καὶ ἐγὼ αὐτὸς, εἶδα ὅτι μόλις ὁ ὑπερεκχυθεὶς χεῖμαρρός τοῦ λαοῦ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κοίτην του, καὶ τινες ὑπουργοὶ αὐθωρὶ καὶ ἀπνευστί

Εἰς τὰς Ἀρχὰς ἐπέπεσαν ὡς ἄγριοι τομάδες.

Αἱ ἐξορίαὶ μάλιστα, αἱ παραβιάσεις αὐται τῆς ἱερωτέρας τῶν ἐλευθεριῶν, ἤρέθισαν τὴν χολὴν μου, καὶ ἤμην ἑτοιμος μὰ τὴν σκιὰν τοῦ Ἀριστοφάνους! νὰ φωνάξω· « Κύριε Μεταξᾶ! ἄφες κατὰ μέρος τὴν δικτατορίαν τοῦ Ἑσπαρτέρου... Κύριε Ῥήγα! Ῥήγας νὰ ἦσαι ὄχι ὀνόματι, ἀλλὰ πράγματι· σεπτεμβριανὸς τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὄχι τῆς Γαλλίας... Κύριε Μετᾶ! ἔχεις τάχα τόσον μέγα κεφάλαιον ἐθνικῆς ὑπολήψεως, ὥστε νὰ κάμης τόσον δαψιλεῖς δαπάνας καταπατῶν καὶ αὐτὴν τὴν ἐπὶ ἀπολύτου Μοναρχίας καθιερωθεῖσαν ἀτομικὴν ἐλευθερίαν;... Θεὸς συγχωρήσῃ με! μικρὸς τις μὲ ἦλθε γαρφαλισμὸς νὰ παρωδῆσω εἰς Τροπάρια καὶ τοῦ καλοῦ Σχινᾶ τὴν σχοινοτενὴ Ἐγκύκλιον. Ἐκ τῶν πεντακοσίων σπουδαστῶν τοῦ Πανεπιστημίου πεντήκοντα μόλις ἔμειναν χάρις εἰς τὸ περὶ ἐξετάσεων Διάταγμα, τὸ θαυματοῦργημα ἐκεῖνο Φιλίππου υἱοῦ τοῦ Ἰωάννου. Καὶ ὁμοῦς ἀντὶ διὰ τῆς ἀκυρώσεώς του ὁ χριστιανὸς ὑπουργὸς νὰ ἐνασχολῆται εἰς σύναξιν νέων μαθητῶν, καταγίνεται εἰς συλλογὴν παλαιῶν λεξειδίων ἐκ τοῦ Σουῖδα καὶ τοῦ Βηρίνου... Ἄλλ' εἰς ὅλα ταῦτα εἰς μόνος διαλογισμὸς μὲ ἀνεχαίτισε καὶ, μάρτυς ὁ Θεὸς, δὲν εἶπα οὐδὲ λέγω γρῦ κατὰ τῶν ὑπουργῶν. Ἡ ἐθνικὴ Συνέλευσις, ἐμερμηρίσα κατὰ φρένα, εἰσέτι δὲν συνεκροτήθη. Ἄν λοιπὸν ψάλω τὰ κάλαντα τοῦ Ὑπουργείου, μὴ λάβωσι θάρρος οἱ αὐλικοί; Ἐπομένως τὰ σπουδαῖα σήμερον ἀκόμῃ, καὶ εἰς αὔριον τ' ἀστειῖα.

Εὔρον πρὸς τούτοις, Κύριοι, καὶ ἄλλο μεταλλεῖον σα-
 τύρας. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης τοῦ σαββάτου, καθ' ἣν ὁ
 βασιλεὺς εἰς τὸ ἀνακτόριον ἐκοίνωσε πρὸς τοὺς ὑπουρ-
 γοὺς καὶ συμβούλους τοῦ Κράτους ὅτι παρεδέχθη ἐν πε-
 ποιθήσει τὸ συνταγματικὸν σύστημα, πολλοὶ, βλέποντες
 ὅτι μετὰ τὴν Συνέλευσιν τὰ μεγάλα ὑπουργήματα μέλ-
 λουσι ν' ἀναβλύσωσιν ἐκ τῆς Μοναρχίας, ὡς ἐκ φρέατος
 ἀρτησιανοῦ, ἤρχισαν ν' ἀπευθύνωσι πρὸς αὐτὴν μυστικὰς
 γονυκλισίας καὶ ὕμνους. Ἀπὸ τοῦ σαββάτου ἐκείνου (ἦν
 γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη τοῦ σαββάτου), πολλοὶ ὀξυ-
 δερκεῖς πολιτικοὶ σκοπεύουσι τὰς θέσεις τῆς Γερουσίας κα-
 θὼς οἱ ἄσκητοι κυνηγοὶ παραμονεύουσι τὰς τρυγόνας πρὶν
 εἶτι φθάσωσιν ἐντὸς βολῆς. Ἄλλ' ἡ ψιλὴ ραδιουργία των
 εἶναι εἰσέτι ἄψαυτος ὡς ἡ αὔρα ἡ πτερυγίζουσα τὴν ψάμ-
 μον. Ἐπομένως τὰ σπουδαῖα σήμερον ἀκόμη, καὶ εἰς αὔ-
 ριον τ' ἀττεῖα.

Ο ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ.

Α'.

Ποῖος βλέπων χθὲς ἀκόμη κοιτωμένην τὴν Ἑλλάδα
 Καὶ δαπανημένην ὅλην τῆς ζωῆς της τὴν ἰκμάδα
 Εἰς αὐτὰς τὰς κρύας πέτρας τῶν μακρῶν ἀνακτορίων
 Δὲν ἐφώναζε δακρῶν;

• Ὡς τὸ σῶμα τῆς Νιόβης ἡ Ἑλλάς ἀπελιθώθη
 Κ' εἰς ἀνάκτορον ὦ λύπη! ἄψυχον μετεμορφώθη.

Β'.

Ἄλλὰ σήμερον κινεῖται ἡ νεκρὰ καὶ πετρωμένη
 Καθὼς δὲ ζωὴν καὶ πνεῦμα ἔλαβεν ἡ θρυλλομένη

Ἐντικρὺ τοῦ λιθοξόου Πυγμαλίωνος ἐκείνη
 Γαλατία ἢ πετρίνη,
 Ἡ Ἑλλάς εἰς τῶν υἱῶν τῆς τῆν φωνῆν ἐνεψυχώθη
 Καὶ ὑπὲρ ποτε ὠραία εἰς τοὺς πόδας τῆς ὠρθώθη.

Γ.

Τόσον τέλειον ὑπῆρξε καὶ πελώριον συνάμα
 Τὸ τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου ὑψηλὸν ἐκεῖνο δράμα,
 Ὡστε λάμπει χαραγμένος εἰς τοιοῦτον μεγαλεῖον
 Τοῦ Κυρίου ὁ βραχίων.

Ἐκοπίατε τὸ ἔθνος δέκα ὥρας, δέκα μόνας,
 Ἀλλὰ θέλει γλυκεῖς ἄρεπαι καρποὺς ὅλους τοὺς αἰῶνας.

Δ.

Ἰδοὺ γύρω μας κινουῦνται τῆς πατρίδος στρατιῶται
 Κρήτες, Μακεδόνες, Θράκες, Θεσσαλοὶ καὶ Ἡπειῶται.
 Τὰς σαράντα του σκληροὺς κορυφὰς τὰς χιονώδεις
 Ὁ δασύς καὶ πλατανώδης
 Ὀλυμπος μὲ τοὺς γιγίους ἀετοὺς τοὺς ἐκ περάτων
 Εἰς αὐτὸν συσσωρευθέντας καὶ κτυποῦντας τὰ πτερά των.

Ε.

Εἰς σωρείαν ἐρειπίων διασώζεται ἀκόμη
 Ἡ Φυλὴ, τῶν Ἀθηναίων περιτειγισμένη κώμη,
 Ὅθεν ἤρχετο κυβεύων τὴν ζωὴν του θαρβύραλέως
 Ὁ Θρασύβουλος δρομαῖος
 Νὰ ἰδρῶση τὸ ἀρχαῖον Σύνταγμα τῆς Πολιτείας
 Εἰς θεμέλια γενναίας καὶ ἀπλῆς δημοκρατίας.

ΣΤ.

Τῆς Αὐλῆς ἐκεῖ ἐτχάτως οἱ γοροὶ συνεχροτοῦντο
 Καὶ οἱ πρὸ μικροῦ πετόντες ὑπουργοὶ συνευχοῦντο.

Πλὴν κἀνεὶς δὲν ἐνθυμεῖτο τῶν μεγάλων παρασείτων

Ἦ γῆ αὐτῆ ποία ἦτον,

Τίνες ἔγιναν εἰς ἄλλους δημοκρατικούς αἰῶνας

Ἄρειμάνιοι ὀρχήτεις ὑπ' αὐτοῦς τοὺς προμαχῶνας.

Z'.

Εἰς τὴν θέαν σου, Καλλέργη, ὁ Θρασύβουλος ἀρίνει
Τὴν Φυλὴν καὶ μέγα βῆμα πρὸς τὸν Πάρνην διευθύνει...

Ἔφθασεν ἐπὶ τῆς ἄκρας μὲ χρυσῆν τὴν πανοπλίαν,

Καὶ εἰς σιωπὴν βαθεῖαν

Γύρω οἱ ἐξήκοντά του στέκονται ἀρματηλάται,

Κ' εἰς τὸ κράνος του ὁ δῦν ἥλιος ἀντανακλᾶται...

H'.

Ἦ κεράνιος φωνὴ του ἀπὸ τοῦ βουνοῦ τὴν χαιτῆν
Εἰς τὴν πεδιάδα κάτω βαρυπίπτει... ἀκουσέ την...

« Εἴκοσι μακροὺς αἰῶνας εἰς τὸν τάφον ἐκοιμώμην,

Κι' ἂν ἐξύπνου αἰσχυρόμην

Ἐξω του τὴν παλαιάν μου κεφαλὴν ἢ ἀνασηκώσω

Καὶ εἰς δούλους ἀπογόνους ὀφθαλμὸν νὰ προσηλώσω.

Θ'.

« Φαινής ἐλευθερίας πρῶτος ἔθεσα κρηπίδα.

Δεύτερος μετ' ἐμὲ ἦλθες σὺ καὶ σώξεις τὴν πατρίδα.

Χαῖρε! χαῖρε! Πλὴν μὴ βάλῃς, μὴ τὸ ξίφος εἰς τὴν θήκην

Ἐὰν τῶν θεσμῶν τὴν νίκην

Δὲν ἴδῃς, καὶ τῆς Πνυκός μου τῆς νεκρᾶς κ' ἐρημωμένης

Τὰς ἡγῶ δὲν ἐξυπνίσουν νέοι πάλιν Δημοσθένεις.

I'.

« Εἰς πολλὰ πολλάκις, Ἕλλην, ἔκυψας δουλείας εἶδη.

Ἄλλὰ, φαίνεται, ἡ γῆ σου ζωῆς θέρμην ἀναδίδει.

Δι' αὐτὸ, καθὼς ἐκεῖνος ὁ τοῦ μύθου κολοσσαῖος

Καὶ ἀμάχητος Ἄνταϊος (*),

Ἄν χαμαὶ τὸ γόνυ κάμψῃς εἰς τὴν μετὰ τοὺς ξένους πάλιν

Ἐκ τῆς γῆς σου ἀντλῶν νέαν δύναμιν ὀρθοῦσαι πάλιν.

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ ΤΟΥ ΒΡΕΣΘΕΝΗΣ.

A.

Σκυθρωπὴ ἐσπέρα ἦτον καὶ σελήνη θολωμένη

Καὶ τοῦ Ὑμηττοῦ ἡ ἄκρη ἀπὸ νέφη σκεπασμένη.

Ἄφῃσα τὰς ἄσπρας στήλας τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου

Καὶ εἰς τοῦ νεκροταφείου

Τὸν περίβολον ἐμβῆκα εἰς σωροὺς πατῶν ὀστέων,

Καὶ τὸ φάντασμα ἐμπρὸς μου τοῦ Βρεσθένης ἤλθε κλαῖον.

B.

Ὅμοια μ' ἀνθρώπου, ὅστις ἐναγώνιος ὠμίλει,

Ν' ἀνοιγοσφραλῶνται εἶδα τὰ χολοβαφῆ τοῦ χεῖλη·

Μ' ἔτεινε τὴν σκελετώδη δεξιάν του ὡς σημεῖον

Τοῦ νὰ πορευθῶ πλησίον·

Ἄλλ' ὡς ἄγαλμα ἐστάθην ἐγὼ μόλις ἀναπνέων,

Καὶ τὸ φάντασμα μετ' εἶπε τοῦ Βρεσθένης αὐτὰ κλαῖον·

Γ.

«Χρόνους πένης καὶ μετὰ μόνην ἔμεινα τὴν βακτηρίαν

Ὡς ποιμὴν τὰ πρόβατά του χάσας εἰς νυκτὸς σκοτίαν·

(*) Γίγας, ὅστις εἰς τὴν μετὰ τοῦ Ἡρακλέους πάλιν του τρεῖς κατα-
 ἐλήθη καὶ τρεῖς ἐξανέστη λαμβάνων ἕκ τῆς μητρὸς του γῆς, ἀμα τὴν
 πηγίτι, νέαν ἰσχύν.

Μέλος ἤμην τῆς Συνόδου· ἀλλὰ καὶ παρὰ τὴν ῥήτραν
 Τοῦ συνοδικοῦ τὴν μίτραν
 Ἄποστερηθεὶς ἐτάχθην ἔσχατος ἀρχιερέων·
 (Καὶ τὸ φάντασμα ἐλάλει τοῦ Βρεσθένης πικρὰ κλαῖον·)

Δ'.

«Ὅλην τὴν μαρμαροτόκον ἐξεκένωσαν Πεντέλην·
 Πλὴν τὴν φάτνην, εἶπα, ἔχει ἐκκλησίαν τοῦ ὁ Ἕλλη·
 Ἐπειδὴ δὲ στρατιώτης πιστὸς ἤμην ἐγὼ μόνον
 Τῶν ἁγίων μας Κανόνων,
 Μ' ἐθεώρησαν τοῦ Κλήρου μέλος ἀποβολιμαῖον·
 (Καὶ τὸ φάντασμα ἐλάλει τοῦ Βρεσθένης πικρὰ κλαῖον·)

Ε'.

«Ἔθνους δυστυχοῦς ὑπῆρξα δυστυχῆς Ἱερεμίας,
 Καὶ ἀγωνιῶν διήλθα ἔλας του τὰς ἀγωνίας,
 Καὶ ζωὴν εἰς τὴν ζωὴν του ἐν ᾧ ἐμελλὰ ν' ἀντλήσω
 Καὶ μικρὸν ν' ἀναψυχῆσω
 Ἦκουσα τὸ ἐκ τοῦ ἄδου σήμαντρον τὸ ἀπευκαῖον·
 (Καὶ τὸ φάντασμα ἐλάλει τοῦ Βρεσθένης πικρὰ κλαῖον·)

ΣΤ'.

«Τὸ ποτῆρι τοῦ θανάτου δις πικρότερον μ' ἐράνη
 Ὅτε συναισθάνθην δοῦλος ὅτι θέλω ἀποθάνει,
 Κ' εἰς τὰ χεῖλη μου χυμένην τὴν χολὴν του βλέπεις τώρα.
 ὦ θρηνώδης τότε ὦρα!
 Μὲ τὸ σκέλεθρόν μου εἶδα καὶ τὸ ἔθνος καταρρέον!
 (Καὶ τὸ φάντασμα ἐλάλει τοῦ Βρεσθένης πικρὰ κλαῖον·)

Ζ'.

«Αἱ σικιὰ τοῦ Κανκάρη καὶ τοῦ Νέγρη αἱ θρηνοῦσαι·
 Ἄνεσκίρησαν τοῦ ἔθνους τὴν Συνέλευσιν μαθεῦσαι·

Ἄλλ' ἐμέ ὡς εἰς τὴν ὄραν τῆς πικρᾶς μου ἀγωνίας

Λύπης πάντοτε ὁμοίας

Αἴσθημα μὲ κυριεύει, αἴσθημα τὰ στήθη καίον·

Καὶ τὸ φάντασμα νὰ φεύγῃ τοῦ Βρεσθίνης εἶδα κλαίον...

Η'.

Ἔλα μὲ τὴν τρομερὰν σου κατὰ δεσποτῶν κατάραν,

Μὲ τὴν σταυροφόρον ράβδον, μὲ τὴν ἱερὰν τιάραν,

Καὶ εἰς τὴν Συνέλευσίν μας, νεκρὲ, λάβε θέσιν μίαν!

Θέλομεν τὴν προεδρείαν

Εἰς σέ πάλιν ἀναθέσει ὡς εἰς μάρτυρα γενναίον·

Ἡ Ἑλλὰς σέ κράζει ὅλη· ἔλα, καὶ μὴ φεύγῃς κλαίων!

ΟΙ ΤΑΦΟΙ ΤΟΥ Θ. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ
ΚΑΙ ΤΟΥ Α. ΖΑΧΗΜΗ.

Α'.

Εἶδα τοῦ Κολοκοτρώνη, τοῦ Ζαχίμη τὰ μνημεῖα,

Καὶ εἰς τὴν ψυχὴν μου μένει ἄφατος βραθυμία·

Εἰς τὸ ἐν οὐδὲ Πεντέλης εἶδα λίθον ἐξεσμένον,

Οὐδὲ λόγον χαραγμένον·

Κεῖνται οἱ νεκροὶ ὡς θῆτες ὁμοχώριοι πλησίον·

Εἰς τὸ μέσον των ἐστάθην κ' ἔκραξα μετὰ δακρύων·

Β'.

«Χωρισμένους, τοῦ θανάτου σᾶς συνένωσεν ἡ κλίνη.

Δὲν σαλεύετε, κοιμᾶσθε καὶ οἱ δύο ἐν εἰρήνῃ

Οἱ σαλεύσαντες σεῖς μίαν ἀπὸ Ἴστρου εἰς Εὐφράτην

Βασιλείαν εὐρυτάτην.

Κάτοικοι, ἐν ᾧ ἐζήτε, πόλεων ὁμόρων ἦσθε,
Καί εἰς ξένην γῆν θανόντες εἰς ὁμόρους λάκκους κείσθε.

Γ.

«Νὰ κατακρασθῶμεν πρέπει τὴν μεγάλην ὑμῶν μνήμην,
Τῆς Πελοποννήτου νέοι Ἄρατε καὶ Φιλοποίμην,
Ἐπειδὴ πρὸς τὸν Κωλέτιν καὶ πρὸς τὸν Μαυρομιχάλην
Ὅργην πνέοντες μεγάλην
Κατελείψατε τὸ σκάφος αὐτάνδρον τῆς Πολιτείας
Εἰς τὴν θλιβεράν ἐκείνην ναυαγίαν τῆς Προνοίας;

«Δι' αὐτὸ τῶν ἀλλοθρησκῶν Βαυαρῶν καὶ ἀλλογλώσσων
Εἰς τὸ γῆρας σας τὴν χλεύην ὑπερέρατε σεῖς τόσον,
Κ' ἐν ᾧ ἔκτισαν ἐκεῖνοι ἐκ λευκοῦ μαρμάρου δόμους
Εἰς τῶν Ἀθηνῶν τοὺς δρόμους
Οὐδ' ἐπιτυμβίους λίθους σὰς ἤξιωσαν γλυμμένους,
Μάθημα πικρὸν εἰς ἕσα ἔθνη δέχονται τοὺς ξένους!

Ε.

«Εἰς τὰ ἱερά σας ὁμῶς λείψανα συγγνώμη πρέπει
Ἐπειδὴ, ἀπλοῖ τὸ ἦθος, πῶς ἠθέλετε προβλέπει
Ὅτι ἔχιδναι φωλεύουσιν εἰς τῶν Φεράγκων τὰς καρδίαις;
Φεῦ! μὲ δάκρυ μετανοίας
Καὶ πολλάκις μὲ σκυμμένους εἰς τὸ ἔδαφος κροτάφους
Ἐθρηνήσατε τὸ ἔθνος πρὶν ἐμυθεῖτε εἰς τοὺς τάφους.

ΣΤ.

«Ἄν ἐγὼ τὰ κόκκαλά σας ἀπ' ἐδῶ ἀνατηκώσω ;
Καὶ τὴν ἠχηρὰν μὲ ταῦτα λαλιὰν μου συνενώσω,
Κατὰ τὴν διάβασίν των εἰς τὴν Πελοποννησίαν
Θέλουν καὶ τὴν παραλίαν

Καί τὰ ὄρη καί τοὺς λόγγους πλημμυρίζει λαοί, ὄσοι
Σήμερον ὑπὸ τὰ βράχη μὲ τὰ χόρτα μόνα ζῶσι

Z'.

«Μεγαρεῖς, Περαχωρίται, Ναυπλιῶται καὶ Ἀρχάδες,
Ἄχαιοί, Νεοκαστρίται καὶ Μεσσήνιοι λογάδες
Καί τοσοῦτοι ἄλλοι, ὅσων ἔπεσεν ἀπαυδημένος,

Ἐπεσε κοινασμένος

Ὁ ἀνίκητος ἐκεῖνος Ἄετός, ἀρ' οὐ ἔννεα
Δόξης χρόνους τὰ περὰ του ἄπλωσε τὰ κολοσσαῖα...

Η'.

«Ἄλλὰ μόνοι σηκωθῆτε καί τὰ μέλλοντα δεινά των
Δείξατε εἰς τὸν Κωλέτιην καὶ εἰς τὸν Μαυροχορδάτον,
Ἄν ποτε δελεασθέντες ἀπὸ χάριτας δολίας

Ἀχαρίστου Βασιλείας

Καταλείψωσι τὸ ἔθνος καὶ περιφερθῶσι πάλιν
Πρέσβεις ἐξωστραχισμένοι ἀπὸ μίαν γῆν εἰς ἄλλην.

Θ'.

«Μὴ τὴν ἐποχὴν, εἰπέτε, φέρετε τὴν ἀπορράδα,
Καθ' ἣν ἔτρεξεν ἡ Ἔρις μὲ τὴν φλογεράν της δάδα
Καὶ πυρκαϊάν ἀνήψεν εἰς τῶν πολιτῶν τὰ στήθη

Καὶ πατρὶς ἐλησμονήθη

Καὶ καθεὶς ἐπυροβόλει ἂν καὶ ἡ πυρώδης σφαῖρα
Ἦθελε μὲ τὸν ἐχθρόν του αὐτὴν τρώσει τὴν μητέρα!

Ι'.

«Μὴ μὰ τὸν δεκαετῆ μας ἔλεγχον τοῦ συνειδότος,
Μὴ μὰ τὸ πικρὸν μας δάκρυ τὸ χυμένον εἰς τὸ σκότος,
Μὴ μὰ ἔσπιν βαρυτάτην ὑπεμείναμεν δουλείαν

Μὲ ψυχῆς ἀθημονίαν

Ὅτε γηραϊά στελέχη δίχως κλάδους, δίχως φύλλα,
Μᾶ; ἀπέρριπταν οἱ ξένοι ὡς κλιβάνου ξηρὰ ξύλα!

Ο ΚΟΙΝΟΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ.

Δὲν εἶμαι λάτρης τῶν διπλωματῶν. Αἱ ἐξοχότητες αὐ-
ταὶ εἰς τὰς πολιτικὰς ἀρχάς των εἶναι τόσον ἐλαστικά,
ᾧστε ὁμοιάζουσι τὰς εὐλυγίστους βράβδους τὰς καμπυλο-
μένας μέχρι κυκλικοῦ σχήματος. Εἰς τὴν καθημερινὴν
τριβὴν των ἀπολέσαντες πᾶσαν αἰσθητικότητα καὶ τὴν καρ-
δίαν αὐτὴν, δὲν διαφέρουσι τῶν διαπεπραγμένων ἱερείων,
τῶν ὁποίων ἀπελείφθησαν ἡ γλῶσσα καὶ ἡ κοιλία. Πρό-
βατον μὲν αἰεὶ τὴν αὐτὴν φθέγγεται φωνή, διπλωμάτης
δὲ ἄνθρωπος πολλὰς καὶ ποικίλας.

Χθὲς εἰς τὸν περίπατον πρεσβυδίων τι μικρᾶς Αὐλῆς
ἔστρεψε πρὸς ἐμὲ πρότωπον ἔχον χιλίους γέλωτας.

— Ἀνεγνώσατε, εἶπε πλησιάσας με, τὴν γαλλικὴν Ἐφη-
μερίδα τῶν Συζητήσεων;

— Ὅχι, ἐξοχότης.

— Εἶναι πολλὰ περίεργος. Ἴδου τί λέγει περὶ τῆς Ἑλ-
λάδος. « Ἡ Μοναρχία παρεβιάσθη. Ὁ λαὸς, ὁ στρατὸς,
τὸ Συμβούλιον τοῦ Κράτους ἐπέβαλον τὴν θέλησίν των εἰς
τὸν βασιλέα. Τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος ἔπρεπε νὰ περιμείνῃ καὶ
νὰ μὴν ἀρπάσῃ τὸ Σύνταγμα ». Ἐκ τούτων βλέπετε,
φιλελεύθερε Κύριέ μου, ὅτι τινὲς ἡμῶν δὲν κατεκρίναμεν
ἀδίκως τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου. Ἐπρεπεν οἱ Ἕλληνες νὰ
περιμείνετε. Ὁ Χάρτης ἤθελε χορηγηθῆ.

— Ἐπρεπε νὰ περιμείνωμεν!.. Μήπως ἀπὸ τοῦ 1837 εἶδαμεν ἐλάχιστην προαίρεσιν θεσμοτικῶν βελτιώσεων; Ὅσα οἱ Ἀρμανσπέργαι καὶ οἱ Μαουρέροι ἐνομοθέτησαν, ταῦτα ἔμειναν καὶ τίποτε δὲν προσετέθη. Ἐπρεπε νὰ περιμείνωμεν!.. Ἦλθεν ὁ Μαυροκορδάτος καὶ ἀπήτησε τὴν φυγὴν τῶν Βυαρῶν, τὴν διάλυσιν τοῦ Ἀνακτοβουλίου, καὶ ὁ Μαυροκορδάτος ἀπεβλήθη. Ἐπρεπε νὰ περιμείνωμεν!.. Μετὰ τοῦτο ἠκούσθη μεγάλη φωνὴ ἐξ Ἄρκτου ὡς τὸ βαρὺ σάλπισμα τοῦ Ἀρχαγγέλου κατὰ τὴν τελευταίαν κρίσιν, καὶ συνελθὼν τὸ ἐν Λονδίῳ Συμβούλιον ἐπρότεινε εἰς τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν μεταρρυθμίσεις τινάς. Ἄλλ' οὐδ' αὐτὸ εἰσηκούσθη. Αἱ ἡφάισται λοιπὸν ὕλαι τῆς ἐπαναστάσεως, ἀφ' οὗ ἐκάχλασαν εἰς τὸν πυθμῆνα τοῦ κρατήρος ἕνδεκα ὅλα ἔτη, ἐξεχύθησαν ἀθρόαι καὶ προέβησαν μέχρι τῶν βαθμίδων τοῦ Θρόνου.

Ὁ διπλωμάτης, ψυχρὸς ὡς ὄρις, ἐφαίνετο ἐπιμένων. Ἄλλ' ἐγὼ ἀνέκραξα·

— Ἐνδεκα ἐτῶν ἀτωτεῖαι ὑπέσκαψαν τὸν βόθρον τῆς χρεωκοπίας, εἰς τὸν ὁποῖον ἔμελλε τὸ Βασίλειον νὰ βυθισθῇ. Ἐδύνατο τὸ κακὸν νὰ προληφθῇ, ἀποπεπομένων τῶν Βυαρῶν καὶ συγκαλουμένου τοῦ ἔθνους εἰς διάσκεψιν τῶν συμφερόντων του. Ὅχι· ὁ τελευταῖος ὄβολος τοῦ Ἑλλήνος ἔπρεπε νὰ πεμφθῇ πρὸς τὰς τρεῖς προστάτιδας Δυνάμεις, μήπως, ἀνησυχοῦσαι διὰ τὰ χρέματά των, ἀπαιτήσωσι τὴν μεταβολὴν τοῦ κυβερνητικοῦ συστήματος· ὥστε ὁ Ἕλλην ἔπρεπε καὶ νὰ δαπανᾷ εἰς χρυσηλάτησιν τῶν δεσμῶν του.

— Καὶ τώρα τάχα τί ἐκεροδήσατε; εἶπε ξηρὰ ξηρὰ ὁ ἐξεχώτατος.

— Τί ἐκερδήσαμεν; Χθές εἴρπομεν, καὶ σήμερον ὠρθώθημεν. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἀνηγέρθη ὡς κολοσσὸς καὶ περιπατεῖ ἐν πάσῃ ἐλευθερίᾳ καὶ ἰσχύϊ. Τί ἐκερδήσαμεν; Ὁ χαλκὸς τήκεται εἰς τὸ γωνευτήριον, καὶ ὁ ἀνδριάς τῆς Ἐλευθερίας τυποῦται μετ' ὀλίγον. Ὅσα πολιτικὰ δίκαια οἱ λαοὶ τῆς Γερμανίας δὲν ἔλαβον εἰς ἑκατοντάδας ἐνιαυτῶν, ἡμεῖς τὰ λαμβάνομεν εἰς δεκάδας ἡμερῶν. Ὅστις ἀναλογισθῆ ἔσα καλὰ θέλουσι προέλθει ἀμέσως εἰς τὸ ἔθνος ἐκ Συντάγματος ἀντὶ μωρίας καὶ παρανομίας ἀνευθύνου Ὑπουργείου, ἔστις ἀναλογισθῆ ἔσα καλὰ θέλουσι προκύψει βραδύτερον εἰς ἅπασαν τὴν Ἀνατολὴν ἐκ τῆς ἐν Ἀθήναις παγιώσεως συνταγματικοῦ Θρόνου, οὗτος θέλει συναίσθανθῆ ὅτι τὸ μέγιστον ἀμάρτημα κατὰ τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος αὐτῆς, εἶναι ἡ παρεμπόδισις τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν πορείαν τοῦ μεγάλου προορισμοῦ των. . .

Ὁ διπλωμάτης τότε διέκοψε τὸν λόγον μου καὶ, στρέφων γλῶσσαν ξυροῦ κοπτεροτέραν, διετεινέτο σοφιστικῶς ὅτι ἡ Ἑλλάς δὲν εἶναι ἀξίη συνταγματικῶν θεσμῶν· ἐσώρευε φράσεις ἐπὶ φράσεων, ὅτε εἰς τὸ μέσον μακρᾶς τινος περιόδου ἐστάθη ἐξαίφνης εἰς ἓνα μονοσύλλαβον καὶ. . . ἠκούσθη κρότος βασιλικῶν ὀχημάτων συντροχαζόντων. . . χωρὶς δὲ νὰ συλλογισθῆ ὁ γεννάδας ὅτι ὁ καὶ εἶναι σύνδεσμος συμπλεκτικὸς, διεζεύχθη ἀπ' ἐμοῦ φοβηθεὶς, φαίνεται, μήπως ἢ μετ' ἐμοῦ ἐμφάνισις του τὸν συστήσῃ κακῶς εἰς τὰ ὄμματα τῆς Αὐλῆς. . . Ἐστράφη, καὶ εἶδα τὸν Ὀθωνα διερχόμενον. . .

Βασιλεῦ! σ' ἐχαιρέτησα νεανίαν ἐλθόντα εἰς τὴν Ἑλλάδα. Σ' ἐπαναχαίρετῶ μονόρην συνταγματικόν. . . Χαῖ-

ρε! .. Μέλλεις νὰ βασιλεύσης ἐνδόξως καὶ ἀκινδύνως. Ἡ συνταγματικὴ Μοναρχία ὑψοῦται ὡς τὸ σκιάζον πλατεῖαν περιοχὴν δένδρον, τοῦ ὁποίου αἱ ῥίζαι εἰς τὰ ἐγκατα τῆς γῆς ἐκτεινόμεναι συνέχονται μετὰ πετρῶν αἰωνίων. Ἡμεῖς σὲ θέλομεν μονάρχην ἀκλόνητον, διότι ὁ Θρόνος ἵσταται ὡς προκουμαία κατὰ τῆς ἀναρχικῆς καταγιγίδος. Ἀλλὰ καὶ σὺ θέλησον ἡμᾶς ἐλευθέρους πολίτας. Ἡ ἐλευθερία ὑπῆρξεν ὁ μανιώδης ἔρωσ τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς. Παρὰ νὰ τυρανῶνται, οἱ Φωκαεῖς τὸ πάλαι καταλιπόντες τὰς ἐστίας των ἐζήτησαν ἄλλους οὐρανοὺς. Οἱ Πάργιοι πρὸ μικροῦ ἐκχώσαντες τὰ ὄστα τῶν πατέρων των καὶ παραιτήσαντες δούλην πατρίδα διεσπάρησαν εἰς τὴν οἰκουμένην. Ἡμεῖς αὐτοί, σφάγια ἢ φυγάδες ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας γενόμενοι, ἀπελείφθημεν ὀλιγώτεροι τῶν ἀνορτυτομένων προγονικῶν ἀγαλμάτων. Μὴν ἀκούσης, βασιλεῦ, κἀνενὸς λέγοντος ὅτι τὸ παρὸν ὑπῆρξεν ἔργον ὀλίγων τινῶν ὑπῆρξεν ἔργον ὄλων τῶν Ἑλλήνων, ἐκπυρσοχρότησις ἐθνικῆς ὑπονόμου. Εἶδες πρὸ ἡμερῶν ἐκ τῶν ἀνακτόρων σου τὸν πεπυκνωμένον ἐκεῖνον λαόν· δὲν ὠδήγει μετὰ κεφαλῆς ἀκαλύπτου τὸν Θεόδωρον Κολοκοτρώνην εἰς τὸ νεκροταφεῖον, ἀλλ' ἔφερε μετ' ὀργῆς ἀκαθέκτου τὸν υἱόν του Γεναῖον ἐξόριστον εἰς τὸν Πειραιᾶ. Πόθεν ἢ τόσον αἰφνίδιος μεταβολὴ τοῦ λαοῦ πρὸς αὐτὸν τὸν οἶκον; Μαινόμενος διὰ τοὺς ἐλευθέρους θεσμούς του, ἐξηπατήθη καὶ καθ' υἱοῦ μεγάλου πατρὸς ὡς κατὰ Πausανίου ἐτοιμάζετο ν' ἀνυψώσῃ λιθοβόλους χεῖρας. Ἄκουσον, βασιλεῦ, ἀπανταχοῦ τὰ τῆς ἐλευθερίας ἄσματα· οἱ γλυκεῖς αὐτῶν ἤχοι διέρχονται ὄλας τὰς πεδιάδας τῆς Ἑλλάδος, πληροῦσιν ὄλας τὰς κοιλάδας, ψιθυρίζουσιν εἰς τὰ ρεύματα ὄλων τῶν

ποταμῶν, καὶ οἱ καταβράκται κράζουσι καὶ αὐτοὶ μετὰ βροντερᾶς φωνῆς «*Σύνταγμα! Σύνταγμα!*» Καὶ μὴ φρονῆς, βασιλεῦ, μικρὸν τὸ βασιλεύειν Ἑλλάδος. Ὁ Ναπολέων, ὅστις ἐστάθμισε τὸν κόσμον εἰς τὴν παλάμην του καὶ τὸν εὖρεν ἐλαφρὸν, μετεμελεῖτο εἰς τὴν Ἁγίαν Ἐλένην ὅτι δὲν ἔθεσεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του τὸ περιάπτου τοσαύτην δόξαν καὶ τοσαύτας ἀναμνήσεις διάδημα τῆς Ἑλλάδος.

Η ΩΡΑΙΑ ΕΛΛΑΣ.

Καὶ ἄλλο πολιτικὸν Ἄρθρον, Κύριοι. Πλὴν μὴ τρίβετε τὰς χεῖρας. Δὲν ἔχω σκοπὸν οὔτε νὰ βαρύνω, οὔτε νὰ βαρυνθῶ πολυλογῶν. Γνωρίζω καὶ ἐγὼ μικράν τινα μέθοδον τοῦ μετακινῶναι τὰς μικράς μου ιδέας εἰς τὸν ἐγκέφαλον τῶν ἄλλων χωρὶς κόπον κἀνενός.

Μάθετε, Κύριοι, ὅτι ἔχω τὴν κατοικίαν μου εἰς τὴν τετράσπον τῆς Ὠραίας Ἑλλάδος. Τί νὰ σᾶς εἶπω; ἐδῶθεν βραδυποροῦσι σύμβουλοι τοῦ Κράτους συλλογισμένοι διὰ τὸν κίνδυνον τῶν ἐξαχσίων των ἐκεῖθεν ὡς ἀστραπὴ διαβαίνουσιν ὑπουργοὶ σεπτεμβριανοὶ διανέμοντες ἐν ἐλλείψει θέσεων ἐκτοπίσεις εὐγενικωτάτας· κάτωθεν ὁ ὑποδηματοποιὸς ἀναγινώσκει τὸ περὶ δύο Βουλῶν Ἄρθρον τῆς Ἀθηᾶς· ἀντικρὺ του ὁ ταριχοπώλης ἀναδιφεῖ τὸν περὶ γερουσιαστῶν Διάλογον τοῦ Κοραῆ· αἱ ἐφημερίδες βροχῆ, καὶ εἰς τοῦ καλοῦ Καβάκου τὸ Φαρμακοπωλεῖον ἡ ἕρις μεγάλῃ περὶ τῶν ἰδιαιτέρων χαρίτων τῶν αὐτοχθόνων καὶ τῶν ἑτεροχθόνων· ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὰ παιδιάρια τῶν τυπο-

γράφων μετὰ φωνῆς κατατροπούσης τ' ἀκουστικά τύμπα-
να δημοπρατοῦσιν εἰς τοὺς δρόμους τὸ νεοτυπωθὲν Σύν-
ταγμα τοῦ Βελγίου, τὴν ἑκταφεῖσαν Δίκην τοῦ Κολοκοτρῶ-
νη, συγγραμμάτια, ποιημάτια. . . καὶ ἐμέ αὐτόν. Ὡς πλη-
θος ἀκρίδων κατατρῶγον φύλλα κλημάτων καὶ δένδρων, ὁ
λαὸς τῶν Ἀθηνῶν ἐπέπεσεν εἰς τὰ εἰς τέταρτον, εἰς τὰ
εἰς ὄγδοον, εἰς τὰ εἰς δέκατον ἕκτον φύλλα καὶ φυλλά-
δια καταχωνεύων ἰδέας καὶ παραινέσεις. . .

Καὶ ἤμην εἰς μεγάλην ἀμηχανίαν δημοσιογραφικὴν μὴ
εὐρίσκων ὕλην νέας διατριβῆς, ὅτε τράκα! τράκα! ἡ θύ-
ρα μου κρουθεῖσα ἤνοιχθη, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τῶν αὐτοσχε-
δίων τῆς Ὁρακίας Ἑλλάδος πολιτικῶν, οἵτινες ἐπικρίνου-
σι τὸν Κάνιγκ, τὸν Ταλειῦράνδον, τὸν Μετερνίχην, τὸν
Καποδίστριαν, συζητοῦσι τὰ Συντάγματα τῆς Ἀγγλίας, τῆς
Γαλλίας, τῆς Ἰσπανίας, τῆς Πορτογαλλίας, καὶ λύουσι τὸ
ἀνατολικὸν ζήτημα συνιστῶντες πολιτοκίας, ἐκπορθεύοντες
φρούρια, καίοντες στόλους. . . ἀπὸ τοῦ Καρφενεῖου.

— Γνωρίζεις, Κύριε, εἶπεν ἄνευ πολλῶν προοιμίων, ὅτι
καθ' ἡμέραν Πάσχα δὲν ἔχομεν καὶ καθ' ἡμέραν ἐπανα-
στάσεις δὲν γίνονται. Κατ' αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἐποχὴν πρέ-
πει νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν τύχην τοῦ ἔθνους. Ἀνέγνων εἰς
τὸ νέον Φυλλάδιόν σου ὅτι ἐπιθυμεῖς νὰ δεθῇ διὰ διπλῶν
καὶ τριπλῶν καλωδίων ἡ Μοναρχία. Ἄλλ' ἀναφέρεις ὡς
δυνατώτερον σῶμα τῆς δεσμεύσεως τὸν Τύπον, καὶ μὰ
τὴν ἀλήθειαν! δὲν σ' ἐνόησα.

Βλέπων ἐκ τῶν λόγων αὐτοῦ ὅτι ἐδυνάμην ν' ἀναμιχ-
θῶ εἰς συζητήσεις, « ὁ Τύπος, ἀπεκρίθη, κινῶν πᾶσαν
διάνοιαν, συγκεντρῶν τοὺς νόας ὅλους εἰς ἐπίκρισιν τῶν
διατρεχόντων, συνέχει τὸ ἔθνος εἰς ἐκκλησίαν ἀόρατον καὶ

διατηρεῖ αὐτὸ εἰς διηνεκὴ σύσκεψιν ἐπὶ τῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος. Ὁ Τύπος λοιπὸν συνιστᾷ ἔξω τῆς Συνόδου τῶν βουλευτῶν γενικὴν ἄλλην Σύνοδον ἐξ ἑλῶν τῶν μελῶν τῆς κοινωνίας. Ὅταν ἡ Βουλὴ τῆς κοινῆς δόξης προτεινῆ ἐπωφελές τι ἢ νομοθετικὴ Βουλὴ ἀναγκαίως ὑπέικει, καὶ ἰδοὺ διατὶ ὁ Τύπος πρέπει νὰ ᾔηται παντὸς δεσμοῦ ἐλευθέρως ἂν θέλωμεν ἡ Σύνοδος τῶν βουλευτῶν νὰ μὴ διαφείρεται ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν.

— Καταλαμβάνω. Πλὴν κἀνὲν ἄλλο ἀκόμη σχοιρίον διὰ τὴν Μοναρχίαν δὲν ἔχεις;

— Ἔχω, καὶ πολλὰ μάλιστα δυνατὸν νόμος ῥητὸς καὶ σαφὴς ν' ἀποκλείῃ τῶν ὑπουργημάτων ἔλων τοὺς βουλευτὰς καθ' ὅσον διαμένουσιν εἰς τὰς ἔδρας των, ὥστε νὰ μὴν ὑπηρετῶσι ταυτοχρόνως δυαὶ Κυρίοις, Θεῷ καὶ Μαιμωνᾷ. Ἐκ τῆς παραλείψεως τοιοῦτου νόμου θέλει ἀναμφιβόλως εἰσχωρῆσει ἐντὸς τῆς Βουλῆς ἡ δεινὴ ἐκεῖνη νόσος, ἡ ἐπάρατος ἀργυράγχη φοβοῦμαι δὲ μὴ καὶ τινες τῶν φωνασκησάντων βουλευτῶν, ὅταν χρυσῇ κύλιξ μετὰ Διπλώματος φέροντος ἐτήσιον πρόσοδον ταλάντου φθάσῃ διὰ νυκτὸς εἰς τὴν οἰκίαν των, παρουσιασθῶσι τὴν ἐπαύριον εἰς τὴν Βουλὴν περιδεδεμένοι τὸν τράχηλον μετὰ ἐρίων καὶ ταιμιῶν καὶ λέγωσι βήχοντες ὡς ἄλλοτε ὁ Δημοσθένης. « Ἐχομεν συνάγχην ἢ φωνὴ ἡμῶν διεκόπη ».

— Ἄλλ' αἱ σκέψεις σου, βλέπω, περιστρέφονται πάντοτε εἰς τὴν Βουλὴν.

— Καὶ τί ἄλλο ἢ συνταγματικὴ Μοναρχία, ἡ Βουλὴ; Εἰς τὴν τοιαύτην Πολιτείαν ὁ βασιλεὺς, οἱ ὑπουργοὶ καὶ οἱ βουλευταὶ ὑπάρχουσιν οἱ λειτουργοὶ τοῦ κυριαρχοῦντος ἔθνους. Ὁ βασιλεὺς ἔχει μὲν τὸ δικαίωμα τῆς χάριτος καὶ

τοῦ διορισμοῦ ἔγγράφει τ' ὄνομά του εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ εἰς τὸ τέλος τῶν Νόμων καὶ τῶν Διαταγμάτων· τὸ ἐγγράφει ἐπὶ τῶν νομισμάτων καὶ εἰς τὸ μέτωπον τῶν ἐθνικῶν μνημείων· μετέχει τῆς νομοθεσίας διὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν ὑπουργῶν, διὰ τοῦ δικαιώματος τῆς προτάσεως, διὰ τῆς κατακυρώσεως τῶν Νόμων καὶ διὰ τῆς νομίμου διαλύσεως τῆς Βουλῆς· ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ πράξῃ πράξιν βασιλέως, νὰ προφέρῃ λέξιν βασιλέως, νὰ βαδίσῃ βῆμα βασιλέως χωρὶς τοῦ Ὑπουργείου· καὶ ὀνόματι μὲν αὐτός, πράγματι δὲ οἱ ὑπουργοὶ κηρύττουσι πόλεμον, ὁμολογοῦσιν εἰρήνην καὶ κυβερνῶσιν· ἀλλέως ἤθελεν εἶναι τὸ πάντων μωρότερον καὶ τερατωδέστερον, ὁ βασιλεὺς ἔχων τὸ ἀνεύθυνον τοῦ Θεοῦ νὰ λαμβάνῃ αὐτὸς ἀναφοράς τῶν πολιτῶν, νὰ διορίζῃ αὐτὸς καὶ τοὺς ἐλαχίστους ὑπουργηματίας, νὰ σχεδιάζῃ αὐτὸς φορολογικοὺς νόμους, νὰ ᾔῃ βασιλεὺς ὑπουργός, βασιλεὺς ἀρχηγὸς Γραφείου. Τοῦτο ὑπῆρχε μέχρι τοῦδε εἰς τὴν Ἑλλάδα. Πλὴν τί συνέβη; Ὁ Τύπος ἐπαλαίωσε καὶ κατέραγε τὸν ὑπουργὸν, τὸν ἀρχηγὸν Γραφείου, καὶ οὕτως ἐπῆλθεν ἡ Τρίτη Σεπτεμβρίου. Ὅσον δὲ περὶ τῶν ὑπουργῶν, ἔχουσι μὲν τὴν κυβερνητικὴν δύναμιν, ἀλλ' ἐξαρτῶνται τῆς Βουλῆς, μὴ δυνάμενοι ἄνευ τῆς συναίνεσώς της νὰ διαθέσωσι τὸ ἐλάχιστον χρῆμα καὶ, ἂν ποτε παρανομήσωσιν, ἐγκαλούμενοι παρ' αὐτῆς. Ἡ Βουλὴ λοιπὸν ἔχει ἐμμέσως πᾶσαν τὴν κυβερνητικὴν δύναμιν, καὶ ἰδοὺ πῶς ἡ συνταγματικὴ Μοναρχία δὲν εἶναι ἄλλο, ἢ Βουλὴ.

— Πλὴν ἀκούω σε λέγοντα Βουλὴν. Διατί δὲν λέγεις ὡς ἄλλοι δύο Βουλὰς;

— Τοῦτο εἶναι ζήτημα πάντῃ ἀσήμαντον.

— Πῶς! ἀσήμαντον! Αἱ Ἀθηναὶ ὄλαι σήμερον ἐδιχάσ-

θησαν καὶ μὰ τὸν Θεὸν! ἐτριχάσθησαν. Ἄλλοι θέλουσι μίαν μόνην Βουλὴν, ἄλλοι δύο ἐκλεγομένας ἀμφοτέρας παρὰ τοῦ λαοῦ καὶ ἄλλοι δύο μὲν, ἀλλὰ τὴν μίαν παρὰ τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἄλλην παρὰ τοῦ βασιλέως.

— Λυποῦμαι βλέπων τὴν σοφὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν ἐπιπολαίως σκεπτομένην. Εἴτε μίαν Βουλὴν ἔχωμεν, εἴτε δύο ἐκλεγομένας παρὰ τοῦ λαοῦ, εἴτε δύο τὴν μίαν παρὰ τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἄλλην παρὰ τοῦ βασιλέως, μίαν πάντοτε θέλομεν ἔχει πραγματικῶς, καὶ ἰδοὺ διατί. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν οἱ γερουσιασταὶ, ὄντες κτήτορες ἢ Ἐπαρχιῶν ὀλοκληρῶν, τὰς ὁποίας μυριάδες γεωργῶν καλλιεργοῦσιν, ἢ βιομηχανικῶν Καταστημάτων, ὅπου μυριάδες τεχνιτῶν ἐργάζονται, ἀσχοῦσι διὰ τοῦ πλούτου των ἐπὶ τοῦ λαοῦ ἰδίαν ἐπιρροὴν καὶ δύνανται ν' ἀντισταθμίζωσιν ὅτε μὲν τὸν βασιλέα, ὅτε δὲ τοὺς βουλευτὰς. Ἄλλ' εἰς τὴν Ἑλλάδα ποῦ οἱ μεγάλοι κτηματῖαι, ποῦ οἱ μεγάλοι ἐργολάβοι; Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχουσιν, ἐρωτῶ, πολυπληθεῖς κλάσεις ἐργατικαὶ ζητοῦται Βουλὴν ὁμοτίμων; Ἐπλημύρισαν αὐταὶ τὰς ὁδοὺς μετὰ ξύλων καὶ μαχαίρων φωνάζουσαι ὑπὲρ τῶν προστατῶν των; Ὅχι, Εἰς τὴν Λέσχην, εἰς τὰς οἰκίας τῶν Ἀθηνῶν εἴκοσιν ἢ τριάκοντα λόγιοι ἐκθέτουσι τὰς περὶ τούτου θεωρίας των. Τοῦτο τί μαρτυρεῖς; Ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει ἐν ἑαυτῇ στοιχεῖα Βουλῆς γερουσιαστῶν. Ἄνλοιπὸν ὑπάλληλοι διορισθέντες ἰσοβίως παρὰ τοῦ βασιλέως καθήστωτιν ἐπὶ ἐδρῶν γερουσιαστικῶν, εἰς ποίαν γνώμην τῶν παρὰ τοῦ λαοῦ βουλευτῶν θέλουσι δυνηθῆναι ν' ἀντιστήσωσι κώλυμα; Καὶ ὄντως βαρὺς ἀντιστατῆρ Σύνοδος ἀνθρώπων τῆς Κυβερνήσεως πρὸς Σύνοδον ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ! Διὰ ταῦτα, ἂν μὲν ὁ λαὸς ἐκλέγῃ μίαν Βουλὴν ἢ δύο, μία θέ-

λοι πάντοτε ὑπάρχει, διότι ἐκ τοῦ λαοῦ ἀμρότεροι ἀπορρέουσι θέλουσι στηρίζει σταθερῶς τὰ αὐτὰ συμφέροντα μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου· ἂν δὲ ὁ λαὸς ἐκλέγῃ τὴν μίαν καὶ ὁ βασιλεὺς τὴν ἄλλην, μία θέλει πάλιν ὑπάρχει, ἢ τοῦ λαοῦ, διότι ἡ Βουλὴ τοῦ βασιλέως δὲν θέλει τολμήσει ποτὲ ν' ἀντισταθῇ πρὸς τὴν τοῦ λαοῦ.

— Πείθομαι, εἶπε μετὰ χαρᾶς ὁ δημοκράτης τῆς Ὀραίας Ἑλλάδος. Ἄλλὰ στέργεις, ἢ δὲν στέργεις τὰς δύο Βουλὰς; Ἐνικὸν ἀριθμὸν θέλεις, ἢ δυϊκόν;

— Ὁ δυϊκός, ἀπεκρίθη, συμφέρει μόνον εἰς ὀλίγους τρανοὺς ὑπαλλήλους· ἐγὼ δὲ οὐδ' ἔγινα, οὐδέ γίνομαι ὑπάλληλος. Ἐπομένως θέλω μίαν Βουλὴν καὶ φρονῶ τὴν ἄλλην περιττήν.

— Λοιπὸν ἀντίκεισαι εἰς τὴν νομοθεσίαν τοῦ Λυκούργου;

— Ῥίπτω εἰς τὰς παρὰ τὸ Ταύγετον βραθρώδεις ἀποθέτας, ῤίπτω εἰς τὰς ῥοὰς τοῦ Κνακίωνος ὡς ἀχρήστους εἰς τὴν νῦν Ἑλλάδα καὶ τὴν σπαρτιατικὴν Γερουσίαν καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτῆς ῤῆσιν τοῦ καλοῦ Πλουτάρχου (*). Τὸ γῆρας ἴσχυε τὸ πάλαι παρὰ τὸν Εὐρώταν ὡς ὁ πλοῦτος σήμερον παρὰ τὸν Τάμεσιν, καὶ οἱ νέοι τῆς Σπάρτης ὄχι μόνον τοὺς ἰδίους πατέρας εὐλαβοῦντο, ἀλλὰ καὶ ἔλους τοὺς πρεσβυτέρους. Λέγεται μάλιστα ὅτι γέρων τις, ὁπότε ὁ ἀγὼν συνετελεῖτο εἰς τὴν Ὀλυμπίαν, προθυμούμενος νὰ καθήσῃ θεωρὸς περιεζήτηι ἔδραν· εἰς πολλοὺς δὲ προσερχόμενος

(*) Αἰωρουμένη γὰρ ἡ Πολιτεία καὶ ἀποκλίνουσα νῦν μὲν ὡς τοὺς βασιλεῖς ἐπὶ τυραννίδι, νῦν δὲ ὡς τὸ πλῆθος ἐπὶ δημοκρατίαν, εἶον ἔρμα τὴν τῶν γερόντων ἀρχὴν ἐν μέσῳ θεμελίη καὶ ἰσοῤῥοπήσασα, τὴν ἀσφαλιστάτην τάξιν ἔτχα καὶ κατὰ ττασιν· ἀεὶ τῶν δικῶ καὶ εἰκοσι γερόντων τοῖς μὲν βασιλεῦσι προσιθεμένων, ὅσον ἀντιθῆναι πρὸς δημοκρατίαν, αὐθὶς δὲ, ὑπὲρ τοῦ μὴ γενέσθαι τυραννίδα, τὸν δῆμον ἀναρβουινύωνται.

τόπους ἀπεβάλλετο μετὰ σκωμμάτων· ἀλλ' ὅτε ἤλθε πρὸς τὰ βάρη τῶν Λακεδαιμονίων, οἱ παῖδες ὅλοι καὶ πολλοὶ τῶν ἀνδρῶν ἐξαναστάντες ὑπεχώρησαν· ἐπικροτησάντων δὲ τότε τῶν Πανελλήνων, ὁ γέρον

Καίησας πολίων τε κάρη πολίων τε γένειοι
καὶ δακρύσας ἀνέκραξεν· «ὦ τῆς κακοδαμίας! ὅλοι μὲν οἱ Ἕλληνες γνωρίζουσι τὰ καλὰ, μόνοι δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι πράττουσιν αὐτὰ». Ἐπειδὴ λοιπὸν παρὰ τοῖς ἀρχαίαις Σπαρτιάταις οἱ προβεηκότες ἤρχον ὄχι μόνον τῶν ἰδίων τέχνων, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν ἐν τῇ πόλει, ἡ Σύνοδος τῶν γερόντων εἶχε μεγάλην ἰσχύον καὶ βιούτητα εἰς τὴν Πολιτείαν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀπ' ἐναντίας παρ' ἡμῖν ὀλιγοῦνται, συνήθως δὲ καὶ προπηλακίζονται ὅταν ὡς ὑπουργηραταίαι μισθοδοτῶνται, τὸ γερουσιαστικὸν Σῶμα θέλει καταστῆ ἀσθενὲς καὶ πολλάκις γελοῖον.

— Καὶ πῶς δὲν ἐχθέτεις τὰ τοιαῦτα ἐγγράφως;

— Καὶ τὸ νομίζεις ἀναγκαῖον;

— Πολὺ μάλιστα.

— Ἀφ' οὗ λοιπὸν κρίνης εὐλογον νὰ δημοσιεύσω τὰς ἰδέας ταύτας, ἄρες με καὶ νὰ τὰς γράψω.

Καὶ ἰδοὺ ἔλαθα τὸν κάλαμον, καὶ ἰδοὺ τὸ Ἄρθρον μου Ἡ Ὠραία Ἑλλάς.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

— Ἀνέγων εἰς τὰς ἐφημερίδας σύντομον Λόγον προφερθέντα τὴν 2 τοῦ ἰσταμένου παρὰ τοῦ βασιλέως πρὸς τοὺς ὑπουργούς καὶ συμβούλους τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ τινες ἐξ

αὐτῶν μὲ τὸν παρέστησαν πάντῃ διάφορον, καὶ ἰδοὺ τὸν γράφω καθὼς τὸν ἤκουσα·

• Κύριοι!

• Ἐκ τῆς 3 Σεπτεμβρίου εἶδα τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἑλληνικοῦ χαρακτήρος καὶ σεμνύνομαι βασιλεὺς ὦν ἀνδρῶν ἐλευθέρων καὶ μεγαλεπιβόλων. Συνταγματικὸς μονάρχης, ἔχω ἐκ τῆς σήμερον ἀφορῶσαν πρὸς ἐμὲ ἅπασαν ἀπὸ Ταινάρου μέχρις Εὐξείνου τὴν ἑλληνικὴν φυλὴν. Αἱ Ἀθηναὶ ἤδη ἐπιλάμπουσιν ὡς Φάρος ἐλπίδος καὶ σωτηρίας ὄλων τῶν κατ' Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν Ἑλλήνων. Ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γαλλία ἤνοιξαν ἤδη τὰς ἀγκάλας των καὶ περιβάλλουσι τὸν συνταγματικὸν Ὀρόνον μου. Ποῖος ὀφθαλμὸς δύναται νὰ περιλάβῃ ἅπαν τὸ μέλλον ἡμῶν; Ἐγὼ σήμερον μετὰ τοῦ ἔθνους ὄλος ἐλπίς, ὄλος ἐνθουσιασμὸς, ἀκούω φωνὰς μυστηριώδεις καλούσας με μετ' αὐτοῦ εἰς ὑψηλοτέρας τύχας·

Περὶ τῆς γνησιότητος ὁμως τοῦ Λογιδίου τούτου δὲν ἐγυῶμαι· διότι πόσοι λόγοι ἀφ' ἐνὸς εἰς ἄλλο στόμα μεταβαίνοντες παραμορφοῦνται!

— Ἐσώθησαν τὰ ψεύματα· ἤλθε τέλος πάντων ὁ Κύριος Κωλέττης. Χρεωστοῦμεν εἰς τὸν πολιτικὸν ἀρχηγὸν τῆς ἐν Μεγάροις συνταγματικῆς ἐπαναστάσεως ἡμεῖς οἱ ἐκεῖ μοχθήσαντες καὶ εἰς τὴν Πρόνοιον φανακισθέντες φίλοι του καὶ φίλοι τῆς ἐλευθερίας τὴν ἀκόλουθον προαγγελίαν·

Κύριε Ἰωάννη Κωλέττη!

Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος γνωρίζει ὅτι, καὶ τοι ἑλληνικώτατος ἀνὴρ, γαλλίζεις τὰ μάλιστα, ἐπειδὴ φρονεῖς ὅτι διὰ συνεργείας πρὸ πάντων τῆς γενναίας Γαλλίας μέλλομεν νὰ προσορμισθῶμεν εἰς λιμένα εὐημερίας καὶ δόξης. Ἀλλὰ κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη μέχρι τῆς ἐν Λονδίῳ συγκαλέσεως τοῦ

Συμβουλίου τὸ γαλλικὸν Ὑπουργεῖον ἐβόηθει διὰ χρημάτων τὴν ἀπόλυτον Μοναρχίαν τῆς Ἑλλάδος, καὶ σήμερον ἀπεδέχθη μὲν τὴν πολιτικὴν ἡμῶν μεταβολὴν, ἀλλ' ἐπιθυμεῖ τὴν παρ' ἡμῖν ἐδραΐωσιν κραταιᾶς, ὡς λέγει, Κυβερνήσεως.

Ἐκτὸς τούτου σὲ εἶδαμεν καθ' ὄλον τὸ στάδιόν σου κλίνοντα πάντοτε εἰς στήριξιν τῶν Κυβερνήσεων· ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν Κύριος Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος διὰ τοῦ ὑπουργικοῦ Προγράμματος τοῦ εἰς ἔχθραν κατέστη ἄλλοτε μετὰ τῆς Ἐξουσίας, ὁ δὲ Κύριος Ἀνδρέας Μεταξᾶς μετασχὼν τότε τοῦ ἐγκλήματος ἐκείνου ὑπέπεσεν ἤδη καὶ εἰς ἄλλο ἀνοσιώτερον, τὸ τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου, σὺ δὲ μόνος διατελεῖς ἀναμάρτητος, διὰ τοῦτο ἐκ τῆς στιγμῆς αὐτῆς ὑποτίθεσαι μονογενῆς καὶ φιλιπποῦ υἱὸς τῆς Αὔλης. Πρόσθετες οὖν καὶ ἀπερίσκεπτοί τινες ὀπαδοί σου, πολλὰ συντηρητικὰ ἐν ἀπουσίᾳ σου εἰπόντες καὶ γράψαντες, ὑποβλέπονται.

Δι' ὅλα ταῦτα, Κωλέττη, ἐγὼ δὲν σὲ ὑποπτεύω, διότι σὲ γνωρίζω εὐφυῆ καὶ φιλότιμον ἄνδρα· ἀλλὰ δι' ὅλα ταῦτα πολλοὶ σὲ ὑποροῦσι καὶ παρατηροῦσι τὰ διαβήματά σου. Ἐνώσου λοιπὸν εὐκρινῶς μετὰ τοῦ Μαυροκορδάτου καὶ τοῦ Μεταξᾶ, καὶ οἱ τρεῖς συμφώνως παρουσιασθῆτε εἰς τὸ δημόσιον ὡς τρεῖς ἀρχιερεῖς τελειῶντες μίαν καὶ τὴν αὐτὴν λειτουργίαν. Οὐδεμίαν σήμερον ἀρχῶν διαφορὰ διαιρεῖ τὸ ἔθνος, ὥστε νὰ διαιρεθῆτε καὶ σεῖς ὑπὸ τὸ κάλυμμα εὐλαγοφανοῦς προφάσεως. Ὅλοι θέλομεν τὸν Ὀθωνα, ἀλλὰ τὸν Ὀθωνα βασιλεύοντα καὶ ὄχι κυβερνῶντα. Ὅλοι θέλομεν συνταγματικὴν Μοναρχίαν, ἀλλὰ συνταγματικὴν Μοναρχίαν σεμνοπρεπεῖ, σπαρτιατικὴν τὸ ἦθος καὶ ὄχι τοιαύτην, ὅποιαν κακῶς περὶ ἐκλογῶν Νόμος, περιορισμένους Τύπος καὶ ἡ-

πουργηματῖαι βουλευταὶ τὴν συνέστησαν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Σακουάνα.

— Ἴσως τινὲς μ' ἐρωτήσωσι· « Ποῖον τὸ σύστημά σου; ῥίπτεις τὸ ἀνάθεμα ἐπὶ τῆς ἀπολύτου Μοναρχίας καὶ ὑμνεῖς τὴν Μεταπολίτευσιν, ἀλλὰ συγχρόνως προσβάλλεις τὸ Ὑπουργεῖον τῆς 3 Σεπτεμβρίου ».

Ἐπιθυμῶ τὸ ὑψηλὸν ἡμῶν ἔργον νὰ διαμείνῃ μέγα κατὰ τὴν ὁλοκληρίαν του καὶ τέλειον κατὰ πᾶσάν του λεπτομέρειαν, ὡς τὰ πελώρια ἐκεῖνα τοῦ Φειδίου ἀγάλματα τὰ ἐνοῦντα τὸ μέγεθος μετὰ τῆς ἐντελείας. Ἐπομένως ὅταν βλέπω τοὺς ὑπουργοὺς παρεκτρεπομένους εἰς προγραφὰς, εἰς φυγαδεύσεις, καὶ σπιλοῦντας τὸ μέγα τοῦτο μνημεῖον τῆς ἐθνικῆς δόξης, ἐγείρομαι μετ' ἀγανακτήσεως καὶ φωνάζω· « Μὴ μολύνετε τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου! Ἡ Τρίτη Σεπτεμβρίου δὲν εἶναι κτήμα ὀλίγων· ἡμεῖς οἱ γράφοντες τὴν προετοιμάσαμεν· ὁ στρατὸς τῆς πρωτεύουσῆς τὴν ἐνήργησεν· ὁ ἐν αὐτῇ λαὸς τὴν συνέδραμε· τὸ ἔθνος ὅλον τὴν ἐστήριξε... Μὴ μολύνετε τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου! Ἡ Τρίτη Σεπτεμβρίου εἶναι τὸ ἀξιολογώτερον συμβάν τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος. Ἡ Γαλλία, ἡ Νεάπολις, ἡ Ἄνω Ἰταλία, ἡ Ἰσπανία, ἡ Πορτογαλλία καὶ αὐτὴ ἡ Πολωνία εἰς τὰς ἐπαναστάσεις των δὲν δύνανται νὰ συγκριθῶσι μετὰ τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν καθαρότητα τοῦ κοινοῦ φρονήματος. Ἡ σταθερότης ἐνταυτῷ καὶ ἡ πρὸς τοὺς Βιουαρὸς ἀμνηστικακία ἡμῶν ἀνήγειραν τὸ ἑλληνικὸν Κράτος εἰς ὑψηλὴν περιωπὴν μετὰ τῶν Ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης. Ἀνακτήσαντες ἀναιμωτῖ τὰ ἐθνικὰ ἡμῶν δίκαια, ἐδώκαμεν εἰς ὅλον τὸν κόσμον παράδειγμα γαληνίου ἀξιοπρεπειᾶς καὶ κοινωνικῆς κομψότητος ».

— Πρὸς δόξαν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους τοῦ ἐνσαρκωθέν-
τος, οὕτως εἰπεῖν, τὸ Σύνταγμα ἐπέισθημεν ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ
Θεοδώρου Κολοκοτρώνη ἀδίκως κατηγορήθη ὡς προδότης
τῆς πατρίδος. Ὑπέπεσεν εἰς στρατιωτικὴν παρατυπίαν μό-
νον, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Δημήτριος Καλλέργης ἐζήτησε κατ'
αὐτοῦ πειθαρχικὴν μόνον ποινήν. Ἄλλ' ἐχθροὶ του τινὲς
ἀμείλικτοι ἐνήργησαν καὶ κατώρθωσαν τὴν δίωξίν του. Λέ-
γεται ὅτι προσβαλλόμενος εἰς τὸν Πειραιᾶ ὑπὸ τοῦ ἐξα-
πατηθέντος ὄχλου ὁ Ἰωάννης Κολοκοτρώνης ἐδείκνυεν ἀ-
νωφελῶς τὸν πλησίον τόπον, ἔπου ἄλλοτε διεκινδύνευσε καὶ
ἤριστευσε μετὰ τοῦ Καραϊσκού, καθὼς διαβαλλόμενος εἰς
τὴν Ῥώμην ὁ παλαιὸς Μάρκος Μάλλιος ἐδείκνυε ματαίως
τὴν ἄκραν τοῦ Καπιτωλίου, ἐφ' ἧς ἐνυκτομάχησε καὶ εἰς
φυγὴν ἔτρεψε τὸν Βρέννον, στρατηγὸν τῶν Κελτῶν.

— Ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν ἔγινε σήμερον ἐστία πολι-
τικῶν συζητήσεων. Ἰδοὺ ἡ Συνέλευσις ἐρχεται, καὶ παν-
τοῦται γινῶμαι ἀφορῶσαι τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος θέ-
λουσι προτεθῆ ἑνώπιόν της. Κάμμια πράξεις βιαίαι, κάμ-
μια ὀχλαγωγικὴ σκηπὴ δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ταράξῃ τὰς
διασχέψεις τῶν πληρεξουσίων. Ὅτε πρότινων ἡμερῶν εἶδα
ἐπιθέσεις τοῦ λαοῦ κατὰ πολιτῶν ἀόπλων καὶ οἰκουρού-
των ἰδοὺ τί ἔκραξα·

• Λαὲ, ἀπίστευε λαοῦ εἰς τὴν σοφίαν πρώτου,
Βιάξεις μὲ ἀλαλαγμοὺς ἐστίν ἰδιώτου
Καὶ, φέρον εἰς τὰ χεῖλη σου ὦδᾶ· ἐλευθερίας,
Μολύνεις τὰς παλάμας σου μὲ πράξεις τυραννίας! . .
Μὴ λόγους δημαγωγικοὺς δεῖν θέλω νὰ ἰδέτω·
Εἰς τὴν εὐημερίαν σου ἀρκεῖ νὰ συντελέσω·
Τὰ τῆς κυριαρχίας σου ζητεῖς, λαὲ νοσημάτων,
Νὰ ἰξασκήσῃ; δίκαια διὰ ἐδῶν νομίμων

Καὶ τὴν ἀγίαν, πλὴν νεκρὰν Βουλὴν σου ὡς ἀναστήσης ;
 Προσπάθητε μὲ μάθησιν τὸν νοῦν σου νὰ κοσμήσῃς .
 Παιδείας ἄμοιρος λαὸς, κ' ἐλεύθερος, δουλοῦται .
 Λαὸς δὲ δοῦλος, παιδευθεὶς, ἀρ' ἐαυτοῦ λυτροῦται * .

— Πανταχοῦ προβάλουσιν αἱ ἐκλογαί, ἡ ἔναρξις δὲ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἐλπίζεται νὰ γενῆ τὴν 5 Νοεμβρίου. Εὐχαρίστως βλέπομεν ὅτι λόγοι καὶ νέοι πλήρεις εὐγενῶν αἰσθημάτων ψυρίζονται πληρεξούσιοι.

— Ἐξελέγη πληρεξούσιος τῆς Ἐπαρχίας Ζυγοῦ καὶ Αἰτωλικοῦ ὁ στρατηγὸς Ῥιχάρδος Ἐσώρτσης, ὅστις καθ' ὅλην τὴν περίοδον τῆς ἀπολύτου Μοναρχίας εἰς ὅλας τὰς ἐν τῷ Συμβουλίῳ τῆς Ἐπικρατείας συζητήσεις τῶν νομοσχεδίων μίαν φωνὴν ἄφινε μόνην « εἶμαι ἐναντίος ». Οἱ Αἰτωλοὶ καὶ οἱ Ἀκαρνανεὶς ἐνθυμήθησαν ὅτι, ὅποτε ὀθωμανικὰ στρατεύματα ἐπλημμύρισαν τὴν γῆν των, μόνος δὲ ὁ Δημοτσέλιος ἀνθίστατο κλεισθεὶς εἰς τὸ Νησίδιον τοῦ Λεστίου μετ' ὀλίγων στρατιωτῶν, αὐτὸς ὁ Ἐσώρτσης ὁρμήσας εἰς Δραγάμεστον συνεκρότησε στρατόπεδον τρισχιλίων Ἑλλήνων ἐνθυμήθησαν ὅτι νικήσας ἐκεῖ τοὺς ἔχθρους εἰς δύο μάχας, διαλύσας τὴν πολιορκίαν τοῦ Ἀνατολικοῦ, κυριεύσας ἐξ ἐφόδου τὴν πόλιν Βόνιτσαν καὶ προθήσας τὸ φρούριόν της, καταλαβὼν τὴν καλουμένην Μηνίδιον ὄχυράν θέσιν τοῦ Μακρυνόρου καὶ ζωγρήσας ὑπὲρ τὰς πέντε χιλιάδας Ἀλβανῶν κατὰ τὸν Καρβασαρᾶν, ὑπῆρξεν ὁ σωτὴρ ὅλης τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος.

— Εὐρετέ το· ποῖος ὁ διοικητὴς τῆς πρωτεύουσας ἐν καιρῷ ἐθνικῆς Συνελεύσεως καὶ παρουσίας δύο στόλων; . . Ὅχι, ἀδύνατον νὰ τὸ μαντεύσῃτε καὶ ἂν εἴκοσι χρόνους σκέπτεσθε... Ὁ ἐντιμὸς καὶ καλὸς ἀγωνιστὴς Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου ἐκ Σπετσῶν. Κἀνὲν ἐπὶ ζωῆς του Διάταγμα δὲν ἀνέγνωσε πρὸς εὐτυχίαν του ἴσως ὁ ἄξιος ὑπολήψεως φίλος μου. Ἀλλ' ἐπει-

ὅθ' ὁ εἰς ὑπουργεῖμα διορισμὸς ἐμφυσᾷ καὶ ἅγιον πνεῦμα μα-
θῆσεως περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, ὁ Κύριος Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου
ἀνεπαπίσθη καὶ ἐμυρώθη παρὰ τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τῶν
Ἑσωτερικῶν διοικητῆς καταλληλότατος τῶν Ἀθηνῶν. Δύο
χιλιάδας ὑπαλλήλων ἔφερον εἰς κίνησιν οἱ ὑπουργοί, καὶ
ἐν ᾧ, χάρις εἰς τὸν στρατὸν καὶ εἰς τὸν λαὸν τῆς πρω-
τεύουσῃς, χάρις εἰς τὸ ἔθνος ὅλον, δὲν ἐγένεν ἐπανάστασις
ἀληθῶς, ἀλλὰ διὰ πανηγύρεως, οὕτως εἰπεῖν, ἀλλαγὴ
κυβερνητικοῦ συστήματος, ἀνεστάτωσαν τὴν Ἑλλάδα διὰ
τῶν ἀκαίρων μεταθέσεων καὶ τῶν ἀνόμων φυγαδεύσεων.
Ἡρολέγω εἰς τινὰς αὐτῶν ὅτι ἐγέναν ἤδη ἀπόμαχοι πολιτικοὶ
κατὰ τὸ ἐρχόμενον συνταγματικὸν σύστημα. Ὁ Θεὸς νὰ φέ-
ρῃ ἐν τάχει τὴν Συνέλευσιν καὶ νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ Ἰ-
πουργεῖου ἀνευθύνου!

Ε Π Ι Φ Υ Λ Λ Ι Σ.

— Ὡς ἀποκρίσιν πρὸς τὰς βαναρικὰς ἐφημερίδας, αἱ
ὁποῖαι ἐβρίθουσι τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος καὶ τὴν συνταγμα-
τικὴν ἐπαράστασίν του, ἐκδίδομεν τὸ ἀκόλουθον εὐσε-
βάτως καὶ ταπεινῶς ἀδείᾳ τῶν προϊσταμένων (con or-
dine dei superioris).

Βίβαια ἦτον πειρασμὸς τοῦ διαβόλου, δάκτυλος τοῦ
σατανᾶ, καὶ ὄχι ἄλλο. Τώρα, ὅτε εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ ἡ-
λιος τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου διαλύει τὸν παγετὸν τῆς
ἀπολύτου Μοραρχίας, τώρα μὲ ἦλθε νὰ ἴδω καὶ ἐγὼ τὰ
τεμάχιά της καὶ ἠροῖξα τὰ Πρωτόκολλα τοῦ 1832. Τί
μὲ συνέβη; Ἐν ᾧ εἶχα δόγμα πίστεως ὅτι ὄλοι τῆς γῆς

οὐ βασιλεῖς, καθὼ ἐλέω Θεοῦ, εἶναι ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν δικαιοσύνη καὶ ἀλήθεια, ἡ θρησκευτικὴ μου αὐτὴ πεποιθήσις ἐκλονήθη καὶ ἤρχισα νὰ λέγω μὲ τοὺς ἄλλους· «Καλὸν κακὸν, ὡς εὐρίσκεται πάντοτε μεταξὺ ἐθνῶν καὶ βασιλέων κάποιον μικρὸν Συμβόλαιον, ὀνομαζόμενον κοινῶς Σύνταγμα». Χαρίσατέ με, Κύριοι, τὸ ἐν ὧτιόν σας διὰ μίαν στιγμὴν καὶ θέλετε ἰδεῖ ὅτι ἔχω κάποιον δίκαιον.

Κατὰ τὸ 1832, μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ Λεοπόλδου, αἱ τρεῖς μεγάλοι Δυνάμεις ἐζήτησαν ἐπάνω κάτω ἡγεμόνα κυριάρχην διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἄλλὰ ποῦ νύμφη καὶ ὄχι γαμβρός; Ποῦ εὐρίσκεται Βασιλείον καὶ λείπει βασιλεὺς; Ὁ φιλελληνικώτατος λοιπὸν ἀναξ τῆς Βαυαρίας ἐπαρουσιάσθη τότε εἰς τὸ Λονδίνον, τὴν μεγάλην τῶν Ἑθνῶν ἀγορὰν, καὶ εἶπεν· «Ἐξάδελφοι καὶ συναδελφοὶ βασιλεῖς, ἰδοὺ ἐγὼ πλειστηριάζω. Ἄλλ' ἀκούσατε καὶ τὴν συμφωνίαν μου. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς (μὲ τὸ ἔγγραφεν ὁ στρατηγὸς μου Ἐυδέζος), συνειθισμένους τρεῖς αἰῶνας νὰ κυβερνᾶται ὑπὸ σουλτάνων, ἐπιθυμεῖ σήμερον χριστιανὸν σουλτάνον. Προσθέσατε ὅτι ἡ Ἑλλάς τρέφει ἐντὸς τῶν κόλπων τῆς ἡγεμόνας τινὰς πάσης Ξηροκαμπίας, τοὺς ὁποίους τὸ αἷματινὸν σάρωθρον τῆς Ὑψηλῆς Πόρτας ἄφησε κλίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, καὶ ἀθλίους τινὰς προῦχοντας, οἵτινες καὶ αὐτοὶ δὲν ἀπολαύουσιν εἰς τὸν τόπον οὐδὲ ἀγάπην, οὐδὲ ὑπόληψιν. Διὰ ταῦτα πρέπει ὁ μέλλων ἀρχηγὸς τῆς Ἑλλάδος νὰ ὀνομασθῆ ὄχι ἡγεμὼν κυριάρχης, ἀλλὰ βασιλεὺς, ὥστε νὰ διακρίνεται ἀπὸ τῶν ῥηθέντων πριγκιπιδίων καὶ προκρητιδίων, τῶν μισουμένων καὶ κατασφρονουμένων εἰς τὴν Ἑλλάδα».

δα ο. Αἱ τρεῖς Σύμμαχοι Ἀύλαι ἀπεκρίθησαν · α Παράδοχος τοῦ ἔθρουσ αὐτοῦ ἡ ἐπιθυμία ! Ἐχομεν ὁμως ρά κάμωμεν μὲ νήπιον · ἄς εὐχαριστήσωμεν καὶ τὰς ἀλόγους ὀρέξεις του ο · καὶ αἱ τρεῖς Σύμμαχοι Ἀύλαι ἔδωκαν εἰς τὸν νέον ἀρχηγὸν τῆς Ἑλλάδος βαθμὸν βασιλείως.

Ἦλθε μετὰ τοῦτο πάλιν ἡ αὐτὴ μεγαλειότης καὶ εἶπεν · α Ἄλλο ἰδίωμα παράξενον ἀρεκάλυψα εἰς τὸ ἔθρος αὐτό . Τὸ εἶδαμεν εἰς τὰς σκληραγωγίας τοῦ Μεσολογγίου καὶ τὸ ἐθαυμάσαμεν . Πλὴν ποῖος ποτὲ τὸ ἐφαντάζετο ; τὸ ἔθρος αὐτὸ εὐρέθη σήμερον ἡδυναθὲς ἡδυναθέστατον . Τὸ εἶδαμεν ἐννέα ἔτη γυμνὸν, ἐκτετραχηλισμένον, ρὰ ἐμπαίλη τὰ σκῆπτρα τῶν βελιῶν καὶ τῶν σατραπῶν . Πλὴν ποῖος ποτὲ τὸ ἐφαντάζετο ; τὸ ἔθρος αὐτὸ εὐρέθη σήμερον ρὰ τέρπειται εἰς τὰς ἐπιδείξεις , εἰς τὰς πομπὰς, εἰς τὴν ἀσιατικὴν μεγαλοπρέπειαν, καὶ ρὰ δοξάλη μόνου τοὺς βαθυπλούτους . Ἐπομένως, ἐξάδελφοὶ καὶ συναδελφοὶ βασιλεῖς, χομίζω ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄρεν ρὰ λάβῃ ὁ βασιλεὺς τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους τὸ ἐν τρίτον τῆς ἐθνικῆς γῆς ἰδιοκτησίαν του, διὰ ρὰ θαμβώσῃ αὐτὸ τὸ ἡδυναθὲς ἡδυναθέστατον ἔθρος μὲ τὸν πλοῦτόν του, μὲ τὰς ἐπιδείξεις, μὲ τὰς πομπὰς, μὲ τὴν ἀσιατικὴν μεγαλοπρέπειαν . — Τὸ τριτημόριον ἐνδὲ Βασιλείου προικοδότησιν Στέμματος ! Σταθῆτε μέχρι αὐτοῦ, ἐξάδελφε καὶ συναδελφε ! Ἐκραξαν οἱ τρεῖς τῆς Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ρωσίας . Ἡμεῖς δὰ δὲν θέλομεν πάλιν ρὰ εὐχαριστήσωμεν ὅλας συνόλας τὰς ἐπιθυμίας τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθρουσ, καὶ μὴ πρὸς χαζοφανισμόν του . Δὲν θέλομεν κατὰ τὸν πόθοσ του , τὸν ὁποῖον μᾶς ἐξεφράσατε , δὲν θέλομεν ρὰ τοῦ ἀγαυρέσωμεν τὸ τρίτον τῆς γῆς του . Βλέπομεν ὅτι τὸ ἔθ-

ρος αὐτὸ ἔχει ἀλλοκότους ἰδιοτροπίας καὶ ὑπερευγνωμορεῖ πρὸς ὄσους ἐπάρωσι τὰ πράγματά του, καθὼς σὰς εἶναι ὑπόχρεον καὶ διὰ τὸ ἀρχαῖον Θέατρον τῆς Μήλου. Πλὴν ἡμεῖς δὲν ἐξουσιάζομεν τὴν γῆν του, πρᾶγμα ξένον δὲν ἠμποροῦμεν νὰ διαθέσωμεν, καὶ μὴ πρὸς καχοφαρισμὸν του ».

Ἦλθεν ἀκόμη μετ' ὀλίγον ἡ βαναρική μεγαλειότης καὶ εἶπε· « Παραχωρῶ εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἑλλάδος πολλοὺς ἀξίωματικούς μου ἐμπείρους διὰ νὰ διδάξωσι τὴν ὑψηλὴν πολεμικὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἥτις δὲν ἔχει πλέον οὔτε συγγραφεῖς Αἰλιανοὺς καὶ Πολυαῖρους, οὔτε στρατηγούς Ἐπιμεινῶνδας καὶ Ξεροφῶντας. Ἐγὼ θέλω μισθοδοτεῖ αὐτοὺς καθὼς καὶ τὰ μέλη τῆς Ἀρτιβασιλείας, τὰ ὅποια, διὰ νὰ ἐλαφρώσωσιν ἐκ τοῦ βάρους τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεωρ τοὺς τόσα ἔτη κοπιάσαντας εἰς τὸν ἀγῶνα Ἑλλήνας, ἐπεφορτίσθησαν αὐτὰ με' ὀλίγους ἀκόμη ρεήλυδας νὰ κυβερνήσωσι τὴν Ἑλλάδα ». Αἱ τρεῖς προστάτιδες Δυναμίεις ἐδέχθησαν εὐχαρίστως τὴν γενναίαν αὐτὴν προσφορὰν. Ἀλλὰ τί ἀκολούθησεν; Εἶναι γνωστὸν πόσον εἰς τὴν Γερμανίαν σπουδαίεται ἡ ἑλληνικὴ ἱστορία. Ἡ Βαναρία, ἥτις τὴν ἐμελέτησε βαθύτερον καὶ φιλοσοφικώτερον, παρετήρησεν ὅτι, ἅμα ἐπὶ Ἀνσάνδρον καὶ Ἀγησιλάου εἰσέδυσαν εἰς τὴν Σπάρτην ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος, ἡ Πολιτεία τοῦ Ἀνκούργου διεφθάρη καὶ μετὰ μικρὸν κατεστράφη. Ἦλλαξε λοιπὸν γρῶμην, καὶ οἱ ἀξίωματικοὶ τῆς καθὼς καὶ οἱ τρεῖς ἀρτιβασιλεῖς ἀπεφασίσθη νὰ πληθύνωται παρὰ τῆς Ἑλλάδος· συγχρότως δὲ οὗτοι διετάχθησαν νὰ μὴν ἀφήσωσι κἀνένα τῶν διαφθορέων ἐκείνων χρυσῶν ἰππέων τοῦ ἐν Λοιδίῳ

πρώτου δαρελου, κἀρένα τῶν διαφθορέων ἐκείνων ἀρ· γυρῶν πενταδράχμων τοῦ δευτέρου δαρελου· ὅπερ καὶ ἐγένετο· καλῶς ἢ κακῶς, περὶ τούτου θέλει ἀποφανθῆ μετ' ὀλίγον ἢ ἐθνικῆ Συρέλευσις, ὅταν καθάρσιον τὴν μικρὰν Λευθοδοσίαν τοῦ ἔθρουσ μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας.

Παρεστάθη τετάρτην καὶ τελευταίαν φορὰν ἡ αὐτὴ φιλελληνικὴ μεγαλειότης εἰς τὸ Συρέδριον τοῦ Λουδίνου καὶ εἶπεν· « Ἐθέσαμεν εἰς τινα ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος βασιλικὰ ἡμῶν ἄσματα ὁμοιοκαταλήξεις τινὰς ὀλίγον τι τραχείας κατὰ τῶν ξένων· Ἄλλ' αὐταὶ εἶναι κοινοὶ τόποι, οὐδὲ δύναται τὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐπίσημοι. Ἐπειτα εἶναι δυνατὸν ἢ ἑλληνικῆ Κυβέρησις ἄνευ ξερικοῦ στρατοῦ τὰ διοικήσῃ φιλελευθέρως καὶ δικαίως; Ἀποστέλλω λοιπὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα τρισχιλίους ὀπλοφόρους μὴ μισθοδοτηθησομένους παρ' αὐτῆς, καὶ μὴ πρὸς βάρους κἀρενός. Ἐκτὸς τούτου παρακαλῶ, ἐξάδελφοὶ καὶ συναδελφοὶ, ἐπειδὴ ψιθυρίζεται κἀτι περὶ Συντάγματος εἰς τὴν ἐν Προροίᾳ Συρέλευσιν, τὰ τὴν σταματήσητε ἀμέσως. Τὸ Σύνταγμα ἡμεῖς οἱ βασιλεῖς τὸ ἀγαπῶμεν ὅλοι ὁμοίως. Πλὴν πρὶν ὁ ἐκλεχθεὶς ἀρχηγὸς τῆς Ἑλλάδος βασιλεύσῃ, πρὶν ἰδῆ ἐκ πείρας ποῖον εἶδος Συντάγματος εἶναι κατάλληλον εἰς τὸν τόπον, πρέπει τὰ γενῆ κἀν λόγος περὶ τοιούτου πράγματος » ; Οἱ βασιλεῖς τότε εἶπαν· « Αὐτὸς ὁ ἀδελγὸς καλὰ ὁμιλεῖ »· οἱ πόθοι τῆς Βαυαρίας ἐξετελέσθησαν, καὶ ἡ ἐν Προροίᾳ Ἐθροσυρέλευσις διελύθη διὰ τὸ καλὸν τῆς Ἑλλάδος.

Ἄλλ' αἱ τρεῖς Αὐλαὶ παρέστησαν συγχρόνως εἰς τὴν Βαυαρίαν τὴν λαμπρότητα, ἣτις ἀνταρκελάτο ἐπ' αὐτῆς ἐκ

τῆς εἰς τὸν ἑλληνικὸν Θρόνον ἀναβάσεως γόνου βιτελσβαχικοῦ· παρέστησαν τὴν ρέαν βαρῦτητα, τὴν ὁποίαν ἡ Βαυαρία ἐλάμβανε διὰ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν πλάστιγγα. Τότε ἡ Βαυαρία, ἐλθοῦσα εἰς κατάνυξιν, ἔγραψε πρὸς τοὺς ἐπισημοτέρους πολιτικοὺς καὶ στρατιωτικοὺς τῆς Ἑλλάδος ὅτι αὐτοὶ ἕμελλον νὰ περιστοιχίσωσι τὸν Θρόνον. Ὅμως, καθὼς ἐπὶ Τουρκοκρατίας συνέβαινον λάθη τινὰ καὶ ἡ ἔπιπτον τινὲς κεφαλαὶ ἀθῶαι, ἡ ἐμοιράζοντο δύο τρεῖς ἑκατοστάδες φραδισμῶν εἰς τοὺς πόδας τινῶν ἀπίστων, μόλις ἡ Βαυαρία ἔλαβεν ἀποικίαν τῆς τῆς Ἑλλάδα, καὶ οἱ Κολοκοτρῶναι, Πλαπούται, Τσαβέλλαι, Κριζιώται, Γρίβαι ἐφρίφθησαν εἰς τὰ δεσμοπήγρια, οἱ Κωλέτται καὶ οἱ Μαυροκορδάτοι ἐξωρίσθησαν, ὁ δὲ Μεταξᾶς ὑπήγεν εἰς τὸ Κάϊρον· καὶ τὴν 3 Σεπτεμβρίου εὐρέθησαν περιστοιχιζόμενοι τὸν Θρόνον οἱ μοροσύλλαβοι Γράφ, Σπίτες, Χίς, Χίτες καὶ ἄλλα ἄκλιτα ἑβραϊκὰ ὀνόματα· ὅλα δὲ ταῦτα ἔγραψαν δι' ἐν λάθος μόνον.

Ἐν μικρὸν τοιοῦτον λάθος μένει τώρα νὰ κάμη καὶ ἡ Συνέλευσις, νὰ διασαφήσῃ μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας τὰ τῆς διαδοχῆς, διὰ νὰ μὴν ἔχωμεν μίαν ἡμέραν ἄλλα πάλιν ἐμπερδύματα καὶ βάσανα, καὶ, ἂν ἡ Ἑλλὰς δεχθῆ ἔκ τοῦ βιτελσβαχικοῦ οἴκου διάδοχον τῆς Βασιλείας, νὰ ὑποβάλῃ τοῦτον εἰς τὸ νὰ ὀρκισθῆ ἔκ τῆς σήμερον εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τὸ νὰ ὑποσχεθῆ συγχρότως ὅτι πρὸ τῆς στέφείως του θέλει δεχθῆ τὸ ἀρατολικὸν δόγμα.

— Εἰς τὸν Ἀτίθασσον Ποιητὴν, κωμῳδίαν μου σοβαρὰν τυπωθεῖσαν ἐσχάτως εἰς Βρυξέλλας, ἔγραψον

« Ἡ Ἑλλὰς γνωρίζει δύο ἀπειρίας τῆς ἡμέρας ,
 καθ' ἃς ἔγινε τὸ θῦμα κατακτητικῆς μαχαίρας »

Εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Φιλίππου ἀπορράδα τῆς ἡμέραν

Ἐγραψε καὶ κατηράσθη τὴν αἰσχρὰν τῆς Χαιρωνείας ,

Κ' εἰς αὐτοὺς τὴν αἰσχροτέραν

Κατηράσθη τῆς Προνοίας .

Εἰς τὴν μίαν δι' αἰῶνας ἔμειναν ἐκθρονημένῃ

καὶ πατοῦντές τὴν ὡς πέτραν τὴν διέβησαν οἱ ξένοι .

Εἰς τὴν ἄλλην ἰσονόμου Πολιτείας ἐστατήθη

καὶ , ἀνακτιθεῖσα μέλις , ὡς νεκρὰ ἐληγομένη » .

*Παραβαλὼν εἰς τὴν στροφὴν ταύτην τὰ ἐν Χαιρωνείᾳ
 παλαιὰ μὲ τὰ ἐν Προνοίᾳ ρέα παθήματα τῶν Ἑλλήνων ,
 ἐνόμισα ὅτι ἐφάρην πρωτότυπος ποιητῆς ἄλλ' ἠπατήθην ὅ
 ἔστεμμένος ἀοιδὸς τῆς Βαυαρίας εἶχερ , ὡς φαίνεται ,
 συνλλάβει πρὸ ἐμοῦ τὴν αὐτὴν ποιητικὴν ἰδέαν ἰδίᾳ ,
 καθὼς πρὸς μνήμην τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης ἰδρῦθη ὁ
 μαρμάρινος ἐκεῖνος λέων εἰς Χαιρώνειαν , ὁμοίως καὶ ὁ
 βασιλεὺς Λουδοβίκος πρὸς μνήμην τῆς ἐν Προνοίᾳ κατα
 κτήσεως τῶν Βαυαρῶν διέταξε νὰ λατομηθῇ λέων ἀνάγ
 λυτος εἰς Πρόνοιαν . Προτρέπω τὸν Κύριον Σπυρίδωνα
 Παπαλεξόπουλον , δήμαρχον τῶν Ναυπλιέων , καὶ ὁ
 λους τοὺς Ναυπλιεῖς νὰ φροντίσωσιν ὥστε νὰ ἐξαλειφθῇ
 ἐκ τοῦ ἀποτροπαίου αὐτοῦ τροπαίου ἡ βασιλικὴ ἐπιγραφή
 καὶ νὰ τεθῇ ἀντ' ἐκείνης ἡ ἀκόλουθος ἑλληνικὴ ἡ Οἱ
 Ἕλληνες , τὴν ἰδίαν ἀνακτιθασάμενοι ἐλευθερίαν καὶ τῆς
 προσφιλοῦς αὐτῶν χώρας ἐξελάσαντες τοὺς Βαυαρὸς ,
 τὸν λίθον τουτοῦ γλύφαντες εἰς λέοντα διετύπωσαν » .*

— Πῶς τὰ φέρει ὁ Θεός ! Κατὰ τὸ 1833 εἰς τὸ Ναύ
 πλιον , πρωτεύουσαν τότε τοῦ Κράτους , τὸ ἑλληνικὸν
 Βουλευτικὸν ἔγινε βασιλικὸν Χορευτήριον . Κατὰ τὸ
 1843 εἰς τὰς Ἀθήνας , πρωτεύουσαν σήμερον τοῦ Κρά-

τους, τὸ βασιλικὸν Χορευτήριον γίνεται ἑλληρικὸν Βουλευτικόν.

— Λέγεται ὅτι ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου ὁ Προβιλέγιος διετάχθη νὰ γράψῃ ἐπάνω εἰς τὸ χαρτὶ τὸ Σύνταγμα. Ὁ λαὸς ὅμως τὸν ἐπρόλαβε καὶ τὸ ἔγραψεν ἐπάνω εἰς μάρμαρον, εἰς τὸ περιστόλιον τοῦ ἀραχτορίου.

— Εἰς τὴν σύνθεσιν παρτὸς συγγράμματος συμβαίρουσαν, ὡς γνωρίζετε, μικραὶ τιμαὶ παραλείψεις. Καὶ εἰς τὸ Σύνταγμα τοῦ Προβιλέγιου λέγεται ὅτι παρελείφθησαν τὰ ἑξῆς· ἡ Σύνοδος τῶν βουλευτῶν, ἡ εὐθύρη τῶν ὑπουργῶν, ἡ δίκασις τῶν πταισμάτων τοῦ τύπου ἐπὶ ὄρκω καὶ τὰ δίκαια τοῦ πολίτου· ὅλα ὅμως τ' ἄλλα τοῦ Συντάγματος ἐγγράφησαν ἐν πρὸς ἐν, μακρὰ πλατεῖα, εἰς ἑκατὸν ὥραϊα Ἄρθρα.

— Οἱ σύμβουλοι τῆς Ἐπικρατείας συνήλθον πρὸ τιτῶν ἡμερῶν εἰς τὸ ἀραχτόριον καὶ ὤμοσαν τὸν ἀληθινὸν ὄρκον, τὸν ὄρκον τοῦ Συντάγματος.

— Ὁ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀδίκως παραμεληθεὶς Κύριος Νικόλαος Μανρομμάτης, ἀφ' οὗ ἐξελέχθη πληρεξούσιος τῆς Ἀχαρνατίας, διωρίσθη καὶ πρόξενος τῆς Πρεβέλης. Συντελερεῖ λοιπὸν εἰς κἄτι καὶ ἡ πληρεξουσιότης. Δὲν ἔλαβε τὸ προξενικὸν Δίπλωμα ὁ Κύριος Μανρομμάτης διὰ τὰ μαῦρά του ὀμμάτια.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Η ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΤΗΣ
ΤΡΙΤΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ.

20 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1843.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΕΘΝΙΚΗΝ
ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΝ.

Ότε κατά τὸ 1821 ἔτος οἱ βασιλεῖς ἐγκατέλιπον ἡ-
μᾶς εἰς τὴν ὀργὴν Αὐτοκρατορίας, ἣτις ἐνέπηξεν ἄλλοτε
τὰς σφαίρας τῶν ὄλων τῆς καὶ εἰς τὰς πόλεις αὐτὰς τῆς
Βιέννης, τότε σεῖς ὡ ἀρχαῖοι πληρεξούσιοι τῆς Ἑλλάδος!
συνελθόντες εἰς Ἐπίδαυρον διεκηρύξατε πανδήμως τὴν πο-
λιτικὴν ὑπαρξίν τοῦ ἔθνους. Εἴκοσι καὶ δύο ἑναιετοὶ πα-
ρῆλθον ἔκτοτε. Ἀριθμηθῆτε σήμερον, ἀριθμηθῆτε. Πόσοι ἐξ
ὑμῶν ἀπεβίωσαν; — Ἀπεβίωσαν καὶ ὁ ἐκ Καρυταίνης
Πλάτων Γερμανὸς ὁ ὑψώσας πρῶτος τὴν σημαίαν τῆς ἐ-
λευθερίας, καὶ ὁ Φαναριώτης Θεόδωρος Νέγγης ὁ νομοθε-
τήσας τὴν Διάταξιν τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, καὶ ὁ Φα-
ναριώτης Δημήτριος Ὑψηλάντης ὁ τοσάκις προμαχῆσας
ὑπὲρ τῆς πατρίδος, καὶ ὁ Ἀχαϊὸς Ἀνδρέας Ζαΐμης ὁ πε-
ριώνυμος, καὶ ὁ Καρυτηνὸς Θεόδωρος Κολοκοτρώνης ὁ
Φάβιος Μάξιμος τῶν Πελοποννησίων.

Ἀρχαῖοι πληρεξούσιοι τῆς Ἑλλάδος! μετὰ ἐνδεκαετίαν
συνήλθετε καὶ εἰς Πρόνοιαν, ἀλλὰ διελύθητε διὰ φονικῆς

μαχαίρας. Ἄν ἐκεῖ τότε καθιερωτο τὸ κοινοβουλευτικὸν Πολίτευμα, διακόσια ἑκατομμύρια δραχμῶν, σπαταληθέντα ὑπὸ τῶν Βασιλέων, ἤθελον ἀναστήσει καὶ διακοσμήσει τὸ ἑλληνικὸν Κράτος· ὅτε δὲ, τελευτήσαντος τοῦ σουλτάνου, ὁ στόλος ἀπεδίδρασκε πρὸς τὸν Αἰγύπτιον καὶ ὁ Αἰγύπιος αὐτὸς ἐξεπόρθει τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, εἰς τὸ σύνθημα τῆς ἐν Ἀθήναις Βουλῆς ἢ ἐντὸς καὶ ἢ ἐκτὸς Ἑλλάδος ἤθελον ἀφήσει μίαν κραυγὴν πολέμου καὶ ὁ Μουσουλμάνος ἀποσκευάσας ἤθελε καταλείψει τὴν Εὐρώπην, ἐπὶ τῆς ὁποίας εἰσέτι στρατοπεδεύει. Ἄλλὰ ταῦτα πάντα παρῆλθον. Ἀριθμηθῆτε σήμερον, ἀριθμηθῆτε. Πόσοι ἐξ ὑμῶν ἀπεβίωσαν; — Ἀπεβίωσαν καὶ ὁ Δικαῖος Φλέσσας, ὅστις ἐνσαρκωθεὶς τὸν ἄγριον καὶ μεγαλεπίβολον Δαίμονα τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἔφερεν εἰς τὰς χεῖράς του τὴν τέφραν τῶν ὀθωμανικῶν ἀνακτόρων καὶ τῶν ἑλληνικῶν καλυβῶν, καὶ ὁ ἐνάρετος Ἀθανάσιος Κανακάρης, καὶ ὁ νικητὴς τῆς Ἀκράτης Σωτήριος Χαραλάμπης, καὶ ὁ ἀρχιερεὺς στρατηγὸς Θεοδώρητος Βρεσθένης.

Ἄρχαῖοι πληρεξούσιοι τῆς Ἑλλάδος! μετ' ἄλλην ἐνδεκαετίαν συνέρχεσθε σήμερον εἰς Ἀθήνας, καὶ εἰς τὴν ἄμορφον, ἄψυχον καὶ ἀκίνητον Ἑλλάδα ἔρχεσθε νὰ δώσετε μορφήν, ψυχὴν καὶ κίνησιν· ἔρχεσθε νὰ μεταστρέψετε εἰς τὰς Ἀθήνας τὰ πρὸς τὴν Ἄρκτον ἀποβλέποντα ὄμματα τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς· ἢ δὲ Ἀγγλία καὶ ἢ Γαλλία, αἵτινες πειραθεῖσθαι τοῦ Αἰγυπτίου καὶ τοῦ Ὀθωμανοῦ δὲν εὗρον παρ' αὐτοῖς ἐχέγγυα προόδου καὶ διαμονῆς, μέλλουσιν ἐκ τοῦ νῦν νὰ ἐναποθέσωσιν εἰς τὸν μεγαλοπράγμονα Ἑλληνα τὴν λύσιν τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος καὶ τὴν εὐρωπαϊκὴν ἰσοσταθμίαν. Ἄλλὰ ταῦτα θέλουσι τελεσθῆ ὅταν

ιδρώσετε την συνταγματικὴν Μοναρχίαν. Ἀριθμηθῆτε σήμερον, ἀριθμηθῆτε. Πόσοι ἐξ ὑμῶν ἀπεβίωσαν; — Ἀπεβίωσαν καὶ οἱ δίδυμοι τῆς Ὑδρας ἤρωες Ἐμμανουὴλ καὶ Ἰάκωβος Τομπάζαι, καὶ ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ Παναγιώτης Βότσαρης, καὶ οἱ δύο φίλοι παῖδες τοῦ Παρνασσοῦ Ἀνθιμος Γαζής καὶ Λέσβιος Βενιαμίν.

Καὶ σεῖς οἱ ἐναπολειφθέντες ἐκ τῶν πληρεξουσίων τῆς Ἐπιδαύρου Πανοῦτσε Νοταρᾶ, Πέτρε Μαυρομιχάλη, Ἀναγνώστη Δελιγιάννη, Γεώργιε Κουντουριώτη, Ἀλέξανδρε Μαυροκορδάτε, Ἰωάννη Κωλέττη καὶ ἄλλοι πολλοὶ πατέρες τοῦ ἔθνους, πόσους ἀκόμη ἐνιαυτοὺς θέλετε ζῆσαι; Ὡς παρήλθον ἐκεῖνοι θέλετε παρέλθει καὶ σεῖς. Ἄλλ' ἄφετε, ἄφετε εἰς ταύτην τὴν Συνέλευσιν μνημόσυνον δόξης δι' ὑμᾶς αὐτοὺς, κληρονομίαν εὐημερίας διὰ τὰ τέκνα ὑμῶν. Ἴδου καὶ σεῖς μετ' ὀλίγον μεταβαίνετε εἰς τὰ ἤλυτια, πρὸς προῦπάντησιν δὲ ὑμῶν ἐρχόμενοι ὁ Μάρκος Βότσαρης, ὁ Γεώργιος Καρσίσκος, ὁ Ἀναστάσιος Τσαμαδός, ὁ Ὀλύμπιος Γεώργιος καὶ οἱ ἐκατόνταρχοι τοῦ Ἱεροῦ Λόχου σῆς ἐρωτῶσι περὶ τῆς φίλης πατρίδος. Τί ἀποκρίνεσθε πρὸς αὐτοὺς τοὺς μεγαλομάρτυρας; . .

Αἴσχος αἰώνιον εἰς τὸν Ἕλληνα, ὅστις, ἀφ' οὗ ἐπολέμησεν ἐννέα ἔτη τοὺς Ὀθωμανοὺς καὶ ὑπέστη ἄλλα δέκα τὴν βαρυστάτην δουλοσύνην τῶν Βαυαρῶν, προδῶσθαι σήμερον τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς πατρίδος! . . Ἄλλ' ὅχι θέλετε πάντες πληρεξούσιοι τοῦ ἔθνους! νομοθετήσῃ ταύτην συνταγματικὴν Μοναρχίαν, ὥστε ὁ Ἕλλην ἐυρίσκων ἐν αὐτῇ τὸ προσήκοντα τῆς ἐλευθερίας ἔθρον, ἀπέχων ἐπίσης τοῦ δεσποτισμοῦ καὶ τῆς ἀναρχίας, θέλει φθάσει τὸν μέγαν προορισμὸν τοῦ.

Ἀπαγορεύσατε πᾶσαν διάκρισιν τάξεων · κηρύξατε πάντας τοὺς πολίτας ἴσους ἐνώπιον τοῦ Νόμου, τὴν ἀτομικὴν ἐλευθερίαν ἱερὰν, τὴν κατοικίαν ἀπαραβίαστον καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν ἀναφίρετον · δότε εἰς τοὺς πολίτας ἀτομικῶς καὶ συλλήβδην τὸ δικαίωμα τῆς ἀναφορᾶς · ἄφετε τὴν διδασκαλίαν ἐλευθέραν · ἀπαλλάξατε τὸν Τύπον παντὸς δεσμοῦ ἐγγυήσεων, προκαταβολῶν καὶ τελειοδιδάκτων ὑπευθύνων συντακτῶν· καταργήσατε τὰς πεινὰς τῆς ἐξορίας, τῆς δημεύσεως καὶ τοῦ πολιτικοῦ θανάτου · καθιερώσατε τὸ ἀμετάθετον τῶν δικαστῶν · ὀργανίσατε Ὁρκωτικὰ Κριτήρια κατὰ τὸ εὐρὸ σύστημα τῆς Ἀγγλίας· ἐξαλείψατε ἀπὸ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας τὰ Ἐκτακτὰ Δικαστήρια καὶ τὰ Στρατοδικεῖα· ὀρίσατε καλῶς τὰ περὶ εὐθύνης ὑπουργῶν· παραδεχθῆτε ἄμεσον σύστημα ἐκλογῆς βουλευτῶν ἐπ' ἐλαχίστῳ τιμῆματι καὶ μὴν ἐπιτρέψετε εἰς τοὺς παραστάτας τοῦ λαοῦ νὰ μετέρχωνται ταυτοχρόνως καὶ ὑπουργήματα· ψηφίσατε τὴν σύστασιν Ἐθνοφυλακῆς καὶ ἀναθέσατε τὴν συντήρησιν τοῦ Πολιτεύματος εἰς πάντα πολίτην· μὴ προσβάλετε τὰ περὶ διαδοχῆς τοῦ Στέμματος κανονισθέντα διὰ τῆς Συμβάσεως τῶν τριῶν Αὐλῶν, ἀλλ' ὁμοῦς ἀπατήσατε νὰ δεχθῆ ὁ διάδοχος, ἀναβαίνων ἐπὶ τοῦ Θρόνου, τὸ ἀνατολικὸν δόγμα· ἐγγράψαντες δὲ ταῦτα ὅλα εἰς τὸν πολιτικὸν Χάρτην, κηρύξατέ τα δι' Ἀρθροῦ ἰδίου ἀπαραβίαστα παρὰ τῆς Βουλῆς.

Ἐλαττώσατε συγχρόνως τοὺς φόρους καθ' ἓν τέταρτον, τὰς δημοτικὰς εἰσπράξεις κατὰ τὸ ἤμισυ, καὶ διανείματε εἰς τὸν λαὸν τὴν ἐθνικὴν γῆν, τὸ αἱματοφόρτον τοῦτο λάφυρον τοῦ κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν πολέμου.

Πληρεξούσιοι τοῦ ἔθνους! ἀναλογισθῆτε ὅτι οἱ ἐλεύθεροι Ἕλληνες εἴμεθα πρότακτοι τοῦ ὅλου Γένους καὶ ὅτι ἐπιχει-

ροῦμεν σήμερον ἔργον, τοῦ ὁποίου ἀπειρα τ' ἀποτελέσματα πρὸς τὴν εὐημερίαν τῆς Ἀνατολῆς· ἀναλογισθῆτε ὅτι δέκα ἑκατομμύρια Ἑλλήνων, διεσπαρμένα πανταχοῦ τῆς γῆς, τελούσι σήμερον μεθ' ἡμῶν τὴν πανήγυριν τῆς συνταγματικῆς Μοναρχίας.

Χαίρετε, Θεσμοὶ συνταγματικοί, χαίρετε! Ὑπῆρχετε κε-
χαραγμένοι μυστηριωδῶς ἐφ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος· ἀλλὰ, διὰ
νά φανῆτε, περιεμένετε νὰ λάμψῃ τὸ πῦρ τῆς Τρίτης Σεπτεμ-
βρίου ὡς αἱ ἀπόκρυφοὶ ἐκεῖναι γραφαί, αἵτινες ἀναδεικνύονται
ὅταν ἐκτεθῶσιν εἰς τὸ πῦρ... Ἅγιοι Θεσμοί, θέλετε μένει αἰώ-
νιοι. Ἐξεληθόντες τὸ πρῶτον ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ περιβόλου τῆς
Ἐπιδαύρου, σφραγισθέντες ἔπειτα διὰ τοῦ αἵματος τῶν ἐν
Μεγάροις ἡρώων, στεφανωθέντες ὑπὸ τῆς νίκης κατὰ τὴν
Τρίτην Σεπτεμβρίου, ἀνευρημούμενοι σήμερον παρ' ὄλων τῶν
ἔθνων, ἐκτεινόμενοι μετ' ὀλίγον μέχρις Εὐξείνου καὶ Ἰστροῦ,
θέλετε καταστή τὸ πολιτικὸν Εὐαγγέλιον τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς.

Χαίρετε, Θεσμοὶ συνταγματικοί, χαίρετε! Εἰς τὴν Σπάρ-
την καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας αἱ χεῖρες τοῦ Λυκούργου καὶ τοῦ Σό-
λωνος ἔθεσαν τὸν πολύτιμον ὑμῶν σπόρον, εἰς τὰς βρεττανι-
κὰς νήσους μετερπεύθητε, εἰς τὴν χώραν τοῦ Οὐαζιγκτῶνος
ἐδαψιλεύσατε γλυκυτάτους καρπούς καὶ σήμερον εἰς τὴν γε-
νέτεραν γῆν ἀναθάλλετε. Ἡ Ἀγγλία, ἡ Ἀμερικὴ καὶ ἡ
Ἑλλὰς, ἰδοὺ ὁ ἱερός τρίπους, ὅθεν τὸ ἀσβεστον πῦρ τῆς
ἐλευθερίας θέλει διαδοθῆ καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ.

Τὴν πρωίαν τῆς 4 Νοεμβρίου εἰς τὴν πλατείαν τοῦ Θεά-
τρου ὁ βασιλεὺς ἐπεθεώρησε τὰ διάφορα σώματα τῆς Φρου-

ρᾶς τῶν Ἀθηνῶν. Πολὺς λαὸς, πολλοὶ πληρεξούσιοι καὶ ἄλλοι διάσημοι πολῖται συνέβρευσαν.

Παρήσαν ὁ στρατιωτικὸς διοικητὴς τῆς πρωτευούσης Καλλέργης, ὁ ἀρχηγὸς τῆς Πολιτοφυλακῆς Μακρυγιάννης, οἱ συνταγματάρχαι Μήλιος καὶ Πιεράκος, οἱ ἀντισυνταγματάρχαι Σκαρβέλης καὶ Ἰωάννης Κώστας καὶ ὁ διοικητὴς τῆς Ἐλαφρᾶς Διλοχίας Σκυλλοδημάκης.

Παρίσταντο ὁ Βέικος, ὁ Σχινᾶς, ὁ Σπηλιοτόπουλος, ὁ Τσαμαδὸς, ὁ Παππαδόπουλος, ὁ Δημητρακκάρας, ὁ Μανιτάκης, ὁ Ἀξελὸς, ὁ Καπετανάκος, ὁ Κυριακούλης, ὁ Σπορνάρης, ὁ Κουμουντουράκης, ὁ Τολμίδης, ὁ Μαυρομιχάλης, οἱ τέσσαρες Πετμεζαῖοι, ὁ Νικόλαος Στράτος, καὶ ὁ Γεώργιος Σοῦτσος, ἔλοι ἀξιωματικοὶ τοῦ ἡρωϊκοῦ στρατοῦ τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς παρατάξεως ἔτυχε φθάνων κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἀπὸ Εὐβοίας ὁ γενναῖος Κριζιώτης, ὅστις εἰδοποιηθεὶς διὰ φρυκτοριῶν τὰ τῆς πρωτευούσης ὕψωσε καὶ αὐτὸς εἰς Χαλκίδα τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας.

Θεωρὸς ἐγὼ μακρόθεν τότεν ἀρχηγῶν, ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν, οἵτινες, μὴ λητμενήσαντες ὅτι διατελοῦσι πολῖται, ἔλοι ὁμοῦ ὡς εἰς ἤρωα ἐκινήθησαν κατὰ τὴν συνταγματικὴν νύκτα, ἔστεκον μόνος ἐπὶ τινος λοφιδίου.

Γενναῖοι πολεμικοὶ! ἡ φωνὴ ἄλλοτε τῆς πατρίδος τυραννομένης ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν ἐξήρχετο γοερά· ἤκούσατε τὸν θρῆνόν της καὶ τὴν ἀπελευτρώσατε. Εἶδετε ὕστερον αὐτὴν τετραυματισμένην ὑπὸ τοῦ πόδα τῆς Βαυαρίας· ἀλλὰ δὲν ἀπηλπίσθητε καὶ, ὅτε ἡ γάγγραινα ἤρχιτε νὰ κατατρώγῃ τὰς ζώσας σάρκας της, ἀνορθωθέντες εἶπετε, « δὲν ἀπεθάναμεν οἱ σωτήρες ». Δόξα αἰωνία εἰς σᾶς! Ἦνοῖζατε καὶ κλείετε τὸν

ἑλληνικὸν ἀγῶνα . Ἀδελφὴ τῆς Εἰκοστῆς Πέμπτης Μαρτίου ὑπῆρξεν ἡ Τρίτη Σεπτεμβρίου· κατ' ἐκείνην ἐτέθη ὁ ἀχρογωνιαῖος λίθος τῆς αὐτονομίας· κατ' αὐτὴν τίθεται ὁ τῆς εὐνομίας . Δόξα αἰωνία εἰς σᾶς ! Ὅταν μετὰ εἴκοσιν ἔτη προφέρη τις ἐξ ὑμῶν « ἤμην εἰς τῶν στρατιωτικῶν τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου » ὁ κόσμος θέλει λέγει « ἰδοὺ εἰς ἤρωσ » . Ἐφέρετε πρὸ μικροῦ ἐπὶ τῶν προσώπων τὸ πένθος καὶ τὴν κατάπτωσιν τῆς πατρίδος . Περιπατεῖτε σήμερον φαιδροὶ καὶ ὑψύχενες . Χαίρετε ! Οἱ μαχηταὶ τῆς Πέτας , τοῦ Χαϊδαρίου , τοῦ Ἀγινορίου καὶ τῆς Φοντάνας δὲν εἴσθε τεταπεινωμένοι . Ἡ φήμη τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος ἔφθασεν ἀπὸ Κράτους εἰς Κράτος μέχρι περάτων τῆς γῆς .

Γενναῖοι πολεμικοὶ ! αἱ ἀποστασίαι , ματιώδεις Μήδαι , σφάζουσι τὰ ἴδια τέκνα των . Χάρις ὅμως εἰς σᾶς, οὐδὲ ξενικοῦ αἵματος σταλαγμὸς ἐχύθη . Ἡ ἑλληνικὴ νύξ δὲν ὑπῆρξε σικελικὸς ἐσπερινὸς καὶ ἡ σεπτεμβριανὴ ἐπανάστασις προεκάθητε τῆς ἰουλιανῆς . Ἄλλ' ἔτι δὲν ἐπράξατε οὐδὲν διότι λείπεται τὸ μέγιστον, γὰρ περιφρουρήσετε τὴν ἐθνικὴν Σύνοδον . Πιστεύω εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ εἰς τὴν ἀνδρίαν, διὰ τοῦτο πιστεύω εἰς σᾶς .

Γενναῖοι πολεμικοὶ ! μεγάλαί τύχαι σᾶς περιμένουσι . Πεδιάδες εὐρύχωροι καὶ πλούσιαι μετ' ὀλίγον ἀνοίγονται εἰς σᾶς . . . Τὸ ἄστρον τῆς Ἑλλάδος δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπισκοτισθῆ . . . Τὸ ἔναυσμα ἐτέθη . . . ποῦ ἡ πυρκαϊὰ θέλει σταθῆ ; . .

Ἄναμιχθεῖς ἔπειτα μετὰ τῶν θεατῶν , εἶπα πρὸς πολλοὺς περικυκλοῦντάς με πληρεξουσίουσ' « Προτεῖνατε εἰς τὴν ἐθνικὴν Σύνοδον τιμὰς καὶ ἀμοιβὰς ὑπὲρ τῶν ἡρώων τούτων . Ἐφρίσατε ν' ἀνεγερθῆ πλησίον τοῦ Θησείου μνημεῖον φέρων

ἐπιγραφήν «*Ἡ ἐθνικὴ Συνέλευσις εἰς τὸν κατὰ τὴν 3 Σεπτεμβρίου ἀριστεύσαντα στρατὸν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Χαλκίδος*». Ψηφίσατε νὰ προβιασθῶσιν οἱ ἀξιοματικοὶ καὶ νὰ δωρηθῇ τρίμηνος μισθὸς εἰς τοὺς στρατιώτας. Οὕτως ἀντήμειψεν ὁ Ναπολέων τοὺς πολεμιστὰς τῆς Αὐστρουλίτης » .

Η ΟΓΔΟΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ.

Εὐτυχῆς πρωΐα! Ἐξάνεστην τῆς κλίνης μὴ δυνάμενος νὰ κατευνάσω τοὺς παλμούς τῆς ἀγαλλομένης καρδίας μου . Οἱ πυροβολισμοὶ τοῦ Φρουρίου ἔφερον εἰς τὴν ψυχὴν μου τέρψιν ἀρειμάνιον . «*Σήμερον παύει, ἀνέκραξα, τὸ δυσχιλιετὲς πένθος τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς, μετ' αὐτῆς δὲ τῆς αὐγῆς συνανατέλλει καὶ ἡ δόξα τῆς*» .

Ἐξῆλθα τῆς οἰκίας · ἡ παλαιτάτη πόλις τοῦ Θητεύως ἀκτινοβόλει ἐλπίς ὅλη καὶ θυμηδία · ἐδῶ στρατιωτικαὶ παρατάξεις · ἐκεῖ ἐκκλησιαστικαὶ δοξολογίαι · καὶ ὁ ἥλιος αὐτὸς εἶχε χαρμόσουνόν τι ἀσύνηδες . . . τόσον ὁ ἄνθρωπος εἰς τὰς μεγάλας συγκινήσεις του γινόμενος κέντρον τοῦ παντός νομίζει ὅτι ἅπανα ἢ περὶ αὐτὸν φύσις μετέχει τῶν αἰσθημάτων του !

Βλέπων πολλοὺς πληρεξουσίους μετὰ πομπῆς ἐξερχομένους τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Εἰρήνης καὶ ἀναμνησθεῖς τῶν ἐν πενία θανόντων συναδελφῶν των, ἀνερώνησα μετ' ἐνθουσιασμοῦ ·

«*Ὡ σεῖς πρόμαχοι τοῦ ἔθνους, ὅτινας ληρμονημένοι
Ἀπεινάτε μὲ ῥάκη, πλὴν μὲ δόξαν καλυμμένοι,
Πληρεξούσιοι τοῦ Ἄστρου, ἐκ τῶν τάφων σηκωθῆτε
Κ' εὐλογεῖτέ μας ! Ἑλλήνων Βουλὴ πάλιν συγκροτεῖται . . .*

Ἐρχεται αὐτὴ, προβαίνει . . . Λαὲ, δάφνας, ῥόδα χύνη! . .

Δίξου την, καὶ Θρησέως! . . Ἐορτάσατε, Ἀθηναί! . .

Βουλευταί! οἳ; χαιρετῶμεν . . .

Βουλευταί! μὲ ἀκαλύπτους κεφαλὰς οἳ; ἀπαντῶμεν . . . »

Ἄνὰ μέσον λαοῦ συμπιεζομένου εἰσέδουσα μόλις εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως . Ἐκάθητο παρὰ τὰς βαθμίδας τοῦ θρόνου ὁ γηραιὸς Πέτρος Μαυρομιχάλης, ἐγγρηγορῶς καὶ πιστὸς κύων τῆς ἑλληνικῆς ποίμνης . Παρέδρευον ὁ Γεώργιος Κουντουριώτης, ὁ Ἀναγνώστης Δελιγιάννης καὶ ὁ Πανοῦτσος Νοταρᾶς, ἔστις ἑκατοντούτης ἦλθεν εἰς Ἀθήνας ν' ἀποθάνῃ ἀφ' οὗ δώση τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν εἰς τὴν κοινοβουλευτικὴν Πολιτείαν, ὑπὲρ τῆς ὁποίας πρόεδρος Ἐθνοσυνελεύσεως ἐτραυματίσθη παρὰ τὴν Πρόνοιαν .

Περίστρεψα τὰ βλέμματα . Πόσαι πολιτικαὶ δόξαι πολιαὶ τὴν τρίχα! Πόσαι στρατιωτικαὶ φῆμαι ἀπόμαχοι! Ἡσπασθὴν ὄπλαρχηγοὺς τῆς Βιζυτιῆς . Ἐνηγκαλίσθην ἥρωας τῆς Γραβιάς . Ἐσφιγξα δεξιὰς ναυμάχων νικητῶν τῆς Ἐρεσσῶ καὶ τῆς Σάμου .

Κηδεμόνες χαιρόντες εἰς τὴν ἀναπτυσσομένην ῥώμην τοῦ ἐφήβου ἔθνους, ἐφάνησαν προβαίνοντες ἰλαρῶς οἱ φιλέλληνας πρέσβεις τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας . συνώδευον δὲ αὐτοὺς οἱ τῶν ἄλλων Αὐλῶν διπλωμάται . μόνος ὁ τῆς Ῥωσίας παρετηρήθη ἀπὼν . . . Μήπως οἱ Ἕλληνες ὑπεπέσαμεν καὶ εἰς δευτέραν ὀργὴν ; . . Μήπως, ὡς ἡμαρτήσαμεν πρὸς τὸν Καίσαρα Ἀλέξανδρον κατὰ τὸ 1821, ἡμαρτήσαμεν καὶ πρὸς τὸν Καίσαρα Νικόλαον κατὰ τὸ 1843 ; . .

Τὸ κάλλος καὶ ἡ νεότης ἐφάνησαν μετὰ τῆς ἀνάσσης Ἀμαλίας . Ταυτοχρόνως ἠκούσθησαν ἐπευφημῆσαι πανταχόθεν, καὶ ὁ Ὄθων παρουσιασθεὶς, καθήσας ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἀποτείνας τὸν λόγον πρὸς τοὺς πληρεξουσίους εἶπεν ἐπὶ τέλους .

« Γνωρίζετε τὴν πρὸς τὸ ἔθνος ἀγάπην μου, τὴν ὁποίαν εἰς κάμμιναν περίστασιν δὲν ἀπηνήθην. Αὕτη μὲ κάμνει νὰ μὴν ἐπιθυμῶ μῆτε μεγαλητέραν, μῆτε μικροτέραν ἐξουσίαν παρ' ἐκείνην, ἣτις εἶναι ἀναγκαία πρὸς τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν εὐμερίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἡ εὐδοκία τοῦ Θεοῦ εἶθε ν' ἀναδείξῃ τὴν παροῦσαν Συνέλευσιν σωτήριον καὶ ὠφέλιμον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἣ εὐτυχία τῆς ὁποίας εἶναι ἡ εὐχὴ μου, εἶναι ἡ δόξα μου ». Εἰς τοὺς λόγους τούτους ὄλων ἐδάκρυσαν οἱ ὀφθαλμοί, ὄλων ἐπανήλθαν αἱ καρδίαι πρὸς τὸν βασιλέα· ὁ Ὅθων δὲ, βαπτισθεὶς εἰς τὴν κολυμβήθραν τῆς ἐθνικῆς ἀγάπης, ἐξῆλθεν ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰς τὰ ὄμματα τῶν πληρεξουσίων τοιοῦτος, ὁποῖος ἐφάνη πρὸ ἑνδεκα ἐτῶν ὅτε κατὰ πρῶτον ἐπάτησε τὸ ἐλληνικὸν ἔδαφος.

Κατ' αὐτὴν τὴν συνδιαλλαγὴν τοῦ ἔθνους μετὰ τοῦ βασιλέως δύο μόνον μορφαὶ ἀπαίσιτοι ἔλαβον χρῶμα φαιὸν σποδοῦ, δύο μόνον κακοῦ οἰωνοῦ στόματα ἔμειναν ἄφωνα.

Ἐγὼ δὲ, ὅστις μόνην ἔριν εἶχα μετὰ τοῦ Ὀθωνος τὴν τοῦ Συντάγματος, ἔδωκα πρὸς αὐτὸν μακρόθεν τὸν ἀνεξάρτητον ἀσπασμόν μου καὶ ἀνεχώρησα. Αἱ ἀγυαὶ τῆς πόλεως ἔγεμον λαοῦ συνεορτάζοντος, στρατοῦ σφριγῶντος καὶ μαχίμου. Εἰς θέαμα τόσον εὐφρόσυνον,

• Ἰδοῦ, ἐκραῖξ, τὸ τέλος τοῦ πανθήμου ἡμῶν πένθους •

Εἰς τὸ σταθίδιον ὁ Ἕλληνας ἴσως τρέξῃ πάλιν ἔνθους •

Ἴσως εἰς ἡμᾶς βλαστήσῃ καὶ ἀναφανῇ τις ἥρωας,

Μακεδῶν Ἀλέξανδρός τις ἢ ὁ Ἡπειρώτης Πύρρος •

Ἡ ἀδάμαστος φυλὴ μας ἴσως ἐνωθῇ ἐκ νέου

Ἀπὸ κορυφῶν τοῦ Αἴμου μέχρις ἄκρων τοῦ Μαλῆου,

Κ' εἰς τὰς θύρας τοῦ Εὐξείνου

Ἀυψώσωμεν τὸν Θρόνον τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου •.

Ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΕΤΑΞΑΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ.

Χθές συνδιελεγόμην μετὰ τοῦ κόμητος Γερασίμου περὶ ἄλλου κόμητος, τοῦ Ἀνδρέου Μεταξᾶ λαβὼν δὲ ἀπὸ τῆς τραπέζης ἐν περιοδικὸν φύλλον, * παράδοξον, ἀνέκραξα, προσίμιον ὑπουργικῆς Ἐγκυκλίου ἐξελέγχον τοὺς ὑπογράψαντας!

— Πῶς; ἠρώτησεν ὁ Γεράσιμος, φίλος ἐπιστήθιος τοῦ Μεταξᾶ.

— Ἀνάγως, ἀπεκρίθην ἐγὼ, τὴν πρώτην περίοδον αὐτῆς, καὶ θέλεις ἴδει ὅτι καὶ κατ' αὐτὴν τὴν μαρτυρίαν τῶν ὑπουργῶν αἱ πράξεις των ἔπρεπε νὰ τείνωσι πρὸς διατήρησιν τῆς κοινῆς ἡσυχίας καὶ πρὸς συγκρότησιν τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως... Ἀς ἐξετάσωμεν δὲ ἤδη ἂν ἀμφοτέρω καλῶς ἐξεπληρώθησαν.

— Μὴ, ἀνεφώνησεν ὁ συμπολίτης τοῦ Μεταξᾶ, μὴ μοι πρόσφερε τὴν δᾶδα! Γνωρίζεις τὴν πρὸς τὸν πρωθυπουργὸν ἀδυναμίαν μου.

— Ἄλλ' ἀπαθὴς τις ἐπὶ κρίσις περὶ ἀνδρῶν διεπόντων τὴν Πολιτείαν μὲ φαίνεται καὶ συγχωρητέα καὶ ὠφέλιμος.

— Ἄρχισε λοιπὸν ἐπειδὴ ἐπιμένεις. Πλὴν φείδου πρὸς Θεῶν! τῆς φήμης τοῦ Μεταξᾶ.

Καὶ ἤρχισα ἐγὼ.

— Ἡ Τρίτη Σεπτεμβρίου δὲν ἐξῆλθεν αἱματοσταγῆς ἀπὸ βαράθρων ἐμφυλίου πολέμου· ὑπῆρξε μεταβολὴ κυβερνητικοῦ συστήματος διαπραχθεῖσα εἰς τὴν βασιλεύουσαν πανδημί καὶ ἀμαχητί· τὴν μεταβολὴν ταύτην ἠσπάσθη ὅλον τὸ Κράτος, ἐπευφήμησαν δὲ καὶ ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γαλλία. Ὅδὸς λοιπὸν ὀμαλωτέρα Κυβερνήσεως δὲν ἠνοίχθη ποτὲ εἰς κανένα πρόεδρον Ὑπουργείου. Ἐμελλον νὰ ζητή-

σωσι παρά τοῦ πρωθυπουργοῦ τὸ μὲν ἔθνος νόμους, οἱ δὲ σπουδάρχαι θέσεις, αἱ δὲ Δυνάμεις χρήματα; Ἴδου ἤρχετο ἡ Συνέλευσις. Ἡ τάξις ἦτον οἰκοθεν ἰδρυμένη καὶ οὐδ' ἔσωθεν, οὐδ' ἔξωθεν ἠπειλεῖτο. Ὁ Μεταξᾶς ὁμοῦ καὶ οἱ συνυπουργοὶ του ἔφερον τὰς Ἀθήνας εἰς κίνδυνον ἀναρχίας τὴν 28 Σεπτεμβρίου, ὅτε ἀπήλασαν τὸν Ἰωάννην Κολοκοτρώνην ὑποδείξαντες αὐτὸν εἰς τὸν ὄχλον ὡς παρὰ τῆς Αὐλῆς σταλέντα νὰ ἐνεργήτῃ πολιτικὴν ἀντίδρασιν. Δὲν ἐξεβράχθη, θέλεις εἰπεῖ, δευτέρα ἐπανάστασις εἰς τὴν πρωτεύουσιν. Ἀλλὰ τοῦτο χρεωστεῖται εἰς τὴν σύνεσιν τῶν πολιτῶν, ὅχι δὲ εἰς τὸν ἀκραιφνῆ πατριωτισμὸν τοῦ πρωθυπουργοῦ.

— Ὡστε κλωθογυρίζων τὸν λόγον, Κύριε, θέλεις νὰ δώτῃς νύξιν ὅτι ὁ Μεταξᾶς ἐζήτητε νὰ πλεύσῃ ἐπέκεινα τῶν Γαδεΐρων τοῦ Συντάγματος;

— Ἐγὼ κἀνένα δὲν κατηγορῶ, ἀλλὰ διηγοῦμαι ἱστορίαν... Δὲν ἤρχεσε τοῦτο. Ἐν μέσῳ τοῦ καθ' ὅλον τὸ Κράτος διαδοθέντος ἠλεκτρισμοῦ ἡ Συνέλευσις εἶχεν ἤδη προκηρυχθῆ. Ποῖος σάλος δημοτῶν, ἐκλογέων καὶ ὑποψηφίων! Ποῖος σεισμὸς τῆς ἑλληνικῆς γῆς! Εἰς ἐποχὴν ὁμοῦ τόσοσιν κρίσιμον ὁ Μεταξᾶς καὶ οἱ συνυπουργοὶ του δι' ἀκρίρων παύσεων, διορισμῶν καὶ μεταθέσεων ἀναστατόνουσιν ὅλας τὰς διοικητικὰς, οἰκονομικὰς καὶ στρατιωτικὰς Ἀρχὰς, καὶ ἀρίνουσιν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀκυβέρνητον τὸ σκάφος τῆς Πολιτείας. Τὸ Κράτος, θέλεις πάλιν εἰπεῖ, διέμεινεν ἐν ἄκρῃ εἰρήνῃ. Ἀλλὰ χάρις καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὴν φρόνησιν τοῦ ἔθνους, ὅχι δὲ εἰς τὴν ἀγαθὴν προαίρεσιν τοῦ πρωθυπουργοῦ.

— Ὡστε διὰ τῶν κορακιστικῶν σου τούτων τείνεις νὰ

εἴπης ὅτι ἕλα ταῦτα ἐγίναν ἐπὶ σκοπῷ ἀναστατώσεως τῆς Ἑλλάδος;

— Ἐγὼ κἀνένα δὲν κατηγορῶ, ἀλλὰ διηγοῦμαι ἱστορίαν. . . Ἐν τοσούτῳ ἐπὶ προφάσει τῆς κοινῆς ἀσφαλείας τί κάμνουσιν ὁ Μεταξᾶς καὶ οἱ συνυπουργοὶ του; Εὐρίσκουσι πολίτας εἰρηνικοὺς εἰς τὰς οἰκίας των καὶ τοὺς ἐξορίζουσι, τοὺς ἐπανευρίσκουσιν εἰς τὰς ἐξορίας των αὐτὰς καὶ τοὺς ἐπανεξορίζουσι. Ποῦ τὸ σέβας τοῦ πρωθυπουργοῦ πρὸς τὴν ἀτομικὴν ἐλευθερίαν;

— Πλὴν εἰκοσὶν Ἑλλήνων ἐξορίαὶ δὲν εἶναι, νομίζω, ἔγκλημα καθοσιώσεως.

— Μία μόνη ἀρκεῖ νὰ κηλιδῶθῃ ὅλον τὸν βίον πολιτικοῦ ἀνδρός. Ἄλλ' εἶκοσι μόνον εἶπες; Σύμβουλοι τοῦ Κράτους οἱ Κουντουριῶται καὶ οἱ Μοναρχίδια, ἀρεισπαγῆται οἱ Κλονάραι καὶ οἱ Μανουῖτοι, στρατηγοὶ τῆς Ἀραχόθης καὶ τῆς Ἀμπλανῆς; οἱ Γαρδικιῶται καὶ οἱ Τσαβέλλα ἐφυγαδεύοντο καὶ πυρκαϊὰ ἐμρυλίου πολέμου ἀνήπιετο, ἀν δὲν ἐφθانون ἐγκαίρως οἱ κατ' ἐπίμονον ζήτησιν τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας μετακληθέντες Μαυροκορδάτος καὶ Κωλέττης.

— Ὡστε εἰς τὸν αὐτὸν πάντοτε φασᾶς αὐλὸν καὶ κατὰ τὸ λέγειν σου πρέπει καὶ νὰ φοβώμεθα μήπως ἡ ἐν Ἀθήναις Συνέλευσις λάβῃ τὴν τύχην τῆς ἐν Προνοίᾳ;

— Ἐγὼ, καθὼς εἶπα, κἀνένα δὲν κατηγορῶ, ἀλλὰ διηγοῦμαι ἱστορίαν. . . Ὁ Μεταξᾶς καὶ οἱ συνυπουργοὶ του τί ἐπραξάν ἐτι καὶ πρὸς συγκρότησιν τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως; Ἐδύναντο ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν συνεργεῖα τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας νὰ τροπολογήσωσι τὸν περὶ ἐκλογῆς τῶν πληρεξουσίων παλαιὸν Νόμον τάττοντες ἐκ-

λογεῖς καὶ ἐκλογίμους ἔλους ἀνεξαίρετως τοὺς Ἑλληνας, ὥστε σήμερον νὰ μὴν ἀναφανῶσιν ἐντὸς τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους πληρεξούσιοι Θεσσαλοὶ Θεσσαλίας μὴ οὔσης, πληρεξούσιοι Μακεδόνες Μακεδονίας μὴ οὔσης, πληρεξούσιοι Ἑπειρῶται Ἑπέρου μὴ οὔσης. Ἄλλ' ἐκδόντες τὸν Νόμον ὅπως εἶχε, παρ' ὀλίγον ἔφερον τοὺς παροίκους Ἑλληνας εἰς ἀδιάλλακτον διχόνοιαν μετὰ τῶν κατοίκων. Ἐν ᾧ δὲ τὸ ἔθνος ἐνησχολεῖτο εἰς τὰς ἐκλογάς, ἐφάνη αἰφνης Ἐγκύκλιος ὑπουργικὴ ἐπιτρέπουσα εἰς τοὺς ἠττωμένους τῶν ἐκλογέων νὰ ἐπανερχῶνται εἰς δευτέραν ἐκλογὴν καὶ οὕτως ἤρχοντο εἰς τὴν πρωτεύουσαν δύο στρατόπεδα πληρεξουσίων, ἀπὸ διπλῆς δὲ Συνελεύσεως ἔμελλε νὰ προκύβῃ ἀντὶ τῆς συνταγματικῆς Μοναρχίας ἢ ἀσύντακτος Ἀναρχίας, ἀν οἱ ἐν Ἀθήναις πολιτικοὶ καὶ δημοσιογράφοι βλέποντες τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον δὲν ἐζήτησαν ἐπιμόνως τὴν ἀντίθετον Ἐγκύκλιον, ἥτις ἔστησε μὲν τὸ κακόν, ἀλλὰ δὲν τὸ ἐθεράπευσε...

— Καλέ, σὺ ζητεῖς ἀπὸ τὸν Μεταξῶν θεωρίας λεπτὰς καὶ τρανὰ ἑλληνικά, ὁ δὲ Μεταξᾶς μόλις ἐφθασεν εἰς τὸν Χρυσολωρᾶν.

— Δός με, Κύριε Κόμη, ὀλίγην ἔτι ἀκρόασιν. Τὸ μεταξὺ ἔθνους καὶ βασιλέως Συμβόλιον, τὸ Σύνταγμα, μέλλει νὰ γραφῇ μετ' ὀλίγον. Ὁ Μεταξᾶς μέχρι τῆς στιγμῆς αὐτῆς συνέστησεν Ἐπιτροπὴν προπαρασκευαστικὴν τούτου; Ὁχι. Ἐχει τοῦλάχιστον εἰς τὴν κεφαλὴν του σχέδιόν τι Συντάγματος; Ὁχι. Ἐσκέφθη περὶ τῶν τριῶν σπουδαίων ἀντικειμένων, περὶ διαδοχῆς Θρόνου, περὶ μιᾶς ἢ δύο Βουλῶν, περὶ ἀμέσου ἢ ἐμμέσου ἐκλογῆς βουλευτῶν; Ὁχι. Ἐκ τούτου δὲ τί θέλει συμβῆ; Ἐπειδὴ ὁ πρῶτος

πουργός τῆς 3 Σεπτεμβρίου δὲν προεμελέτησε, δὲν προσυνέταξε τὸ μέλλον Σύνταγμα τοῦ Κράτους, ἐπειδὴ δὲν τὸ ἐθεώρησεν ὡς πολιτικὸν Πρόγραμμά του, θέλομεν ἰδεῖ τὴν μὲν ἐθνικὴν Συνέλευσιν μεταβαλλομένην εἰς Βαβυλωνίαν, τοῦτον δὲ πλέοντα χωρὶς πυξίδος καὶ τέλους ναυαγοῦντα.

— Καλὰ καὶ ἅγια ὅσα λέγεις· ἀλλ' ὁ φίλος μου δὲν εἶναι νομοδιάσκαλος. Εἰς τοὺς πολέμους, εἰς τὰς ἀνταρσίας τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ σπουδάσῃ τὰ νομικὰ, οὐδὲ σκοτίζεται διὰ τὰ Συντάγματα καὶ τὰς ἄλλας παρωνυχίδας σου. Δύναται ὅμως ν' ἀρνηθῆς ὅτι αὐτὸς κατῴρθωσε τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου;.. 'Ε;.. 'Ε;..

— Καὶ περὶ τούτου μὰ τὸν Θεὸν! ἀμφιβάλλω. Ὅτε ἀπὸ Ἄνδρου ἐπέστρεψα εἰς Ἀθήνας, ἤκουσα ὅτι ὁ Μεταξᾶς ἐνήργησε τὴν ἐπανάστασιν κατηγήσας εἰς τὸ μυστήριον τὸν Ῥήγαν, Λόντον, Ζωγράφον, Μιχαὴλ Σοῦτσον, Γασώρτσην, καὶ μεταχειρισθεὶς ὡς μοχλοὺς τῆς μεγάλης μηχανήσεως τὸν Καλλέργην, Μακρυγιάννην, Σκαρβέλην, Ῥοδίτην, Μήλιον, Βεῖκον καὶ ἄλλους στρατιωτικὸς πενήκοντα τὸν ἀριθμὸν. « Εἰς πόσους κινδύνους, εἶπα κατ' ἐμαυτὸν, ἐξετέθη ὁ γεννάδας ἕως νὰ συνενώσῃ τόσους πολιτικοὺς καὶ πολεμικοὺς διαφόρων κομμάτων! Πόσους ποταμοὺς ἰδρώτων ἔχυσεν ἕως νὰ διαγράψῃ καὶ νὰ ἐκτελέσῃ σχέδιον τοιαύτης συνωμοσίας! » Πλὴν σήμερον ἤρχισαν πολλοὶ νὰ κωδωνίζωσιν εἰς τὰ ὦτά μου ὅτι ὁ φίλος δὲν ἔγινε μυσταγωγὸς κἀνεὺς, ἀλλ' ἀφ' οὗ μόνον συνεσχεδιάσε τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου μετὰ τοῦ Καλλέργη καὶ τῶν ἄλλων στρατιωτικῶν εἶπε πρὸς τούτους « ἢ ν' ἀποθάνετε, ἢ νὰ ἐλευθερωθῶμεν »· καὶ τὴν νύκτα τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτὸς

μὲν καὶ ὁ Ῥήγας ἀγρυπνήσαντες εἰς μίαν γωνίαν τῆς οἰκίας των περιέμειναν τὸ κυνήγιον, ὁ δὲ Λόντος κοιμηθεὶς τὸν ὕπνον τοῦ Ἐπιμενίδου ἀνένηψε μόλις εἰς τὸν κρότον τῶν κεραυλημάτων καὶ εἰς τὸν χρεμετισμὸν τῶν ἴππων. Διὰ τοῦτο πρέπει (καὶ εἰρήσθω ἐν παρενθέσει), νὰ διορθωθῶσιν ὀλίγα τιὰ ἐπὶ τῶν κυρίων ὀνομάτων παροράματα τοῦ τύπου παρεισφρήσαντα εἰς τὸ πρῶτον Φυλλάδιόν μου.

Πρὸς τοὺς τοιοῦτους τολμηροὺς λόγους μου ὁ κόμης Γεράσιμος ἀνεπήδησεν ἐκ τῆς ἑδρας, καὶ ἡ ταβακοθήκη του ἐκφυγοῦσα ἐφθασε κυλινδρικῶς μέχρι τῆς θύρας.

— Μὰ τὸν Ἅγιον Γεράσιμον! ἔκραξε μὲ διασεσυρμένη φωνήν, ἔλων τῶν κακῶν πρωταίτιος εἶναι ὁ μιὰρὸς ποντικός τοῦ Σπαλανζάνου.

— Πῶς εἶπες; .. πῶς; .. ἀνερώνησα μὲ ἀκράτητον γέλωτα.

— Ἐλησμόνησες τὸ ἴδιόν σου ἀνέκδοτον;

— Τὸ ποῖον; .. δὲν τὸ καλοενθυμοῦμαι. . .

Καὶ τότε ὁ Γεράσιμος:

— Ὁ περιβόητος φυσιολόγος τῆς Ἰταλίας Σπαλανζάνος, περίεργος ὢν νὰ γνωρίσῃ τὰ ἰδιώματα τῶν μελισσῶν καὶ τοὺς νόμους τῶν μικρῶν Πολιτειῶν των, ἔθεσεν ὑπὸ ὑάλινον κώδιωνα κυψελίον τι· μεταξὺ δὲ ἄλλων πειραμάτων, εἰσέφερεν ἐν τῷ μέσῳ νεκρὸν καὶ σεσηπὸς ποντίκιον· κατ' ἀρχὰς τὸ σμῆνος τῶν πτερωτῶν ἐντόμων ἐθορυβήθη· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐνθαῤῥυνθὲν καὶ ἀκολουθοῦν τὴν βασιλισσαν ἐξῆφανε κήρινον ἰστόν, εἰς τὸν ὁποῖον περιετύλιξε τὸ δυσῶδες πτώμα. Ὁμοίως καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς 3 Σεπτεμβρίου εἰσήχθη σαπρὸς ποντικός, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ

ἐκβάλλωμεν ὅσον τάχιον, ἂν δὲν θέλωμεν νὰ διαδοθῇ τὸ μίασμα καθ' ὅλην τὴν Ἐπικρατίαν (*).

— Καὶ πῶτος εἶν' αὐτός; Δὲν ἔχει ὄνομα;

— Δὲν λέγω γρῦ, ἐπειδὴ εὐθὺς θέλεις τὸ δημοσιεύσει.

— Μὴν ἦναι ὁ αὐτοχθονικώτατος καὶ παχὺς ἐκεῖνος τῆς Τριπόλεως ποντικός, ὅστις πρό τινων μηνῶν πολὺ πλησιάσας εἰς τὸ δημοσιογραφικὸν ἐλλύχιον τοῦ Αἰῶνος ἔκαυσε τὸ ἐν του φιλελεύθερον μυστάκιον;

— Δὲν λέγω γρῦ, μὴ καὶ σὺ μὲ τὴν ἰδικήν σου λαμπάδα καύσης καὶ τὸ ἄλλο του.

— Μὴν ἦναι ὁ κατάξηρος ἐκεῖνος τῆς Οἰκονομίας ποντικός, ὅστις τόσον ἀγαπᾷ τὸν παρμαῖον τυρόν καὶ κινδυνεύει ν' ἀφήτῃ τὴν οὐρανὸν του εἰς τὴν μυάγραν τῆς Ἀθηνᾶς;

— Δὲν λέγω γρῦ, μὴν ὁ Ἅγιος Ἐλευθέριος, ὁ ἀσκητὴς οὗτος τῆς Πάρμας, μὲ δώσῃ τὴν κατάραν του. Τοῦτο μόνον γνώριζε ὅτι, ὅποιος καὶ ἂν ἦναι, οὗτος ἔγινε πρόξενος τῆς ἀποτυχίας τοῦ Μεταξᾶ... Μὴ γελασθῆς ὅμως καὶ ἀναρέρης τίποτε εἰς τὴν σεληνιακὴν Ἀπανταχοῦσάν σου.

— Καὶ τίς ἢ βλάβη ἂν ἀποσπάσω τὴν φενάκην τῶν ὑποκριτῶν;

— Ἐχε τὸν νοῦν σου, σ' ἐπαναλέγω. Ὑποβλέπεσαι ὡς τολημερὸς δημοσιογράφος, καὶ μόλις κατώρθωτα ν' ἀναβάλω τὴν ἐξορίαν σου.

— Τὴν ἐξορίαν μου!.. Βλέπων τὴν Πολιτείαν ἡμῶν σαλεύουσαν, εἰσιώπησα μέχρι τῆς ἐλευτέως τῶν πληρεξου-

(*) Ὁ στοιχειοθέτης φέρεται εἰς τὸ μέρος αὐτὸ τοῦ χειρογράφου μου, «λοιπὸν τὴν νύκτα τῆς 3 Σεπτεμβρίου, μὲ εἶπε γελῶν, κατὰ τὴν προφορὰν ὡδινεν ἕρος καὶ ἔτακε μὲν, — Ὅχι, ἀπεκρίθη· ὦθιτε ν ἕρος καὶ ἔτακε Σύνταγμα».

σίων. Ἄλλὰ σήμερον τὴν ἐκκελυμένην αὐτὴν ὑπουργικὴν γέφυραν, δι' ἧς μετέβημεν ἐκ τῆς ἀπολύτου εἰς τὴν συνταγματικὴν Μοναρχίαν, τὴν ἀπωθῶ κατὰ ρευμάτων. Τὴν ἐξορίαν μου! . . . Εἶπέ πρὸς τὸν φίλον σου δικτάτωρα μὴ τολμήσῃς ἢ ἀπλώσῃ χεῖρα κατ' ἐμοῦ, κατ' οὐδενὸς πολίτου, διότι θέλω παρουσιασθῆ ἑγὼ εἰς τὰς κιγκλίδας τῆς Συνελεύσεως φέρων βαρεῖαν ἔγκλησιν κατ' αὐτοῦ· καὶ τότε ἄς προσέξῃ μὴν ἡ φωνή μου, καί τοι μικρὰ, ἡχῆτη αἴφνης εἰς τὰ ὠτά του ὡς φωνὴ Ἀρχαγγέλου περιζητοῦντος ψυχὴν ἁμαρτωλοῦ· καὶ τότε ἄς προσέξῃ μὴν οἱ ἀστράγαλοι τῆς δεξιᾶς μου γράψωσι φρικαλέα τινὰ ἱστορήματα τῆς ἐν Προνοίᾳ Συνελεύσεως, αὐτὸς δὲ, ὡς ἄλλοτε ὁ Βαλιάτσαρ τῆς Γραφῆς, ταραττόμενος καὶ ἀλλοιούμενος τὰς νύκτας βλέπῃ δακτύλους χειρὸς ἀνθρώπου γράφοντος ἀπαίσιά τινα κατέναντι τῆς λαμπάδος ἐπὶ τὸ κόνιαμα τοῦ τοίχου.

Ὁὐ πανταλῶς δεῖ τοῖς πονηροῖς ἐπιτρέπειν, ἀλλ' ἀντιτάττεσθ'· εἰ δὲ μὴ, τῶς κάτω ἡμῶν ὁ βίος λήσει μεταστραφίτε δλος.
(ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ.)

Πληρεξούσιοι τοῦ ἔθνους! ἤλθετε, καὶ γλυκυτέρα
εἰς τὰ ὄμματα μας ἄλλη δὲν ἀνέτειλεν ἡμέρα.
Ἐπαυσαν τὸ Σύνταγμα μας νὰ μολύνωσιν οἱ Ῥῆγαι,
Αἱ ἡμέραι δὲ τοῦ Λόντου καὶ τοῦ Μεταξᾶ ὀλίγαί.

Εἰς παροξυσμὸν τοιοῦτον μακινῶν ἀνεξηγήτων
 Τὸ τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου νόθον Ὑπουργεῖον (*) ἦτον,
 Ὡστε μ' ἐν ἀνόμημά του πᾶτα ἤρχετο ἡμέρα
 Καὶ χωρὶς κακίαν μίαν οὐδὲ μία δὲν ἐπέρα.
 Διὰ τοῦτο πρὸς ἀλλήλους ἔκαμναν παραχωρήσεις
 Νὰ κορέσωσι ποθοῦντες τὰς ἰδίαις ἐκδικήσεις
 Ῥήγας, Μεταξᾶς καὶ Λόντος, πρῶτοι τῶν τριῶν κομμάτων
 Ὡς ἐκ θαύματος φανέντες καὶ ὡς ἐξ ἀμαρτημάτων.
 Οὕτως ἔγραφε τῶν φίλων ἀμοιβαίας προδοσίας
 Ἡ τῆς Ῥώμης Τριανδρία εἰς τὴν πόλιν Βονωνίας.

Πληρεξούσιοι τοῦ ἔθνους! ἤλθετε, καὶ κατελύθη
 Τῶν τριῶν ἡ τυραννία ἡ βαρύνουσα τὰ στήθη.
 Ὅπισθεν τοῦ Ὑπουργείου ἔσπεκε μισοκρυμμένη
 Φασκελόνοια τὸ ἔθνος μία χεὶρ καταραμένη,

(*) Τὸ ἀνεπίδες Ὑπουργεῖον εἰς τὴν πλάσιν του δὲν ἔλαβεν οὐδὲ τὴν
 χαρακτῆρα τῆς νομιμότητος. Ὅτε τὴν νύκτα τῆς 3 Σεπτεμβρίου ὁ
 συνταγματάρχης Μακρυγιάννης ἐπαρουσίωσε τὸν ὀνομαστικὸν αὐτοῦ κα-
 τάλογον ἐκ μέρους τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ λαοῦ εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπι-
 κρατείας, ὁ μὲν Κύριος Ἀναστάσιος Λόντος παρατήρησεν ὅτι ἡ ἐκλογή τῶν ὑ-
 ποργῶν εἶναι δικαίωμα τοῦ βασιλέως, οἱ δὲ Κύριοι Ἀναγνώστης Μοναρχίης
 καὶ Γεώργιος Αἰνιᾶν, συγκαταβατικότεροι φανέντες, ἠρώτησαν ἂν τὸ Συμ-
 βούλιον εἶδονατο ν' ἀποβάλῃ τινὰ τῶν προτεθέντων ὀνομάτων. Ἀλλ' ὁ Κύ-
 ριος Ῥήγας Παλαμίδης, τὸν ὁποῖον ἰδρωτὸς πατριωτισμοῦ περιέχειον κρυ-
 πτόμενον ὅπισθεν τῆς ἀρειμνίου γλαϊνῆς τοῦ Μακρυγιάννη, ἐμφανισθεὶς
 ἐβήτητέρωθεν ὑπὲρ τῆς ἀκεραϊστήτος τοῦ Ὑπουργείου ὡς Κικέρων ὑπὲρ τοῦ
 οἴκου του. Τότε ὁ Κύριος Παναγιώτης Σούτσος παρέστησεν ὅτι τὸ κατεπι-
 γον τῶν περιστάσεων δὲν ἐπίτρεπεν οὐδεμίαν συζήτησιν καὶ τὸ Συμβούλιον
 ἐχωρήσεται νὰ συστήσῃ ἀμέσως πρὸς τὸν βασιλέα τοὺς προβαλλομένους ὑπου-
 ργούς. Ὁ κατάλογος ἐστηρίχθη, καὶ ὁ Κύριος Ῥήγας ὑποῦργευσεν. Ἀλλὰ
 τί ἀνεκαλύφθη μετ' ὀλίγον; Ῥαδιοῦργοί τινες ἀντικαταστήσαντες λαθραίως
 εἰς τινα τῶν γνησίων ὀνομάτων ἄλλα, περὶ τὰ ὑπὸ τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ λαοῦ
 ζητηθέντα, εἶχον ἐξαπατήσει τὸν Κύριον Μακρυγιάννην.

Καί ἡ χεὶρ, ἡ τὴν Ἑλλάδα Ἐπαρχίαν τῆς Τουρκίας
 Γράψατα, ἐνήργει ὅλας τὰς κακώσεις κ' ἐξορίας·
 Ὄμοσεν ἐκεῖνος, ὅσους ἀναθέματός του λίθους
 Ἐρρίψεν ἢ τόσου χρόνου ἀγανάκτησις τοῦ πλήθους,
 Τόσα θύματα ν' ἀρπάσῃ ἀπὸ πόλιν, τὴν ὁποῖαν,
 Δειλὸς λύκος, ὑποβλέπει μ' ἐκδικήσεως μανίαν.

Λέγουν ὅτι, ἔταν ὄχλος πρὸς τὸν Πειραιᾶ συρρέων
 Ἐρυγάθει με πέτρας καὶ με ξύλα τὸν Γενναῖον,
 Εἶδαν τὸν Κολοκοτρώνην σύροντα τὸ σάβανόν του
 Νὰ περιπατῆ με βίαν εἰς τὸ κοιμητήριόν του·
 Τότε, Μεταξᾶ, ἐφάνης πρὸς αὐτὸν τὸ βῆμα φέρων·
 Ἄλλὰ δις τὸν δάκτυλόν του καὶ τρεῖς ἔσαισεν ὁ γέρον
 Καὶ σὲ εἶπεν· « Ἐντροπή σου! τῆς ἀγάπης μου τῆς τόσης
 Ἐπρεπεν αὐτὰς νὰ λάβω τὰς πικρὰς ἀνταποδόσεις! »

Λέγουν ὅτι ὁ Καήρης με τὸ ἀνοιχτόν του τραῦμα,
 Με τὸ γῆράς του τὸ τρέμον, με τῆς λύπης του τὸ καῦμα,
 Ὄταν χεῖρες τὸν ἀπέσπων βίαιαι χωροφυλάκων
 Ἐκ τῆς γῆς, ὅπου ἐξήτει τῆς ταφῆς του μικρὸν λάκκον,
 Τετρωμένος Φιλοκτῆτης, ἔσφιγγεν εἰς τὴν ἀγκάλην
 Τὴν ἀγαπητὴν του νῆσον, τὴν μητέρα του τὴν ἄλλην.

Ποία προγραφή καὶ λύσσα κατὰ τῶν ἑτεροχθόνων!
 Εἰς τὸν πρῶτον ἐπανῆλθον τῆς ἀποστασίας χρόνον,
 Ὄταν οὗτοι στερηθέντες τῆς πατρώας τῶν οὐσίας
 Ἐτρεχαν εἰς τὴν Εὐρώπην κ' εἰς τὰ βάθη τῆς Ἀσίας·
 Ἄλλὰ δίωκε σὺ, Ῥήγα, καὶ σὺ, Λόντε, ὡς προδότας
 Κρητας, Θρακας, Μακεδόνας, Θεσσαλοὺς καὶ Ἡπειρώτας!
 Τῶν πολλῶν αὐτῶν ἠρώων ἓνα μόνον πτύσμα φθάνει
 Νὰ σᾶς πνίξῃ, σᾶς, ὦ δύο τῆς Πελοποννήσου νάννοι.

Ποία δημοσίου πλούτου καὶ κλοπῆ καὶ ἀσυνείδησι !
 Ποία εἰς καιροὺς ἐνδόξους ἄτιμος ψευδολογία !
 Ὁ εἰς τώρα, εἰς τὸν κρότον τῶν θεσμοτικῶν ἐρίδων,
 Ἐπεσεν εἰς τὸ Ταμεῖον μὲ κοπάδιον ἀκρίδων .
 Ἄλλος Ἐπαρχίας, πόλεις, οἴκους, συγγενεῖς ταραττεῖ
 Καὶ τὰ αἰσχίστα εἰς ἔθνη τὴν ὑπηρεσίαν πράττει
 Ψεύστης εἰς τὸν κάθε λόγον, ψεύστης εἰς τὰ ἔγγραφα του ,
 Καὶ τὸ Σύνταγμα νοθεύει ὡς καὶ τὰ Συμβόλαιά του
 Ναι, ἡ Τρίτη Σεπτεμβρίου πολλὰ θαύματα νὰ πράξη
 Ἐδυνήθη, καὶ ἀνθρώπους καὶ θεσμοὺς νὰ μεταλλάξῃ .
 Ἄλλ' εἰς σέ δὲν ἐδυνήθη, Ῥήγα, νὰ θαυματουργήσῃ,
 Οὔτε νὰ σέ μεταβάλῃ, οὔτε νὰ σέ ἀνθρωπίσῃ . . .

Ἰδοὺ εἶπα, ἰδοὺ λέγω τὰς κακίας σας ἀπάσας
 Καὶ τῆς λύσεως σας τὰ ἔργα, γραμματεῖς, εἰς τοὺς κριτὰς σας.
 Ἰδοὺ ἔλαβα τὴν τόλμην, ὑπὲρ σας ἐπαναστάτης,
 Νὰ σας τύψω καὶ νὰ γίνω τῶν ἀλώων ὁ προστάτης .
 Ἐξορίσατέ με, Ῥήγα! βάλετε κ' ἐπ' ἐμοῦ χεῖρας !
 Πλήξατέ με, ὡς σας πλήττω μὲ τὴν βάρβρον τῆς σατύρας !
 Τῆς ἐλευθερίας ψάλτης, εἰς τὴν γῆν περηνῆς θὰ πείσω,
 Θὰ τὴν ἀσπασθῶ, καὶ φεύγων καὶ τὸ πῦρ μου κλείων ἔσω
 Εἰς τὸ ἔξω μέγα Γένος θὰ ῥιφθῶ, καὶ τ' ὄνομά σας
 Αἰσχιστον θὰ διατρέξῃ καὶ ἠπείρους καὶ θαλάσσας . . .
 Ἄλλ' εἰς τὸ Κριτήριόν σας ἐναχθέντες τὸ ἀνήκον
 Κ' εἰς τὸν σιδηροῦν δεθέντες κύρωνα τῶν καταδίκων,
 Φύγετε τῆς κακουργίας σύροντες τὴν ἀλυσίδα ! . .
 Φύγετε ! . . νὰ ὀμιλήσω μέλλω διὰ τὴν πατρίδα . . .

Εἰς αὐτῆς οἱ Βαυαρῆζοι τῆς αἰθούσης σας τὸ πλάτος
 Τοὺς ἀρχηστικούς των πόδας συνεγύμναζον ἐσχάτως

Πληρεξούσιοι τοῦ ἔθνους ! καὶ ὁ Ἕλληνας τὰς ταινίας
 Ἐθεώρει κρεμασμένας εἰς προδότιδας καρδίας .
 Ἐδῶ ἔδωκεν ὁ Γέρωσ (**) κατὰ τὴν μεσονυκτίαν
 Τὴν ἐσχάτην εἰς τὸ ἔθνος τῆς χειρὸς του εὐλογίαν ,
 Καὶ τοὺς συναγωνιστάς του στένοσφίξας εἰς τὰ στήθη
 Ἐφυγε , κ' εἰς τὴν στρωμνὴν του ἐν Κυρίῳ ἐκοιμήθη .
 Ὅμοιος μὲ ὄλμον , ὅστις φλογερὰν ἐκρίψας σφαῖραν
 Ἐσυντρίφη ἐκ τῆς βίας κ' εἰς γωνίαν κεῖται πέραν ,
 Ἐδῶ ἄτημος ὁ Πέτρος ἔστεκε Μαυρομιχάλης
 Ἐνα Θρόνον διὰ βόμβας ἀφ' οὗ ἔθραυσε μεγάλης .
 Ἐνθυμείσθε ὅταν ἦλθεν ὁ Μαυροκορδάτος ποίας
 Παραδόξους συγκινήσεις ἔφερεν εἰς τὰς καρδίας ,
 Πῶς ἠκούσαμεν τοῦ ἔθνους νὰ γογγύζῃ τὸν κρατῆρα
 Καὶ πῶς ἔδραμε πρὸς τοῦτον ἢ Ἑλλάς ὡς πρὸς σωτήρα .
 Καὶ αὐτὸς μετὰ τὴν λύσιν τὴν πικρὰν τοῦ δράματός του
 Ἐδῶ ἔστεκεν ἐν μέσῳ κόσμου εἰς αὐτὸν ἀγνώστου ,
 Κ' ἐν ᾧ ἔστεκε θλιμμένος χαίροντες οἱ Βαυαρῆζοι
 Οὐδ' ἐρώτων ἂν ὑπῆρχεν , οὐδ' ἐξέταζον ἂν ἔζη .
 Ἐμέ δὲ κἀνεὶς δὲν εἶδεν εἰς αὐτὸ τὸ μισμένον
 Ἄπο Βαυαρῆζους ὄδωμ , καὶ τὰ ὄμματα τῶν ξένων
 Παρατήρησαν αὐθάδους ποιητοῦ τὴν ἀπουσίαν ,
 Ἐπειδὴ τὴν δόξαν ψάλλω καὶ ποτὲ τὴν ἐξουσίαν ...

Ἄλλ' εἰς ταύτην , παραστάται , τὴν περιοχὴν ἐμβήτε !
 Παραστάται , εἰς τὸ Βῆμα τῆς πατρίδος ἀναβήτε !
 Καὶ οἱ τῆς Ἐλευθερίας κεραυνοὶ ἐν ᾧ βροντῶσιν
 Οἱ θεσμοὶ τοῦ ἀμιάντου Χάρτου μας ἀς χαραχθῶσιν ,

(*) Ἐπώνυμον δούλην παρὰ τοῦ λαοῦ τῆς Πελοποννήσου εἰς τὸν Θεόδωρον
 Κολοκοτρώνην .

Ὡς εἰς τὸ Σινᾶ τὸ πάλαι μεταξύ φλογῶν καὶ κτύπων
 Ὁ Θεὸς τῆς φλογεῖας τοῦ πτέρνης ἔθετε τὸν τύπον
 Καὶ ὁ Μωϋσῆς τὸ γόνυ κλίνων κάτωθεν καὶ σύνουσι
 Παρεδέχετο τὸν Νόμον εἰς τὰς πλάκας τὰς λιθίνους .

Πληρεξούσιοι τοῦ ἔθνους ! ὡς ἡ Τρίτη Σεπτεμβρίου
 Ὑπερέβη τὴν μεγάλην γαλλικὴν τοῦ Ἰουλίου ,
 Καὶ ὁ Χάρτης τῆς Ἑλλάδος εἰς σεμνὰς ἐλευθερίας
 Ἄς ὑπερτερῆσῃ οὕτω καὶ αὐτὸν τὸν τῆς Γαλλίας .
 Ὅσον εἰς τοὺς ἐλευθέρους δώσετε θεσμούς μας πλάτος ,
 Τόσον θέλετε προσθέσει , τόσον μέλλον εἰς τὸ Κράτος .
 Καθὼς ὅταν μίαν πέτραν ἐρρίπτειν ὁ Δευκαλίων
 Ἐναν ἄνθρωπον ἐγένεα ὁ μυθώδης τοῦ βραχίων ,
 Οὕτω πρὶν ὀλίγα ἔτη ὁδοιπόρα διαβῶσι
 Πᾶς δοθεὶς ἀπὸ σᾶς νόμος μίαν πόλιν θ' ἀναδώσῃ .

Οἱ πολιτικοὶ φανῆτε τῶν πολεμικῶν μας Ἴσοι ,
 Ἐπειδὴ τὴν εὐκλειάν των ποῖος θὰ ὑπερτερῆσῃ ;
 Αὐτοὶ ἄλλοτε Σαμφῶνες , εἰς θαύτριχον ἀγκάλην
 Μίαν Αὐτοκρατορίαν κατεσύντριψαν μεγάλην .
 Αὐτοὶ τώρα κ' ἐναντίον ἀπολύτου Μοναρχίας
 Ὄρμησαν , καὶ ὡς τὰ ὄντα τὰ νεκρά τῆς Προμηθίας ,
 Πρὶν τὴν ψάσωσιν , εἰς κόβιν ἔπεσε καὶ διελύθη ,
 Ἄν δὲ ἦτον χθές , καὶ τοῦτο σήμερον ἐλησμονήθη . . .

Ἄλλὰ μεθ' ὑπερηφάνου βλέπω βήματος καὶ γαύρου
 Βαίνοντα τὰ γηραλέα λείψανα τῆς Ἐπιδαύρου .
 Βλέπω κυματιζομένην εἰς τὰ πρόθυρα τὴν γραίαν
 Καὶ τριτένδοξον ἐκείνην τοῦ ἀγῶνός μας Σημαίαν . . .
 Ἐθνικὴ Σημαία , ἣτις εἰς τοῦ Γερμανοῦ τὴν χεῖρα
 Ὑψώσας τοῦ δουλωθέντος Γένους μου τὸν χαρακτήρα ,

Σ' ἐνθουμαῖμαι . . . με τοιαύτας σὲ συνώδευαν μυρσίνας
 Αἱ παρθένοι καὶ οἱ παῖδες ἀπὸ Σπάρτης εἰς Ἀθήνας . . .
 Μὲ τοιαύτας ἐπροχώρεις μουσικὰς καὶ παρατάξεις
 Ὅταν εἰς τὰς ἀθανάτους μᾶς ἐχειραγωγῆς πράξεις
 Κ' ἓνα Θρόνον ἀπ' Ἀσίας εἰς Εὐρώπην ὑψωμένον
 Ἐκρημνίζαμεν ἀτρόμως μὲ τὰς ῥάβδους τῶν ποιμένων . . .
 Ἔλα, παλαιὰ Σημαία, ἔλα, παλαιὰ μας φίλη,
 Εἰς τῆς δόξης σου τὰ ῥάκη νὰ κολλήσωμεν τὰ χεῖλη!
 Ἔλα νὰ μᾶς ἀποδώσῃς τὴν χαμένην μας πατρίδα,
 Τὴν χαμένην μας ἀνδρίαν, τὴν χαμένην μας ἐλπίδα!
 Ἐξαπλώσου! τὴν Εὐρώπην θέλεις πάλιν ἐκθαμβώσαι
 Καὶ τὰ δάκρυα τοῦ ὄλου Γένους μας ἀποστεγνώσαι.

 ΔΙΑΦΟΡΑ.

— Οἱ Βαυαροὶ δὲν πύρρουν ὑβρίζοντας τοὺς Ἕλληνας εἰς τὰς ἐφημερίδας των. Ὡς μόνον ἀπόκρισιν πρὸς τὴν Βαυαρίαν οἱ γενναῖοι στρατιωτικοὶ τῆς Ἑλλάδος ἀς λέγωσιν ὅτι τὸ πάλαι εἶπεν ὁ Ἀφρικανὸς Σκιπίων· « Ἡμεῖς ὀμνύομεν ὅτι ἐσώταμεν τὴν πατρίδα. Ἐπάγωμεν ἢ ἀποδώσωμεν χάριτας πρὸς τὸν Θεόν ».

— Τὸ Ὑπουργεῖον ἔκλεισε τὴν ἐθνικὴν Συνέλευσιν εἰς θαλάμους βασιλικούς. Δὲν ἐνοῶ ποίας ἐμπνεύσεις ὁ πληρεξούσιος θέλει λάβει ἐντὸς δόμων ἀνακτορικῶν, ἔθεν διενέμενον πρὸ μικροῦ πικρὰ ἡμέτερα καὶ ὑπουργήματα. Οὐδὲ Βῆμα ἔθεσε ῥητορείας εἰς τὸ Κατάστημα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως. Ποῖος δὲ πρόεδρος θέλει δυναθῆ νὰ ἐπιβάλλῃ τάξιν εἰς ἐπίκεινα τῶν διακρίσεων ἄνδρας ὀμιλοῦντας ἀπὸ τοῦ τόπου των;

— Πρό τινων ἡμερῶν ὁ Κύριος Ῥήγας Παλαμίδης ἔλεγε. « Διὰ τί, ἐν ᾧ μία Ἐπαρχία τῆς Πελοποννήσου ἔχουσα πληθυσμὸν δώδεκα χιλιάδων ἀνθρώπων ἐκλέγει δύο πληρεξουσίους, οἱ Σουλιῶται, μόλις διακοσίοι, νὰ ἐκλέγωσιν ἐπίσης δύο, οἱ Ψαριανοὶ πεντακισχίλιοι, τέσσαρας, οἱ Μακεδόνες τρισχίλιοι, τέσσαρας ὁμοίως, οἱ δὲ Θρᾶκες καὶ Σλάβοι νὰ φρονῶσιν ὅτι ἔχουσι δικαίωμα ἐμφανίσεως εἰς τὴν Συνέλευσιν » ; Διότι, Κύριε Ῥήγα Παλαμίδη, τριάκοντα Σουλιῶται ὑπῆρξαν στρατηγοὶ τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῆς αἱματηρᾶς ἐπαναστάσεώς της, καὶ ὁ Βότσαρης, ὁ Τσαβέλλας, ὁ Δράκος, ὁ Βείκος, ὁ Δαγκλῆς ἀντεζύγιζον τότε ὁ καθείς μίαν Ἐπαρχίαν. Διότι τρεῖς Ψαριανοί, ὁ Κανάρης, ὁ Παππανικολῆς καὶ ὁ Νικόδημος, ἔκαυσαν ἐννέα χιλιάδας ναυτῶν καὶ τρεῖς ναυάρχους. Διότι ὁ Καρατάσος μετὰ τῶν τρισχιλίων Μακεδόνων του καὶ τῶν δέκα ὑποστρατήγων του ἀντεστάθμιζε δέκα Ἐπαρχίας. Διότι οἱ Θρᾶκες καὶ Σλάβοι μετὰ τοῦ Χ. Χριστοῦ των κατέλυσαν ὑπὸ τὸν Νικήταν εἰς τὸ Ἁγινόριον τὸν Δράμαλην, ὅτε σὺ, φυγὰς ἀσθμαίνων, κατέβαινες ὡς βαθμίδας κλίμακος τὰ Δερβένια εἰς μόνην τὴν προσέγγισιν τῆς ὀθωμανικῆς στρατιᾶς ... Αἱ τῶν προγόνων ἐγγῶροι Ζηλοτυπίαί, ὁ πρὸς τὰς μερικὰς πατρίδας ἄμετρος καὶ τυφλὸς ἔρωσ των ἐπέφερον τὴν καταστροφὴν τῆς γενικῆς πατρίδος, τῆς Ἑλλάδος. Ὅταν ἀκούω τινὰς ὀμιλοῦντας ὑπὲρ μόνης τῆς Πελοποννήσου των ἐνθυμοῦμαι τὸν μικρόνουν Εὐρυβιάδην, ὅστις ἐπὶ τοῦ περσικοῦ πολέμου ἐνέκλειε τὴν Ἑλλάδα ὅλην εἰς τὴν Χερσόνησόν του.

— Ὁ Κύριος Ῥήγας Παλαμίδης, ἀφ' οὗ κατεπάτησε τὸν ἱερώτερον θεσμὸν τοῦ Συντάγματος ἐξορίσας τόσους πολίτας, ἐκηρύχθη καὶ ξενηλάτης τῶν διακοσίων πενήκοντα χιλιάδων

έτεροχθόνων, οἷτινες δὲν ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ φυτρώσωσιν ὡς μύκητες εἰς τὴν Τρίπολιν τοῦ. Ἄλλ' ἴσως ὁ σεπτεμβριανὸς ὑπουργὸς κατατρέχη μόνον τοὺς μετὰ τὸν ἀγῶνα ἐλθόντας; Ὅχι· διότι κατέτρεξε καὶ τὸν Κύριον Καρατζᾶν. Ἄλλ' ἴσως κατατρέχη καὶ τοὺς μετὰ τὸν ἀγῶνα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος ἐλθόντας πρὸς ὄφελος τῶν αὐτοχθόνων ἀγωνιστῶν; Ὅχι· διότι τοὺς Κυρίους Πετσάλην καὶ Δόσιον, ἀνδρας ἄλλως καλοὺς καὶ λογίους, ἀλλ' οὔτε αὐτόχθονας οὔτε ἀγωνιστάς, διώρισεν εἰς ὑψηλὰς θέσεις. Ἄλλ' ἴσως κάμνη τοιαύτας ἐξαιρέσεις ὑπὲρ ἀνδρῶν φίλων καὶ πρὸς τοὺς ὁποίους χρεωστῆ εὐγνωμοσύνην; Οὐδὲ τοῦτο· διότι κατέτρεξε τὸν Κύριον Ῥωσσέτον, ὅστις πρὸ μικροῦ τὸν ἔσωσεν ἐναγόμενον ἐπὶ παραβάσει μιᾶς τῶν δέκα ἐντολῶν τοῦ Μωϋσέως.

— Ἡ ἀπόλυτος Μοναρχία ἔχει θεράποντας καὶ ὑπηκόους, ἀλλ' ἡ συνταγματικὴ πατριώτας καὶ πολίτας. Παρακαλοῦμεν λοιπὸν τοὺς ὑπουργοὺς νὰ σημειώσωσιν εἰς τὸ Λεξικόν των τὰς λέξεις πατριώτης καὶ πολίτης, αἱ ὁποῖαι λείπουσι, καὶ νὰ μὴ φαίνωνται ἀνάξιοι τῆς πολιτικῆς μεταβολῆς τοῦ ἔθνους ὑπογραφόμενοι θεράποντες καὶ ὑπήκοοι. Παρακαλοῦμεν δὲ ἰδίως τοὺς δύο στόλους τοῦ συνταγματικοῦ Ὑπουργείου Μεταξᾶν καὶ Λόντων νὰ μὴ καταπατῶσι τὸ Πολίτευμα τῆς Τροικζήνος ὀνομάζοντες τοὺς πῶλίτας αὐθέντας, τὰς γυναῖκας, τὰς θυγατέρας καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν δόμνας, δομνίτσας καὶ μπεϊζαδέδας. Ὁ Κύριος Μιχαὴλ Σοῦτισος ἠγεμόνευσε πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως εἰς τὴν Μολδαυίαν. Ἄλλὰ μετασχὼν γενναίως τοῦ ἱεροῦ ἔργου τῆς ἐθνικῆς ἀπελευθερώσεως, ἀπεγυμνώθη τῆς ἠγεμονικῆς ἀξίας παρὰ τοῦ σουλτάνου κληθεὶς ἐπ' ἐκκλησίας ἀπλοῦς Μιχαὴλ. Ἐχει λοιπὸν τὴν δούξαν διὰ τὴν

παλιγγενεσίαν τῆς Ἑλλάδος νὰ μὴν ᾔηται σήμερον οὐδὲ κατὰ τὴν ὀθωμανικὴν Πολιτείαν αὐθέντης. Ἐκτός δὲ τούτου ἡμεῖς ἐχαράξαμεν εἰς τὰς πύλας τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους τὴν ἀκόλουθον ἐπιγραφὴν: «Οὐδεὶς ἡγεμὼν, κόμης ἢ βαρῶνος, πολίτης τῆς Ἑλλάδος»· διότι φρονίμως ποιῶντες ἀποστρεφόμεθα τὰς κοινωνικὰς ἀνιτότητας, οὐδὲ θέλομεν εὐγενεῖς καὶ μάλιστα εὐγενεῖς τῆς Τούρκιας. Ἐπομένως οἱ ὑπουργοί, τοὺς ὁποίους τὸ Σύνταγμα ἐπλαστούργησεν, ἅς μὴ δαψιλεύωνται πλέον τὰς τοιαύτας ἀντισυνταγματικὰς προσηγορίας πρὸς τοὺς πολίτας αὐτοὺς Σούτσους, ὅτινες μακρὰν τῆς Ἑλλάδος ἔπαθον ὑπὲρ αὐτῆς. Τόσον βράουστοι καὶ χυδαῖοι δὲν εἴμεθα ἡμεῖς οἱ ἄλλοι Σούτσοι, ὅσοι ἐν καιρῷ πολέμου ἐλθόντες εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐνομιζόμεν δόξαν νὰ ζῶμεν τὸν ἀπλοῦν τῆς τότε δημοκρατίας βίον. Καὶ ὁ ποιητὴς ἐγὼ Σούτσος εἶμαι υἱὸς ἀνδρός, ὅστις ἴσχυεν, ἂν ὄχι διπλασίως, τοῦλάχιστον ὅσον ὁ Κύριος Μιχαὴλ Σούτσος. Ἄλλ' ἐκωμώδησα τὰς γενεαλογικὰς αὐτὰς ματαιότητας διότι τὰς ἐθεώρησα σκανδαλώδεις εἰς ἐλευθέραν Πολιτείαν, δικαίως ζηλοτυποῦσαν τῆς ἰσότητός τῆς.

— Ὁ ἀδελφός μου Παναγιώτης, ἐξεικονίζων εἰς ἓν λυρικὸν Δρᾶμα τὴν καταστροφὴν τοῦ Μεσολογγίου, λέγει·

« Εἰς τοῦ Καψάλη τὴν φωνὴν ἡ πόλις ἐξεββάγη,
 Καὶ εἰς τοὺς πόδας μας φλογῶν ἠνοίχθησαν πελάγη·
 Ἐμπρὸς ὀπίσω θάνατος, ὡς χελαζα οἱ λίθοι,
 Κ' ἐπάνω καπνὸς σύννεφα, καὶ κάτω νεκροὶ πλήθη·
 Οἱ γέροντες σπαζόμενοι μετὰ φαιδρῶν φεμάτων,
 Τὰ βρέφη μόνον πίπτοντα ἐν μέσῳ τῶν φρεάτων,
 Κ' εἰς τὰ νερὰ πνιγόμεναι τῆς λίμνης αἱ παρθέναι...
 Τοιαύτη νῦξ ἀπὸ τῶν νεῦν ἀνθρώπου δὲν εὐγαίνει· »

Ἦτον ἄρα πεπρωμένον ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Καψάλη καὶ μετὰ τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου παρουσιασθεὶς ἐνώπιον τοῦ Κυρίου Λέον-

τος Μελά ν' ἀποτύχη εἰς τὴν δικαίαν αἰτησιν ἀτημάντου θέσεως . Πρέπει νὰ ἐννοήσωσιν οἱ αὐθάδεις νεήλυδες ὅτι , καθὼς ἄλλοτε εἶπα , ὑπάρχουσι δύο κλάσεις Ἑλλήνων ἑξ ἑστέων ἰσότητος ἀνήκουσιν οἱ αὐτόχθονες , ἑτερόχθονες καὶ φιλέλληνες τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος , αὐτοὶ δὲ εἶναι οἱ μεγάλοι Ἕλληνας ἑξ ἑστέων τὴν ἄλλην , οἱ αὐτόχθονες , ἑτερόχθονες καὶ φιλέλληνες οἱ μετὰ τὸν ἀγῶνα ἐλθόντες , αὐτοὶ δὲ εἶναι οἱ μικροὶ Ἕλληνας . Πρὸς τοὺς μικροὺς τούτους Ἕλληνας ἀφίνω τὸν αὐτὸν ποιητὴν ν' ἀποστραφῆ μετὰ τὴν ἀκόλουθον στροφὴν τῆς εἰς τὴν Εἰκοστὴν Πέμπτην Μαρτίου Ὡδῆς του :

• Εἴχετε σεῖς τοὺς ἐνδόξους καὶ ὠραίους μας ἀγῶνας ;
 Εἴχετε σεῖς Θερισπόδας ; Εἴχετε σεῖς Μαραθῶνας ;
 Εἴχετε σεῖς Πλαταιάς ;
 Αἱ εἰκόνας σας διήλθον τὰς ὁδοὺς τῆς Γερμανίας ;
 Σὲς ἐπακαλέσθη ζῶντας εἰς τὸ Βῆμα τῆς Γαλλίας
 Λαφαγίτης ἢ Φοῶς ; »

— Ὅταν διαλογισθῶμεν ὅτι πρὶν καταλυθῆ Κυβέρνησις τις ὑλικῶς πρέπει νὰ καταστραφῆ πρότερον ἠθικῶς καὶ ὅτι πρὸ παντὸς ἄλλου ἡ δημοσιογραφία ὑπέσκαψε τὰ θεμέλια τῆς ἑλληνικῆς ἀπολύτου Μοναρχίας , ὅταν διαλογισθῶμεν ὅτι , πληρωθέντος τοῦ ποτηρίου τῆς δυσαρσεχείας μέχρι χειλέων , μία μόνη ῥάνις ἀρκεῖ νὰ φέρῃ τὴν ἔκχυσιν , ὅταν τέλος πάντων διαλογισθῶμεν πόσοι γενναῖοι στρατιωτικοὶ τῆς πρωτεύουσας καὶ τῶν Ἐπαρχιῶν ἔσυρον ὅλοι ὁμοῦ τὴν χρυσήλατον ἀρμάμαξαν τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου , γελῶμεν διὰ τὰς μύϊας αὐτὰς τοῦ μύθου τὰς περιβομβούσας σήμερον εἰς τὰ ὠτά μας ὅτι διὰ τοῦ κέντρου των ἐκίνησαν τὴν τέθριππον , καγχάζομεν διὰ τὴν προπέτειαν ὑπουργίσκων τινῶν μηνυόντων καὶ ἀπειλὰς ἐξορισμοῦ πρὸς τὸν δημοσιογράφον , ὅστις ἤθελε στηλιτεύσει τὰς ἀνοσιουργίας των .

Ἄθλιοι! ἐν ᾧ ἡμεῖς, διάκονοι πιστοὶ τῆς Δημοσιότητος, ἦτις ὡς Ἐστιάς διετῆρει τὸ ἱερόν πῦρ τῆς ἐλευθερίας, ἐγράφομεν ἀμέχρις οὗ δὲν συγκροτηθῆ ἔθνηκὴ Συνέλευσις διὰ τὰ συντάξῃ τὸ Πολίτευμα ἢ μεταξὺ τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ βασιλέως συνθήκη θεωρεῖται ὡς μὴ τετελεσμένη, σεῖς, ἔκτακτοι καὶ τακτικοὶ σύμβουλοι, ἐπροσκυνεῖτε ἀσκεπεῖς τὸν ἥλιον καὶ τοὺς δορυφόρους τῆς Αὐλῆς· καὶ ἡμεῖς μὲν πρῶτοι κηρύττοντες ταῦτα εἰς τὸν Περιπλανώμενον ἐξριπτόμεθα εἰς φυλακὰς κακούργων, σεῖς δὲ θεραπεύοντες τὴν Ἐξουσίαν ἀπελαύετε μισθοῦς, ἐσταυροφορεῖτε εἰς τὰς παρατάξεις, ἐχορεύετε εἰς τ' Ἀνακτόρια.

— Ὁ καθηγητὴς τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας Κύριος Ἰωάννης Σούτσος ἐξέδωκε Σχέδιον Πολιτικοῦ Συντάγματος τῆς Ἑλλάδος ἐν ὀνόματι τῆς Ἁγίας καὶ Ἀδιαίρετον Τριάδος. Εἰς τὴν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ καὶ τοῦ βελγικοῦ Συντάγματος Ἐράνεσιν ταύτην εἶρον πρὸ πάντων ἐπιλήψιμα τὰ περὶ διαδοχῆς τοῦ Θρόνου ἀκόλουθα δύο ἐδάφια·

α' Ἐν ἐλλείψει ἀρρένων ἀπογόνων τοῦ βασιλέως Ὀθωνος (ἐν διαστήματι δύο ἢ τριῶν ἐτῶν), ὁ ἑλληνικὸς Θρόνος καὶ τὰ συνταγματικὰ αὐτοῦ δικαιώματα μεταβαλόνουσιν εἰς τὸν παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν δύο Βουλῶν ἐγκριθεσόμενον διάδοχος.

α' Ὁ διάδοχος ὀφείλει ἐντὸς ἑξ μηνῶν, ἀφ' ἧς προσκληθῆ, νὰ ἐγκατασταθῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα, νὰ ὀρκισθῆ εἰς τὸ Σύνταγμα, ἐὰν ἦναι ἐνηλιξ, καὶ ν' ἀραλάβῃ τὸ ἀρατολικὸν δόγμα.

Τὸ κοινὸν γνωρίζει ὅτι κατὰ τὸ 1832 ἔτος ὑπεγράφη παρὰ τῶν τριῶν προστάτιδων Δυνάμεων Σύμβασις ὀρίζουσα διαδόχους τοῦ Στέμματος τῆς Ἑλλάδος, ἐν ἐλλείψει ἐκγό-

νων ἀμέστων καὶ νομίμων, τοὺς δύο νεωτέρους ἀδελφοὺς τοῦ Ὁθωνος. Ἄν λοιπὸν ἡ ἐθνικὴ Συνέλευσις παραδεχθῆ τὴν ὡς πρὸς τὸν διορισμὸν τοῦ διαδόχου τεθείσαν ἀρχὴν τοῦ Κυρίου Σούττου, θέλει πλῆθως προσβάλει τὸ Πρωτόκολλον, διότι τὰ ἐν αὐτῷ ἀποφασισθέντα θέλουσι καταστῆ ἀόριστα ὡς μέλλοντα μετὰ δύο ἢ τρία ἔτη νὰ συζητηθῶσι παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία ἴσως θελήσῃ καὶ νὰ τ' ἀπορρίψῃ· καὶ δὲν εἶναι φόβος μήπως ἡ Ῥωσία, ἥτις ἐκ τῆς σήμερον φαίνεται ἀποδοκιμάζουσα τὴν συνταγματικὴν ἡμῶν ἐπανάστασιν, λάβῃ ἐκ τούτου αἰτίαν ν' ἀνακινήσῃ τὰ περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος;

Εἰς τὸν ἕνα παράγραφόν του ὁ Κύριος Σούττος ἀναγκάζει τὸν Ὁθωνα νὰ προτείνῃ μετὰ δύο ἢ τρία ἔτη τὸν διάδοχόν του. Τούτου δὲ γενομένου, δὲν θέλουσι συμβῆ νέαι διενέξεις καὶ ταρχαί; Ἡ Ὑπαρξίς τοῦ Ὁθωνος ὡς βασιλέως τῆς Ἑλλάδος δὲν θέλει καταστῆ προβληματικὴ; Διότι ποῖος βασιλεὺς, πρὸ πάντων εἰς τὴν Ἑλλάδα θέατρον οὔσαν τῶν ἀνατολικῶν κινήσεων, θέλει ποτὲ εἶσθαι ἀσφαλῆς ἔχων διάδοχον βασιλοπαιδὰ ξένου οἴκου;

Εἰς τὸν ἄλλον πάλιν ὁ Κύριος Σούττος βιάζει τὸν διάδοχον νὰ δεχθῆ ἐντὸς ἑξ μηνῶν μετὰ τὴν πρόσκλησίν του τὸ ἀνατολικὸν δόγμα. Ἄλλ' ὁ Ὁθων, νέος ὢν, δύναται πιθανῶς νὰ ζήτησιν πεντηκονταετίαν ἀκόμη. Ποῖος δὲ ἡγεμὼν θέλει δεχθῆ διαδοχὴν τόσον βραδείαν μετὰ βαπτίσματος τόσον προσεχοῦς; Ἐπομένως, ἂν ὁ Θρόνος μείνῃ ἄνευ διαδόχου, ἡ πολιτικὴ τῆς Ἑλλάδος Ὑπαρξίς δὲν καθίσταται πάλιν ἀβέβαιος;

Ἄς σκεφθῶμεν ὠρίμως περὶ ἀντικειμένου τόσον σπουδαίου. Κατ' ἐμὲ, ἡ ἐθνικὴ Σύνοδος δὲν πρέπει κατ' οὐδένα τρόπον ν' ἀφήσῃ τὰ περὶ διαδοχῆς νὰ ὀρισθῶσι μετὰ δύο ἢ τρία ἔτη

παρά τῶν Βουλῶν ἄλλὰ, χωρὶς νὰ ἐγγίση τὸ Πρωτόκολλον, ἄς ἀπαιτήσῃ μόνον ὥστε ὁ διάδοχος νὰ ὑποχρεοῦται ὄχι ἀπὸ τῆς σήμερον, ἀλλ' ἐν ᾧ ἀναβαίνει ἐπὶ τοῦ Θρόνου, νὰ παραδεχθῇ τὸ ἀνατολικὸν δόγμα.

— Κατ' αὐτὰς ἠκολούθησαν δύο πλείστου λόγου ἄξια διπλωματικὰ συμβάντα. Ἀνεχώρησεν ἐξ Ἀθηνῶν ἀνακληθεὶς ὁ πρέσβυς τῆς Ῥωσίας, ἀποδοκιμασθείσης τῆς ἀναιμάκτου ἡμῶν ἐπαναστάσεως, καὶ συγχρόνως ἦλθεν εἰς Ἀθήνας διακοίνωσις τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἀγγλίας εὐφημοῦσα καὶ ἀναγνωρίζουσα τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου. Ἐρχομαι νὰ εἶπω περὶ τούτων ὀλίγα τινά.

Ὁ Αὐτοκράτωρ Νικόλαος ἐγκαταλιμπάνει τὴν ὁμόθυρησκόν του φυλὴν εἰς τὴν κρισιμωτέραν τῆς περιστάσιν. Ἀλλ' ἐξηπατήθη πιστεύσας, κατὰ τὴν ἐν Βερολίνῳ διατριβὴν του, εἰς ὅσας περὶ Ἑλλάδος πληροφορίας ἔδωκε πρὸς τὴν Αὐλὴν του ὁ Κύριος Σαινσίμων, ὅστις, μισῶν τοὺς Ἕλληνας, παρέστησεν αὐτοὺς ὡς ἀγρίους ἐτοιμοὺς νὰ σφάξωσιν ἀλλήλους καὶ οὐδένα κοινωνικὸν σκοπὸν ἔχοντας. Ὄταν ὁμοῦς ὁ πρὸς τὴν Συνέλευσιν Λόγος τοῦ βασιλέως φθάσῃ μετ' ὀλίγον εἰς τὴν Πετροῦπολιν, ὅταν, τέκνον εὐγενές τῆς Συνελεύσεως, ὁ συνταγματικὸς Χάρτης προβῇ εἰς τὸ φῶς, ὅταν ἡ συνταγματικὴ Μοναρχία ἀρχίσῃ τὴν τακτικὴν καὶ σεμνοπρεπεῖ πορείαν τῆς, ἐλπίζομεν ὅτι τότε ὁ Αὐτοκράτωρ, ὅστις ἀνέκαθεν ἠγάπητε τὴν Ἑλλάδα, θέλει πάλιν ὑπὲρ αὐτῆς ἐνώσει τὴν κραταιὰν προστασίαν του μετὰ τῆς τῶν Ἀγγλων καὶ Γάλλων.

Ὅτι δὲ σήμερον κατὰ πολὺ ἀποζημιῶ τὴν Ἑλλάδα εἶναι ἡ διακοίνωσις τῆς ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν φιλέλληνα πρέσβυν τῆς. Εἰς ταύτην τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἐπικινοῦν τοὺς Ἕλληνας ὡς ὑπερτερήσαντας εἰς φρονή-

σιν καὶ ἀνδρίαν πολλά ἔθνη μᾶλλον πεφωτισμένα, προτρέπον τὸν Ὀθωνα νὰ ἐπιμένη εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ συνταγματικοῦ συστήματος καὶ τὸ ἔθνος νὰ σεβασθῇ τὰ δίκαια τοῦ συνταγματικοῦ μονάρχου, ὑπισχνεῖται ὑπεράσπισιν ἐνεργὸν εἰς τὸ ἑλληνικὸν Κράτος. Τὸ πρὸς τὸν Κύριον Λάγγεν ἐπίσημον αὐτὸ ἔγγραφο καὶ ἡ πρὸς τὸν Κύριον Πισκατόρη φθάσασα κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα φιλελληνικωτάτη ἐπίσης διακοίνωσις τῆς Κυβερνήσεως του παριστῶσιν εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἑλληνας τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Γαλίαν εὐχρινεῖς φίλας ἔθνοσς καλουμένου παρὰ τῆς θείας προνοίας εἰς μεγάλας τύχας.

Ε Π Ι Φ Υ Λ Λ Ι Σ.

— Διατρίβουσιν εἰς τὰς Ἀθήνας δύο Κύριοι, ὁ εἰς Θρασύβουλος καὶ ὁ ἄλλος Τιμολέων. Πρὸ μικροῦ ἐνόμιζον τὸ Σύνταγμα Συντακτικὸν τοῦ Θεοδώρου Γαζῆ καὶ τὸν Χάρτην Χάρτην γεωγραφικὴν τοῦ Ῥήγα. Πλὴν σήμερον ἐξεπέρασσαν καὶ τὸν Κοραῖν εἰς τὰς ἐλευθέραις ἰδέαις. Καλύπτουσι τὴν μορφὴν των μὲ προσωπίδα τόσοσς πλατεῖαν, ὥστε οὐδὲ τῶν ὠτίων των αἱ ῥῶγες εἶναι δυνατόν νὰ φανῶσι, καὶ φοροῦσι ῥάσασο τόσοσς μακρὸν, ὥστε τοὺς σύρεται μίαν ὄργυιαν κατὰ γῆς. Ὅχι ἄλλο ὁ σαταναὺς ἐγινεν ἐρημίτης καὶ περιπατεῖ. Φέρουσι τὸ Σύνταγμα ἐπὶ τοῦ ὤμου των ὡς ὁ κομίζων τὰ ἅγια λείψανα Ὄνος τοῦ μύθου, καὶ ὁμιλοῦσι πάντοτε περὶ δημοκρατίας. Ἀλλ' ἐν ᾧ στάζει ὁ πατριωτισμὸς ἐκ τῶν χειλέων των ἔχουσιν ἐν τῇ χ, τὸ ὅποῖον τοὺς προδίδει... κίβδηλα νομίσματα, τὰ ὅποια ὁ Κύριος Φῶτισος καὶ μακρόθεν διακρίνει.

— Πολλοὶ ἔχασαν χθές πολλὰ εἰς τὸ τυχηρὸν Φαραὼ βάλλοντες ἐπάνω εἰς τὸν Ῥήγαν τῆς κοῦπας, ὅς-
 τις τοὺς τὰ ἐσκοῦπιζε. Φρόνιμός τις, σείσας τὴν κεφα-
 λὴν, εἶπεν· « Οὐδὲ λεπτόν πιστεύομαι πλέον ἐπάνω
 εἰς αὐτὸν τὸν ἀπατηλὸν Ῥήγαν ».

— Ὁ Κύριος Ῥήγας Παλαμίδης ποίας Τριπόλεως
 εἶναι πληρεξούσιος;

— Πολλὴ καὶ μεγάλη ἔρις γίνεται καθ' ἡμέραν εἰς
 τὰς Ἀθήνας περὶ μιᾶς ἢ δύο Βουλῶν. Τὸ κυριώτερον
 εἶναι, νομίζω, γὰ ἔχωμεν εἰς ὅλα μιαν βουλὴν καὶ
 θέλησιν.

— Δὲν ἀγαπῶ τὰς παρεξηγήσεις καὶ μὰ τὸν Θεὸν!
 διαμαρτύρομαι καθ' ὃν τιος ἤθελεν εὐρεῖ σκιάν παρο-
 μοιώσεως μὲ τὰς παρούσας μας περιστάσεις εἰς τὴν
 ἐξῆς ἀπλὴν καὶ ἄκαχον διήγησίν μου. Ὁμιλῶ ἐν εὐλι-
 κριεῖα πάσῃ, καὶ πιστεύσατέ με· ἐπιθυμῶν γὰ μὴν ἔχω
 γλωσσοφαγίας μὲ τοὺς ἀνθρώπους, ἀπεφάσισα γὰ τοὺς
 ἀγῆσω ἡσύχους καὶ γὰ ἐξιστορῶ εἰς τὸ ἐξῆς Πολιτεί-
 ας ζῶων.

Κατὰ τὸ 1843 λοιπὸν πρὸ Χριστοῦ (ὄχι μετὰ Χρι-
 στὸν) χερσαῖα, ἔνδρα καὶ πτηνὰ συνήχθησαν κάπιν
 γὰ ἐκλέξωσιν ὑπουργοὺς μακροὺς πλατεῖς μὲ χαρτοφυ-
 λάκια. Ὁ Λέων ἔλειπεν εἰς τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Αἵμου.
 Ὁ Αἶτος ἐπέτα μακρὰν ὥραν καὶ ἡμέρας εἰς τὴν ἀρχαίαν
 Γαλατίαν. Ποίους γὰ ἐκλέξωσιν ὑπευθύνους ἐκλαμπρο-
 τάτους τὰ πτωχὰ ζῶα μὲ τὸν ὀλίγον των ροῦν; Τὸν Ἐλέ-
 φαντα; δὲν εἶχε διὰ τὰς ἀμαρτίας των κλειδώσεις. Τὸν
 Τίγριν; ἠγάπα παρὰ τὸ αἷμα. Ἐξέλεον λοιπὸν

- τὸν *Λύκορ* . . . ἐξακουσμένον διὰ τὰς δολεράς καὶ ἀπίστον Λυκοφιλίας του·
- τὴν *Ἀλώπεκα* . . . μίαν παρταπραγμένην τῆς Ἀρκαδίας τόσον ἄρπαγα, ὥστε, ἂν δὲν εἶχε χάσει τὴν οὐράν της εἰς τὴν παγίδα ἐνδὸς ἀμπελουργοῦ, ἤθελε δαγκάρει καὶ αὐτὴν ἐν ἐλλείψει ἄλλου πράγματος τὰ δράξῃ·
- τὸν *Ἰέρακα* . . . ὄρεον χωρὶς σχεδὸν γάμος καὶ ὄνυχας ἀπὸ τὸ γῆρας, ἀλλὰ μὲ ὑπόληψιν ὅτι ἔδειξε τόλμην εἰς τὴν νεότητά του·
- τὸν *Ὅρον* . . . εἰς μύθῳ τῆς ὀνομασίας τοῦ Κυρίου τούτου γελᾶτε . . . Καὶ διατί γελᾶτε, σὰς παρακαλῶ; Ὁ γέρον Ὅμηρος δὲν ἔκρινε τὸν ἐξοχώτατον αὐτὸν ἄξιον τῆς ἐποποιίας; . . . Ἐκλέξαν λοιπὸν τὸν Ὅρον ὑποργὸν ὡς διακριτικώτατον, ἐμπιστευθέντες εἰς αὐτὸν τὴν οἰκονομικὴν διεύθυνσιν τοῦ Βασιλείου·
- τὸν *Κύρακα* . . . πλὴν ποῖον; ἔρα, ὅστις, ἐπειδὴ ἔτυχε τὰ ἔχη τὴν φωλιάν του εἰς τὸν κῆπον Εἰσαγγελίως τιρὸς, εἶχε μάθει ἐκ στήθους ἐφέσεις, ἐκλήσεις, ἐφεισιότητας, ἀναιρεσιότητας, κάππα, ταῦ, λάμβδα·
- τὸν *Κάστορα* . . . ὤωρ, ὡς γνωρίζετε, θρησκευτικώτατον καὶ ἄξιον τὰ χειροτονηθῆ καὶ γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου παρὰ τοῦ ποτὲ προέδρου αὐτῆς Ἀγίου Κυνορίας, καὶ
- τὴν *Φάλαιραν* . . . μίαν, ἣτις εἶχε καταπορτίσει τρία δι-

κροτα και ἦτον τὸ καύχημα τῶν κητῶν τῆς Μεσογείου.

Μόλις οἱ ἐκλαμπρότατοι τῆς νέας ἡμερομηνίας ἐφόρεσαν τὴν μεγάλην ὑπουργικὴν στολήν, καὶ ἰδοὺ ἤρχισαν τὰ φιλορεικῶσι περὶ τῆς προεδρείας.

Ὁ Ὅρος τὴν ἐλήτει ὡς ἔχων τὸ ὄργανον τῆς φωνῆς θαυμαστὸν καὶ δυνάμενος δι' αὐτοῦ, ἐν ἐλλείψει κώδωρος, τὰ ἐπιβάλλη τὴν σιωπὴν εἰς τὰ μὴ εὐτακτοῦντα μέλη τοῦ Ὑπουργείου.

Ὁ Κόραξ, στεροκέφαλος ὡς ὅλοι σχεδὸν οἱ ρομικοὶ, ἐπεδείκνυε καὶ αὐτὸς τὸ ἕβρωδες καὶ λεῖον τῆς πτερωσεώς του ὡς ἀναμφισβήτητον δικαίωμα εἰς τὴν πρωτοκαθεδρίαν.

Ὁ Ίεραξ, ἔχων τὴν γεροντικὴν του κεφαλὴν ὑπὸ τὴν πτέρυγα, ἔκοιμάτο.

Ἡ Φάλαρα εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν λογομαχίαν ἔμεινε ἄφωνος ὡς ἰχθύς.

Ἡ Ἀλώπηξ ἔλαβεν εἰς χεῖρας τοὺς ρόμους τοῦ Βασιλείου καὶ κλέπτονσα γράσεις, συρράπτουσα περιόδους, ἐξοβελίζουσα ἐδάφια καὶ παραγράφους, ἀπέδειξε τρανώτατα ὅτι ἀνῆκεν ἡ προεδρεία δικαιοματικῶς εἰς τὸν Λύκον, πλὴν ἐπὶ συμφωνίᾳ τὰ λάβη καὶ αὐτὴ τὴν Γραμματεῖαν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ Ὅρος ὅλος διάκρισις, ὡς προείπαμεν, ἀφ' οὗ ἔβαλε τὰ ὦτά του κάτω καὶ ὀλίγον ἐσβλογισθῆ, ἐπενθήμησεν εἰς τὴν ἐκλογὴν αὐτὴν ὀργανίζων.

Ὁ Λύκος τότε, στρέψας τὸν μεθ' ὅλου τοῦ σώματος στρεφόμενον λαιμὸν του, εὐχαρίστησε τὴν σεβαστὴν τῶν συναδελφῶν του ὀμήγυριν.

Ὁ Κάστωρ δὲ, ὡς θεοσεβίστατος, ἐνλόγησε τὴν ἡ-

μέρας ἐξέλθην ψαλμωδῶν τὴν δοξολογίαν ἑλληριστί·
 α Ὁ χειμῶν παρήλθεν, ὁ ἕτερος ἀπῆλθεν υ.

Τὸ νέον λοιπὸν Ὑπουργεῖον ἔκαμεν ἔραρξεν τῶν ὑψηλῶν ἐργασιῶν του, καὶ ἡ ἐλπίς ἔλαμψεν εἰς τὰ πρόσωτα ὄλων τῶν ζώων. Ἦδη τὰ Πρόβατα ἐσκίπτωρ ἐκ τῆς χαρᾶς διὰ τὴν μέλλουσαν γλυκύτητα τοῦ ἀγροτικοῦ βίου. Αἱ Χῆρες, περιπατοῦσαι ὡς σύμβουλοι τοῦ Κράτους χωρὶς φροτιδας, ἔλεγον ὅτι δὲν ἤθελον ἐρασχοληθῆν πλέον εἰς τὴν πολιτικὴν. Αἱ Ἀηδόνες, μωρόπισται ὡς οἱ ποιηταὶ ὄλοι, ἐκελάδουν τὰ ὄρεα, τὰ κήτη καὶ τὰ τετράποδα τοὺς ὑπουργοὺς μὲ στίχους ὁμοιοκαταλήκτους τόσοι ἐπιτυχεῖς, ὥστε παρίστωρ καὶ τὸν ὄρον κάρχημα τῶν αἰῶνων.

Ἄλλ' ἐν τούτοις ἤρχισεν ὁ Λύκος γὰ τρώγη τ' Ἀργία τὸ ἐν κατόπιρ τοῦ ἄλλου, ἡ Ἀλώπηξ γὰ πρίγη τὰς ὄρειθας τὴν μίαν κατόπιρ τῆς ἄλλης, ὁ Ἰέραξ γὰ σπαράττη τὰς Ἀηδόνας, τὰς Τρυγόνας καὶ τὰς Περιστεράς τὴν μίαν κατόπιρ τῆς ἄλλης ἡ Φάλατρα ἐρρόφησε καὶ αὐτὴ δύο Δελφίνας· καὶ ὁ διακριτικώτατος ἀκόμη ὄρος εὐρέθη γὰ ἔφαγε τὸ ἡμῶν τοῦ ἐθνικοῦ χορταρίου· τὸ δὲ χειρότερον, ἐξώθηρ ἐμβαλτων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἀκαθόχοιρός τις, Κέρσιος χωρὶς ἐντροπὴν κίμμιαν ἐπάνω του, καθίστα ὄλας τὰς συζητήσεις ἀκαθώδεις καὶ εἰς ὄλα ἔφερε τὴν διχόροϊαν. Νὰ ἠκούετε τότε τὰς ἐπικρίσεις καὶ τὰς ἀπαιτήσεις! Ὁ Ἠμίονος ἔλεγερ ὅτι τὰ ὄτά του ἦσαν μικρότερα παρὰ τὰ τοῦ ὄρου, ὁ Πίθηκος ὅτι ὠμοίαζε τοὺς πολιτικοὺς τῆς Ἑλλάδος πλειότερον παρὰ ἡ Ἀλώπηξ καὶ ὁ Ψιττακὸς ὅτι ἐγγώριεν ἐκ στήθους πλειότερας ρομικὰς λέξεις παρὰ

ζῶοι οἱ κατὰ καιρὸν ὑπουργοκόρακες τῆς Δικαιοσύνης .

Μετ' ὀλίγον ἐγένησαν ὁ Λέων κυματίζων τὴν χαιτήν του καὶ ὁ Ἄετος ἐξαπλόων τὰ πτερά του . Μόλις ἐφθασαν οἱ δύο αὐτοὶ τυμφίοι τοῦ ὑπουργικοῦ παστοῦ , καὶ ὁ κατὰ τοῦ Ὑπουργείου γογγυσμὸς ἔγινε γενικὸς . Ὁ Σκύλλος ἐγαύγειεν . Ὁ Χοῖρος ἐγρύλλειεν . Ὁ Ὅθρις ἐσύριζεν . Ἡ Σφήκα ἐζιζίζεν . Ὁ Τέττιξ ἐτερέτιζεν . Ἡ Πέρδιξ ἐκαχάβιζεν . Ἄλλη πάλιν Συνέλευσις . Τὰ ζῶα εἶπαν εἰς τὸν Κύριον Λέοντα ἃ Εἶσαι καλὸς διὰ τυκτερινὰς ἐπιβουλὰς, διὰ κρυφίας ἐπιδρομὰς ἐν καιρῷ ἀνεμοζάλης . Ἄλλὰ τὰ κυβερτὰς δὲν ἠξέεύρεις » . Τὸ Ὑπουργεῖον Λέοντος ἔπεσεν, ἢ δὲ Ἀλώπηξ τότε εἶπεν ὅτι εὐχαριστήθη διὰ τὴν μεταβολὴν αὐτὴν ἐπειδὴ αἱ σταφυλαὶ ἦσαν ὄμφακες . Ποτηρὰ τινα ζῶα παρετήρησαν εἰς τὸν γωλεὸν τῆς Ἀλώπεκος καὶ ἔδρον εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς, ὡς προμήθειαν διὰ τὸν κακὸν καιρὸν , κρέατα τεταρηνευμένα καὶ ἄλλα διάφορα ἐδέσματα , λάφυρα τοῦ Ὑπουργείου τῆς .

Ὁ μῦθος δηλοῖ . . . δὲν δηλοῖ τίποτε . . . Ἐπομένως κἀρεῖς δὲν ἔχει τὰ μὲ παραπορεθῆ .

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Η ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΤΗΣ
ΤΡΙΤΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ.

15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1844.

Τὸ ἑλληνικὸν Κράτος, ἀτάκτως φερόμενον πρὸ πολλοῦ εἰς τὸ χάος τοῦ ἀνατολικοῦ κόσμου, ἐξαίφνης ἐστάθη τὴν 3 Σεπτεμβρίου καὶ κατέστη κέντρον ἀπλανές τῶν ἄλλων πλανητικῶν σωμάτων, ἥλιος μέλλον νὰ διαχύσῃ φῶς εἰς τὰς πέριξ χώρας.

Τοιοῦτόν τι συνέβη καὶ τὸ πάλαι εἰς τὴν μικρὰν μὲν, ἀλλὰ προνομιαίαν ταύτην γωνίαν τῆς γῆς· ἐπειδὴ, ὅτε ἡ Ἰνδία, ἡ Ἀσσυρία, ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ Φοινίκη ἔμενον στεῖραι πρὸς τὴν οἰκουμένην, ἡ Ἑλλάς συλλέξασα τὰς διεσπαρμένας αὐτῶν γνώσεις τὰς ἐπολυπλασίασε, τὰς ἐτελειοποίησε, συντάξασα δὲ μέγα σύστημα ἰδεῶν τὸ μετέδωκε πρῶτον διὰ τοῦ Πυθαγόρου καὶ τοῦ Θάλητος, ὕστερον διὰ τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ κατέστη φωστὴρ τῆς Ἀνατολῆς. Προσεγγίσατε σήμερον τὸ οὖς εἰς τὸ ἔδαφος τῆς πάλαι ποτὲ Αὐτοκρατορίας τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Δὲν ἀκούετε γογγυσμὸν ἐνδόμυχον καὶ βαθύν; Ἡ Συρία, ἡ Ἑλλάσων Ἀσία, ἡ Θράκη, αἱ παραδουνάβιοι Ἐπαρχίαι, ἡ Σερβία, ἡ Βουλγαρία, ἡ Ἀλβανία, αἱ γειτνιαζούσαι ἡμᾶς Θεσσαλία, Μακεδονία καὶ Ἡπειρος φρίσσουν, πυρέττονται, καὶ ὄλον τὸ σῶμα τῆς ὀθωμανικῆς Ἐπικρατείας πάσχει

διαλείποντας σπασμούς, προδρόμους τῆς διαλύσεώς του.

Ἄπ' ἐναντίας, στρέψατε τὰ ὄμματα εἰς τὴν ἐσχάτην τῆς αὐτῆς Ἐπικρατείας, εἰς τὰ περιώνυμα ὕδατα τῆς Μεσογείου. Τί βλέπετε; Ἡ Ἑλλάς μόνη προοδεύει, παγιοῦται καὶ κρατύνεται ὡς μία τῶν ἡφαιστείων ἐκείνων νήσων, αἵτινες ἀναδύμεναι μετὰ βροντῶν καὶ φλογῶν συμπηγνύονται βαθμηδὸν καὶ τέλος ἐπικάθηται στερεαὶ εἰς τὸ πέλαγος.

Καὶ σήμερον ἡ Ἑλλάς διατρέχει τὴν τρίτην τῆς ἀναπτύξεώς της περίοδον. Ἄπ' ἀρχῆς τοῦ 1821 ἔτους ἀενάως ἐργαζομένη, κατὰ τὴν πρώτην τῆς ἡλικίας της δεκαετηρίδα ἐπολέμησε τοὺς βαρβάρους καὶ ἀνέλαβε τὴν αὐτονομίαν της, κατὰ τὴν δευτέραν κατεχώνευσεν τὴν ἀπόλυτον Μοναρχίαν καὶ παρεσκεύασεν τὴν εὐνομίαν της, κατὰ τὴν τρίτην τέλος παρήγαγε τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου, ἥτις φέρει χρυσοχάρακτον ἐπιγραφήν, « *Συνένωσις ἀπάσης τῆς ἐλληνικῆς γουλῆς! Φωτισμὸς ἀπάσης τῆς Ἀνατολῆς!* »

Καὶ μὴ λητμονήσωμεν τὸ μέγα συμβᾶν τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος. Εἶχομεν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες Αὐτοκρατορίαν, τὴν ὁποίαν ὁ μέγας θεμελιωτῆς της συνέθεσεν ἐκ τῶν εὐφορωτέρων καὶ ὠραιοτέρων χωρῶν ὅτε εἰς παλαιὰν καὶ νέαν Ῥώμην ἐδίχασεν τὴν οἰκουμένην. Ἄλλ' ἔπεσεν αὕτη μετὰ τοῦ Παλαιολόγου εἰς τὰ τεῖχη τοῦ Βυζαντίου. Ὁ θρόνος ἡμῶν ἔμεινεν ἐκεῖ. Ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἀρχηγὸς ἡμῶν, ὁ πατριάρχης, ἔμεινεν ἐκεῖ. Ἐκεῖ λοιπὸν πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ τείνωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὡς ὁ στερηθεὶς τῆς πατρῴας κληρονομίας υἱὸς τείνει ἀδιακόπως τὴν διάνοιαν πρὸς αὐτήν.

Μὴ φρονῶμεν μικρὰ περὶ τοῦ μέλλοντος. Ὅτε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα μετὰ τὴν σταύρωσιν τοῦ Ἰησοῦ δώδεκα πένητες ἀλιεῖς εἰς τοὺς τάφους κρυπτόμενοι τῶν προφητῶν συνέθετον τὸ

Σύμβολον τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἀνεγνώριζον τὴν ἐνότητα τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σωκράτους καὶ τὸν καταδιωγμὸν τοῦ Ἀναξογόρου κἀνεὶς δὲν ἐτόλμα νὰ κηρύξῃ, ποῖος τῶν ἐκεῖθεν διαβαινόντων Ῥωμαίων δὲν ἤθελε καταφρονῆσαι τοὺς δώδεκα ἐκείνους Ἰουδαίους, οἵτινες συνώμνουν τὴν ἀνατροπὴν τῶν καθεστώτων τῆς γῆς; Καὶ ὅμως οἱ δώδεκα ὀλιγορούμενοι ἐκεῖνοι κατέστρεψαν τοὺς Θεοὺς τῆς Ῥώμης καὶ τῆς οἰκουμένης, μετέβαλον τὴν πολιτικὴν, τὴν ἠθικὴν, τὴν νομοθεσίαν τῶν ἐθνῶν καὶ ἀνύψωσαν τὸ βασιανιστήριον Σημεῖον τοῦ διδασκάλου των εἰς τὰ διαδῆματα τῶν βασιλείων καὶ εἰς τοὺς θόλους τῶν ναῶν τῆς ὕψιλλου. Ἐπίσης, ὅτε εἰς τὰς πάλαι καλουμένας Ἐστίας τοῦ Βυζαντίου, ἀντικρὺ τῶν πατρικῶν μου δωμάτων, εἰς οἰκίσκον ταπεινὸν τέσσαρες ἄσσημοι πολῖται, ὁ Σκουρᾶς, ὁ Ἀναγνωστόπουλος, ὁ Ξάνθος καὶ ὁ Σέκερης, προητοιμάζον τὴν γέννησιν τῆς Ἑλλάδος κυοφορουμένης ὑπὸ τῆς δεκάτης ἐνάτης ἑκατονταετηρίδος, ποῖος τῶν ἐκεῖθεν διερχομένων Ὀθωμανῶν δὲν ἤθελεν οἰκτεῖρει ὡς φρενοβλαβεῖς τοὺς τέσσαρας ἐκείνους Ἕλληνας, οἵτινες ὄρκωμότουσαν τὴν κατάλυσιν Αὐτοκρατορίας χρησιμοδοτούσης πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἀπὸ τρίποδος ἰδρυμένου ἐπὶ τῶν τριῶν ἡπείρων τοῦ ἀνω ἡμισφαιρίου; Καὶ ὅμως οἱ τέσσαρες ἄγνωστοι ἐκεῖνοι κατεβίβασαν ἀπὸ τῆς ἀνωτέρας βαθμίδος τὴν ἐπισημοτέραν τῶν Αὐτοκρατοριῶν καὶ διὰ χαρακτῆρων διαρκεστέρων τῶν τοῦ Ναπολέοντος ἐνέγραψαν εἰς τὸν γεωγραφικὸν Χάρτην δύο Βασιλείαι, τὴν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν τῆς Αἰγύπτου. Ἄν λοιπὸν ἐκ τόσων μικρῶν ὀρμηθεῖσα ἡ Φιλικὴ Ἐταιρεία ἐπραξέ τόσα μεγάλα, ποῖα δύναται νὰ πράξῃ, πληρωθέντων τῶν χρόνων, ἡ Ἑλλὰς ἐχουσα τὴν ἐλευθερίαν μογλὸν τῆς γενικῆς κινήσεως;

Τὸν μέγαν αὐτὸν προορισμὸν τῆς Ἑλλάδος κατενόησεν ἱκανῶς ἡ ἐθνικὴ Συνέλευσις; Ναί, λέγομεν, κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ Ὁρησκείας Ἄρθρου, καὶ κατὰ τὴν περὶ βαπτίσματος τοῦ διαδόχου· ἀλλ' ὄχι, κράζομεν μετὰ παρρησίας, κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ δημοσίων ἐπαγγελμάτων Ψήφισματος, ὄχι κατὰ τὴν περὶ παραδοχῆς τῶν Σωματείων εἰς τὴν Βουλὴν τῶν ἀντιπροσώπων.

Ἀναντιρρήτως δίκαιον οἱ ἀγωνισταὶ νὰ προτιμῶνται τῶν νεήλυδων εἰς τὰ ὑπουργήματα. Ἀλλὰ τὸ Ψήφισμα τῆς Συνελεύσεως, στηριζόμενον ἐπὶ τοῦ αὐτοχθονισμοῦ καὶ ὄχι ἐπὶ τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεων, πρῶτον καταπατεῖ δίκαια προσκεκτημένα ὡς πρεσβεῦσον ἀρχὴν θεμελιώδη τὸν ἀποκλεισμὸν καὶ ὄχι τὴν προτίμησιν, δεύτερον δὲ ἀναγνωρίζει τὸν ἀγῶνα τῶν ἐν Δακίᾳ καὶ Μολδαυίᾳ πεσόντων ἠρώων καὶ τρίτον ἀποκλείει καὶ αὐτοὺς τοὺς εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὸ 1837 μεταναστεύσαντας ἀγωνιστάς. Τοιοῦτον λοιπὸν Ψήφισμα θέλει ψυχράνει τὴν ἑλληνικὴν φυλὴν ὡς προδίδον διάθεσιν ἐχθρὰν τῆς εὐτυχοῦς καὶ αὐτονομίου Ἑλλάδος κατὰ τῆς δυστυχοῦς καὶ δούλης. *Φεῦ τὰς Ἑλλάδος, ἃ τοσοῦτους ἔφ' ἑαυτὰς ἀπολώλεκεν, ὅσοις ἀρκεῖ τοὺς βαρβάρους νικῆν ἅπαντας (*)!*

Ἐξήτησαν μετὰ τοῦτο οἱ ἑτερόχθονες ὀλίγα τοῦλάχιστον ψυχία ἐκ τῆς τραπέζης τῶν αὐτοχθόνων· ἐξήτησαν τοπίσκον ἐντὸς τῆς Βουλῆς διὰ νὰ θερμανθῶσιν εἰς τὸν ἥλιον καὶ αὐτοὶ τῆς ἐλευθερίας. «Ὅχι» ἀπεκρίθησαν οἱ αὐτόχθονες Ῥήγας Παλαμίδης, Κωνσταντῖνος Ζωγράφος καὶ Ἀναστάσιος Λόντος.

Καὶ σήμερον οἱ ἑτερόχθονες τρέχουσιν ἐντὸς τῆς Ἑλ-

(*) Λόγος τοῦ Μεγάλου Ἀγησιλάου.

λάδος ἀπάτριδες καὶ ἀνέστιοι ὡς ἄνεμοι διαβάται . . . Ὁ Θεὸς μεθ' ὑμῶν δυστυχεῖς ἐτερόχθονες! . .

Καὶ τὴν καθαρὰν δευτέραν τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ὑπὸ τὰς στήλας τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ὁ λαὸς μετὰ τοῦ βασιλέως συνευωχεῖται καὶ συναγάλλεται . Μόνον δὲ οἱ ἐτερόχθονες Θεσσαλοὶ, Μακεδόνες, Ἡπειρώται, Θραῖκες, Κρητες καὶ Σάμιοι φέρουσι πενθίμους σημαίας . Διαβαίνοντες οἱ αὐτόχθονες Ῥήγας Παλαμίδης, Κωνσταντῖνος Ζωγράφος καὶ Ἀναττάτιος Λόντος λέγουσι πρὸς αὐτοὺς : « Ψάλλετε καὶ σεῖς ᾠδὴν πανηγύρεως » . Ἄλλ' οἱ αἰχμαλωτισθέντες λέγουσι πρὸς τοὺς αἰχμαλωτίσαντας : « Πῶς ἄσομεν τὴν ᾠδὴν ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας ; Ἐπὶ τὸν ποταμὸν Βαβυλωνῶνος ἐκαθήσαμεν καὶ ἐκλάυσαμεν ἐν τῷ μνησθῆναι τῆς Σιών . Ἐπὶ ταῖς ἱτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκρεμάσαμεν τὰ ἔργα ἡμῶν » .

Δυστυχεῖς δεδιωγμένοι ! ὑπομείνατε καὶ περιμείνατε . Μετὰ τοὺς χειμερινοὺς ὑετοὺς ἐπανέρχονται οἱ ἔαρινοι ζέφυροι, καὶ τὰ μικρὰ στρουθία κελαδοῦντα εὐλογοῦσι τὴν χειρὰ, ἣτις ἐπανεφέρειν ἄφθονον τροφὴν καὶ γλιερὸν οὐρανόν .

Δυστυχεῖς δεδιωγμένοι ! ὑπομείνατε καὶ περιμείνατε . Ἡ γῆ τῆς Ἑλλάδος εἶναι σήμερον ξηρὰ διὰ σᾶς, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον θέλει ἀναλάβει τὴν γλῶσσην τῆς ἡ πνοῆ τῶν Κλειῶνων καὶ τῶν Δημαδῶν δὲν θέλει διὰ παντός τὴν καταφλέγει .

Δυστυχεῖς δεδιωγμένοι ! ὑπομείνατε καὶ περιμείνατε . Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται . Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι αὐτοὶ γελάσουσιν . . .

Ἐπανερχόμενος εἰς τὰ τῆς Συνελεύσεως, εὐγνωμονῶ πρὸς αὐτὴν ἀπὸ καρδίας διότι ἔφερεν εἰς πέρας τὰς ἐπὶ τοῦ Συντάγματος ἐργασίας τῆς, ἂν καὶ παρέχωμαι εἰς ἐμὲ μελ-

λόντων δεινῶν ὑπονοίας αἱ δύο πτέρυγες τῶν ὑπουργηματιῶν βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν, τοὺς ὁποίους ἐθέσπισεν. Ἄλλ' ἂν, χάρις εἰς τὸν ἀκραίωφν πατριωτισμὸν τῶν πλείστων μελῶν τῆς, ἡ Ἑλλάς συνεκάθησε μετὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θεσμοθετικοῦ σκίμποδος, πόσοι ἄλλοι ἔστησαν παγίδας δολιότητος πρὸ τῶν βημάτων τοῦ ἔθνους! Τούτους προσβάλλω μόνον, ἀλλὰ καὶ τούτους ἄνευ ἀριστοκρατικῶν ὕβρεων, ἄνευ ἀσχημοσύνης.

Ἴσως μιαιραὶ τινες χεῖρες καύτωσι τὸ παρὸν Φυλλάδιον ὡς τὸ προλαβόν, τὸ ὁποῖον ἀμέσως μετατυπωθὲν ἠσπάσθη ὁ λαὸς ὡς ἔθνωφελές. Γενηθήτω καὶ τοῦτο. Ἐκ τῶν πυρακτουμένων ὅμως βίβλων διασκορπίζονται σπινθῆρες καὶ φλόγια εἰς τὰς σεσαθρωμέναις καὶ σκωληκοβρότους ξυλώσεις τῶν δεσποτικῶν οἰκοδομημάτων, ἡ πυρκαϊὰ διαδίδεται καὶ εἰς σωρὸν τέφρας αὐτὰ καταβρέουσι.

Ἐνθυμοῦμαι κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν τοὺς δλίγους λόγους, τοὺς ὁποίους τὴν 20 Νοεμβρίου, ἡμέραν τῆς ὀχλαγωγικῆς καταδιώξεώς μου, ἀπέτεινα πρὸς παλαιὸν φίλον ἐλθόντα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κυρίου Ἀνέστου Χατζοπούλου, ὅπου κατέφυγα. Ὁ καλὸς οὗτος φίλος ἀνεκάλεσε πρῶτον εἰς τὴν μνήμην μου ποίαν καταδρομὴν ὑπέστην κατὰ τὸ 1826 εἰς Πόρον δι' ἔκδοσιν πολιτικῆς τιμῆς Σατύρας μου· μετέθῃ ἔπειτα εἰς τὸ 1839, ἐποχὴν τῆς φυλακίσεως καὶ δίκης μου διὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Περιπλανωμένου· προσθέσας δὲ εἰς τὰ δύο ταῦτα συμβάντα καὶ τὸ τρίτον, ἐπικείμενον ἤδη νεφελῶδες καὶ πλῆρες κεραυνῶν, μὲ παρήνεσε νὰ παραιτήσω τὴν σατυρικὴν ποιήσιν καὶ νὰ συγγράψω ἐποποιίαν, ἣτις, ὡς ἔλεγεν, ἤθελε φέρεи καὶ δόξαν καὶ πλοῦτον εἰς ἐμέ. « Ὅχι, ἀπεκρίθην· ὁ ἀληθὴς ποιητὴς πρέπει νὰ γράφῃ περὶ τῶν συμ-

φερόντων τῆς κοινωνίας, περὶ τῶν πραγμάτων τῆς πατρίδος, ἂν ζητῆ ὄφελος πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὄνομα δι' ἑαυτόν. Σκέψεις πολιτικαὶ τῆς ἡμέρας εὐκρινεῖς καὶ σύντομοι ἐποχούμενοι εἰς τῆς ποιήσεως τὴν ἄρμιν εἶναι κατ' ἐμὲ ὠφελιμώτεροι τῆς ὑψηλοτέρας ἐποποιίας, ἥτις, μένουσα συνήθως ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἄγνωστος, ἐκθάπτεται ὕστερον ὑπὸ τῶν Λυκούργων ἢ τῶν Ἀδισίωνων. Ὅτε ὁ Δημοσθένης συνέθετε τοὺς Φιλιππικούς του συνεπτυγμένους εἰς δύο ἢ τρία φύλλα ἕκαστον, ἐκαλεῖτο παρὰ τοῦ Φιλίππου λοιδороγράφος. Ἄλλοί βραχεῖς ἐκεῖνοι Λόγοι, ἰσχυρότεροι τῶν ἀθηναϊκῶν Λόγων, κατέτρωσαν πολλάκις τὸν μονόφθαλμον Μακεδόνα καὶ τὸν ἀπήλασαν τῶν μεθορίων τῆς Ἀττικῆς. Ὅτε ὁ Πασχάλης ἔγραψεν ἐκ διαλειμμάτων τὰς συντόμους Ἐπαρχιακάς του, ἐκαλεῖτο σιλλογράφος. Ἄλλ' αἱ μικραὶ ἐκεῖναι Ἐπιστολαὶ ἀπέδιώξαν τοὺς Ἰητουίτας ἐξ ὅλης τῆς Γαλλίας. Κατὰ τοὺς τελευταίους εἴκωσιν ἑναυτοὺς τὰ μικρὰ μου ποιήματα δὲν ἀπέβησαν πάντῃ ἀνωφελῆ· συνετέλεσαν καὶ ταῦτα ἴσως εἰς τὴν μόρφωσιν, εἰς τὴν ἐθραίωσιν τῆς κοινῆς δόξης καὶ πολυτάκις περιστείλαντα τὴν αὐθιρισίαν τῶν Κυβερνήσεων, τὰς ἐπεμβάσεις τῶν ξένων, ἐβόηθησαν πολεμουμένην τὴν ἐλευθερίαν. Ἐξορίζομαι, φυλακίζομαι, λιθοβολοῦμαι δι' αὐτὰ, καταδικώμενον δὲ με ὑβρίζουσι ταυτοχρόνως ἄδικοι ἐφημεριδογράφοι, μισθωτὰ ὄργανα πατριῶν. Ἀλλὰ στηλιτεύω τοὺς κακοὺς, ἐπαινῶ τοὺς καλοὺς, φοβίζω τοὺς θρασεῖς, ἐνθαρρύνω τοὺς δειλοὺς καὶ γράφων, δημοσιεύων ἐκκληρῶν χρέος ἱερὸν, διότι χρέος ἱερὸν παντὸς πολίτου τὸ δημοσιεύειν πᾶσαν ἰδέαν ὠφελίμον. Αἱ Κυβερνήσεις, οἱ κομματάρχαι καὶ οἱ ἐφημεριδογράφοι των ἔχουσι τὸν λόγον των καταδιώκοντες καὶ ὑβρίζοντές με, διότι κἀνὲν ὄπλον δὲν εἶ-

να ισχυρότερον Σατύρας πολιτικῆς γεγραμμένης εἰς ἔμμετρον λόγον μετὰ συλλογισμῶν, μετ' ἐπιχειρημάτων, μετ' ἀποδείξεων, μετὰ παραδειγμάτων· ἡ τοιαύτη Σάτυρα εἶναι ὄλμος ἔμπλεως πυρίτιδος, ἀλύσιων καὶ σφαιρῶν, ὅστις ἐξερεύγων κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἢ τοῦ κομματάρχου φοβεράς βολίδας φέρει θραῦσιν καὶ ἀραίωσιν εἰς τὰς φάλαγγάς των· εἶναι ἠλεκτρικὸν ρευστὸν συγκεντρωμένον καὶ ἀποτελοῦν τὸν κεραυνὸν τῆς δημοσιογραφίας.

ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ.

Ὅς ἐκ φόβου τῆν γλῶσσαν ἐγκαίσιπας ἔχει
κάκιστος νῦν τε καὶ πάλαι δοκεῖ·
καὶ μιλῶν ὅστις ἀντὶ τῆς ἑαυτοῦ πάτρας
φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμῶς λέγω.
(ΣΟΦΟΚΛΗΣ.)

Ἡ Συνέλευσις τοῦ ἔθνους σ' ἔφερεν εἰς τὰς Ἀθήνας,
Καὶ ἀμέριμνος κοιμᾶσαι, ποιητὰ, εἰς τὰς μυρσίνας.
Ποῦ τὰ νέα προϊόντα τῆς σατυρικῆς σου Μούσης;
Δειλιάς εἰς τοὺς Προκρούστας τῆς πατρίδος μὴν προσκρούσης;
— Ὁ καθείς, ὦ φίλοι, θέλει τῆς ψυχῆς τὴν ἡσυχίαν.
Ἐβαρύνθην εἰς χολὴν μου νὰ ἐμβάπτω τὴν καρδίαν.
Πλήττων τοὺς πολλοὺς τοὺς πλήττω διὰ τὴν πατρίδα μόνον,
Καὶ λυποῦμαι λυπὸν ἄλλους, καὶ πληγόνομαι πληγόνων.
— Ὁ χειμῶν ἐφέτος ἦλθε μ' ἐπιδημικὴν συνάγγην.
Πλὴν σὺ τρέμομεν μὴν πάσγης Δημοσθένους ἀργυράγγην.

— Τὴν ὑπουργικὴν ζητεῖτε νὰ μαρτίσω Τετρανδρίαν ;
Δὲν αἰσθάνεσθε εἰς ἄλλην τὴν Ἑλλάδα δυσωδίαν ;
Τοῦ ἀψύχου Ὑπουργείου αἵσχιστα τὸ πτώμα ὄξει ,
Κ' ἐπειδὴ νεκρὸς δὲν δάκνει νὰ τὸ τρώσω δὲν ἀρμόζει .
— Πλὴν τὸ ἡμισὺ τοῦ μέρους ἐθανάτωσε τὸ ἄλλο .
— Τ' ἀλληλοῦσιὰ τοῦ πρέπει δι' αὐτὸ ἐγὼ νὰ ψάλω ;
— Τὴν Συνέλευσιν κἂν κτύπα .— Ἐξ αὐτῆς τὸ Σύνταγμά μας
Φύεται ὡς ἐκ τῆς πέτρας ὁ πολῦτιμος ἀδάμας .
— Ῥάπισε , ἂν ὄχι ταύτην , τοὺς θρασῆς τῆς σχοινοβάτας ,
Τόσους ἀσεβεῖς ἀγίους , τόσους δούλους δημοκράτας .
— Ἔστω ! ἔστω ! μὲ τοῦ λόγου τὸν ἀλάνθαστον στατήρα
Τὸν πολιτικὸν ἐκάστου ἄς σταθμίσω χαρακτήρα .
Πλὴν τοῦ ἔθνους χωροφύλαξ , ἂν εἰς τὰς τριόδους γύρω
Τοὺς Περούκας καὶ τοὺς Ῥήγας μὲ τὴν ποδοκάκην σύρω ,
Ἄν ἀρθῆ φωνὴ μεγάλη τῶν κολαζομένων τότε ,
Ὅψεσθε σεῖς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως οἱ πατριῶται .
Ὅσοι θέλετε εἰκόνας περιέρχους νὰ ἰδῆτε ,
Εἰς τῆς Συνελεύσεώς μας τὸ Πανόραμα ἐμβῆτε . . .
Τὸ ἀνοίγω . . . Εἰς συνόδους ἔρχομαι πολυταράχους
Τοῦ πολιτικοῦ νὰ δεῖξω Ἀμβωνος τοὺς μονομάχους .

Καθὼς δταν εὖρη λέων εἰς πηγὴν ναμάτων κρύων
Φίλον λέοντα βρουχᾶται τὴν πυκνὴν τοῦ χαίτην σείων
Καὶ ὡς φύλακες συνάμα κἀθηται παρὰ τὴν βρύσιν ,
Μὲ ὁμοίαν καὶ ἀκόμη ἀγερωχοτέραν φύσιν
Ὁ Κριζιώτης καὶ ὁ Γρίβας (*) περιέζωσαν τὸ Βῆμα ,
Ῥωρυγὴ δὲ ἡ φωνὴ των καὶ βρουγμὸς καθέν των ῥῆμα

(*) Ὅτε τὸ ἀνοίξιον Ὑπουργεῖον τῆς 3 Σεπτεμβρίου, ὁμοίον μὲ τὸν
ἔρορον τῆς Σπάρτης Ἐκπρέπη, ὅστις ἐξέτιμα τὰς χορδὰς τοῦ μουσικοῦ
Φρονίμου μὲ σκέπτερον, ἐζήτησε καὶ αὐτὸ νὰ κατασκευασθῇ τὴν λύραν μου

Εἶτε ὅταν βοηθῶσι τὴν Ὀρθόδοξον Θρησκείαν,
Εἶτε ὅταν πολεμῶσι διὰ τὴν Βουλὴν τὴν μίαν.

Ὁ Τρικούπης ῥητορεύων ἀφελὲς τὸ στόμα ἔχει
Καὶ χωρὶς ἐλιξείς ῥύαξ ὁ εὐθύς του λόγος τρέχει.
Ἄλλ' ὁ Ἄξελὸς τὸν μέγαν καὶ συσσωρευμένον ἔγκον
Τῶν ὀργίλων του ῥημάτων, τῶν ὀρμητικῶν του φλόγγων
Ἄπὸ τὸν στενὸν ἐκχύνει καὶ σφιγμένον λάρυγγά του
Ὡς ὁ χεῖμαρὸς ὁ πίπτων διὰ χείλους στενωτάτου.

Ὁ Ζωγράφος εἰς τὴν σκέψιν πᾶταν λέξιν του ἐμβάφει,
Τὴν ἐκφέρει ζυγισμένην καὶ λαλεῖ ὡς γὰρ τὴν γράφῃ.

μὲ πέτρας καὶ μὲ ἀπήλασε τῆς πρωτεύουσας, πρῶτος τότε ὁ στρατηγὸς Θεόδωρος Γρίβας εἰς τὸν περίβαλον τῆς ἑθνικῆς Συνόδου ἀναστὰς τὸ κατηήνυσεν· οἱ γυναικοὶ ἔπειτα πληρεξούσιοι Σπυρίδων Τρικούπης, Ἰωάννης Δαμασκῆος καὶ ἄλλοι συνήνωσαν τὰς φωνὰς τῶν, ἡ δὲ Συνέλευσις ἀσθητρῶς ἐπιπλήξακα τοὺς ὀγκλοκίπου; ὑπουργοὺς διέταξε τὴν ἀνάκλησίν μου.

Εἰς τὰ δύο σπουδαιότατα ζητήματα, τὸ περὶ συνενώσεως τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας δογματικῶς καὶ κανονικῶς μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τὸ περὶ βαπτίσματος τοῦ διαδόχου τοῦ ἐλληνικοῦ Ἱεροῦ, ὁ Κύριος Γρίβας ἐδείξεν ἐπίσης πατριωτικὰ αἰσθήματα καὶ σενατέισε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐπιούρωσιν τῶν ἐθνοφιλῶν τούτων ἄρθρων τοῦ Συντάγματος.

Ὁ αὐτὸς ἐστήριξε κατ' ἀρχὰς μίαν Βουλὴν. Ἀποτυχὼν, ἐπέσβαλεν ἔπειτα δύο ἐκλεκτικὰς καὶ παρεδίχθη τὴν γνώμην τῶν μὴ θελούντων τὴν Ἐλευσίαν καὶ τὴν Πολιτείαν ἐτεροζυγα.

Ἐπιθυμῶν δικαίᾳ τῷ λόγῳ νὰ προτιμῶνται τῶν νεηλυθῶν οἱ ἀγωνισταί, μετέσχε μὲν τοῦ περὶ δημοσίων ἐπαγγελματίων σκανδαλώδους Ψηφίσματος, ἀλλ' ἔφραεν εἰς τὸ περὶ τούτου αἰσχροὺν Σχέδιον τῶν Κυρίων Ῥήγα Παλαμίδου καὶ Δημητρίου Ηεροῦκα δύο σωτηρίους τροπολογίας προτείνας νὰ μὴν ἀπαιτῆται ἡ εἰς τινα δῆμον ἐγγραφὴ τῶν ἀγωνιστῶν καὶ νὰ μὴν ἀποκλεισθῶσιν οἱ μετανάσται.

Ἐσχάτως δὲ, ὅτε ὁ Κύριος Ἀνδρέας Λόντος διέταξεν εἰς ἕνα τῶν ἐφημεριδογράφων νὰ ἐξέλθῃ τοῦ Βουλευτηρίου, μόνος ὁ Κύριος Γρίβας ἀντεταθεί; ἐμπέδισε τὴν τοιαύτην κατὰ τῆς δημοσιογραφίας ἐξέδρῃσιν.

Ξυραφίζει τὰς ἰδέας μὲ τὴν γλώσσάν του ὁ Σίμος.

Παίκιος ὁ ὑπουργεύσας ἀγορεύει ἐπισήμως.

Ὁ Κωστάκης ἵππευς τρέχει μὲ ἥνία λελυμένα
Εἰς σταθμὸν ὡς ταχυδρόμος μὴ στεκόμενος κἀνένα.

Ἐχων στάτιμον ἀρχαίου ἀνδριάντος ὁ Πετσάλης
Ὅμιλεῖ μετ' ἐμβριθείας, πλὴν βραδύτητος μεγάλης.

Ναί, ὠραίους γεννᾷ λόγους, ἀλλὰ χρόνον πολὺν στρέφει
Τὸ φιλόστοργόν του βλέμμα πρὸς τὰ νεογνά του βρέφη.

Τὴν εὐθύτητα λαλοῦσαν παριστάνει ὁ Κλονάρης,
Καὶ τὸν Ῥόδιον πολλάκις ἀττική στολίζει χάρις.

Εὐζωνοὶ φίλοι ὀπλιτὰι φαίνονται εἰς τὸν ἀγῶνα,
Πλὴν εἰς τὸν πολὺν ἀμέσως θόρυβον καὶ κυκεῶνα

Χάνονται ὁ καλὸς Ῥέντης, Κοπανίτσας ὁ τῆς Σπάρτης,
Καὶ Βουδούρης ὁ τῆς Ἰῶρας, καὶ Κομπότης ὁ τῆς Ἄρτης.

Τὸ κλειστὸν ὁ Βιλαέτης ἄντρον εἶναι τοῦ Αἰόλου,

Ἡ φωνὴ του σπασμὸς γλώσσης καὶ τοῦ σώματός του ἔλου.

Ὁ γενναῖος Μακρυγιάννης πώποτε μὴν ἀναγνώσας

Εἰς τὴν ὀροφήν του, λέγουσιν, πολλὰς εἶδε πυρὸς γλώσσας,

Κ' ἔκτοτε ὡς ἄλλος Πέτρος πλησθεὶς Πνεύματος Ἁγίου

Ἐγένεν ὁ θεολόγος ῥήτωρ τοῦ Βουλευτηρίου (*).

(*) Οὐδ' ἐγὼ γνωρίζω νὰ στρέφω τὴν σπάθην, οὐδ' αὐτὸς τὴν γλώσσαν. Καλὸν λοιπὸν ἕκαστος ἡμῶν νὰ δίδεται εἰς δεξιὴν ἐπιτυχίαν. Λέγω δὲ ταῦτα διότι φροντίζω περὶ τῆς δόξης τῶν ὑπηρετησάντων εὐλακρῶς τὴν περὶ στρατηγῶν, ἐκ τῶν ὁποίων εἷς καὶ ὁ Κύριος Ἰωάννης Μακρυγιάννης.

Καὶ δύο τρεῖς ἔβησαν εἰς τόσην μαρὰν οἴησιν, ὥστε μὰ τὸν Θεὸν ἔφαντάσθησαν δεῖ, ἔχοντες ὡς ψυχὴν καὶ σῶμα τῶν δημηγοριῶν των τὴν φωνὴν τοῦ Στέντορος, ὡς προσέμιον τὸ «Κύριε Πληρεξούσιοι!» καὶ ὡς ἐπίλογον «Ἐμεῖς εἶμασθε ἀγαθήματα», ἄρτησαν ὀπίσω καὶ τὸν Δημοσθένην προφέροντα τὸν περὶ στεφάνου λόγον του καὶ διὰ τοῦτο διὴ συγχαροῦσι νὰ λείψῃ ἐκ τῶν Πρακτικῶν οὐδὲ ἰσὶα τῶν ἐλόγων λόγων των.

Ἰχνογράφησα ὀλίγων προτομάς καὶ χαρακῆρας.
Ἐρχομαι νὰ λάβω τώρα καὶ τὰς πράξεις ἀνά χεῖρας.

Τιμολέων! ἀναδείξας εὐτυχῆ τὴν Σικελίαν
Εἰς ἀγροτικὴν καλύβην ἔφυγες τὴν Βασιλείαν,
Κ' εἰς τὰς θύρας σου φοιτῶντες οἱ καλοὶ Σικελιωῖται
Ἵς Θεόν των εἰς τοὺς ξένους σ' ἔδακτυλοδείκτουν τότε·
Ὅτε δὲ τὸ Πρυτανεῖον εἰς τὴν ἀγορὰν σ' ἐκάλει
Ὁ λαὸς φωνῆ καὶ τέρψει σὲ ἠσπάζετο μεγάλη.
Πλὴν τοιαύτην εὐδοξίαν δὲν ζητεῖ κανεὶς τῶν νέων·
Ἴσχυν θέλει, ὄχι δόξαν, Μεταξῆς ὁ Τιμολέων·
Εἰς τὴν Σύνοδον τοῦ ἔθνους ἰδοῦ ἔρχεται κομπάζων
Καὶ τὴν Ἀντιπροεδρείαν ἰδοῦ φεύγει ἀναρπάζων,
Καὶ ὁ Δαμιανὸς, τῆς ὕδρας παραστάτης τολμητίας,
Τὸν ἀκροβολεῖ κατόπιν μὲ τὰς πέτρας τῆς Προνοίας.

Εἰς τὸν Λόγον ὁ Ζωγράφος ἀπαντᾷ τοῦ βασιλέως
Καὶ τοῦ Θρόνου τὸν ἀστέρᾳ προσκυνεῖ ἑδαφιαίως;
Οἱ στρωμύλοι καὶ οὐδένα ἔχοντες βουῖν ἐπὶ γλώττῃ,
Ὁ Πετσάλης καὶ Κωστάκης ἐξανίστανται οἱ πρῶτοι·
Ὅμιλοῦσι; κάθε στήθος συναισθάνθη σφοδρὸν κλόνον·
Κάθε ὀφθαλμὸς ἐστράφη πρὸς τοὺς τάφους τῶν προγόνων.
Ἄλλ' εἰς τὰ πατερημά του μετρῶν ὅσας ἀμαρτίας
Ἐπραξεν ἐκ τῆς ἡμέρας τῆς μεγάλης καὶ ἀγίας,
Ἰδοῦ ἔρχεται ὁ πρῶτος ὑπουργὸς καὶ ψηροζήτητης
Ὅμοιος μὲ τοὺς ἐπαίτας καλογήρους τῆς Μαδρίτης,
Οἷτινες μὲ τὰ μακρὰ των κομπολόγια εἰς χεῖρας
Ἐν μαρμαθῶδι ζητεῖουσιν συγχοκρούοντες τὰς θύρας,
Καὶ παρίσταται τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου ἐξυβρίζων
Ὅ τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου ἤρως τώρα ὀθωνίζων.

Ἐν ὀνόματι τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου ἀνομίαι·

Ἐν ὀνόματι τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου ἐξορία·

Ἐν ὀνόματι τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου βρογαί λίθων·

Δι' αὐτὴν σὺ μὲν κενώνων τῆς κακίας σου τὸν πῖθον,

Εἰς τοῦ Ὁθωνος τὴν χεῖρα ἐγγραφὸν παρουσιάζεις·

Κ' εἰς ὑπογραφὴν ματαίου Ἀριστείου τὴν βιάζεις·

Δι' αὐτὴν σὺ δὲ εἰσδύων εἰς βασιλικὴν οἰκίαν,

Τὴν βασιλικὴν δεσμεύεις κ' ἐξορίζεις συνοδίαν·

Μὲ τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου τὴν πορφύραν καλυμμένοι,

Ἄδυσώπητοι Μαράτοι, Δάντονος παρωργισμένοι,

Γραμματεῖς! οὐδὲ ἀνθρώπους, οὐδὲ νόμους ἐφοβεῖσθε·

Εἰς σᾶς ἔμενεν ἀκόμη καὶ βασιλικοὶ νὰ ἦσθε!

ὦ! δὲν ἔλαβε κάμμια κήενός ἐπὶ γῆς μέρους

Ἐποχὴ ἐνδοξότερα ὑπουργοῦς ἀδοξότερους!

Ὁ σταλεῖς νὰ σφάξῃ Κίμβρος Μάριον τὸν πεπρωκότα

Διατὶ ἐνώπιόν του στρέφει ἐντρομος τὰ νῶτα

Καὶ τὴν σπάθην κάτω ῥίψας «δὲν τολμῶ ἐγὼ, φωνάζει;

Ἄνθρακα ὁ φοικαλέος ὀφθαλμὸς του ἑμοιάζει»·

Τὴν αὐτὴν διατὶ ἄλλος ἀπειλητικὴν εἰκόνα

Εἰς τὴν κατεδαρισμένην εὐλαβεῖται Καρχηδόνα;

Ἐπειδὴ ἐκεῖνος γίγας καὶ εἰς τὴν σκληρότητά του,

Εἰς τὸ ἦθός του ἐμμένει γίγας μέχρι τοῦ θανάτου.

Μὴ λοιπὸν, μὴ μ' αἰτιάσται Μεταξᾶ! διότι τόσῃ

Καταφρόνησιν δεικνύω εἰς τὴν ἄδοξόν σου πτώσιν·

Ὁ Πομπήιος, ὁ Καῖσαρ καὶ ὁ Κράστος ἐνωθέντες

Καὶ μὲ τῆς πλαστῆς φιλίας τὴν ἀράχνην συνδεθέντες,

Ὁ μὲν Καῖσαρ τοὺς Γαλάτας, ὁ δὲ Κράστος τοὺς Συρίους,

Τοὺς δὲ Ἴβηρας ὁ Μάγνος ἔλαβον ὑποχειρίους·

Σήμερον ἐκ τοῦ Θησειοῦ ἐβλεπα εἰς χοίρου πλάτην
 Κόρακα ἐνθρονισμένον μὲ φιλίαν στενωτάτην
 Ἐτρεχεν ὁ χοῖρος τρώγων μακρὸν ἔντερον προβάτου
 Καὶ τὸν ἔξυεν ὁ κόραξ μὲ τὸν μαῦρον ὄνουχά του
 Ἔως ὅτου τοῦ ἐπῆρε τὴν βορὰν καὶ ἀνελήφθη,
 Τὸ δὲ κτήνος λυπημένον εἰς τὸν βόρβορον ἐβρίφθη...

Τίς δημηγορεῖ κ' εἰς ἓνα κῆποιοι μᾶς λέγει τρόπον
 • Ν' ἀναγνώσετε τὸν Χάρτην μὴ λαμβάνετε τὸν κόπον,
 Ἄλλὰ πρὸς τὸν βασιλέα στείλετέ τον ἀπ' εὐθείας
 Καὶ αὐτὸς ἄς βάλῃ πλέον καὶ ὀξείας καὶ βαρείας » ;
 Ἐἶν' ὁ Μεταξᾶς καὶ ἄλλοι σφόδρα-πατριῶται πρῶην
 Θυμιάζοντες τὸν Θρόνον μὲ κατσίαν καὶ ἀλόην.
 Καθὼς γύρω εἰς λυχνίαν φωτεινὴν περιδινοῦνται
 Ἐκθαμβοὶ αἱ χρυσταλίδες κ' ἐπὶ τέλους πυρπολοῦνται,
 Οὕτως ἡ τοῦ ἀνακτόρου τοὺς πολλοὺς ζαλίξει λάμψις
 Καὶ εἰς τὸν σπᾶνόν του πίπτουν μετ' ὀλίγας περικάμψις.

Παίζων εἶπα γῆς εἰς ἓνα ὑπὲρ δύο Βουλῶν ὅτι
 Μετεβλήθη πρὸς τὸ κρεῖττον ἡ ἰδέα μου ἡ πρώτη
 Καὶ συμφέρει, ἂν τὸ ἔθνος ἀτραλῆ ζητῆ λιμένα,
 Ὁφθαλμοὺς αὐτὸ νὰ ἔχῃ δύο μᾶλλον παρὰ ἓνα,
 Ἐπειδὴ τοῦ μονοφθάλμου Πολυφθίμου μας ἀλλέως
 Τὸ φῶς ἴσως ἐξορύξῃ πάσσαλος τοῦ Ὀδυσσεύος.
 Μὲ διέκοψεν ὁ φίλος μ' ἐν θυμῶδες « σίγα! σίγα! »
 Ἄλλ' εἰς τὴν Συνέλευσίν μας σήμερον πρῶτ' ἐπῆγα
 Καὶ τὸν θεομπαίκτην πρῶτον ὑπὲρ δύο Βουλῶν εἶδα
 Νὰ κοῦζῃ καὶ νὰ κρώζῃ δι' ἑνὸς σταυροῦ ἐλπίδα.

Ἄλλος πάλιν μὲ τὸν Γρίβαν, χύνων πῦρ ἀπὸ τὰ χεῖλη,
 Ἐπὲρ τῆς λαοπροβλήτου Γερουσίας συνωμίλει.

Ἄλλὰ τοῦ Κολοκοτρώνη τὸ γοργὸν ἐξαίφνης βλέμμα
 Ὡς τὸ βλέμμα τῆς Γοργόνας τοῦ ἐπάγωσε τὸ αἶμα,
 Κ' εἰς τὴν κρίσιμον ὁ Βροῦτος ὄραν τῆς ψηφηρορίας
 Γύρουσ ἐφερὲν ἐν μέσῳ τῆς βασιλικῆς πλατείας.

ὦ! μεταμορφώσεις πόσας βλέπω τώρα Ὀιδίου!
 Ἔνας, ὑπουργὸς τοῦ δήμου καὶ τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου,
 Σχῆμα ἠλιοτροπίου ἔλαβε δεκάκις κλίνας
 Καὶ στραφεῖς ἑκατοντάκις πρὸς τοῦ Θρόνου τὰς ἀκτῖνας·
 Εἰς τοῦ Ὁθωνος τοὺς κήπους, ἐπὶ τῆς χροστῆς των ἄμμου
 Ἄλλος ἔμεινεν ἐξαίφνης λυγρὸς κορμῆς καλάμου·
 Καὶ βασιλικοὶ εὐώδεις ἐξεφύτρωσαν ἐκεῖνοι,
 Ὅσοι ἔλεγον τὸ ἔθνος ἀβατίλευτον νὰ μείνῃ (*).

(*) Καὶ τινὸν ἡ ἀξία καλάμου τακτικού ἀνάθεμα τόσον προέβη, ὥστε
 σχεδὸν καὶ δι' ἀναρροῆς των ἐπὶ χροστῆμου ἀπαιτοῦσιν αἱ γενναῖαι στή-
 μερον τὴν βασιλικὴν εὐνοίαν διέτι, ὡς λέγουσι, μεταχρόνως τοῦ ἔργου
 τῆς 3 Σεπτεμβρίου εὐδόκησαν κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα νὰ μὴ ἐπιβιβάσωιν
 ἄρον! ἄρον! ἔνα καὶ π ο ῖ ο ν εἰς τὸ ἔτοιμον ἀτμόπλοῖόν των.

Ἄνευ ἀρετῆς ἐλευθερία οὔτε ἀποκοῖται, οὔτε ἀποκτηθεῖσα διατηρεῖται.
 Ἄν δὲν προσλάβωμεν πολιτικὰς ἀρχὰς ἀντὶ τῆς μανίας πρὸς τὴν πολιτικὴν
 ἀρχὴν, θέλομεν διαμείνει δοῦλοι πάντοτε ὑπὸ τύπον συνταγματικόν. Πᾶσαν
 ἡμέραν βλέπω χαρακτηρὰς ἐξαχρυσισμένους ἔνα κατόπι τοῦ ἄλλου. Τάλας
 ἐγὼ! Παρατηρῶ εἰς τινὰ πολίτην σικὰν ἀρετῆς; Τρέχω νὰ τὸν ἐπαπέσω.
 Μέλις ὁ τυπογράφος ἐκδίδει τὸν ἔπαινον αὐτοῦ, καὶ ὁ ἐγκωμιστὴς γίνε-
 ται ἄξιος δυσφημίας. Τί δὲν ἐπάθα μὲ τινὰς ἐκλαμπροτάτους τριτοση-
 πτεμβριανούς! Εἰς τὸ πρῶτον Φυλλάτιόν μου ὕψωσα τοὺς ἤρωας αὐτοῦ; μὲχρις
 οὐρανοῦ. Μέλις τοῦτο ἰδημοποιεῖται, καὶ ἔρχεται νὰ δάκνῃ τὰ δάκτυλά μου.

Ἄλλὰ μὴ αἰτῶν πλέον διδάτε μεταμελείας,
 Ἕλληνας, εἰς ὅσους ψάλλουν πρὸς τὸ ἔθνος ὀμνηδίας.
 Ἐπαρῶ-θη ὡς Κικασάνδρα ἡ μεμφίμοιρός μου Μούσα
 Δυστυχίας προσοῦσα

Εἰς τοῦ νέου μας Ἰλίου νὰ ἐδύρεται τὸ πάθη.
 Νὰ ταρῶ εἰς τῆς ἐρήμου ἀειθόμενα τὰ βᾶθη,
 Ἄφ' οὗ ὄλων τὴν χορείαν τῶν κυρίων ὀνομάτων
 Σβύσω ἀπὸ τὰς σελίδας ὄλων μου τῶν ποιημάτων.

Δέν ἐδέχθη δύο μόνους ἡ Αὐλή παρωργισμένη,
 Καὶ αὐτοὶ καθὼς τοῦ Δάντου ἔμειναν οἱ κολασμένοι.
 Ἔνας, ὅστις μ' αἵματός μας ἤθελε βράς εὐρείας
 Νὰ ποτίσῃ τὸ βλαστῆσαν δένδρον τῆς Ἐλευθερίας,
 Ἐγίνεν ἰτέα, ἧτις ὅταν σείεται στενάζει
 Κ' εἰς τῶν κλάδων τῆς τῆν θραῦσιν αἶμα μαῦρον ἀποστάζει.
 Ἄλλον, ὅστις ν' ἀκονίτη δηλητήριον ἐζήτει,
 Μὲ τοὺς κρίκους τῆς οὐρᾶς του δράκων φοβερός τυλίττει,
 Αἱ δὲ δύο των οὐσίαι συνεφέρθησαν εἰς μίαν,
 Δι' αὐτὸ τὴν ὄψιν ἔχει καὶ ὠχρὰν καὶ ἀπαίσιαν.

Ὁ ἐμπρὸς τοῦ βασιλέως τὴν ἰσόβιον ψήφισας
 Γερουσίαν, ἀλλ' ἐξαίφνης ὑστερον παλιωδῆσας,
 Εἰς τὴν μαύρην του τί κάμνει σήμερον ἀπελπισίαν;
 Μὴν εἰς νέαν νὰ μᾶς φέρῃ προσπαθῆ δοκιμασίαν;
 Εἰς τὰς φλογεράς ἀβύσσους ὅταν ἔλος πληγὰς γέμων
 Ἐπέσε κεραυνωμένος ὁ ἐπαναστάτης δαίμων,
 Δις καὶ τρεῖς τὰς συντριφθείσας γύρω εἶδε φάλαγγας του
 Ἐπανάστασιν δευτέραν μελετῶν κατὰ τοῦ Πλάστου . . .

Ἄλλὰ πάλιν παρεχβαίνεις, ἐτραχηλισμένη Μοῦσα,
 Εἰς τὴν ἄτκτον ὀργὴν σου τὰ πρωθύστερα λαλοῦσα.

Ἀπὸ τὸν χρυσοῦν σου δίφρον ἔπετες ὡς ὁ Φαέθων;
 Ἀπεσβύσθης, τῆς Συνόδου ποταμὲ Πυριφλεγέθων;
 Φαρμακίδη, ἀνορθώτου! Ἐρμαῖον εἰς τὴν Ῥωσίαν
 Τὴν ἑλληνικὴν ἐκεῖνος παραδίδει Ἐκκλησίαν
 Καὶ τὴν Σύνοδον τοῦ Κράτους, βασιλίδα δέκα ἔτη,
 Ἐπὸ τὴν ποιμαντορίαν τοῦ Πατριαρχείου θέτει.
 Ἴδου ἄτρομος ἡ Ἐρις ἡ θρησκευτικὴ προβαίνει
 Ἐξ ἐνὸς Μογαστηρίου, ὅπου ἔκειτο κρυμμένη.

Τὴν αἰμόφυρτόν της κόμην, τὴν εἰς τοὺς ἀνέμους πάντας
 Ἄφριμένην, μὲ Κανόνων περιέδεσεν ἱμάντας
 Καὶ φορεῖ μυχρὸν μανδύαν, σύρραπτον ἐκ διαφόρων
 Διατάξεων κ' Ἐδίκτων παλαιῶν αὐτοκρατόρων·
 Ἔρχεται εἰς τοῦ Ἀγίου Οἰκονόμου τὴν οἰκίαν,
 Αὐτὸς δὲ τὴν πατρικὴν του δαψιλεύων εὐλογίαν
 Περί τὸν λαϊμόν της βάλλει ἐν τῶν δύο πολυτίμων
 Ἐκ σμαρκύγδου καὶ σαπρεῖρου βρωτικῶν του παρασήμων·
 Εἰς τὸν Ὅμιλον τοῦ ἔθνους γαυροῖσα τρέχει τότε·
 Λείπουσι δὲ τῷ Κυρίῳ καὶ τῇ Πίστει στρατιῶται;
 Ὁ Σχινᾶς τὰ κράσπεδά της ὡς διάκονος βραστάζει
 Καὶ μὲ ὡσαυτὰ μυρία ὀπισθεν τὴν θυμιάζει·
 Ἄλλὰ μ' ἕναν ὁ Τρικρούπης Συνταγματῶν βαρὺν τόμον
 Εἰς τὴν κάραν, εἰς τὸ στήθος, εἰς τὸν ἕνα κ' ἄλλον ὄμον
 Σταυρωτὰς πληγὰς τὴν φέρει, τοὺς δαυλοὺς της ὄλους σβύνει,
 Καὶ αὐτὴ καπνὸν δυσώδη φεύγουσα ὀπίσω χύνει (*).

Πλὴν ἀκούετε τὸν ἤχον τῶν σαλπύγγων καὶ τυμπάνων;
 Μήπως ἡ ἀρχαία πάλῃ ἐπανήλθε τῶν Τιτάνων;

(*) Διὰ τοῦ ἐναντίου Ἀσθροῦ της Γνώμης τῶν Ἀρχιερέων, ἧτις διενεμήθη ἔντυπος, ἐπροτείνετο εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν νὰ ἀναγερῆθῃ διὰ τῆς Κυβερνήσεως ὡστε ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ν' ἀναγνώρισῃ τὴν ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν· ἐπειδὴ δὲ πᾶς ὁ ζήτησιν παρ' ἄλλου τὴν ἀναγνώρισιν της ὑπάρξεώς του κηρύττεται οἰκοθεν ἐξηρητημένος, ἀν κ' τὰ διαταγὴν της ὀθωμανικῆς Ἀρχῆς ἢ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος δὲν ἀναγνώριζε τὴν ἐν Ἀθήναις, τότε ἰδοὺ διενέξεις, ἰδοὺ σήματα, ἰδοὺ δύο θανάμεις ὡθεῦσαι κατ' ἐναντίαν φορὰν τὴν Ἑλλάδα, ἡ μὲν τῆς ἐλευθερίας εἰς τὰ πρόσω, ἡ δὲ τῆς θρησκείας εἰς τὰ ὀπίσω.

Ὁ Κύριος Μιχαὴλ Σχινᾶς ἐστήριξεν τὴν πρότασιν ταύτην· ἀλλ' εὐτυχῶς δὲν εἰσηκούθη, καὶ ἡ ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἐκηρύχθη δογματικῶς καὶ κανονικῶς ἡνωμένη μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀλλ' αὐτοκέφαλος.

Οὕτε εἰς τὸν Κύριον Σχινᾶν, οὕτε εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς ὑποθέτομεν σκοπὸν τινα ἐπιβουλον, ἀλλ' ἀπλῶς ἀναγίνομεν τὰ πράγματα ἕως συνέβησαν.

Ὅχι· σείουν κατὰ πάντων τῶν ὁμογενῶν τὸ δόρυ
 Δύο τῆς Πελοποννήσου ἥρωες τετιγοφόροι
 Καὶ τὴν πάροικον Ἑλλάδα ὡς φυλὴν τῶν Ἰουδαίων
 Εἰς τὸν Χάρτην ἀποκλείουν τῶν πολιτικῶν δικαίων·
 Πρὸς τὰ τείχη τῆς Κορίνθου ῥίψασπιν τὸν ἕνα εἶδα,
 Καὶ παραίτησεν ὁ ἄλλος λειποτάκτης τὴν πατρίδα·
 Λύκοι τῆς νομοθεσίας, μ' ἔργα λύκων οἱ πανοῦργοι
 Ἦλπισαν νὰ φημισθῶσιν εἰς τὸ ἔθνος μας Λυκοῦργοι.

Ὁ μανία! εἰς γῆν, ἔθην ἄλλοτε τὸ τοῦ Θεσέως
 Ἰσχύρισμα ἐξῆλθε κράζον εἰς τὴν Προποντίδα εἰς
 « Δεῦρο ἴτε, Λεῶ πάντες! » κ' ἔφερε τὴν πανδημίαν
 Εἰς τῶν ἀραιῶν καὶ τότε Ἀθηνῶν τὴν ἐρημίαν,
 Τώρα ἑλληνηλασία τερατώδης μελετᾶται
 Καὶ Ζαγκαῖοι ἐδῶ δύο τὴν κινεῦσι παραστάται.
 Εἰς μαρμαρίνον, ὦ Ἕλλην, καὶ εἰς μέγαν στυλοβάτην
 Φεῦ! ὁ συνταγματικὸς σου Θρόνος τίθεται εἰς μάτην,
 Ἡ πατρίς παρὸν δὲν ἔχει, ἡ πατρίς δὲν ἔχει μέλλον,
 Ἄν ἐντὸς τῆς Χερσονήσου τὴν Ἑλλάδα περιστέλλων
 Δὲν παραδεχθῆς ὡς ἴσης Πολιτείας συμπολίτας
 Ἠπειρώτας, Μακεδόνας, Θρᾶκας, Θετταλοὺς καὶ Κρήτας·

Ὅτε ἡ ἐν Συρακούσαις ἀγορὰ δι' ἐρημίαν
 Τόσσην βᾶτον καὶ βοτάνην ἐξεβλάστησε βαθεῖαν,
 Ὅσπερ ἵπποι τὴν κατόικον, τὴν ἐνέμενοντο δορκάδες
 Κ' ἔμενον τῆς Σικελίας ἄβατοι αἱ πεδιάδες,
 Ἐγραψεν ὁ Τιμολέων πρὸς τὰς ἑλληνίδας πόλεις
 Τῆς Ἑλλάσσοτος Ἀσίας καὶ τῆς Ἰταλίας ὅλης
 Ὅτι τὴν Διονυσίου καταλύσας τυραννίδα
 Ἐδίδεν εἰς ἔλους ἴσσην καὶ αὐτόνομον πατρίδα,

Δίκα δὲ εἰς τὴν φωνὴν του χιλιάδες οἰκητόρων
 Ἐφεραν εἰς τὸ αὐτόχθον ἐκεῖ γένος ζωῆς πόρον·
 Καὶ σὺ θέλεις τὴν Ἑλλάδα τῆς Ἑλλάδος ν' ἀποτέμης,
 Εἰς κατοίκους καὶ παροίκους χάριν ἄνισον νὰ νέμης! . .

Λάλει, τολμητρία Ῥήγα! Δεῖλαιε Περούκα, λάλει!
 Ὅταν ἦ κατὰ βαρβάρων ἤρχισεν ἐκείνη πάλῃ,
 Ὅταν πέντε Ὑψηλάνται, Σοῦτσοι δύο Ἡγεμόνες
 Ἐκρηύττοντο τοῦ ἔθνους εἰς τὸν Ἴστρον κηδεμόνες
 Κ' ἐπιπτον αἱ τῶν προϋχόντων κεφαλαὶ ὡς οἱ ἀστᾶχεις,
 Σεῖς ἐδίδετε, σεῖς, νάννοι, σεῖς τὸ σύνθημα τῆς μάχης;
 Διὰ τὴν ἔθνεγερσίαν δὲν κατεδικάσθη μόνῃ
 Ὅ τῆς νέας Ῥώμης τότε πατριάρχης εἰς ἀγχόνην;
 Τὰς πυρφόρους ναῦς ὠδήγουν χεῖρες μόνον τῶν Ὑδραίων,
 Ἡ καὶ τῶν Ἰώνων χεῖρες, ἢ καὶ τῶν Κυδωνιέων;
 Δὲν ἐσῆκωσαν τὰ ὄπλα κατὰ τοῦ κοινοῦ τυράννου
 Οἱ πολεμιστὰὶ τοῦ Ἄθω, τοῦ Ὀλύμπου καὶ Λιθάνου,
 Καὶ ἡ Κρήτη καὶ ἡ Σάμος καὶ ἡ Χίος καὶ ἡ Κάσσος;
 Εἰς τὴν Νάουσταν ὁ γέρον Ἄετος ὁ Καρατάσσος,
 Ὅταν ἐβλεπε τὴν ἕλλην φωλεάν του ἀρπαγμένην
 Καὶ τὴν γραίαν σύντροφόν του εἰς τὸν τοῖχον σταυρωμένην,
 Ἐπρονόει ὅτι δύο ξηνηλάται βῆτορῖσκοι
 Σήμερον τὸν ἔθνισμόν του νόθον ἤθελον εὐρίσκει;
 Ἐπειδὴ λοιπὸν συμφώνως ἐδῶ ἔδραμε τὸ Γένος
 Καὶ συνέστησε πατρίδα κἀνεῖς Ἑλλῆν ἐδῶ ξένος,
 Καὶ καθέδρα τῶν Ἑλλήνων τῶν δεδουλωμένων εἶναι,
 Ὡς ἡμῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐλευθέρων, αἱ Ἀθηναί.

Τὴν ἐντὸς κ' ἐκτὸς Ἑλλάδα θεωρῶν ὡς μίαν χώραν
 Μάταιος, ἐγὼ εὐχόμεν νὰ ἰδῶ τὴν λαμπρὰν ὥραν,

Ὅταν τοὺς προπάτοράς μας μιμηθέντες Ἀθηναίους
 Γράψωμεν καθὼς τὸ πάλαι Ψῆφισμα τοῦ Περικλέους
 « Οἱ ὀπίποτε Ἀσίας ἢ Εὐρώπης κατοικοῦντες
 Ἕλληνας καὶ τὴν πατρίδα φωνὴν ταύτην ὀμιλοῦντες
 Εἰς Ἀθήνας παραστάτας ἔ' ἀποστέ'λωσι συγχρότως
 Τὰ περὶ κοινοπραγίας συσκεπτόμενοι συμφώνως »
 Νὰ ἰδῶ ἐγὼ τὴν ὥραν ἐπερίμενα ἐκείνην,
 Ὅταν κλείσωμεν καὶ πάλιν τὴν τοῦ Κίμωνος εἰρήνην
 Καὶ οἱ Ἕλληνας τὰς χώρας τῆς Εὐρώπης νεμηθῶσιν,
 Οἱ δὲ βάρβαροι ἐκείσε τοῦ Βοσπόρου μεταβῶσιν . . .

Εὐγε, γηραιὲ Κωλέττη! Εὐγε, Ἠπειρώτῃ Πύρρει!
 Εἰς τὴν γῆν αὐτὴν ἰδέας ἐλευθέρων καὶ σὺ σπείρε!
 Ἄνεδείχθης τὴν δεκάτην πέμπτην Ἰανουαρίου
 Ὑψηλὸς ὡς μία στήλη τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου.
 Εἰς σέ ἄλλοτε, Κωλέττη, ὡς εἰς πλάτανον λειμῶνος
 Ἡ μεγάλη ἐχειμάσθη γενεὰ ἢ τοῦ ἀγῶνος.
 Πλὴν τοὺς παλαιούς ὑβρίζει κλώνας σου ἢ νεωτέρα
 Τώρα, ὅτε ἡ εὐδία ἐπανέτειλεν ἡμέρα.
 Ἴδου ἔρχεσαι καὶ φέρων Νέστορος τὴν βακτηρίαν
 Τὴν ἀπλὴν αὐτὴν προφέρεις καὶ καλὴν δημηγορίαν.
 Ἡ Ἑλλάς ἐν μέσῳ κεῖται τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας
 Γέφυρα τῆς ἀενάου τῶν ἔθνων ὁδοιπορίας.
 Μὲ τὴν μίαν τῆς παλάμης τὴν Ἀνατολὴν ἐγγίζει,
 Μὲ τὴν ἄλλην τῆς τὴν Δύσιν, κ' ἐχθρὰς οὐσας τὰς σχετίζει.
 Ἡ βασίλισσα τοῦ κόσμου Ἰταλία ἐνεκρώθη.
 Ἡ Ἑλλάς ὦ κλέος! μόνη ἔπεσεν, ἀλλ' ἀνωρθώθη.
 Μὲ τὴν πτωσίν τῆς τὰ φῶτα εἰς τὴν Δύσιν εἶχε χύσει.
 Μὲ τὴν ὀρθωσίν τῆς θέλει τὴν Ἀνατολὴν φωτίσει.

Ἄν διηρημένη πάλαι εἰς ἐχθρὰς δημοκρατίας
 Ἔστειλεν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ Λυβίαν ἀποικίας
 Καὶ μὲ τὸν Ἀλέξανδρον τῆς ἔμβαينه τὸν Μακεδόνα
 Δι' Ἀψίδων νικηφόρων εἰς αὐτὴν τὴν Βαβυλῶνα,
 Σήμερον ὑπὸ τὸ σκῆπτρον ἐνωμένη βασιλείως
 Μέλλει νὰ ὑπερτερῆσῃ καὶ τὸ παλαιὸν τῆς κλέος.
 Δι' αὐτὸ τῆς νῦν Ἑλλάδος, ἀδελφοί, ὁ Χάρτης πρέπει
 Πρὸς τὴν τύχην τῆς μελλούσης ταυτοχρόνως ν' ἀποβλέπῃ
 Καὶ νὰ μὴν ἐμπεριέχῃ διχονοίας κἀνέν γράμμα
 Συνταχθεὶς διὰ τὸ ἔσω κ' ἔξω ἔθνος μὲς συνάμῃ,
 Ὡς τὸ Εὐαγγέλιόν μας τὸ κατὰ τὸν Ἰωάννην
 Τὸ μ' ἑλληνικὴν γραμμὴν καὶ θεόδοτον μελάνην
 Κολοσσαίας ἀληθείας εἰς ἐκάστην τοῦ σελίδα
 Περιέχει διὰ πᾶσαν τὴν φυλὴν τὴν ἑλληνίδα.

« Μετὰ πόσων φεῦ! οἱ ἔξω Ἕλληνες καρδιοκτύπων
 Ὀνειρεύονται τὴν γῆν μὲς, τὸν ὠραῖον αὐτὸν κῆπον!
 Ἀπὸ τὴν μεμακρυσμένην χώραν τῆς αἰχμαλωσίας
 Πόσοι βλέπουσι τὴν χώραν ταύτην τῆς ἐπαγγελίας
 Καὶ θρηνοῦσιν ὡς τὸ πάλαι ὁ λαὸς τῆς Ἰουδαίας,
 Ὅστις παρὰ τοῦ Εὐφράτου ἐθρηνώδει τὰς ἰτέας!
 Πρὸ μικροῦ ἀπὸ τὰ τείχη τοῦ Παλέρμου διαβαίνων
 Χιλιάδας ἐκεῖ εὖρον ἀδελφῶν ἀποικισμένων.
 Τὴν αὐγὴν αὐτοὶ τοῦ Πάσχα μὲ λαμπάδας ἀναμμένας
 Ἀναβαίνουσιν εἰς ὄρους κορυφὰς χιονισμένας
 Καὶ μακρόθεν θεωροῦντες τὸν ὀρίζοντα τοῦ Γένους
 Κράζουσι Χριστὸς ἀνέστη! μ' ὀφθαλμοὺς δακρυβρεγμένους».

Μάταιαί σου παραινέσεις καὶ ἀνωφελεῖς μου θρήνοι!
 Ὑπὲρ τῶν κακῶν ἢ πλάστιγξ ῥέπει πάντοτε καὶ κλίνει.

Ἀποβάλλεται τὸ Γένος διὰ δύο Ψηφισμάτων
Ἐξω τοῦ Βουλευτηρίου κ' ἔξω τῶν ὑπουργημάτων .

Ἐξακολουθεῖτε , Ῥῆγαι καὶ Περούκαι καὶ Πλαπούται ,
Καὶ τὴν ἄμπελον τοῦ ἔθνους χωρὶς οἶκτον ἐκρίζουτε !
Διαιρεῖτε τὴν Ἑλλάδα εἰς Ἑλλάδα ἔξω κ' ἔσω ,
Τὸν μακρὸν φραγμὸν τῆς Κίνας ἀνυψοῦντες ἐν τῷ μέσῳ ! . .

Μὲ τὰς πτέρνας ἀτανδάλους, μὲ τὰς κόμας σας πενθοῦσας
Φύγετε ἀπὸ τὰς ὄχθας τοῦ θρηνώδους Ἰλισσοῦ σας ,
Μούσαι, φύγετε ! . . Κλεισθῆτε, Πανεπιστημίου θύραι ! . .
Βάμβα, τὰ ἐξηκοντούτη βήματά σου ἔξω σύρε ! . .
Σὺ , Ἀσώπτε, τὰ δῶρά τῶν γενναίων Ζωσιμάδων (*)
Ἐπαρε κ' ἐν μέσῳ τρέξε τῶν ἀγρίων καὶ νομάδων ! . .

(*) Ὅχι μόνον αὗτοι , ἀλλὰ καὶ διάφοροι ἄλλοι ὁμογενεῖς ἀπέστειλαν καὶ ἀποπέταλλον εἰς τὴν Ἑλλάδα πολλὰ καὶ μεγαλοπρεπῆ ἔπιγραμματα , καθὼς τὸ πάλαι οἱ τῆς Ἰωνίας , Λυδίας καὶ Θυρῆς Ἑλληνες ἀνέβαινον εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς ναὸν φιάλας χρυσοῦς , ἀμφορεῖς ἀργυροῦς καὶ ἀγάλματα χαλκᾶ , καθὼς ἔτε ὁ Ἅγιος Οἶκος οἰκοδομεῖτο εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα οἱ ἐν τῇ γῆ τῆς αἰχμαλωσίας υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἔπεμπον ἐκεῖ μετὰ θαυρῶν σκευῆ πολυτάλαντα καὶ χρυσοῖν πολλῆς ὀλκῆς . πολλοὶ δὲ τούτων , ὅταν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν βαρβαρῶν πῆρασαν ἐκ τοῦ γήρατος , ἀπονήκοντες εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν λέγουσιν ὡς ὁ Ἰακώβ πρὸς τὰ τέκνα τῶν . « Μὴ θάψετε ἡμᾶς εἰς γῆν ἀλλογενῶν , ἀλλὰ κοιμήσατε ἡμᾶς μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν εἰς τὸν τάφον αὐτῶν » .

Ἡ ἐν Ἀθήναις δημοσία Βιβλιοθήκη πλουτίζεται δοκιμαίαι χάρις εἰς τὰς γενναίας προσφοράς τῶν ἔξω, χάρις εἰς τὸν ἄοκνον ζῆλον τοῦ ἐναρέτου Γεωργίου Τυπάλδου , ὅστις γράφει ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ πρὸς ὁμογενεῖς καὶ πρὸς ἄλλοθενεῖς τὴν παριστᾶ ἔχει ὡς Δημοκρατίαν τῆς Ῥαγούζης , ἀλλ' ὡς γενικὴν πατριδα τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς . . .

Ἄλλὰ μὴ παύσατε, φίλοι τῆς πατρίδος Σύναι , Ῥάλοι , Ῥοδοκανάται , Τσιότται , Δεσναστάται , Κομπάρται , μὴ παύσατε βοηθοῦντες τὴν μικρὰν αὐτὴν φυλαίαν , ἐκ τῆς ὁποίας , νεοσοῦς σήμερον ἀπτήν , ὁ ἀετὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ θίλει μετ' ὀλίγων ἀπλώσει πτέρυγας μέχρι τῶν ῥοῶν τοῦ Ἰστροῦ . . .

Καὶ σεῖς, ὀλίγοι ἄλλοι βήτορικοί τοῦ Ἀυτοχθονισμοῦ , γνωρίζω τὸν εὐγενῆ χαρακτῆρα τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους , θίλετε λάβει τὴν μεδικανὴν ψῆρον τῶν

Δὲν μᾶς δίδουν στιγμὰς οὔτε νὰ λαλήσωμεν ὀλίγας
 Ὁ Πλαπούτας, ὁ Περούκας καὶ ὁ πατριώτης Ῥήγας.

Ὦς Σαμφῶν σὺ, Καραῖσθε, χρόνους δύο εἰς τὴν πλάτην
 Ἀνεσήκωτες τὸ βᾶρος τοῦ ἀγῶνός μας εἰς μάτην,
 Κ' ἐσταμάτησες σὺ, Μάρκε, μὲ τὰς δύο σου παλάμας
 Τὴν Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν εἰς τὰ δύο σύνορά μας·
 Τὸ φῶς εἶδες τῶν Ἀγράφων; σὲ διώκουν αἱ Ἀθῆναι·
 Ἐγγεννήθης εἰς τὸ Σοῦλι; ὁ υἱός σου ξένος εἶναι·
 Καὶ τὰς μάχας σας εὐρίσκουν καὶ τὰς νίκας σας ὀλίγας
 Ὁ Πλαπούτας, ὁ Περούκας καὶ ὁ πατριώτης Ῥήγας.

Τέκνον τοῦ θυσιασθέντος Γεωργίου Ὀλυμπίου,
 Ποῦ ὑπάγεις στερημένον ἄρτου τοῦ ἐπιουσίου
 Μὲ τὴν μαυρορορεμένην καὶ θρηνοῦσάν σου μητέρα;
 Εἰς τὸ Σέκο δὲν ἐκάτης, ἄθλιον, μὲ τὸν πατέρα
 Κ' ἐδῶ ἦλθες νὰ ζητεύης, ὄρρανό μου, μὲ τὸν δίσκον;
 Τίς φροντίζει καὶ ἂν κλαίης ἐκ τῆς πείνας ἀποθνήσκον;
 Μετὰ τὸν ἀγῶνα ἦλθες εἰς ἡμᾶς στιγμὰς ὀλίγας;
 Σὲ διώκουν ὁ Πλαπούτας, ὁ Περούκας καὶ ὁ Ῥήγας.

Τί ζητεῖς καὶ σὺ, τί θέλεις εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ βίου,
 Ἐσχατον καὶ σεπτὸν μέλος οἴκου τοῦ Ὑψηλαντείου,
 Οἴκου, ὅστις εἰς τὸν τάφον ὡς παράσημόν του μόνον
 Ἐφερε δεσμοτηρίου ἀλυσίδας ἑπτὰ χρόνων;
 Μὴν ἐκ μέρους τῶν τεσσάρων ἀδελφῶν σου συμμαρτύρων
 Ἦλθες ν' ἀσπασθῆς τὸ ἔθνος παραλύτους πόδας σύρων;
 Ἐξω, ἔξω τῆς Ἑλλάδος! νὰ σὲ θάψουν γῆς ὀλίγας
 Σπιθαμὰς δὲν σὲ χαρίζουν ὁ Περούκας καὶ ὁ Ῥήγας.

συναπολιτῶν σας εἰς τὰς ἀρχαίμενας ἐκλογὰς τῶν βουλευτῶν, διότι πρὸς σᾶς
 ἐπιστοφροντας εἰς τὰς ἐπαρχίας θέλει ὁ λαὸς ἀναγερθῆ μετὰ φρίκης κράζων·
 «Ἴδοὺ οἱ νῆοι Πλαπούται! Ἴδοὺ οἱ νῆοι Κυρούκας!»

Ὡ τοῦ Ἱεροῦ μας Λόγου κόκκαλα διεσπαρμένα
 Καί εἰς εἴκοσι χειμῶνων παγετούς ἐκτεθειμένα,
 Ὅσα ψαλμωδίαν ἄλλην δὲν ἀκούσατε κηδεῖας
 Παρὰ μόνον τὰς ἀπαύστους τῶν ἀνέμων θρηνηδίας,
 Ἀπὸ χώραν ἐγὼ ξένην εἰς τὴν ἑλληνίδα ἔσω
 Ἦθελα ὡς εἰς ἀγκάλην μητρὸς φίλης νὰ σᾶς θέσω
 Καὶ σᾶς ὕφωνα μνημεῖον . . . Πλὴν συντρίβων τὰς ὀλίγας
 Καὶ πεντελικὰς του πέτρας μὲ λιθοβολαί ὁ Ῥήγας . . .

Τὴν αὐγὴν ἐγὼ ἐκείνην, ὅτι ὄγλου μανιώδους
 Καὶ συρίγματα καὶ ὕβρεις μ' ἔζωσαν εἰς τὰς τριόδους,
 Μὲ ἀργὸν καὶ γαῦρον βῆμα πρὸς τὸν οἶκον ἐφερόμην
 Καὶ καθ' ὅλην τὴν μακρὰν μου σταύρωσιν ἔστο χαζόμην
 Ὅτι μεγαλύτεροί μου κήρυκες τῆς ἀληθείας
 Ἐπαθάν ὑπὲρ τοῦ πλήθους τὰς τοῦ πλήθους ἀδικίας·
 Μία πέτρα εἰς τὴν κνήμην, ἄλλη μ' εὔρεν εἰς τὴν πλάτην,
 Ἐγὼ δὲ εἰς τὸν πλησίον εἶπα μόνον διαβάτην·
 « Ἐπαρε αὐτοὺς τοὺς λίθους καὶ ὀπότεν ἀποθάνω
 Βάλε τους ὀμοῦ μὲ ἄλλους εἰς τὴν κόκκιν μου ἐπάνω ».
 Ἐπιθέτουσα εἰς ταύτην τοῦ λαοῦ τὴν ἀδικίαν
 Ἡ Κυβέρνησις καὶ ἄλλην συγγεράν παρανομίαν,
 Μ' ἐξωστράχισεν . . . ἐπάνω πυροσκάφου νυκτοπλέων,
 Ὡς πυρόσκαρον τὸ στήθος ἀπὸ φλόγας εἶχα καῖον . . .
 Ἡ βροχὴ τὴν κεφαλὴν μου ἔδερν ὑπὲρ τρεῖς ὥρας,
 Καὶ οὐδὲ τὴν αἰσθανόμενην ἀναυδος ἐπὶ τῆς πρῶρας (*) . . .

(*) Ὁμολογῶ μωρίας χάριτας εἰς τὸν φιλογενέστατον Ἀνίστην Χατζόπουλον, ὅστις τὴν ἡμέραν ἐκείνην γενναίως μὲ ὑπεδέχθη καὶ ἀφειδῶς ἐξέθεσε τὴν πολυτάλαντον οἰκίαν του. Χρεωστῶ ἐπίσης εὐγνωμοσύνην εἰς τὸν λόγιον καὶ πνευματώδη φίλον μου Νικόλαον Νάζον καὶ εἰς τοὺς φιλελευθέρους ἐμπόρους τῆς Ἑρμούπολεως, οἵτινες μὲ περιέβλεψαν καταδικωμένον ὑπὸ τοῦ ἑξαπατηθέντος ὄγλου καὶ τοῦ ἀδαιρέτου Ὑπουργείου τῆς 3 Σεπτεμβρίου.

Ἐξω τῆς Ἑλλάδος πάλιν φέρε με , περὸν πλοῖον !
Φέρε με , ζεφύρου αὖρα , ἔξω τῶν στενῶν ὄριων

Μεταξὺ ἀλλοδαπῶν ! . .

Ἴδου πάλιν ἀρμενίζω εἰς θαλάσσης ξένας ξένος .

Ἴδου ἄπατρις καὶ πλάνης πρὸς τὸ ἔξω τρέχω Γένος

Χωρὶς πόθον καὶ σκοπόν . . .

Σχίζω τὰ πελάγη ψάλλων ὡς ὁ ποιητὴς Ἀρίων .
Μαλακύνεται ἀκούων καὶ ἀκολουθῶν τὸ πλοῖον

Τοῦ Αἰγαίου ὁ Δελφίν' . . .

Ὅρφεὺς , τρέχω εἰς τὴν Θράκην , ὅπου ἴσως αἱ ὦδαί μου

Ἡμερώτως γῆν ἄλλην , κ' εὐχομαι εἰς τὴν τοῦ Αἴμου

Ν' ἀποθάνω κορυφὴν . . .

Νέος καὶ τερπνὸς ὀρίζω ! Οὐρανοὶ γαληναῖοι !
Τοῦ νεκροῦ ἀρχαίου κόσμου ἡ σκιά εἰς τὰυτα πλέει

Τὰ ποιητικὰ νερά .

Ἐδῶ ἔτεκεν ἡ Λέσβος τὴν Σαπφὸν καὶ τὸν Ἀλκαῖον .

Εἰς τὴν Τέω , εἰς τὴν Σάμον ἐψάλλεν ὁ Ἀνακρέων

Ἰπὸ ἄλση σκιερὰ .

Τὴν πηγὴν σου ὡς ὁ Νεῖλος , Ὅμηρε , εἰς σκότος κλείων
Νὰ φιλονεικοῦν τὴν δόξαν τῶν λαμπρῶν σου γενεθλίων

Ἐπτὰ πόλεις θεωρεῖς .

Ἄλλὰ σώζεται ἡ ἔδρα , ὅπου ἐδῶραψώθεις , κοίλη ,

Κοίλη ἐπειδὴ ὡς γίγας εἰς τὰ πέτρινά της χεῖλη

Ἐπεκάθητες βαρῦς (*) .

(*) Εἰς τὴν Χίον πλησίον τῆς λεγομένης Πηγῆς τοῦ Παρθίου καὶ τοῦ γηπέδου , ὅπου ὕψουτο πάλαι ὁ ναὸς τῆς Κυβέλης , εὐρίσκεται στρογγύλος βράχος , εἰς τὸ μέσον τοῦ ὁποίου ἵσταται μικρὰ τις μαρμάρινος στήλη . Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ὀνομαζοῦσιν αὐτὴν ἐκ παραδόσεως Ἀρχαίας Διασεκαλιτῶν τοῦ Ὀμήρου .

Ὡ Τρωάς, Τρωάς, σέ βλέπω. . . ἀλλὰ βλέπω εἰς σέ μόνον
 Τοῦ πτωχοῦ σου ἀλιεύς μεταξὺ τῶν ἀλκυόνων
 Τὴν καλύβην τὴν πλεκτὴν,
 Οὐδὲ ναύσταθμον Ἑλλήνων, οὐδὲ ναῦς, οὐδ' Ἀχιλλεΐα,
 Οὐδὲ τόσων βασιλείων ἀπαντῶ τὸν βασιλέα
 Εἰς κάμμιν σου ἀκτὴν.

Πλὴν ἀφίνω καὶ τὴν Τροίαν καὶ τὰς Νύμφας τοῦ Σκαμάνδρου.
 Χαῖρε, τοῦ Ἀριστοτέλους χώρα καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου!

Ὡ μεγαλομήτηρ γῆ!

Μετὰ τοὺς μεγάλους δύο τοκετούς σου ἐξηνητήθης,
 Διὰ τοῦτο σέ κατέχει τῆς ναρκώσεως καὶ λήθης
 Ἡ αἰώνιος σιγή;

Θεσσαλία! σέ φωνάζει ὁ ἀθάνατός σου Ἕρμης·
 Ἀναθαίνει τὴν ἐσπέραν εἰς τὸν Ὀλυμπον ὁ γίγας
 Μὲ μορφὴν αἵματηρὰν
 Καὶ πρὸς σέ τὴν κωφὴν δούλην στρέφει ὀργισμένον ὄμμα,
 Χύνει δὲ τὸ μελαψόν του ἀπὸ τὰς βασιάνους στόμα
 Κατὰ σοῦ πικρὴν ἀράν. . .

Ὡ Ἑλλήσποντε! τοῦ Ξέρξου ἔλαβες τὰς μαστιγώσεις·
 Πλὴν τὸν εὐγενῆ σου ὄμιον δὲν ἐδέχθης νὰ κυρτώσης
 Εἰς γεφύρας τοῦ ζυγόν.

Δούλος σήμερον πῶς ρέεις; καὶ πῶς μέχρι τοῦ Εὐξείνου
 Δὲν ἐγείρεσαι τὴν πόλιν πλημμυρῶν τοῦ Κωνσταντινίου,
 Τοὺς βαρβάρους κυνηγῶν;

ΔΙΑΦΟΡΑ.

— Ἦτον ἡμέρα Κυριακή, ὅτε ὑπὲρ τοὺς τεσσαράκοντα πληρεξούσιοι ἐξέχυσαν εἰς τὴν κεχροπίαν πόλιν τεσσαράκοντα θέματα ἀρρήτα καὶ ἀθέμιτα περὶ τοῦ δημοσίου δικαίου τῶν Ἑλλήνων.

Ὁ τριποδηλάτος Κωνσταντῖνος Ζωγράφος ἔγραψε τὸ ἰδικόν του προσαρμόσας τοῦτο κατὰ τὴν συνθήειάν του εἰς τὸ ἴζεις ἀρίξεις οὐ θρήξεις ἐν πολέμῳ.

Ὁ πνευματώδης Σπύρος Μήλιος, χάριν παιδιᾶς νομίζω, διαιρέσας ὅλους τοὺς μετὰ τὸν ἀγῶνα ἐλθόντας Ἕλληνας εἰς τρεῖς κλάσεις καὶ τοὺς μὲν ὅσοι περάσωσι διὰ τῆς μεγάλης καθάρσεως τῶν εἴκοσιν ἐτῶν κατατάξας εἰς τὴν πρώτην, τοὺς δὲ διὰ τῆς τῶν δεκαεξὲς εἰς τὴν δευτέραν, τοὺς δὲ διὰ τῆς τῶν δώδεκα εἰς τὴν τρίτην, ἔγραψεν εἰς τὴν Κίνα νὰ τῷ στείλωσι τὰ διακριτικὰ ἐνδύματα καὶ πτερὰ τῶν ἐπτά μανδραρινικῶν τάξεων διὰ νὰ τὰ φορέσωσι καὶ οἱ βαθμολογούμενοι του.

Ὁ Ἰωάννης Φαρμάκης, ὅστις εἶναι μὲν πανεπιστήμων, ἀλλ' ἐννοεῖται ὅτι δὲν ἐσπούδασεν εἰς τὰ στρατόπεδα κατὰ βῆθος τὸν Βουρλαμάκη καὶ τὸν Πουφρανδόρφον, ἔγραψε καὶ αὐτὸς Τροπολογίαν περὶ τοῦ πολιτικοῦ δικαίου τῶν Ἑλλήνων ὡς δὲ νὰ ἦσαν οἱ χάλικες τῆς Ἑλλάδος ἀδάμαντες, ἀπήτησεν ὁ ἐρχόμενος εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁμογενὴς νὰ κατοικήσῃ σταθερῶς εἰς αὐτὴν εἴκοσι χρόνους καὶ ν' ἀποκτήσῃ τοὐλάχιστον δέκα χιλιάδων δραχμῶν ἀκίνητον περιουσίαν ἂν ἤθελε νὰ λάβῃ ἐπὶ τέλους τὴν εὐτυχίαν νὰ ψηφίσῃ εἰς ἓν χωρίον τὸν αὐτόχθονα ζευγλάτην δημοτικῶν σύμβουλων.

Και άλλοι ακόμη δημοκρατικώτατοι Κύριοι ἐζήτησαν νὰ καταστήσωσι τὴν Ἑλλάδα, ἥτις τὸ πάλαι εἶχεν εἰς τοὺς κόλπους τῆς τὰ ἡλύσια, κόλκισιν ἐρήμην, νὰ χαράξωσι γύρω τῆς τοὺς ἀνυπερβάτους κύκλους τοῦ Δάντου καὶ νὰ γράψωσιν εἰς τὴν μέλιαν πύλην τῆς με φωσφορικούς χαρακτῆρας·

Ἐντεῦθεν ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν Πολιτείαν τῶν θακρῶν·

Ἐντεῦθεν ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν χώραν τῆς αἰωνίας λύπης·

Ἐντεῦθεν ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν κατοικίαν τῶν ἀπολωλότων·

Ἄρατε πάνταν ἐλπίδα εἰς οἱ ἐμβαίνοντες.

Ἄλλὰ καθὼς αἱ πρωτοφανεῖς ποιήσεις τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος συγχωνευθεῖσαι εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Ὀμήρου παρήγαγον τὴν Ἰλιάδα, οὕτω καὶ ὅλων τούτων αἱ παντοῖαι γνώμαι συμφορθεῖσαι εἰς τὴν μεγάλην κεφαλὴν τοῦ Ὀλυμπίου Ῥῆγα Πηλεϊάδου παρήγαγον ἐν ἀριστοῦργημα Σχεδίου, τοῦ ὁποίου χίλια ἐπὶ λευκοτάτου χάρτου ἀντίτυπα διεμοιράσθησαν ἐντὸς τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως· ἰδοὺ δὲ αὐτολεξεῖ τὰ οὐσιωδέστερα ἐοδάρια του·

• Πόλιται Ἕλληνες εἰσὶν

• Οἱ αὐτόχθονες κάτοικοι τῆς ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας·

• Ὅσοι ἐμάθητικοι καὶ φιλέλληνας, ἐλθόντες εἰς τὴν ἑλληνικὴν Ἐπικρατείαν καὶ διακρίναντες διαρκῶς, συμμετέσχον τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος μέχρι εἰσὸς τοῦ 1827 καὶ ἐγκατασταθέντες κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ ἐγγεγραμμένοι ὄντες εἰς τινὰ δῆμον·

• Ὅσοι ἐμάθητικοι, ἐλθόντες εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τοῦ 1828 μέχρι τοῦδε, ἐγκαταστάθησαν καὶ κατόκησαν ἐντὸς αὐτῆς ἐγγεγραμένους καὶ εἰς τινὰ δῆμον.

• Ἄκτοὶ δὲ εἰς τὰ θημάσια ἐπαγγέλματα εἰσὶν

• Οἱ ἀπὸ τοῦ 1828 ἐλθόντες μετὰ τετραετίαν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος Συντάγματος κ. τ. λ.·

Τοιοῦτοτρόπως ὅλοι σχεδὸν οἱ ἀγωνισταὶ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ 1828 ἔτους μέχρι τοῦ 1835 ἐλθόντες Ἕλληνες, ὡς μὴ ἐγγεγραμμένοι εἰς κῆνίαν δῆμον, ἔμμενον εἰλωτες εἰς τὴν ἑλληνι-

κὴν γῆν, καὶ ὁ γεννάδας Ῥήγας μ' ἓνα μόνον ὀβελισμὸν ἐσβυνην ἀπὸ τοῦ καταλόγου τῆς πολιτικῆς ζωῆς ὑπὲρ τὰς ἑκατόν πεντήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν· ἐπειδὴ δὲ δὲν ἐπέτρεπεν εἰς τοὺς μετὰ τὸν ἀγῶνα ἐλλόντας νὰ λαμβάνωσιν ὑπουργήματα, εἰμὴ μετὰ εἰκοσαετῆ ἐν τῇ Ἑλλάδι διαμονὴν τῶν, μὲ τὴν αὐτὴν βεβαίως συγκατάβασιν ἤθελεν ἀπαιτηθεῖ καὶ παρὰ τῶν ἐλευσομένων τὴν αὐτὴν χρονικὴν περίοδον... ἔργα μὰ τὸν Θεὸν! ἡράκλεια καὶ ἄξια τῆς Μνημοσύνης.

Ἄλλὰ τί συνέβη καὶ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸν κορυφαῖον τῶν ὀπαδῶν τοῦ Δημήτριον Περούκην; Ὅτι κατὰ τὴν ἀποκρέων εἶδετε εἰς τὸ Μελόδραμα τῆς Λουκρητίας Βοργίας, τὴν ὁποίαν πολλοὶ ἐχθροὶ τῆς, ἐκ διαφόρων μερῶν συνερχόμενοι καὶ ἀποσπῶντες τὴν προσωπίδα τῆς, ἐξυβρίζουσιν ὁ μὲν δι' ἐν ἀνόμημά τῆς, ὁ δὲ δι' ἄλλο, αὐτὴ δὲ μένει ἄφωνος καὶ ἀκίνητος. Ἐπιλείπει με ὁ χρόνος διηγούμενον ὑπὸ πόσα βέλη τοὺς ἐρρίψαν τραυματίας κατὰ γῆς οἱ γενναῖοι τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὑπέρμαχοι Ῥέντης, Γεραλόπουλος, Ἀξελός, Κομπότης, Πεττάλης, Σίμος, Πάικος, Κωλέττης καὶ Μαυροκορδάτος. Ἐν τούτοις τὸ κακὸν ἐλαττώθη μὲν, ἀλλὰ δὲν ἐθεραπεύθη.

— Εἰς πολλὰς κατὰ συνέχειαν συνεδριάσεις τόσον πικρῶς ὁ Κύριος Μακρυγιάννης ὠμίλησε κατὰ τῶν ἑτεροχθόνων, ὅτινες κατὰ τὴν ἔκφρασίν του *εργαζαν ὄλον τὸ σφακτὸν*, τόσον ἀσεβῶς ὁ Κύριος Πλαπούτας ἐρρήτορευσε καὶ κατ' αὐτῆς τῆς μνήμης τοῦ Μάρκου Βότσαρη συναριθμῶν τὰς θυγατέρας τοῦ Σουλιώτου Λεωνίδου μετὰ τῶν τυχουσῶν ὄρφανῶν τῆς Πελοποννήσου, τόσον ἀναιδῶς ὁ Κύριος Ῥήγας ἐδημηγόρησε κατὰ τῶν ὁμογενῶν αἰτιώμενος τούτους διότι δὲν ἐδραμον ὄλοι ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως εἰς τὴν γῆν

τῆς γενετῆς του, ὥστε οἱ ἑτερόχθονες ἀγωνισταὶ συναισθάνθησαν γινόμενον καὶ καθ' ἑαυτῶν τὸν κατὰ μόνων τῶν νεήλυδων δῆθεν πόλεμον τῶν αὐτοχθόνων. Μίαν τῶν ἐσπερῶν ἐκείνων, τὰς ὁποίας καθίστων τότεν θλιβεράς οἱ δι' ὄλης τῆς ἡμέρας τοιοῦτοι διαπληκτισμοὶ τῆς Συνελεύσεως, περιπλανώμενος πλησίον τοῦ Θητείου ἤκουσα τοὺς ἀκολούθους στίχους μελαγχολικῶς τραγωδουμένους ὑπὸ τινος γέροντος στρατιωτικοῦ·

Ο ΕΤΕΡΟΧΘΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ.

Ὁ μαυροφόρος Θεσσαλὸς μὲ βῆμα λυπημένο,
 Μὴ τὸ μακρὸν τουρῆκι του στὸν ὦμον κρεμασμένο
 Εἰς τὸ γεφύρι ἐφθασε τοῦ Μάντζαρη πλησίον,
 Πλησίον τῶν ἑλληνικῶν καὶ τουρκικῶν ὄριων,
 Καὶ πρὶν νὰ σφάξῃ καὶ σφαχθῇ τὸ ὑσταρο φίλι του
 Ὁ ἑτερόχθων εἶδε εἰς τὸ μικρὸ παιδί του,
 Καὶ τὸ παιδί ἐθρήνηε
 Χωρὶς νὰ ἔξυρῃ καὶ αὐτὸ πῶς τόσο δάκρυ χύνει.

«Πατέρα μου, λοιπὸν ζητῆς, ζητῆς νὰ σὲ ἀρήτω;
 Παντοῦ, παντοῦ τὸ δόστυχο θὰ σὲ ἀκολουθήσω...
 Καὶ ποῦ πηγαίνεις; — Μὴ κ' ἐγὼ νὰ ἔξυρω ποῦ πηγαίνω;
 Πηγαίνω καθὼς τὸ νερὸ αὐτὸ τὸ θλωμένο...
 Μᾶς ἤβραν τὴν πατρίδα μας. — Καὶ ποῖος μᾶς τὴν ἤβρε;
 — Εἰς τὴν μητέρα σου, παιδί, καθὼς σὲ εἶπα, σὺρα·
 Καὶ τὸ παιδί δὲν κλίνει
 Ν' ἀρήσῃ τὸν πατέρα του καὶ δάκρυ πικρὸ χύνει.

«Τὸ τί κακὸ σὲ καρτερεῖ ὁ νοῦς σου δὲν γνωρίζει,
 Καὶ ἡ ἀπλότης σου αὐτῇ, παιδί μου, μὲ θερώνει.
 — Πολλὸ πικρὰς, πατέρα μου, μὲ δίδεις ἀποκρίσεις.
 — Θανατηφόρους, τέκνο μου! — Καὶ πότε θὰ γυρίσῃς;
 — Ποτέ. — Ποτέ λοιπὸν κ' ἐγὼ, ποτὶ μου δὲν θὰ παίξω·
 Στὴν πεδιάδα, στὸ βουνὸ ποτὶ μου δὲν θὰ τρέξω.»

Καὶ τοῦ παιδιοῦ οἱ θρήνοι
 Δὲν πείθουν τὸν ἀγωνιστὴν εἰς τὴν ζωὴν νὰ μείνῃ.

Πρινάρια έκοψε φωτιά ύψώθηκε μεγάλη ·
 'Από τὸν κόρπον του πολλά Διπλώματα εύγάλλει,
 Τὰ καιεὶ καὶ τὴν στάχτη τους σκορπίζων στὸν ἄερα
 Φωνάζει · « Μαυροσκότεινη , καταραμέν' ἡμέρα ,
 'Οπόταν εἰς τὴν Φιλικὴν ἐμβήκα 'Εταιρείαν ! »
 'Απομακρύνει τὸ παιδί ὁ γέρον με τὴν βίαν ,
 Καὶ τὸ παιδί ἀφίνει
 Τὸν γέροντα πατέρα του καὶ δάκρυ πικρὸ χύνει .

Σφουρίζει ὁ πολεμιστὴς , καὶ εἰς τὸ σφύριγμα του
 Νὰ ἕκατὸ ἄρματωλοι , Ἀρχάγγελοι θανάτου ,
 Μὲ μαῦρα ὄλοι ἄλογα , μαῦρ' ἄρματα στὴν μέση ,
 Μὲ μαῦρην εἰς τὴν πλάτη τους φλοκίτα , μαῦρο φέσι ·
 Καὶ ὄλοι τους με μὴν ψυχὴ καὶ ὄλοι μ' εἷα σώμα
 Τὸ τουρκικὸ παρατηροῦν καὶ φοβιρίζουν χῶμα ·
 Καὶ τὸ παιδί τρομάζει ,

'Ωσὸν τὸ 'λάφι πιλαλεῖ καὶ « μίνα μου ! » φωνάζει ·

Κ' ἐκεῖνος με γυμνὸ σπαθὶ κραυγάζει · « Ἄφ' οὔ ξένος
 Καὶ εἰς αὐτὸ ἀπέμεινα τὸ ἰδικό μου Γένος ,
 'Ἀφ' οὔ, ἀξιοβηρήνητη πατρίς μου Θεσσαλία ,
 Παντοταῖνὴ τὸ σταθὸς σου βαρβαίνει τυρανία ,
 'Ανδρεία καθὼς ἔζησα με μένει ν' ἀποθάνω »
 Καὶ εἰς τῶν Τούρκων ἔπεσε τὴν Φυλικὴν ἑπάνω ·

Καὶ τὸ παιδί ἀκόμα
 Προσμένει τὸν πατέρα του στὸ ἔρημό του δῶμα .

Ε Π Ι Φ Υ Λ Α Ι Σ .

— Γνωρίζετε ὅτι ὄλοι ἀνεξαιρέτως οἱ χριστιανοὶ τὴν
 πρώτην ἐβδομάδα τῆς μεγάλης καὶ ἁγίας Τεσσαρακοστῆς
 μεταλαμβάνομεν τῶν ἀχράντων Μυστηρίων . Εἶδετε μά-
 λιστα προχθὲς ἕνα τῶν ἀντιπροσέδρων τῆς ἐθνικῆς Συ-
 νελεύσεως νὰ διαλύσῃ τὴν συνεδρίασιν , διότι πολλοὶ
 τῶν π.ληρεξουσίων εἶχον κοιωνῆσαι καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ

βεβηλώσωσι τὰ χρυσᾶ τῶν στόματα μὲ τὴν περὶ Γερουσίας ἐγκόσμιον συζήτησιν.

Αἱ λοιπὸν! τὴν παραμονὴν τῆς καθαρᾶς πέμπτης Κύριός τις (δὲν λέγω ποῖος ἐπειδὴ χάριτι θεῖα ἔχομεν οἱ Ἕλληνες ὁσφρησιν σκύλακος θηρευτικοῦ καὶ μυριζόμεθα τοὺς ἀνθρώπους), Κύριός τις ἐραστής ὑπουργικῆς ἑδρας ἀπεύθυνε πρὸς τὸν βασιλέα ἐν εἴδει ἀναφορᾶς τὴν ἐξῆς χριστιανικωτάτην ἐξομολόγησιν, τὴν ὁποίαν καθὼ ἀμαθῆς ἀντέγραψεν ὅλην σχεδὸν ἀπὸ τῆν Ἀκολουθίαν τῆς Μεταλήψεως.

« Ἴδε, Κύριε, τὴν ταπεινώσιν μου, καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου. Τί γὰρ οὐκ ἔπραξα κακόν; Ἀργυρολογία, ψεῦδος, πλαστογραφία, πᾶσαν παρανομίαν, πᾶν ἔπραξα ἐργαστήριον γερόμενος τοῦ διαβόλου. Ἄλλ' ἀνείκαστον τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου καὶ τὸ ἔλεος τῆς σῆς ἀνεξικάκου ἀγαθωσύνης. Διδὼ, παρθαύμαστε βασιλεῦ, ἐπιστρέφοιτα δέξαι με τὸν ἁμαρτωλόν. Πολλὰ ἐπλημμέλησα καὶ παρεπίκρανα τὰ φιλόρθωπα σπλάγχνα σου κατὰ τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου, καὶ πρότερον καὶ ὕστερον, καὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ καὶ διαροίᾳ, ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ. Ἄλλὰ, Κύριέ μου, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης με, καὶ μὴ εἰσελθῆς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου. Δός μοι τὸ ὕπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ἢ καὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ἢ καὶ αὐτὸ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, καὶ αἰρέσω καὶ δοξάσω σε διὰ παντός, ἐπὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου... »

Εἰς τὴν τελευταίαν περίοδον ὁ ἐξομολογούμενος ἔχυνσε κροννοὺς δακρῶν, καὶ ὁ κάλαμος ἔπεσεν ἐκ τῆς χειρὸς του ὡς ἄλλοτε ὁ τῆς Κασσιανῆς ἐν μέσῳ τοῦ περιβοήτου

Τροπαρίου της α' Ἡ ἐν πολλαῖς ἀμαρτίαις περιπεσοῦσα γυνή». Ἀλλὰ συνελθὼν μετ' ὀλίγον διελογίσθη τὴν καταπειστικὴν τῆς ποιήσεως δύναμιν, πύσας δὲ εἰς τὸν λιχανὸν δάκτυλόν του καὶ στρέψας φύλλα τινὰ τῆς Ἱερᾶς Συρόφειως ἐπρόσθεσεν ἐν ὑστερογράφῳ τὰ ἑμμετρα ταῦτα λόγια·

α' Ἀπὸ ῥυπαρῶν χειλέων, ἀπὸ βδελυρᾶς καρδίας,
 Ἀπὸ ἀκαθάρτου γλώττης καὶ ψυχῆς ῥερυπωμένης
 Δέξαι δέησιν, αὐθέντα, ἐλεήμων βασιλεῦ μου.
 Ἀφες καὶ τὰ πταίσματά μου, καὶ συγγνώμην πάρασχέ μοι.
 Ἀναξ, οἶδα ὅτι ἄλλος ὡς ἐγὼ οὐκ ἔπταισέ σοι,
 Οὐδὲ ἔπραξε τὰς πράξεις, ὡς ἐγὼ κατειργασάμην.
 Πλήρ θαρρῶν ταῖς σαῖς πλουσταῖς πρὸς ἐμὲ ἐνεργεσίαις,
 Προσκυνῶ καὶ μεγαλύνω καὶ δοξάζω σε, ὦ ἀναξ,
 Καὶ ζητῶ τὸ Ὑπουργεῖον τὸ τῶν Ἑσωτερικῶν σου,
 Ἡ τὸ τῆς Οἰκονομίας, ἢ καὶ τὸ τῆς Ἐκκλησίας,
 Ἐπειδὴ τὸ Πάσχα μέλλω ἄλλως ἄσιτος γὰ μείρω ν.

Ὁ Θεὸς γὰ ἐλεήσῃ τὸν ἀμαρτωλὸν, ἐπειδὴ ἀναγνώσας ἐγὼ τὴν καταρυκτικωτάτην ἀναφορὰν του, ἥτις παρέπεσεν εἰς χεῖρας ἐνδὸς ὑπασιπιστοῦ τῆς Αὐλῆς, αἰσθάνθη συντριβὴν καρδίας μὰ ὅ,τι ἔχω ἱερώτερον εἰς τὸν κόσμον, μὰ τὴν γερουσιαστικὴν ἰσοβιότητα! Ὁ Θεὸς γὰ ἐλεήσῃ τὸν ἀμαρτωλὸν, ἐπειδὴ (καθὼς καὶ αὐτὸς κάλλιστα παρατηρεῖ) μᾶς ἔρχεται μεθάνριον τὸ Πάσχα, καὶ χωρὶς ἐνδὸς τῶν τριῶν Ὑπουργείων δὲν θέλει ἔχει ὀπωχὸς οὔτε ἀγὰ τῆς Κορίνθου γὰ κοκκινοζάβη, οὔτε βούτρον τοῦ Καρπενησίου γὰ ζυμῶση τὰ πλακούντια τῆς Ἀναστάσεως!

—Εἰς τὸ Χαρτοφυλάκιον τῆς Μελίτης, ἐσημερίδα δη-

μοσιεύουσιν διάφορα κλοπιμαία έγγραφα ὑπουργῶν καὶ πρέσβειων, ἀτέγγων ἐσχάτως ἀπόκρυφον ἀλληλογραφίαν τῶν Κυρίων Ἀνδρέου Μεταξᾶ καὶ Ἀλεξάνδρου Μανροκορδάτου. Καταχωρήσω ταύτην κατωτέρω ἀπαράλλακτον ὡς δυνατέστην τὰ ἐπιχύσει φῶς εἰς τὴν ὑπουργικὴν μεταβολὴν τῆς 11 Φεβρουαρίου· ὅ,τι δὲ μ' ἐφάνη παράδοξον εἶναι ὅτι σήμερον ἡ ἐλληνικὴ διπλωματία ἐκφράζει τὰς ιδέας τῆς διὰ μύθων καὶ παραβολῶν·

Ο Κ. Α. ΜΕΤΑΞΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ. Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΝ.

Ἐξ Ἀθήραις, τὴν 7 Ἰανουαρίου 1844.

Συραδελφί!

Ἀνάγκη κατεπέμψουσα μεταφρονήσεως τοῦ Ὑπουργείου πρὸς τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ δημοσίων ἐπαγγελμάτων Ὑψηλίστου καὶ τοῦ περὶ Γερουσίας Ἄρθρου τοῦ Συντάγματος· Ἐγὼ, καὶ τοὶ ἀσθελεῖς, ἀναδέχομαι τὴν Γραμματείας τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τὴν Προεδρείαν ἐνταυτῷ διὰ τὸ καλὸν τοῦ ἔθρου. Ὁ φίλος μου ρήτωρ, ὁ τόσον ἐνθερμος ζηλωτὴς τῶν Κανόνων Κωνσταντῖνος Ζωγράφος, κατεπέσθη γ' ἀναλάβῃ τὸ βάρος τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων διὰ τὸ καλὸν καὶ αὐτὸς τοῦ ἔθρου. Ἐνδρασηθῆτε καὶ ἡ ἐξοχότης σας τὰ διενθεθῆσεται τὰ τῆς Οἰκονομίας. Πρὸς τί τάχα οἱ τόσοι διαταγμοὶ σας, οἱ τόσοι ἐπαμφοτερισμοὶ σας; Τί σημαίνει ὁ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς Ἐθροσυνελεύσεως σχηματισμὸς τοῦ Ὑπουργείου; Ἡ τοιαύτη ἀναβολὴ δὲν ἤθελε δώσει δικαίαν ὑπονοίας ὅτι ζητοῦσιν τινεὶ τὰ ἴδωσι πρότερον ἐνισχυμένον τὸν βασιλεῖα καὶ γ' ἀποφασίσωσιν ἔπειτα περὶ τῆς τύχης μου; Ὅταν διαλογίζωμαι τὴν πολλὴν εἰλικρί-

νειαν, με την όποιαν σᾶς ἐπροσκάλεσα μετὰ τὰ νυκτερι-
νὰ τῆς 3 Σεπτεμβρίου, καὶ τὴν ὀλίγην, με τὴν ὅποιαν με
ἀνταποκρίνεσθε σήμερον, ἐνθυμοῦμαι τὸν ἀκόλουθον
μῦθον, τοῦ ὁποίου ἀφένω τὴν ἐξήγησιν εἰς τὴν διπλωμα-
τικὴν σας ἀγχινοίαν·

Ἄλώπηξ ἀνέβαινε φραγμόν· ἐπειδὴ δὲ ὀλισθήσασα
ἐκινδύνευε νὰ πέσῃ, ἔδραξε Βάτον· ἀλλ' εἰς τὰ κέντρα
ἐκείνης αἱματώσασα τοὺς πόδας, α ἀλλοίμονον! ἔκραξέ·
κατέφυγα πρὸς σέ, καὶ χειρότερα ἔπαθα. — Πλὴν ἔσφα-
λες, καλὴ μου, εἴπερ ἡ Βάτος, ζήτησασα νὰ δράξῃς ἐμέ,
ἦτις συνειθίζω νὰ δράττω πάντας·

Ο Κ. Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ. Α. ΜΕΤΑΣΞΑΝ.

(ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν.)

Συναδελφέ!

Εἶδα ὅτι διὰ τὸ καλὸν τοῦ ἔθνους, καὶ τοι πάσχων,
σπεύδετε νὰ ἐπιφορτισθῆτε τὴν Προεδρείαν τοῦ Ὑπουρ-
γείου καὶ τὴν Γραμματεῖαν τῶν Ἐσωτερικῶν, διὰ τῆς
ὁποίας σκοπεύετε διὰ τὸ καλὸν πάλιν τοῦ ἔθνους νὰ
διευθύνετε τὰς προσεχεῖς ἐκλογὰς τῶν βουλευτῶν. Ἐ-
πευφημῶν εἰς τὴν τοιαύτην πατριωτικὴν προθυμίαν σας,
εἶμαι βέβαιος ἐπίσης καὶ περὶ τοῦ θελου πρὸς τοὺς Καρό-
νας ἔρωτος, ὅστις φλέγει τὴν καρδίαν τοῦ φίλου σας
ρήτορος. Ἄλλὰ μὴ λαβὼν μέρος εἰς τὰ τῆς 3 Σεπ-
τεμβρίου καὶ μάλιστα εἰς τινὰς κυβερνητικὰς ἀνωμαλίας
ἐπισυμβάσας εἰς τὴν πρωτεύουσαν καὶ εἰς τὰς Ἐπαρχίας,
λυποῦμαι ὅτι δὲν δύναμαι ν' ἀναλάβω μετὰ τῆς ἐξοχότη-
τός σας τὴν εὐθύνην τοῦ παρελθόντος. Τοῦτο δὲν πρέπει
νὰ ψυχράνῃ τὴν μεταξὺ μας φιλίαν, διότι πρὸς εὐχαρί-

στησὶν σας θέλω συμμαθέξει τοῦ Ὑπουργείου μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς Συνελεύσεως. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν παιδικὴν ἀγέλειάν σας μὲ ἀπευθύνατε μῦθον χαριέστατον οὕτως ἀποστέλλω καὶ ἐγὼ ἄλλον ὡς ἀντίδωρον, εὐρίσκων ὅμως παράξενον ὅτι κατηντήσαμεν γὰρ πέμπωμεν ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον μῦθους.

Ἀλώπηξ καὶ Τράγος διεψῶντες κατέβησαν εἰς γρέαρ. Ἄφ' οὗ ἔπιον, ὁ Τράγος ἐσκέπτετο περὶ τῆς ἀρόδου. Ἐχε θάρρος, εἶπεν εἰς τοῦτον ἡ Ἀλώπηξ· ἐπετόησα χρησιμὸν τι πρὸς σωτηρίαν καὶ τῶν δύο· στάσου σὺ ὄρθιος στηρίξας τοὺς ἐμπροσθίους πόδας εἰς τὸν τοῖχον· ἐγὼ δὲ διὰ τῶν κώτων σου πηδήσασα ἔξω, θέλω μετὰ τοῦτο ἀρασπάζει καὶ σὲ ἀπὸ τοῦ γρέατος. Ὁ Τράγος ὑπήκουσεν. Ἀλλ' ἐκέλη, ἀφ' οὗ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξεκλήθησεν, ἐλησμόνησε τὰς συνθήκας καὶ σκιρτῶσα περὶ τὸ στόμιον τὸν ἐπέπαιξεν.

Ὁ μῦθος δηλοῖ τι περὶ τῆς Γραμματείας τῶν Ἐσωτερικῶν. . . Τὸ ἀγίνω εἰς τὸ διορατικὸν τῆς ἐξοχότητός σας.

ΕΤΟΣ ΤΑΡΥΣΗΣ 1878

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Η ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΤΗΣ
ΤΡΙΤΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ.

15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1844.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Τίως ἔσονται βελτίους ἡμῶν οἱ παῖδες,
καταλειφθέντων αὐτοῖς ὑπομημάτων, οἷς
παραδείγμασι χρώμενοι αἰρήσονται συνεῖναι
καὶ συνομιλεῖν τοῖς εὐσχημονεστέροις.

(ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ.)

Τὴν 18 Μαρτίου ὁ πολίτης βασιλεὺς ὠρίσθη ἐπὶ τοῦ συνταγματικοῦ Χάρτου, καὶ τὸ παραπέτασμα ἔκλεισε τὸ προσκήνιον τῆς μεγάλης μεταπολιτεύσεως. Σκιαγραφήσας ἐγὼ τὰς κυριωτέρας περιπετείας αὐτῆς ἐπιχειρῶ νὰ ζωγραφῆσω καὶ τοὺς κορυφαίους τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες ἢ συνεκρότησαν τὰ τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου ἢ διεκρίθησαν κατὰ τὴν ἐθνικὴν Συνέλευσιν. Ἀλλὰ μὴ νομίση τις ὅτι μέλλω καὶ νὰ προσαρτήσω τὰ εἰκόνιά των εἰς τῆς Ποικίλης Στοᾶς τὰ περιστύλια. Οἱ πολιτικοὶ τῆς Ἑλλάδος ὀλίγον ὑπερτεροῦσι τῶν λοιπῶν πολιτῶν τῆς· τὸ δὲ δρέπανον τοῦ θανάτου ἐθέρισε τοὺς ἐξοχωτέρους πολεμικούς τῆς, τὸν Βότσαρην, τὸν Καραϊσκὸν, τὸν Μισαούλην, τὸν Κολοκοτρώνην, ὥστε ὅσους ἐκεῖνος ὤκνησε νὰ σταχυολογήτῃ, τούτους ἡ Τρίτη Σεπτεμβρίου ἔλαβεν ἐν μέρει πρωταγωνιστάς τῆς. Μὴ λοιπὸν, ὦ δῆμε τῶν Ἀθηναίων,

ἀποβλέπων εἰς τὰς ἀνδρογραφίας ταύτας περιμένῃς ἐκ τοῦ χρωστηρὸς μου τὰ καλὰ καὶ μεγάλα τοῦ Πολυγνώτου ἢ τοῦ Παναίνου ἀναστήματα. Τινὲς μάλιστα τῶν Μαραθωνομάχων μου θέλουσιν ἐνίστε χλωαίνει ὡς ὁ ἀμφιγυῆς Ἡφαίστος.

Ἄλλο ἀτύχημα. Ὑπὸ τὰς ἐλαίας τῆς Ἐπιδαύρου καὶ τοῦ Ἄστρους πρῶτος μὲν ὁ Νέγρης ἔδρεψε τὸν στέφανον τῆς εὐγλωττίας· μετὰ δὲ τοῦτον εἰς τὴν ἐν Ναυπλίᾳ Βουλὴν ὁ Τρικούρης καὶ ὁ Ζωγράφος, εἰς τὴν ἐν Τροιζήνι Σύνοδον ὁ Κλονάρης, ὁ Γρηγόριος Σοῦτσος καὶ ἄλλοι λόγιοι, νεοθαλεῖς βλαστοὶ, ἐμελλον νὰ συγκροσμήσωσιν εὐσκιον ἄλσος ῥητόρων. Ἄλλ' ὁ Καποδίστριας διέλυτε τὸ Καινοβούλιον, καὶ ἡ Ἑλλὰς πολὺν χρόνον δὲν ἤκουσεν ἠχῶ ἄλλην, ἢ τὴν τῆς φωνῆς ἐκείνου· τέλος δὲ ἡ ἀπόλυτος Μοναρχία ἔφραξεν ἐπὶ ἐνδεκαετιᾶν τὰ στόματα ὄλων περιπτύξασα εἰς περιάργυρα ἱμάτια τοὺς βωθούς τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους. Διὰ ταῦτα, ὅτε ἡ Τρίτη Σεπτεμβρίου ἤνοιξε τὰς διελκίδας τοῦ βουλευτικοῦ περιβόλου, πολλοὶ ἐξέλαβον τὸ βᾶθρον τοῦ πληρεξουσίου ὡς τῆς οἰκίας των ἔδρανον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου συνείθιζον νὰ διαλέγωνται περὶ ἐρεβίνθων καὶ φατιόλων· καὶ ἄλλοι μὲν ἐκ τοῦ Βήματος τῆς Συνελεύσεως ἀπήγγελλον τὰς ἀγροίκους δημηγορίας των ὠρούμενοι ὡς λύκοι, συρίζοντες ὡς ὄφεις· ἄλλοι δὲ, ἀνίκανοι νὰ συζῆψωσι λόγον, ἤρκοῦντο νὰ παραστατῶσι τὰς Ἐπαρχίας των διὰ μόνων τῶν μικρῶν καὶ βραχέων αἰ! — ἄ! — οὐφ! — ὄφ! — ἢ προέβαινον ἀσθμαίνοντες μέχρι τοῦ ναι καὶ ὄχι, ἢ καὶ διατρέχοντες τὴν διαπασῶν των ἔφθανον μέχρι τοῦ Κύριε Πληρεξούσιοι, ἄμα δὲ ἡ συνεδρίασις διελύετο παρήγγελλον τοὺς στενογράφους τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῆς Ἑλπίδος νὰ μὴ παραλίπωσι τὰ ἐπιφωνηματικά των καὶ τὰ παρακλεισματικά των διότι, πρῶτα ὁ Θεὸς, διὰ τού-

των προώδευε τὸ Σύνταγμα . Ὀλίγιστοι , καὶ αὐτοὶ ὡς ἀπελεύθερα πτηνὰ , διέχυσαν γλυκεῖς τινὰς φθόγγους . Ὁ Κωλέττης ἐξεφώνησε τὸν ἐμβριθέστερον Λόγον . Ὁ Πετσάλης ἐκ τῶν δικανικῶν τριβῶν ἀνέβη πολλακίς εἰς ὕψος γενναίας βουλευγορίας . Ὁ Ἀξελὸς ἐξύφανε πολὺν καὶ ἀδιάκοπον τὸν λόγον του , ὡς ἡ ἀράχνη τὸ νῆμά της . Ὁ Σίμος ἔσχεν ἐπίστε παραφορὰς πατριωτισμοῦ εἰς τὴν εὐτροφον λαλίαν του , ὁ Πάϊκος πάθος καὶ δάκρυα εἰς τὴν ἱκετευτικὴν φωνὴν του , ὁ Κωστάκης τόλμην καὶ μένος εἰς τὴν ἄκρατον φορὰν του . Κἀνεὶς ὅμως , οὔτε ὁ Κλονάρης , οὔτε ὁ Τρικοῦπης , οὔτε ὁ Ζωγράφος αὐτὸς , εἰς κἀνένα τῶν τριῶν μεγάλων πολέμων περὶ τῆς Ἐκκλησίας , περὶ τοῦ Αὐτοχθονισμοῦ καὶ τῆς Γερουσίας , δὲν ἐνεδύθη τὴν πανοπλίαν τοῦ ῥήτορος . Ἄλλ' ὁ μὲν ἤλθε φέρων τὸν θώρακα , ὁ δὲ τὸ ξίφος , οὗτος τὴν περικεφαλαίαν , ἐκεῖνος τὴν αἰχμὴν . Δὲν δύναμαι λοιπὸν οὐδὲ μὲ χαρακτῆρας μεγάλων ἀγορευτῶν γὰρ κοσμήσω τὰς μικρὰς μου γραφὰς .

Οὐδὲ ἀκίνδυνος εἶναι ἡ ἐπιχείρησις . Οἱ ἄνδρες τῆς Πανακοδήκης μου ἔχουσι περὶ ἑαυτοὺς θερμοὺς φίλους καὶ ἀμειλίχτους ἐχθροὺς ἑπαινῶν τὰς καλὰς πράξεις των ἐρεθίζω τοὺς μὲν ἰσχυρὰς τὰς κακὰς πράξεις των προσκρούω εἰς τοὺς δὲ ὁ ὑβριζόμενος ὡς ἀπαίσιος Πατριακίων ὑπὸ τοῦ ἐνὸς δημοσιογράφου ἐγκωμιάζεται αὐθημερὸν ὡς ἐξαίσιος Φωκίων ὑπὸ τοῦ ἄλλου ἑπειδὴ δὲ ὡς ναῦς , ἥτις εὐπλοῦσα πρὸς οὐριον ἄνεμον ἀνέστειλε τὰ ἱστία της ὄλα , καὶ ἡ Ἑλλάς πρὸς τὸν συνταγματικὸν ζέφυρον ἀνεπέτασε διπλασίας τὰς ἐφημερίδας της , πόσοι βασιλεῖς τοῦ Τύπου θέλουσι διαβρῆξει κατ' ἐμοῦ τὰς πορρύρας των ! . Ἄλλ' ἐγὼ ἐν μέσῳ τοῦ θορύβου τῶν ἐφημεριδογράφων βλέπων τὸ συνταγματικὸν βρέφος αὐ-

ξόμενον ὡς ὁ ἐν σπαργάνοις Ζεὺς ἐν μέσῳ τοῦ ταράχου τῶν Κορυθάντων, ἐκφέρω ἀμερίμνως τοὺς πίνακας μου καὶ τριῶν ποικίλα χρώματα λαμβάνω τὴν τολμηράν μου γραφίδα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

Κύριοι Μυροκορδάτε, Κωλέττη καὶ Μεταξᾶ! περάσατε σεῖς πρῶτοι . . . Ἄλλὰ τί βλέπω; Καὶ εἰς τοῦτο φιλονεικεῖτε; Δὲν πρόκειται, Κύριοι, περὶ Προεδρείας ὑπουργικῆς. Σταθῆτε, καὶ μὴ φέρετε ἄνω κάτω τὸ εἰρηνικόν μου ἐργαστήριον μὲ τὰ τρία πολύχροτα κόμμάτ᾽ αὐτῶν. Σταθῆτε· τὸ μικρόν μου δωμάτιον, ἐκλαμπρότατον, δὲν χωρεῖ τὰς τρεῖς σας μεγάλας Δυνάμεις τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ῥωσίας. Ἡ ἀδέκαστος Κλειὼ θέλει δικάσει ποῖος πρὸ τῶν ἄλλων πρέπει νὰ πραστανθῇ ἔμπροσθέν μου. Ἄφετε λοιπὸν πρὸ τῶν θυρῶν χαρτοφυλάκια, φατρίες, πρέσβεις, καὶ ἀκούσατε τὴν ἐξῆς ἀπόφασίν της·

«Ὁ Ἀλέξανδρος Μυροκορδάτος ἤρριστευτε κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν εἰς Μεσολόγγιον καὶ εἰς Σφακτηρίαν, προέδρευσε δὲ τῆς πρώτης καὶ τῆς ἐσχάτης ἐθνικῆς Συνελεύσεως. Ὁ Ἀλέξανδρος Μυροκορδάτος θέλει πρῶτος εἰκονογραφηθῆ».

Γέλωσ παιδικὸς ἀντικείμενος πρὸς βλέμμα παρατηρητικόν· ἀπύργασμα ὀφθαλμῶν κρυπτόμενον ὑπὸ ταχύποπτα βλέφαρα· μέτωπον φαιδρὸν, ἀλλὰ κύπτον ὑπὸ τὸ βάρος τῆς

σκέψεως· τρόποι επαγωγοί· όμιλία φιλόφρων· τοιοῦτον τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ νῦν πρωθυπουργεύοντος.

Ὁ Ἀλέξανδρος Μκυροκορδάτος δὲν εἶναι ῥήτωρ, ἀλλ' ἔχει τὸν λόγον ἀκριβῆ· στερεῖται φαντασίας, ἀλλ' ἔχει τὴν κρίσιν ἀσφαλῆ· δὲν εἶναι συγγραφεὺς, ἀλλὰ κατέχει τὴν ὑπουργικὴν τεχνολογίαν.

Ἐργάζεται μετὰ δραστηριότητος, ἀλλ' ἄνευ σχεδίου· ἱκανὸς δὲ νὰ πράξῃ μέγα τι μετὰ συμβουθῶν νοσημόνων, ἀποτυγχάνει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ φαίνεται ὑποδεέστερος τῆς φήμης του διότι ἐκ ζηλοτύπου δοξομανίας ἐκλέγει συνεργάτας ἀναξίους.

Εἰς τινὰς ἐκστρατείας ἀνεδείχθη γενναῖος ἐκ φιλοτιμίας, καὶ εἰς τοὺς πολιτικούς ἀνταγωνισμούς του ποτὲ δὲν ἐνίκησε διὰ τῆς τόλμης, ἀλλὰ διὰ τῆς στρατηγικῆς του· ὑπῆρξε, δύναται τις νὰ εἴπῃ, τὸ λοξόδρομικὸν πηδάλιον τῆς ἐλληνικῆς τριήρεως.

Περιστοιχίσθη ἀνέκαθεν ὑπὸ λογίων μᾶλλον, ἢ ἐπιστήμων ἀνδρῶν, καὶ διατελεῖ προστατεύων αὐτούς· ἠλιακοῦ ὥρολογίου γνώμων, τοῦ ὁποῦ ἡ σκιὰ ἐκτεινομένη σημειοῖ τὰς ὥρας τῆς πολιτικῆς των ὑπάρξεως. Ἄλλ' ὑπὲρ τὸ δέον κρυφίνους, εἰς κανένα δὲν κοινώνει τὸ σύνολον τῶν διαλογισμῶν του καὶ εἰς ἕκαστον πιστεύεται μέρος τι ἀπεσκαμμένον· ὁμοίως ἡ μυστηριώδης τῆς Σπάρτης σκυτάλη, ἐκτυλισσομένη, δὲν ἐνέριχνεν ὀλοσχερές τι ἀπόρρητον.

Προσκληθεὶς κατὰ τὸ 1841 εἰς τὴν Πρωθυπουργίαν ὀργάνισε μετὰ τοῦ Μεταξᾶ τὴν Ἀντιπολίτευσιν ἐκείνην, ἣτις ἀρξαμένη ἀπὸ πατάγου λόγων τὴν 20 Ἰουνίου ἐμελλε νὰ τελευτήσῃ μετὰ διετίαν εἰς κλαγγὴν ὄπλων τὴν 3 Σεπτεμβρίου. Ἄλλ' ἔσφαλε τότε διττῶς μήτε ζητήσας τὴν συγκά-

λεσιν τῆς Συνελεύσεως πρὸς σύνταξιν Χάρτου, μήτε διαμείνας εἰς Ἀθήνας, ἔπου ὑπεμειδία πρὸς αὐτὸν ἢ δόξα τοῦ πρωτοουργοῦ τῆς ἐπαναστάσεως.

Μετὰ τὴν ἐκ τῆς Πρεσβείας ἐπάνοδόν του εὔρε τὸν Μεταξᾶν ἐπενεγκόντα τὴν 28 Σεπτεμβρίου κατὰ τῆς Μοναρχίας καὶ δευτέραν πληγὴν· εἰς τὴν τρίτην ὁ παρὰ-τολμος στρατιώτης τῆς Λάλας τὴν ἐρόνευε. Μὲ πόσον γλυκὺ μειδίασμα ὁ διπλωμάτης ἐπλησίασε τὸν δικτάτωρα! Μὲ ποίαν ἡμερον ἐπίψαυτιν ἐκράτησε τὸν ἐπληρέ-νον βραχίονά του! — Ὁ Ῥήγας ἀνεφάνη ἐχθρὸς τοῦ Μεταξᾶ. Δὲν ἐχρεώσεται ὁ Μαυροκορδάτος νὰ συνεργήσῃ μετὰ τοῦ φίλου του Μεταξᾶ πρὸς ἔξωσιν ἐκείνου; — Ὁ Ζωγράφος ἦτον φίλος τοῦ Μεταξᾶ. Δὲν ἔκρεπεν ὁ Μαυροκορδάτος νὰ σχετισθῇ μετὰ τοῦ φίλου τοῦ φίλου του; — Συνήρχοντο οἱ πληρεξούσιοι. Ἦτον δυνατόν νὰ μὴ δράξῃ τὰς δεξιὰς ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους εἶχε στερηθῇ δέκα ὀλόκληρα ἔτη; — Ὁ βκιλεὺς εὐδόκει νὰ τὸν προσκαλῇ συχνὰ πυκνὰ εἰς τὰ ὑψηλά του ἀνάκτορα. Ὡς ὑπήκοος τῆς αὐτοῦ μεγαλειότητος διὰ τὸν τύπον κᾶν δὲν ἦτον πρέπον νὰ φαίνεται καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Αὐλὴν; — Οἱ πρέσβεις τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας, μάλιστα δὲ οὗτος, ἐδείκνυσαν πρὸς αὐτὸν ἐξιδιασμένην εὐγένειαν. Ἦρμοζε νὰ φανῇ ψυχρὸς πρὸς ἀντιπροσώπους βασιλείων; . . Ἐν τούτοις, ὄχι ἐκ προθέσεως, ὄχι ἐκ προμελέτης, ὁ Κύριος Μαυροκορδάτος εὐρέθη περιπετραγμένον ὑπὸ πληρεξουσίων, θρόνου καὶ διπλωματῶν, εὐρέθη ὡ τοῦ θαύματος! πρωτεύων, ἐν ᾧ ἀπ' ἐναντίας ὁ Κύριος Μεταξᾶς, κοιμηθεὶς τὸν βαθὺν ὕπνον τοῦ Ἐνδυμίωνος, εὐρέθη ἀπολέσας καὶ σεπτεμβριανούς καὶ μὴ, εὐρέθη δευτερεύων, τριτεύων . . . μετ' ὀλίγον δὲ, παγιωθείσης βαθ-

μηδὲν τῆς συνταγματικῆς Μοναρχίας, ὁ Κύριος Μαυροκορδάτος ἐκὼν ἄκων ὑπουργεῦσε χωρὶς τοῦ φίλου του Μεταξᾶ καὶ χωρὶς τοῦ φίλου τοῦ φίλου του. . . δυστυχεῖς περιπτώσεις, τῶν ὁποίων τὰς συνεπειὰς ὑπομένει σήμερον μετὰ καρτερίας πατριωτικῆς!

Θέλω ἤδη, περιέργοι θεαταί, σᾶς δείξει τὸν Μαυροκορδάτον καθήμενον καὶ εἰς τὴν πρώτην ἔδραν τῆς Συνελεύσεως. Ἐν μέσῳ ἐμβριθῶν πληρεξουσίων, διακόσιοι ὁμοῦ πόδες κτυποῦντες τὸ ἔδαφος, ἑκατὸν ὁμοῦ σώματα ὀρθούμενα ὡς μορμολύκεια συντηράττουσι τὰ πάντα. Ἄλλ' αὐτὸς, μὴ δυνάμενος ν' ἀποβρίψῃ γνώμην σφαλερὰν παρὰ τοσοῦτων στηριζομένην, ὅτε μὲν προβάλλει πλαγίως ἄλλην καὶ ὡς ἰδίαν ἐκείνων φέρει ταύτην εἰς ψηφοφορίαν, ὅτε δὲ ὡς θαυματοποιὸς μετὰ παραδόξου εὐχειρίας θέτει τὴν πρότασιν τῶν ὑπὸ τὸν γοητικὸν του κώδωνα καὶ, ὅταν τὸν ἀνασηκόνῃ, δὲν ὑπάρχει πλέον ἢ πρότασις. Διὰ τοιούτων τεχνασμάτων πολλάκις μὲν ἡ ἐθνικὴ Συνέλευσις ἐστράφη περὶ αὐτὸν ὡς ἡ περιφέρειαι περὶ τὸν ἄξονα ὠθούμενος δὲ αὐτὸς κατ' ἐναντίαν φερὰν ἐν μέσῳ τῆς παλιρροίας τῶν κομμάτων, τῶν ὁρμῶν τῆς κοινῆς θέξεως, τῶν ἀξιώσεων τῆς Αὐλῆς καὶ τῶν ἐπεμβάσεων τῶν ξένων Δυνάμεων, ἐπέπλευσεν ὡς δῆλιος κολυμβητὴς εἰς τοὺς πλήρεις πνεύματος ἀσχοῦς του καὶ συγκρατούμενος μετὰ τοῦ Κωλέττου ἔφθασεν εἰς τὴν ἀκτὴν μετὰ τὸ Σύνταγμα εἰς χεῖρας. . . Τὸ Σύνταγμα! Μὴ κολοβώσωμεν τὴν ἀλήθειαν. Ἄν ὁ Θεόδωρος Γρίβας δὲν ἐκηρύττετο ὑπέρμαχος τῶν ἐλευθέρων ἀρχῶν, τὸ Σύνταγμα ἤθελε προκύψει ἀτελέστερον. Ἄλλ' ὁ ἄγριος αὐτὸς ὄρεινός, ἄλλοτε οὐραγὸς καὶ ἄλλοτε πρότακτος τοῦ ἀνδρείου στρατεύματος τῶν ἐλευθεροφρόνων, κατέστησε πολλάκις,

ιδίως δὲ κατὰ τὴν 2 Μαρτίου, προσεκτικωτέρους τὸν Μαυροκορδάτον, τὸν Κωλέττην καὶ ἄλλην τὴν φάλαγγα τῶν αὐτοκχλουμένων συντηρητικῶν.

Ὁ Μαυροκορδάτος κατὰ τὸ μακρὸν στάδιόν του συνεχροῦσθη μετὰ τοῦ Ὑψηλάντου, Νέγρη, Κωλέττου, Καποδιστρίου καὶ τελευταῖον μετὰ τοῦ Μεταξᾶ. Ἡμαρτον οἱ ἄλλοι πάντοτε, αὐτὸς δὲ ποτέ; Δὲν πιστεύω εἰς τὸ ἄσφαλτον τοῦ πατριάρχου τῆς διπλωματίας. Φιλοδοξώτατος ὢν εἰς κἀνένα δὲν παρῆχωρει τὰ πρωτεῖα, καὶ αὕτη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ αἰτία τῶν διενέξεών του. Πλὴν ἂν ἡ ἱστορία ἐπικρίνη αὐστηρῶς καὶ τὸν Μαυροκορδάτον καὶ τὸν Κωλέττην διότι, διχονοητάντων αὐτῶν, ὁ Αἰγύπτιος εἰσέδυσεν εἰς τὴν Πελοπόννησον, δὲν θέλει καταδικάσει τὸν Μαυροκορδάτον ὡς ἀντιπολιτευθέντα πρὸς τὸν Καποδίστριαν. Ἄν ὁ Κυβερνήτης ἀντεβασίλευεν ἐπὶ τῆς ἀναγορεύσεως τοῦ Ὁθωνος, ἤθελε μὲν διὰ τῆς καλῆς διαχειρίσεως τῶν δανείων προαγάγει τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' ἅπαξ περιβληθεὶς τὴν βασιλικὴν Ἀρχὴν ὁ μεγαλοφυῆς ἐχθρὸς τῆς ἐλευθερίας ἤθελεν ἰδρῦσαι ἐπὶ ἀκραδάντου θρόνου τὴν τυραννίδα καὶ καταλύσει τὴν Ἐλευθεροτυπίαν, τῆς ὁποίας τὰ μολύβδινα στοιχεῖα ἐθεώρει ροβερώτερα καὶ τῶν τηλερόνων βολίδων.

Ὁ Κύριος Μαυροκορδάτος, μ' ἐρωτῶσί τινες, εἶναι φιλαληθέστερος τῶν Κυρίων Κωλέττου καὶ Μεταξᾶ; πιστότερος ἐκείνων εἰς τὰς ὑποσχέσεις του; Μὴ γὰρ ἔχω ἐγὼ εἰδητιν; Μὴ γὰρ ἤλλα ποτέ εἰς τοιοῦτους πειρασμοὺς μετὰ κἀμμιας ἐκλαμπρότητος; Ἄλλ' οἱ τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηῶν εἰκοσιν ἔτη κατατρίβοντες χίλιοι πάμπτωχοι σπουδάρχει δύνανται νὰ εἰπωσι πῶς εἶναι βρῦτερον τοῦ καθαροῦ χρυσοῦ, τὸ μάλιστα τοῦ Κυρίου Μαυροκορδάτου, τὸ πολὺν καλὰ τοῦ Κυρίου Κωλέττου ἢ ὁ κάποιος τράτος τοῦ Κυρίου Μεταξᾶ.

Ἄνδρες ὡς ὁ Μαυροκορδάτος διαπρέψαντες ἐπὶ τοῦ ἀγῶ-
νος λαμβάνουσι, καθ' ὅσον ἀπαρχαιοῦνται, τὴν χρυσοῦν χοροῖαν
τῶν παλαιῶν τῆς Ἑλλάδος μνημείων. Διὰ τί ἀδιὰ κόπως μιαι-
νεται οὗτος φηλαρῶν τὴν Ἐξουσίαν; Τόσα ἔχει θελγητρὰ
ἢ Κυβέρνησις τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους, τοῦ μικροῦ αὐτοῦ ἀκα-
τίου τοῦ ὑψώσαντος σημαίαν Ναυαρχίδος; Τόσην περιάπτει
δόξαν ἢ Πρωθυπουργία Βασιλείας κρατούσης κάλαμον ἀντὶ
σκήπτρου ὡς ὁ ἐμπαιζόμενος Ἰησοῦς εἰς τὸ Πραιτώριον; Δὲν
ἐννοεῖ ὅτι, λαὸς ὑπὲρ τὸ μέτρον φιλότιμος καὶ ζηλότυ-
πος, οἱ Ἕλληνες ἀποστρέφονται τοὺς ἐπὶ πολὺ κυβερνῶν-
τας, στέργουσι τοὺς ἰδιωτεύοντας καὶ δικαιοῦσι μόνον τοὺς
θανόντας;

Μαυροκορδάτε καὶ Κωλέττη! ὅσα εἰς τὴν σκοτίαν εἶπετε
εἰς τὸ φῶς ἠκούσθησαν, καὶ ὅσα εἰς τὸ σῶς ἐλαλήτατε ἀπὸ
τῶν διωμάτων ἐκηρύχθησαν. Παρὰ νὰ διαφωνήσετε εἰς τὴν
διανομὴν εὐτελεῶν Ὑπουργείων, ἦτον ἀξιοπρεπέστερον ἐν ὁμο-
νοίᾳ νὰ μερίσσετε πρὸς ἀλλήλους τὸ βᾶρος τῆς πατρίδος καὶ
ν' ἀναλάβετε σὺ μὲν, Μαυροκορδάτε, τὴν ἐν δικαιοσύνῃ
πραγματοποίησιν τοῦ Συντάγματός της, σὺ δὲ, Κωλέττη,
τὴν ἐν μεγαλοπραγμοσύνῃ ἔκτασιν τῶν ὀρίων της ἔπρεπεν οἱ
γηραλέοι σεῖς ἄνδρες, ὡς φιλάδελφοι καὶ φιλομήτορες ὑπο-
δύντες εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ κυβερνητικοῦ ἄρματος καὶ κομί-
σαντες τὴν συνταγματικὴν Ἑλλάδα μέχρι Τεμπῶν καὶ Ἀ-
χροκεραυνίων, ν' ἀποθάνετε τὸν ἄλυτον ἐκεῖνον θάνατον τοῦ
Κλεόβιος καὶ Βίτωνος, οἵτινες ἐξευξάν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἁ-
μαξὴν τῆς μητρὸς των καὶ τὴν ἔσυρον σταδίου τεσσαρά-
κοντα πέντε, μετὰ ταῦτα δὲ θύσαντες καὶ πίνοντες μετέβησαν
εἰς τὰ ἡλύσια.

Ὁ Μαυροκορδάτος δὲν ἀγνοεῖ τὸ θεωρητικὸν μέρος τῆς

κοινοβουλευτικῆς Πολιτείας. Ἐπειδὴ δὲ, ὡς λέγει καὶ ὡς πιστεύω, ἐνεδύθη τὴν ὑπουργικὴν στολὴν ἐπὶ μόνῳ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐφαρμόσῃ τοὺς συνταγματικοὺς θεσμοὺς ἀπευθύνω πρὸς αὐτὸν τὰς ἐξῆς ἀπορίας μου :

Εἰς τὴν συνταγματικὴν Μοναρχίαν πρέπει νὰ μὲνῃ νεκρὰ ὁποιαδήποτε ἀντίστασις, ἢ τὸ Ὑπουργεῖον καὶ ἡ Ἀντιπολίτευσις ὑπάρχουσι τὸ θαλάσσιον κῦμα καὶ ἡ κώπη, ἐκ τῆς συγκρούσεως τῶν ὁποίων τίθεται εἰς κίνησιν ἡ ἐκατόντορος τῆς πικραττατικῆς Κυβερνήσεως ;

Πρέπει νὰ εἰσαχθῇ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ χαριέστατον ἔθος τῆς δημοπρατήσεως τῶν ψήφων, ἢ πρέπει ὁ Ναὸς τοῦ Συντάγματος τῶν Ἑλλήνων νὰ μὴν ὁμοιάσῃ τὸ Ἱερὸν τῶν Ἰουδαίων, ὅθεν ὁ Ἰησοῦς ἀπέβαλε τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας συντοίψας τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν ;

Πρέπει κατὰ τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς ἕκαστος τῶν διοικητῶν νὰ στέκῃ ὡς ἰεραξ ἰθρυτικὸς ἐπὶ τῆς πυγμῆς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἔτοιμος νὰ σπαράξῃ τὰ ἐλεύθερα πτηνὰ, ἢ πρέπει νὰ μὴν ἀνατίθενται τὰ διοικητικὰ καθήκοντα εἰς Ἐφιάλτας Τραχινίους ὁδηγήσαντας δι' Ἀταρποῦ τοὺς Πέρσας εἰς τὰς Θερμοπύλας ;

Καὶ ἄλλην μικρὰν ἐπὶ τέλους ἐρώτησιν. Ἀληθεύουσι, Κύριε Μαυροκορδάτε, οἱ λέγοντες ὅτι δημόσιοι ταμίαι καταδιώκουσι τοὺς μὲν καὶ προστατεύουσι τοὺς δὲ τῶν ψηφηφόρων ; ὅτι ἐντάλματα συλλήψεως ἐξεδόθησαν κατὰ βουλευτῶν ὑποψηφίων ; ὅτι ἐκ τῶν στρατηγῶν οἱ μὲν ἐχθροὶ σου μετεκλήθησαν εἰς τὴν πρωτεύουσαν, οἱ δὲ φίλοι σου ἀφέθησαν νὰ πυγμαχῶσιν ἐλευθέρως εἰς τὰς Ἐπαρχίας ; Πρόσεξε, πρόσεξε μήπως ἡ πατρίς, ἣτις σὲ ἠσπάσθη πρόεδρον τῆς ἐθνικῆς Συ-

νελεύσεως, ἀγανακτήσῃ καὶ προφέρῃ κατὰ σοῦ πρωθυπουργοῦ ὅ,τι τὸ πάλαι ἢ Λάκαινα κατὰ τοῦ υἱοῦ τῆς · «Κακά τοι φάμα κακκέχυται · ταῦτα ἀπόθρευ, ἢ μὴ ἔσο».

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΛΕΤΤΗΣ.

Ὁ Ἰωάννης Κωλέττης καὶ μετὰ πολυετῆ διατριβὴν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν διασώζει τὴν πάτριον συμπεριφορὰν καὶ ἀφέλειαν · εἶναι ἀνὴρ τῆς νῦν Ἑλλάδος μὴ φοροῦσης οὔτε τὸν ἀρχαῖον, οὔτε τὸν εὐρωπαϊκὸν ἱματισμόν · τὸ βᾶδισμά του ἐμφαίνει ἀξιοπρέπειαν καὶ μέγεθος, τὸ ἦθός του βαρύτητα καὶ ὄγκον.

Ἰποκύψας σήμερον διὰ τὸ γῆρας εἰς σάρκα πολλὴν ἀπέθαλε μέρος τῆς πολιτικῆς ἐκείνης μηχανουργίας του, ἣτις ἀνεκάλει τοὺς ὀμηρικὸς Παλαμήδας καὶ Ὀδυσσεῖς · σήμερον ἡ καρδία του ἔχει καὶ τινα στοργὴν · ὀμιλῶν δὲ περὶ πατρίδος θαυμάζει καὶ αὐτὸς διὰ τὸ πᾶλλον στήθός του, διὰ τοὺς ὑγρατινομένους ὀφθαλμούς του.

Ὁ Κωλέττης σκέπτεται προσβλέπων τὸ ἀνατέλλον μεγαλεῖον τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς. Ὁ Ἡπειρώτης φέρει ἄκρατον τὸν χαρακτήρα τῶν παίδων τῆς Ἡπείρου, οὔτινες ἀπὸ τοῦ Γεωργίου Καστριώτου μέγροι τῶν Καπλανῶν καὶ Ζωσιμαίων εἰργάστησαν πάντοτε ὑπὲρ ὄλου τοῦ Γένους · εἶναι ὁ μόνος ἐκ τῶν πολιτικῶν τῆς Ἑλλάδος, ὅστις πλανᾷ τὴν φαντασίαν ὅτι θέλει μίαν ἡμέραν μετὰ παιάνων καὶ σαλπισμάτων ἐξέλθει

τῶν στενῶν ὀρίων τῆς, ὅτι θέλει συντρίψει τὸν μικρὸν τῆς πίθου, τὸν ὅποτον ἀγωνιῶσα κυλίζει ἐνώπιον τῶν βασιλέων.

« Ἦλθα, εἶπε παρυσιασθεὶς μετὰ τὴν 3 Σεπτεμβρίου εἰς τὸν Ὄθωνα, ἦλθα νὰ πράξω μετὰ τῆς μεγαλειότητός σου ἢ χωρὶς τῆς μεγαλειότητός σου ὅ,τι μέγα δυνηθῶ ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων ».

Τὴν 15 Ἰανουαρίου εἰς τὴν Συνέλευσιν γενναίως ἐπολέμησε τὰ μακρινὰ τέρατα τοῦ Αὐτοχθονισμοῦ. Τὴν 2 Μαρτίου πάλιν ἐπάλαυσε πρὸς τοὺς αὐτοὺς Προκρούστας, οἵτινες ἀποκόπτοντες τὰ μέλη τοῦ ἑλληνικοῦ Γένους ἐζήτουν νὰ τὸ ἀπισώσωσιν εἰς τὸν στενὸν καὶ βραχὺν κλιντήρᾳ των. Τῶν ἐπιληπτικῶν ἀντιπάλων του τότε οἱ γογγυσμοὶ ἐπνίξαν τὴν φωνὴν του. Ἐξανέστησαν ἐκεῖνοι μὲ πυρετὸν ἐγκεφαλίτην, κατέθεσαν τὰς βαθμίδας τῆς βουλευτικῆς Πνευκὸς καὶ θραύσαντες τὸ Περιτοχόισμα ἔδραμον μέχρι τοῦ Βήματος. Ἄλλ' ἀτάραχος ἐν μέσῳ τῶν φρενητικῶν σπασμῶν των ὁ Κωλέττης σταυρώσας τὰς χεῖρας ἤκουε καταρωμένους αὐτὸν τοὺς τρεῖς ἐκείνους κακοὺς γέροντας τῆς Ἀρκαδίας, τὰς τρεῖς τοῦ Φόρκου γράϊας θυγατέρας, αἵτινες τρεῖς οὗται εἶχον ἓνα μόνον ὀδόντα, ἓνα μόνον ὀφθαλμόν.

Ἄλλ' ὁ Κωλέττης εἰς τὸ χαρτοφυλάκιόν του ἔχει παλαιότερα Διπλώματα δόξης.

Ὅτε ἡ ἄλυσις τῆς δουλοσύνης εἰς τὴν Ἑλλάδα κατεθράυσθη, πολλοὶ τῶν προκρίτων διαδεχθέντες τοὺς ὀθωμανοὺς σατραπίσκους παρεμπόδιζον τὴν καθίδρυσιν ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, μόνῃς δυναμένης νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα. Ὁ Κωλέττης ὁμῶς μετὰ τῶν Κουντουριωτῶν κατέστρεψε τὰς τμηματικὰς ἐξουσίας των· αὕτη δὲ ἡ ἀρχὴ τῆς ὑψώσεώς του.

Ὅτε πάλιν ἐκπολιορκηθέντος τοῦ Μεσολογγίου, ἡ Στερεὰ Ἑλλάς ὑπέκυπτε καὶ μέγας ἐπέκειτο κίνδυνος μὴ τὸ ἑλληνικὸν Κράτος κλεισθῆ ἔντος τῆς Χερσονήσου, ὁ Κωλέττης ὠργάνισε τὴν σωτήριον ἐκείνην Ἐταιρείαν τὴν ἀποστείλασαν στρατὸν, πολέμου ἐφόδια καὶ τροφὰς πρὸς τὸν Καραϊσκον.

Εἰς τὸν ἠθικὸν ὡς εἰς τὸν φυσικὸν κόσμον πολλὰ τινα προ-
 παρασκευάζουσι τὰς μεγάλας μεταβολάς. Ἡ συνταγματι-
 κὴ Μοναρχία εἰς τὰς Ἀθήνας μὲν ἐγεννήθη, ἀλλ' εἰς τὰ Μέ-
 γαρα συνελήφθη. Ἐκεῖ ὁ Κωλέττης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ πρό-
 κριτοι, στρατηγοὶ καὶ λόγιοι ἐπρολόγισαν τὸ δράμα τῆς Τρί-
 τῆς Σεπτεμβρίου. Ἀλλ' ὁ Κωλέττης θριαμβεύσας εἰς τὰς
 Κάννας τῆς Κορινθίας ἀπώλεσεν εἰς τὴν Καπύην τῆς Ναυ-
 πλίας τὰς συνταγματικὰς δάφνας του.

Σήμερον ἄρα ὡς Ὀλύμπιος Ζεὺς βλέπει ἔμπροσθεν τῆς
 μεγαλοπρεποῦς ἀκινήσιας του κινούμενα καὶ Ὑπουργεῖα καὶ
 κόμματα καταφρονῶν ἀληθῶς τὰ μικρὰ τῆς μικρᾶς Ἑλλάδος
 ἀθύρματα, ἢ κατὰ τὸ τετριμμένον στρατήγημά του ἀφίνει τὴν
 δύναμιν τοῦ Μαυροκορδάτου καὶ τοῦ Μεταξᾶ μαραινομένην
 καὶ ἵσταται ἀκμαῖος Ὀράτιος πρὸ τῶν δύο τετρωμένων
 Κορατίων;

Ὡνόμασέ τις τὸν Κωλέτην καὶ τὸν Μαυροκορδάτον δύο
 τῆς Ἑλλάδος ὀφθαλμούς. Ἐγὼ, ἂν ἐνόμιζον ὅτι δι' αὐτῶν ἡ
 Ἑλλάς βλέπει, ἤθελον εὐχεσθαι οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς οὔτοι νὰ μὴ
 δίστανται, νὰ μὴν ἀντικεινται, μήπως ἡ καλὴ Ἑλλάς φα-
 νῆ παραβλῶψ καὶ στραβίζουσα.

Ἀλλὰ καὶ σήμερον ὡς ἐπὶ τῆς ἰδρύσεως τῆς Μοναρχίας
 διάκεινται ἀπεχθῶς πρὸς ἀλλήλους. Θαλασσοποροῦντες καὶ οἱ
 δύο ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πλοίου κάθηνται ὁ μὲν εἰς τὴν μίαν ἄκραν,
 ὁ δὲ εἰς τὴν ἄλλην. Σφοδρὸς χειμῶν ἐπέρχεται καὶ τὸ σκάφος

μέλλει νὰ καταποντισθῆ; Ὁ ἐπὶ τῆς πρύμνης βλέπων ὅτι πρότερον ἢ πρόωρα βυθίζεται, «ὦ! δὲν εἶναι, λέγει, λυπηρὸς εἰς ἐμὲ ὁ θάνατος; ἐπειδὴ ὁ ἐχθρὸς μου ἀποθνήσκει πρὸ ἐμοῦ».

Εἰς τὴν Ἑλλάδα λοιπὸν δὲν θέλει εὐρεθῆ ἀνὴρ ἔχων τὴν ἀρετὴν ἐνὸς τῶν μεγάλων προπατόρων ἡμῶν, ἀνὴρ διατηρῶν τὴν πτέρην του ἀμίαντον ἀπὸ τοῦ βορβόρου τῶν ἀγοραίων παθῶν, ἀνὴρ πλάσας κατ' ἰδέαν τὴν ἀρίστην Πολιτείαν καὶ προσαρμόζων τὰς ῥήτρας αὐτῆς εἰς τὴν ἑλληνικὴν, ἀνὴρ φεύγων τὴν Ἀρχὴν καὶ μόνον ὁσάκις ἐκβιάζεται δεχόμενος αὐτὴν μετὰ φόβου ὀσίου; Δὲν θέλει εὐρεθῆ πολιτικὸς ἔχων φίλους ὅλους τοὺς χρηστοὺς πολίτας καὶ φατριαστὴν οὐδένα, λόγιος ἄνευ δοξαρίου, δίκαιος ἄνευ ἐπιδείξεως, δυστασχετῶν ὁσάκις ἤθελεν εὐρεθῆ ἐξ ἀνάγκης εἰς οἶκον πρέσβειως ὡς ὁ Καλλικρατίδας εἰς τὴν Αὐλὴν τοῦ Κύρου, μισῶν τὰς ξενικὰς ἐπεμβάσεις καὶ ταλανίζων τὴν πατρίδα διότι ἔχει χρεῖαν καὶ τοῦ Πίκτου καὶ τοῦ Βέλγου καὶ τοῦ Σκύθου καὶ τοῦ Τεύτονος;

Ὁ Κωλέττης δὲν ἔλαβεν ἰκανὴν ἐκπαίδευσιν· ἔχει μὲν πολιτικοῦ ἀνδρὸς γνώσεις, ἀλλ' ὄχι καὶ γραφικὴν δύναμιν· ῥήτορος ἰδέας, ἀλλ' ὄχι καὶ γλωσσαν· ἀναπληροὶ δὲ τὸ ἔλλειπον τῆς περὶ τὴν κυβερνητικὴν ὑπηρεσίαν μαθήτεώς του διὰ τῆς ἐπιτηδείου μετὰ τῶν ἀνθρώπων διαπραγματεύσεως.

Ἐπιδειξιώτατος εἰς τὸ νὰ ἐλύκῃ τοὺς πολεμικοὺς ἀνδρας, ἐκωδίωνεν ἄλλοτε λόγους τινὰς γοητευτικοὺς εἰς τὰ ὠτά των καὶ τοὺς συνήθροικε γύρω του, καθὼς οἱ σημιουργοὶ κροτοῦντες κρότον τινὰ ἐμμελῆ συνάγουσι πλησίον των τὰς πλανωμένας μελίσσας.

Ἀντιτάσσει συνήθως πρὸς τοὺς παρατηρητάς του ὀφθαλμοὺς ἀκινήτους, μορφήν κρύπτουσαν πᾶν διανόημα, καὶ με-

ταβάλλεται εἰς χαλκοῦν ἀγάλμα τοῦ Σιγαλίωνος . Ὁ ὕπατος Μέτελλος πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα τί διανοεῖτο νὰ πράξῃ ἀπεκρίθη ὅτι, ἂν ὁ χιτωνίσκος τοῦ ἐγνώριζε τὸν σκοπὸν τοῦ, ἤθελε τὸν ἀποδουθῆ καὶ τὸν ῥίψει ἐπὶ τοῦ πυρός . ὁ Κωλέττης δὲ καὶ τὴν τέφραν τοῦ ἰδικοῦ τοῦ ἤθελεν εἰς τὸν ἀέρα διασκορπίσει .

Ὁ νοῦς τοῦ , καὶ τοι ἔχων ἔκτασιν , εἶναι ἀκριβής . Ἄλλὰ νωθρὸς ὢν ὁ ἀνὴρ ἀποβάλλει ἐνίοτε κατὰ τὴν πρᾶξιν ὅ,τι κερδαίνει κατὰ τὴν βουλήν . Καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν μὲν τῶν σκοπῶν τοῦ δὲν φαίνεται δύσκολος περὶ τὴν ἐκλογὴν ὀργάνων τοῦ τινῶν . ὡς ἄλλος Σαμφῶν λαμβάνει πολλάκις ἀλώπεκας , κρεμᾷ εἰς τὰς κέρκους τῶν θαυλοῦς ἀναμμένους καὶ τὰς ἀπολύει διὰ νὰ ἐμπρήσωσι τοὺς ἀστάχεις τῶν ἐχθρῶν τοῦ Φιλιππταίων . Μετὰ δὲ τὴν ἐπιτυχίαν ὀλίγον μεριμνᾷ καὶ περὶ τῶν φίλων τοῦ αὐτῶν ἄφ' οὗ εἰς τὸν πόλεμον τοῦ πολιτικοῦ τοῦ ζατρικίου νικῆσθαι ἀπολέσας ἐλέφαντας καὶ ἵππους , ἀφίνει χαμαὶ τοὺς λοιποὺς πολεμιστὰς τοῦ καὶ ἀναπαύεται .

Καὶ τις ὑπόνοια μικρὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ὡς μυῖα ὀχληρὰ περιβομβεῖ γύρω μου . Ὁ Κωλέττης δὲν ἐπεσκεφθῆ τὴν Γαλίαν ὅτε ἡ ἐλευθερία ὑπῆρχε τὸ θρήσκευμα τοῦ μεγάλου ἔθνους , ὅτε ὁ Λαφαγέτης , ὁ Φοᾶς καὶ ὁ Βενιαμὴν Κωνσταντιος ἦσαν οἱ ἀπὸ τοῦ Βῆματος ἱεροφάνται τῶν Ἰουλιανῶν Ἐλευσινίων τῆς . Εἶδε τὰς Ἀθήνας τῶν Γαλατῶν ἀφ' οὗ ὁ νέος Φίλιππος Μακεδὼν κατεσίγασε τὴν Πνύκα , τὸν Ἄρειον Πάγον καὶ τὴν Ἀχαδημίαν . Φοβοῦμαι λοιπὸν μήπως ἡ πολιτικὴ δυσσέβεια τῶν κατὰ Σεκουάναν προσέβηλε κατὰ τι τὰ συνταγματικὰ δόγματα καὶ τοῦ Ἑλλήνος πρέσβειος .

Ἄλλὰ λέγεται ὅτι ὁ Κωλέττης ἀποχαιρετῶν τὸν βασιλεῖα τῶν Γάλλων εἶπεν . « Ἐλπίζω , μεγαλειότατε , ὅτι τὰ ὄσπᾶ μου θέλουσιν ἐνταριασθῆ ὅπου καὶ τὰ τῶν πατέρων μου » .

Εἶθε οἱ ὀρθακλμοί σου, γηραιῆ Κωλέττη, πρὶν κλεισθῶσι διὰ παντός γὰ Ἰθωσιν ἐλευθέραν τὴν Ἑπειρον! Τότε καὶ αὐτὸς ἐγὼ δακτυλοδεικτῶν πρὸς τοὺς Ἑλληνας τὴν Ἐπτάλορον θέλω ἀνακράξει. Ἴδου ἡ πάλαι βασιλεῖος ἡμῶν πόλις ἡ καθημένη ἐπάνω τῶν δύο ἡπείρων καὶ τῶν δύο θαλασσῶν, ἡ δευτέρα Ἱερουσαλήμ ἡ διαδοῦσα τὴν θρησκείαν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν Ἄρκτον, αἱ δευτεραὶ Ἀθηναὶ αἰ μετοχετεύσασαι τὰ ἑλληνικὰ φῶτα εἰς τὴν Δύσιν, ἡ μεγαλῶνυμος φωλεὰ τῶν ἐλλήνων αὐτοκρατόρων, οἷτινες καὶ θανόντες διέπουσι τὸν κόσμον διὰ τῶν σοφῶν Κωδῆκων των! Χαιρετᾶτε μετ' ἐμοῦ, χαιρετᾶτε τὸν ἀεροφόρητον ἐκεῖνον θόλον τῆς Ἀγίας Σοφίας, ὅθεν ἀπέπητ ὁ μεγαλοπτέρυγος αὐτὸς τῆς ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας. Ὁ Ναὸς οὗτος, τὸν ὁποῖον ἐκάλλυναν αἱ ἀπογυμνωθεῖσαι ἀρχαίων λίθων πόλεις τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰ λατομεῖα τῆς Προκονήσου, φθέγγεται εἰσέτι ἅγια ῥήματα τοῦ Χρυσοστόμου. Διὰ τῆς πύλης ἐκείνης εἰσήλθεν ὁ Βελισσάριος νικητὴς πεντακοσίων χιλιάδων βαρβάρων. Ἐπὶ τοῦ γηλόφου ἐκεῖνου ὑψεῖντο τὰ περικαλλέστατα βασίλεια τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, τὰ ὁποῖα πατῶν ἔρημα καὶ ἡμίπτωτα Μωάμεθ ὁ δεῦτερος ἀνεφώνησε περσιστὶ. « Εἰς τὰ τῶν Καيسάρων ἀνάκτορα αἱ ἀράχαι ὑφαίνουσι τοὺς ἱστούς των καὶ εἰς τοὺς μεγαλοπρεπεῖς πύργους ἀντηχοῦσιν αἱ νυκτεριναὶ φωναὶ τῶν γλαυκῶν ».

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΕΤΑΞΑΣ.

Τὸ ἐνδέκατον ἔτος τῆς ἀπολύτου Μοναρχίας ἔληγεν ἄοκνοι σκαπανεῖς, οἱ δημοσιογράφοι καὶ συγγραφεῖς εἶχον ὑπο-

ρύξει τὰ θεμέλιά της· εἰς μάτην ἠθέλησάν τινες νὰ τὴν στηρίξωσι κατὰ τὸ 1841· ἡ πτώσις της ἤγγιξε, καὶ τὸ γαλλικὸν κόμμα διακείμενον ἀπεχθῶς καὶ τοῦτο πρὸς τὸν Θρόνον ἐκυβέρνησεν κατὰ τὸ 1843, ἀντιπολιτευομένων τῶν δύο ἄλλων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἀνδρέου Μεταξᾶ καὶ τοῦ Μιχαὴλ Σούτσου, τοῦ Ῥιχάρδου Τσώρτσου καὶ τοῦ Ἀνδρέου Λόντου.

Ἡ Ἐξουσία ἦτον παρὰ πάντων ἐγκαταλειμμένη διότι κατὰ τὴν μακρὰν της εὐωχίαν, ἀφ' οὗ ἀπέθετε τὸν ῥόπον τῶν δακτύλων της εἰς πάντα ἐπίσημον Ἕλληνα, τὸν ἀπέβαλλεν ὡς ἄχρηστον, καθὼς οἱ παλαιοὶ μετὰ τὴν τράπεζαν, ἀφ' οὗ ἐκαθάριζον τὰς χεῖράς των εἰς τὰς ἀπομαγδαλιάς, τὰς ἀπέριπτον εἰς τοὺς κύνας.

Τὸ περιβόητον Διάγγελμα τοῦ Νεσελρόδου ἐπῆλθε πρῶτον, καὶ ἡ Βασιλεῖα τοῦ Ὀθωνος ἐσείσθη ὡς ἡ πιελέα, ἥτις αἰσθάνεται τὰ φύλλα τῆς κορυφῆς της τρέμοντα ὅταν βαρὺς πέλεκυς ξυλέως πετάξῃ τὸν κορμὸν της.

Ἐφθάσε κατόπιν ἔντυπος ἡ περὶ τῶν ἐλληνικῶν πραγμάτων συζήτησις τοῦ Κοινοβουλίου τῆς Ἀγγλίας, καὶ οἱ Ἕλληνες ἐρυθρίασαμεν ἰδόντες τὸ αἶσχος τῆς πατρίδος ἀποκαλυπτόμενον εἰς τοὺς ξένους· συναισθάνθημεν ἀναζωπυρουμένην τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν καὶ ὠρκωμοτήσαμεν τὴν ἐπανάστασιν.

Ἐπὶ τέλος αἱ χρεωκόποι χεῖρες τῆς Βυραροκρατίας δι' ἀφρόνων οἰκονομιῶν προτήψαν αὐταὶ τὸ πῦρ εἰς τὴν ὑπόνομον καθὼς κατὰ τὸ 1821 ἡ ὀθωμανικὴ Κυβέρνησις διὰ τῆς ἀφρονος διαγωγῆς της ἐπέσπευτε τὴν ἀναστάωσιν τῆς Ἑλλάδος, ὡς νὰ προωρίσθη παρὰ τῆς θείας προνοίας νὰ ὑπνώττωσι βαθύτερον οἱ δεσπότης ὅταν ἐγρηγορῶσιν ἔντογότερον οἱ λαοί.

Ὁ Μεταξᾶς, ἀπόντων τοῦ Μαυροκορδάτου καὶ τοῦ Κωλέττου, ἐνεφανίσθη ὡς πολιτικός ἀρχηγὸς τῆς κινήσεως ὄλων τῶν τάξεων, αἱ ὁποῖαι συνεβιάζον ἀπ' ἑαυτῶν πρὸς τὸν ἐθνικὸν σκοπὸν. Ἐπρεπεν οὗτος καὶ ὄχι ἄλλος ν' ἀναδειχθῆ ἀρχηγὸς διότι οὗτος ἦτον ἐπιδειξιώτερος καὶ τοῦ Σούτσου καὶ τοῦ Τσώρτσου καὶ τοῦ Λόντου, διότι οὗτος ἦτον καὶ ἡ κεφαλὴ φατρίας περιλαμβανούσης πολλοὺς ἀνωτέρους ἀξιοματικούς τοῦ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ στρατοῦ.

Δόξα λοιπὸν εἰς τὸν Μεταξᾶν! συνώμοσε μετὰ τοῦ Καλλέργου, Μακρυγιάννη, Σκαρβέλλη, Ῥοδίτου, Μηλίου, Βέλκου, καὶ ἂν δὲν τοὺς ἐμύησεν εἰς τὸ μυστήριον· συντάξε μετ' αὐτῶν τὸ σχέδιον τῆς νυκτερινῆς ἐπιχειρήσεως, καὶ ἂν δὲν τὸ ἐξετέλεσεν.

Ἄν ὁ Μεταξᾶς ἀπέθνησκε τὴν ἐπιοῦσαν, ὁ νεκρὸς τοῦ ἤθελε περικαλυφθῆ ὡς εἰς ἐντάριον σινδόνην εἰς τὴν ἀθάνατον σημαίαν τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου. Ἄλλ' ἄμα ὁ ῥοῦς τῆς κοινῆς δόξης εὐώδωσε τὸ ἐθνικὸν πλοῖον τόσον τὸ νέκταρ τῆς ἐπιτυχίας τὸν ἐξεβάχχευσεν, ὥστε ὑπέλαβεν ὅτι διὰ τῆς κωπηλασίας τοῦ μόνης τὸ ἐνελιμένισεν· ἐνόμισεν ἑαυτὸν πατέρα τοῦ συνταγματικοῦ βρέφους τοῦ συλληφθέντος εἰς τὴν ἀγίαν καὶ παρθενικὴν γαστέρα τῆς Ἐλευθερίας, ἡ ἀδυναμία τῆς πατρότητος τὸν ἐκυρίευσε καὶ ἡ κεφαλὴ του ἐθορυβήθη· πᾶν δὲ βῆμά του ἔκτοτε ὑπῆρξε πρόσκομμα καὶ πτώσις.

Ἐπρεπεν ὁ σεπτεμβριανὸς πρωθυπουργὸς ἢ νὰ συνθέσῃ ἀπ' ἀρχῆς Ἰπουργεῖον κατ' ἰδίαν ἐκλογὴν, ἢ, ἀπ' οὗ ἄπαξ ἠμέλησε τοῦτο, νὰ προσοικειωθῆ ἀκολούθως τὰ μέλη, τῶν ὁποίων προέδρευεν. Ἄλλ' οὗτος καὶ τότε δὲν ἀπῆρτισε κατὰλληλον τὸ Συμβούλιόν του, καὶ ὕστερον συνεχροῦσθη μετ'

αὐτοῦ . Ἐπρεπεν ἢ νὰ μὴ καλέσῃ τὸν Μαυροκορδάτον καὶ τὸν Κωλέττην , μόνος δὲ νὰ καταστῇ ἐπὶ τῆς συνταγματικῆς κο-
 λυμβήθρας ἀνάδοχος τοῦ ἔθνους , ἢ , ἀφ' οὗ ἄπαξ ἐκάλεσε
 τούτους , νὰ διατηρήσῃ ἐπιμελῶς τοὺς φίλους του . Ἄλλ' οὗ-
 τος καὶ τοὺς ἀντιπάλους του ἐκάλεσε καὶ τοὺς φίλους του ἐγ-
 κατέλιπεν . Ἐπρεπε κατὰ τὴν ὀλιγοήμερον Δικτατωρίαν του
 νὰ σεβασθῇ τὰ δίκαια τοῦ πολίτου καὶ τὰ τοῦ βασιλέως . Ἄλλ'
 οὗτος παρεβίασε τὰ μὲν διὰ τῶν ἐξοριῶν , τὰ δὲ διὰ τοῦ
 ὑβριστικωτάτου περὶ τὴν λέξιν Διατάγματος τοῦ Ἀριστείου
 καὶ διὰ τῆς ἀπελάσεως τοῦ βασιλικῆς ὑπασιπιστοῦ . Ἐ-
 πρεπε νὰ διαγράψῃ Σχέδιον Συντάγματος , νὰ τὸ κοινώσῃ
 καὶ πρὸς τοὺς πληρεξουσίους καὶ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ
 πρὸς τὰς Αὐλὰς καὶ πρὸς τὸν Μαυροκορδάτον καὶ τὸν Κω-
 λέττην · καὶ , ἂν μὲν ὡς πρόεδρος τοῦ Ἰπουργείου ἐδύνατο
 νὰ τὸ ἐκτελέσῃ , νὰ κρατήσῃ τὴν Ἐξουσίαν , ἂν δὲ ἄλλως ,
 νὰ τὴν παραιτήσῃ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς Συνελεύσεως καὶ
 νὰ μείνῃ γίγας ἰδιώτης , γίγας πληρεξούσιος , συζητῶν ,
 στηρίζων τὸ Πρόγραμμά του . Ἄλλ' οὗτος ἄφησεν εἰς τὸν
 Μαυροκορδάτον καὶ τὸν Κωλέττην , συντηρητικωτέρους ὡς
 ἐκ τῆς θέσεώς των , νὰ σχεδιάσωσι τὸ Σύνταγμα · τοὺς ἠ-
 κολούθησεν ὅτε μὲν ὡς γυνὴ δύσκαλος καὶ ὑστερικὴ ἐρίζων ,
 ὅτε δὲ ὡς ἀνὴρ γενναῖος συνδιαλλαττόμενος , αἰείποτε δὲ
 ὀργίλος · τοὺς ἠκολούθησεν εἰς τὴν βασιλικὴν ὁδὸν τῶν λησ-
 μονήσας ὅτι δὲν πιστεύεται ὡς Μόγκος ὁ ὑποβλεφθεὶς ὡς
 Κρομβέλλος , λητμονήσας ὅτι αὐτὸν τὸν Κρομβέλλον Κά-
 ρολος ὁ δεῦτερος τῆς Ἀγγλίας διετῆ νεκρὸν ἐξέθαψε καὶ
 ἀνεκρέμασεν · ἀφ' οὗ δὲ συνεφῆρισε μετ' ἐκείνων ἀντὶ μιᾶς
 Βουλῆς δύο , ἀντὶ Γερουσίας ἐκλεκτικῆς ἢ λαοπροβλήτου Γε-
 ρουσίαν ἐκλεγομένην πρὸ τοῦ βασιλέως καὶ ταύτην σχε-

δὸν ἰσόβιον, ἀφ' οὗ ὑπήκουσεν εἰς πάντας ἐκτὸς μόνον εἰς τὸν πελώριον Δαίμονα τῆς μεγαλοφυΐας, ἐξείρνης παλιμβουλῆσας καὶ στρεψοδικήτας ἐπὶ ζητήματος ἐπουσιώδους προσέβαλεν ὅ,τι ἐπροστάτευστε, κατεπάτησεν ὅ,τι ἐλάτρευτε καὶ, ὡς νὰ εἶδε καταστροφομένην τὴν πατρίδα, φωνὴν ἀφείς ἀπελπισίας παρητήθη τῆς Ἀρχῆς.

Ἡ πρότοψις τοῦ Μεταξᾶ εἶναι ἀξία ἐχνογραφήσεως· οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ γοργοὶ· αἱ ὄφρες τοῦ συνηγμέναι· τὸ βλέμμα τοῦ ἀτενὲς πρὸς τὴν γῆν ὡς ἀνθρώπου ἐργαζομένου τι μυστηριώδες· οἱ μυκτιῆρές του θυμοειδεῖς· τὸ ἦθος τοῦ σκυθρωπὸν καὶ ἀνήτυχον· σπανίως τὰ νέφη τῆς δαντείου μορφῆς του σκεδιάζονται· ὅταν ὀμιλῇ ἀπὸ τοῦ Βήματος ἢ ἰδέα του ἐκφράζεται ταχύτερον διὰ τοῦ εὐκινήτου προσώπου του, ἢ διὰ τῆς γλώσσης, τὴν ὁποῖαν δὲν ἔχει ἐτοιμῆν.

Ὑπερήφανον καὶ ἀδούλωτον ἔχων τὸν χαρακτήρα, ἐφέρετο ἐσγᾶτως πρὸς τοὺς πληρεξουσίους ὡς παιδαγωγὸς δεικνύων τὴν ἄκραν τῆς βλάβου του εἰς τὰ μεираκια.

Ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος διέπρεψε καὶ εἰς τὸ πεδῖον τοῦ Ἄρεως διότι, ἅμα ἐπάτητε τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος, ἠδραγάθησεν εἰς τὴν ἐν Λάλα περιφανῆ μάχην.

Δὲν λητμονεῖ τὴν χάριν· ὁ Κόμης ἔχει πρὸς τοὺς φίλους του τὴν σταθερότητα τῶν Ἰππέων τοῦ μεταίου αἰῶνος. Ἄλλ' ἢ μνήμη του ἀποταμιεύει καὶ τὴν ὕβριν· ἐπὶ τῆς καθιδούστεως τῆς ἢ ἀπόλυτος Μοναρχία ἐζήτητε νὰ ἐξοστρακίσῃ αὐτὸν εἰς τὴν Μέμφιν, καὶ τὸν ἀπέστειλεν ἔπειτα πρόξενον δέσμιον εἰς τὴν Μασσαλίαν... παράδειγμα μοναδικὸν διπλωματικῆς ἀποστολῆς! ὁ δὲ φιλότιμος Κεφαλληνὸν μετὰ ἔνδεκα ἐνιαυτοὺς ἀπέδωκε τὴν ὕβριν μετὰ τοῦ τόκου.

Διαπλεύσας τὴν κυματηρὰν θάλασσαν τῆς σεπτεμβριανῆς ἐπικναστάσεως ὁ Μεταξᾶς κεῖται σήμερον ὡς πλοῖον ἐπὶ τῆς περαλίας, ὡς πλοῖον, τοῦ ὁποίου τὴν ποντοπόρον τροπίδα ὑποφλέγει ὁ μαυροκορδάτειος πυρσός·

*Ὁλκὰς ἀμετρήτου πελάγους ἀνύσασα κέλευθοι
ἐν πυρὶ νῦν, ναυηγός, κ' ἐν χθονὶ καίεται ἀπίστῳ.*

Στρεφόμενα δὲ τὰ βλέμματά του ὀργίλα πρὸς τὸν Λόντιον, πρὸς τὸν Ῥόδιον καὶ τὸν Πιεράκον, ἀνακαλοῦσι τὸν τοξευθέντα τοῦ μύθου ἄετον, ὅστις βλέπων τὴν πτερωτὴν γλυφίδι τοῦ βέλους, « καὶ τοῦτο, ἔκραξεν, ἄλλη μου λύπη τὸ ν' ἀποθνήσκω διὰ τῶν ἰδίων πτερῶν μου! »

Ὁ Σαμφὼν τῆς 3 Σεπτεμβρίου διασεύσας τὸ κτίριον τῆς ἀπολύτου Βασιλείας ἔπεσεν ὕπτιος ἐν μέσῳ τῶν κορημισθέντων μονολίθων τῆς. Ἄλλοι, λαβόντες ζωὴν ἐκ τῆς μετακολιτεύσεως, ἄλλοι, τοὺς ὁποίους ἡ Ἑλλάς ἀναστήθεισα τὴν 3 Σεπτεμβρίου ἔσωσεν ὡς ὁ Χριστὸς τοὺς ἐν ἄδῃ ἀμαρτωλοὺς κατὰ τὴν ἐν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνάστασίν του, ἄς ρίψωσι τὴν πέτραν κατ' αὐτοῦ τοῦ πεπτωκότος καὶ τῶν λοιπῶν σεπτεμβριανῶν. Ἐγὼ, ἂν καὶ μ' ἐλιθοβόλησαν αἱ χεῖρές των, ἐγὼ μὲν τοὺς Θεοὺς! εἶδα μετ' οἰκτου πάντοτε τὴν μέθην καὶ τὴν γύμνωσιν αὐτῶν τῶν ἐπὶ τοῦ κατακλυσμοῦ πατριαρχῶν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, τῶν φυτευσάντων τὴν ἀμπελον τοῦ Συντάγματος, καὶ προθύμως ἐπιρρίπτω σήμερον εἰς τὰ ἐκταθειμένα νῶτά των καὶ τὸ ἱμάτιόν μου.

Ὁ Μυρσοκορδάτος, ὁ Κωλέττης καὶ ὁ Μεταξᾶς, οὗτοι ἐν ἐνὶ λόγῳ οἱ πολιτικώτεροι ἄνδρες τῆς νῦν Ἑλλάδος· καὶ οἱ τρεῖς πρόην ἀρχηγοὶ τριῶν φατριῶν ἑλληνικῶν, τριῶν κομμάτων εὐρωπαϊκῶν· ὁ πρῶτος κατ' ἐξοχὴν ἀνὴρ τοῦ ἐσωτερικοῦ ὀργανισμοῦ, ὁ δεῦτερος τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, ὁ τρίτος τῶν ἐπαναστάσεων· ἔχοντες, ὁ μὲν ἀκρίβειαν, ὁ δὲ ἔκτασιν, ὁ δὲ δεξιότητα πνεύματος· ἀλληλομχουῦντες ἔταν ἡ Κυβέρνησις τοὺς παραλαμβάνη, συμφιλιούμενοι ἔταν τοὺς ἀποβάλλη καὶ τότε ταχέως ἡ βραδέως φέροντες τὴν ἀνατροπὴν τῆς Πολιτείας· Ἰξίονες ἀενάως συστρεφόμενοι ἐπὶ τοῦ τροχοῦ τῆς φιλοπρωτείας των, Σίσυροι αἰώνως ἀνακυλινδοῦντες τὸν λίθον τῆς ὑψώσεώς των· ἄξιοι ἐπαίνων τινῶν, ἄξιοι ψόγων πολλῶν· σήμερον ἐπιτχύνοντες, αὔριον ἐπιβραδύνοντες τὴν πρόοδον τοῦ ἔθνους· γινόμενοι ἀναγκαῖοι διὰ τῶν Δυνάμεων εἰς τὴν Αὐλὴν, διὰ τῆς Αὐλῆς εἰς τὰς Δυνάμεις, διὰ τῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Αὐλῆς εἰς τὸ ἔθνος· γνωρίζοντες καὶ νὰ ὀμιλῶσι καὶ νὰ σιωπῶσι καὶ νὰ πράττωσι καὶ ν' ἀπραχτῶσι· δημοκράται, αὐλικοὶ κατὰ τοὺς καιροὺς· πλήρεις εὐρυίας, ἄμοιροι μεγαλοφυίας· ἔρασταὶ πολὺ τῆς δυνάμεως, ὀλίγον τῆς ἀληθοῦς δόξης· μὴ φέροντες εἰς τὴν καρδίαν των ἀρχὰς συνταγματικὰς, ἀλλ' ὠθισθέντες εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐλευθερίας πρὸς ἡμῶν τῶν λογίων, οἵτινες τοὺς ἐξεπαιδεύσαμεν διὰ τῆς εἰκοσαετοῦς συγγραφῆς καὶ, ἰδρύσαντες εἰς Ἀθήνας ὡς Ἡλιαστῶν Δικαστήριον τὴν κοινὴν δόξαν, τοὺς ἠναγκάσαμεν νὰ ἐνδυσθῶσι τὸν χιτῶνα τῶν ἡμετέρων θεωριῶν καὶ γνώσεων.

Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος μετὰ τοσαύτης ἀνδραγαθίας διακολυμβῶν πρὸς κατάκτησιν τῆς Ἰνδικῆς τὸν Ὑδάσπην τραχὺν καὶ μετέωρον ὑπὸ τοῦ χειμῶνος, « ὦ Ἀθηναῖοι, ἀ-

νέκραζεν, ἀρά γε πιστεύσασαι ἄν ἠλίκοις ὑπομένω κινδύονους ἔνεκα τῆς παρ' ὑμῖν εὐδοξίας »; Οἱ τρεῖς δὲ οὗτοι κλοούμενοι Μεγάλοι τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους δὲν θέλουσι ποτὲ φιλοτιμηθῆ νὰ πράξωσιν ἔκτακτόν τι ἐνώπιον τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς; δὲν θέλουσι γενναίως ἀναρωνῆσαι « ὧ Ἑλληνας τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας, ἴδετε ὅποσα διὰ σᾶς ὑποφέρομεν »;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ.

Στάσις σώματος σεμνοπρεπῆς · μορφὴ κάτοπτρον τῆς ψυχῆς · λαλιὰ εὐττροφος καὶ ἠδέως πληροῦσα τὴν ἀκοήν · σχήματα ἔρρυθμα καὶ τεχνηέντως ἡμοσμένα πρὸς τὴν ἀπαγγελίαν · φράσις ἀνθοῦτα · λόγος σύντομος · ἀλληλουγία ἰδεῶν · δύναμις ἐπιχειρημάτων · τοιοῦτοι τοῦ ῥήτορος οἱ χαρκτηρες, ὁ δὲ Δημήτριος Καλλέργης δὲν ἔχει τούτους.

Γνώσις ἀκριβῆς τῶν ἠθῶν, τῶν πολιτευμάτων, τῶν νόμων καὶ τῆς ἱστορίας τῶν ἐθνῶν · Ἰανοῦ κεφαλή δύο ἔχουσα πρόσωπα, κατοπτεύουσα συνάμα τὸ παρελθόν καὶ τὸ μέλλον, ἐκ τούτων δὲ διέπουσα τὸ παρὸν · πείρα τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων · δξύτης διαγνώσεως · γλυκύτης τρόπων · τοιαῦτα τοῦ πολιτικοῦ ἀνδρὸς τὰ προσόντα, ὁ δὲ Δημήτριος Καλλέργης δὲν ἔχει ταῦτα.

Ὁ Δημήτριος Καλλέργης δὲν ἀνεδείχθη μέγας οὐδὲ περὶ τὰ πολεμικά. Εἰς τὴν Πελοπόννησον, εἰς τὴν Ἀττικὴν, εἰς τὴν Ἀράχουσαν, πανταχοῦ ἠρίστευσεν. Ἀλλὰ νεανίας ὢν ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος οὐδεμίαν νίκην ἐνίκησεν, οὐδεμίαν μάχην συνῆψεν, οὐδεμίαν στρατιὰν ὠδήγησε μόνος.

ἠθέλησεν αἶφνης νὰ συγκαθῆται μετὰ τῶν περικλειῶν ἀνδρῶν τῆς νέας Ἑλλάδος καὶ νὰ χαράξῃ χρυσοῖς γραμμασι τ' ὄνομά του πλησίον τῶν ἐπιφανεστέρων· εἰργάσθη δ' ἐπὶ τούτῳ ἡμισυν μόνον ἑνιαυτὸν καὶ κατέκτησε τὴν μνήμην ἀπάντων τῶν αἰῶνων. Οὕτως ἡ Ἐλευθερία, λαμβάνουσα τινὰς ἐκ τοῦ ὀμίλου τῶν ἀνθρώπων, τοὺς ἐξαγιάζει διὰ μόνης τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῆς.

Ἐγὼ προεθέμην νὰ ἐξεικονίσω τὸν ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου μέχρι 18 Μαρτίου Καλλέργην διότι μόνον τὸ ἐξάμηνον τοῦτο τοῦ βίου του μόριον ἐμφαίνει χαρακτῆρα ἱστορικόν, ὡς νὰ ἠθέλησεν ὁ ἀνὴρ πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης νὰ διαλάβῃ τὸν ὑποκτον ὀρθαλμὸν τῆς Ἐξουσίας καθὼς ὁ Ἰούλιος Βροῦτος ὁ μετὰ τοῦ Κολλατίνου καὶ Ποπλικόλα καταλύσας τὴν τυραννίδα τοῦ Ταρκυνίου.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ Αὐγούστου ἐπρότεινόν τινες νὰ δοθῇ τὸ σύνθημα τῆς ἐπαναστάσεως ἐκ τῶν πλησίον Ἐπαρχιῶν. Ἄλλ' ὁ Μεταξᾶς καὶ ὁ Σοῦτσος ἀντίστησαν προτιμῶντες ὁ περὶ πάντων κύβος ν' ἀναβρίθῃ ἐντὸς τῆς πρωτεύουσας, ὥστε νὰ μὴν ἐκτεθῇ τὸ ἔθνος εἰς τὰ δεινὰ ἐμφυλίου πολέμου. Ἡ γνώμη τούτων ὑπερίσχυσεν, ὁ δὲ Καλλέργης ἀνέλαβε τὴν ἐκτέλεσιν.

Ἡ 1 Σεπτεμβρίου ὤρίσθη ἀπελευθερώσεως ἡμέρα. Ἄλλὰ μηνύσεως πρὸς τὴν Κυβέρνησιν γενομένης, αὐτὴ μὲν ἠπίστησεν, ὁ δὲ Καλλέργης, Μεταξᾶς, Σοῦτσος, Λόντος καὶ Μήλιος συνταραχθέντες ἀνέβαλον τὴν ἐπιχείρησιν· ἐν ᾧ δὲ ἦδη τινὲς ἐμελέτων νὰ δραπέτεύωσι πρὸς τὸν ἐν Εὐβοίᾳ Κριζιώτην τὸν συνεταῖρον, ὁ Καλλέργης ἐπέμενεν ἄτρομος εἰς τὸν μέγαν σκοπὸν καὶ κρύπτων δύο πυροβόλα εἰς τὸν κόλπον του ἀπέβλεπε πρὸς μόνην τὴν αὐτοχειρίαν,

ἔτοιμος νὰ φύγη διὰ τῶν χειρῶν καὶ ὄχι διὰ τῶν ποδῶν.

Ἦτον χρεῖα πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου νὰ διανεμηθῶ-
σιν εἰς τὸν στρατὸν ἐφόδια πολέμου· ἦτον χρεῖα πεζοὶ καὶ
ἵππεις νὰ διαμείνωσι τὴν νύκτα ἐπὶ τῶν ὀπλων. Ὁ Καλ-
λέργης κατώρθωσε καὶ ταῦτα διὰ τῆς ἰδίας αὐτῆς Κυβερ-
νήσεως, ἣτις ἤδη θορυβουμένη διὰ τὴν ψιθυριζομένην ἐπα-
νάστασιν ἐπέισθη νὰ ἐκδώσῃ ἐπὶ τούτῳ ἡμερούσιον διάταξιν.

Ὁ Καλλέργης κατεπάτησεν οὕτω τὸν στρατιωτικὸν ὄρ-
κον (*). Ἄλλ' ἀνώτερος ὄλων τῶν ὄρκων εἶναι ὁ μυστη-
ριώδης ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον πρὸ παντὸς ἄλλου πᾶς πολί-
της ὁμνυεὶ πρὸς τὴν πατρίδα.

Παρουσιασθεὶς περὶ μέσας νύκτας εἰς τὸν Στρατῶνα
πρῶτος αὐτὸς ἐκάλεσε τοὺς στρατιώτας εἰς τὴν ἐλευθε-
ρίαν... Στιγμὴ μεγάλη! κατ' αὐτὴν ἡ κλεψύδρα τῆς ζωῆς
του ἐκινδύνευσε νὰ ἐκχυθῇ ὅλη... Ἄλλ' ἡ πλάστιγξ ἐκλι-
νεν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, καὶ μετ' ὀλίγον εἰς τὴν μακρὰν
ὁδὸν τοῦ Ἑρμοῦ ἠκούσθησαν ὀπλαὶ ἵππων κροτοῦσαι, βή-
ματα στρατοῦ, τροχασμοὶ ἀρμάτων, καὶ κραυγαί, καὶ
παιᾶνες ἀνθρώπων πολλῶν ἐξαχόντων ὑπὸ τὸν ἀστερωπὸν
οὐρανὸν τὰ τριτοσεπτεμβριανὰ Ἐλευσίαια...

Ἐρθασεν ὁ Καλλέργης πρὸ τῶν βασιλικῶν δόμων...

— Συνταγματάρχα! τί θέλει ὁ στρατὸς οὗτος; τί ζη-
τεῖ ὁ λαός;

— Βασιλεῦ! τὴν ἀνάστασιν τῆς συνταγματικῆς Πολιτείας.

— Ἐγὼ θέλω πρὸς αὐτοὺς ὁμιλήσει.

— Στρατιῶται, κρούετε τὰ τύμπανα! ἔκραξεν ὁ Καλ-
λέργης.

(*) Λέγεται ὅτι δὲν εἶχε δώσει οὐδ' αὐτόν.

Ὁ κρότος αὐτῶν ἐκάλυψε πᾶσαν φωνήν καὶ συγχρόνως αἱ πύλαι τῶν ἀνακτόρων ἐκλείσθησαν.

— Θέλουσιν εἰς ἡμᾶς ἀνοιχθῆ αἱ πύλαι, συνταγματάρχα!

— Ὅχι· δὲν ἐμβαίνετε, Κύριοι πρέσβεις! ἀνεφώνησεν ὁ Καλλέργης πιστὸς σκοπὸς τῆς πατρίδος καὶ ταύτης μόνης ἀκούων τὸ ἐπίταγμα.

Οἱ πρέσβεις τῶν συμμάχων Δυνάμεων δὲν εἰσῆλθον, καὶ ἡ πατρίς ἐνίκησεν.

Ἐν τούτοις μέχρι τῆς μεσημβρίας ὑπὸ τὸν καύσωνα τοῦ ἡλίου αὔπνοι καὶ ἄσιτοι στρατιῶται καὶ πολῖται περιέμενον τὸ τέλος τῶν συζητήσεων τοῦ Συμβουλίου καὶ τὴν συναίνεσιν τοῦ βασιλέως... Ἦκούοντο ἤδη γογγυσμοὶ καὶ ἀπειλαί... Ὁ Καλλέργης ἔριππος τρέχων εἰς τοὺς λόχους τῶν στρατιωτῶν, εἰς τὰ στήθη τῶν πολιτῶν, παρήγγελλε τὴν εὐταξίαν, παρήνει τὴν ἡσυχίαν... Τέλος μετὰ τριῶν μυριάδων ἐξέκένωσε τὴν μεγάλην πλατείαν, ἣ δὲ συνταγματικὴ σημαία ἐν πανηγύρει προσηγῆτο αὐτοῦ κυμαίνουσα ὡς ὁ πέπλος τῆς πολιούχου Θεᾶς ἐπὶ τῆς ἱερᾶς τριήρεως κατὰ τὰ Παναθήναια.

Ἐγκεντρίσας διὰ τῆς ἐλευθερίας τὸ ἄγριον καὶ ἄκαρπον δένδρον τῆς ἀπολύτου Βασιλείας, ὁ Καλλέργης ἐμπόδισε μετὰ ταῦτα τὰς ἱεροσύλους χεῖρας νὰ τὸ ἀποκόψωσιν. Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐκυβερνῶν αἱ ἀνάστατοι Ἀθηναὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ ὁ στρατὸς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ πολλὰς ἐπομένως ἡμέρας αἱ τύχαι τῆς Ἑλλάδος ἔμενον εἰς χεῖρας τοῦ Καλλέργου, ἣ δὲ ἀναρχία καὶ ἡ τυραννία ἐδύναντο ἐπίσης νὰ ἐξέλθωσι τοῦ στρατιωτικοῦ του τρίβωνος. Ἄλλ' οὗτος, καθὼς δι' αἰχμῆς ἀνατισταμένης ἀνέκτησε τὴν ἐλευθερίαν, ὡ-

σαύτως δι' αίχμης ἀνατεταμένης ἐφρούρητην αὐτὴν ἐξ ὀλοκλήρους μῆνας .

Ἄλλος λοιπὸν ὑπῆρξεν ὁ πρὸ τῆς 3 Σεπτεμβρίου Καλλέργης καὶ ἄλλος ὁ μετὰ ταῦτα . ποῖος δὲ σήμερον, τὸ μέλλον θέλει δείξει .

Ἐλυπήθημεν οἱ φίλοι τῆς ἐθνικῆς δόξης ἰδόντες αὐτὸν τὴν 11 Ἰουνίου ἰπέεα τρέχοντα μετὰ ξίφους γυμνοῦ κατὰ λαοῦ ἀόπλου δι' ἀπόπειραν στασιασμοῦ ὀλίγων τινῶν ταραξιῶν . Λυπούμεθα καὶ σήμερον ἀκούοντες αὐτὸν περιερχόμενον τὴν Ἀττικὴν καὶ θηρεύοντα τὰς ψήρους τῶν χωρικῶν . Οἱ ἐξοχοὶ προπάτορες ἡμῶν ἤρχοντο εἰς τὴν Πνύκα θεραπεύοντες τοὺς κναμοτρῶγας πολίτας ; Ὁ Θρασύβουλος ἤρχετο εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπιτιῶν τὸν ἐξ ἐλαίας στέφανον, τὸν ὁποῖον οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέθεσαν εἰς τὴν κεφαλὴν του ;

Προτρέπομεν τὸν Καλλέργην νὰ προσέχη μὴ καταστῆ σφενδόνη πολεμικὰ τοῦ ἔθνους εἰς τὰς χεῖρας τῶν ὑπουργῶν . Ἡ Κυβέρνησις ὁμοιάζει τὴν διόνειαν, τὸ ἐπίβουλον ἐκεῖνο φυτὸν, τοῦ ὁποῖου τὰ φύλλα, μελισταγῆ ὡς αἱ κυβερνητικαὶ παλάμαι, ἅμα ἔντομόν τι τὰ προσεγγίσῃ, κλείονται συσφιγγόμενα καὶ ἀνοίγονται μόνον ἀφ' οὗ ἐκεῖνο ἀπονεκρωθῆ . Ὁ πρωταθλητὴς τῆς 3 Σεπτεμβρίου θέλει πράξει καλῶς ἀποχωρῶν εἰς τὴν ἐν Ἀργεὶ ἐρημικὴν οἰκίαν του . Μακρὰν τῆς τύρβης τῶν μεγάλων πόλεων, μακρὰν τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν ἢ σῆμη τοῦ διαπρέψαντος ἀνδρὸς ὑψοῦται εἰς ἐξαίσιον μέγεθος . Ὁ Γάιος Κούριος, ὁ τὸν Πύρρον ἐξελάσας τῆς Ἰταλίας καὶ τρεῖς ὑπατεύσας, ἔσκαπτε μετὰ τρεῖς θριαμβοὺς χωρίδιόν τι πλησίον τῆς Ῥώμης, οἱ δὲ πρέσβεις τῶν ἔθνῶν μετὰ σεβασμοῦ ἔβλεπον αὐτὸν εἶλοντα εἰς τὴν ἐσχάραν γογ-

γυλίδας. Ὁ μέγας Οὐαζιγκτών, ὁ ἀπελευθερώσας τὴν πατρίδα του, διήγαγε τὸν λοιπὸν βίον εἰς τὸν ἀγρὸν του. Νέε Καλλέργη, σὺ οὔτε Γάιος Κούριος, οὔτε Οὐαζιγκτών εἰσαι. Ἄλλ' ἔπραξας μέγα ἔργον, καὶ θέλεις διαμείνει ἀθάνατος ἂν δὲν ἀπολέσης εἰς τὴν μετὰ τῆς Λαίδος Ἀρχῆς συνδιατριβὴν σου ὅ,τι ἐκέρδητας στρατιώτης γενόμενος τῆς παρθένου Ἐλευθερίας.

Πολύμοχος ἡ ἀρετὴ κατ' ἀρχάς· ἀλλ' ὁ γενόμενος ταύτης ἐγκρατὴς τὴν εὐρίσκει εὐκόλον ἐπὶ τέλους.

Τῆς δ' ἀρετῆς ἰθρῶτα Θεοὶ προπάρουσαν ἔθηκαν ἀθίνατοι· μακρὸς δὲ καὶ ἕρθεος οἶμος εἰς αὐτὴν καὶ τρηχὺς τοπρῶτον· ἐπὴν δ' εἰς ἄκρον ἵκηται, ἔρηδιή δὴ ἔπειτα πέλει, χαλεπὴ περ ἑούσα.

ΜΙΧΑΗΛ ΣΟΥΤΣΟΣ.

Λάβε εἰς τὴν δεξιὰν τὸ βᾶκτρον, εἰς τὴν ἄλλην τὸν δίσκον τοῦ Βελίσσαρίου, καὶ περιέρχου τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν πενητεῶν, ἡγεμῶν ἄλλοτε ὄλθιε τῆς Μολδαυίας Μιχαὴλ Σούτσε, διότι οὕτως ἀπὸ τοῦ ἐξώστου μου θέλω σὲ ζωγραφῆσαι καὶ παραδώσει τὴν εἰκόνα σου εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς.

Κατὰ τὸ 1821 ἔτος ὁ Μιχαὴλ Σούτσος μνηθεὶς εἰς τὰ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας ἀπέθεσεν ἐκ τοῦ μετώπου του εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος στέμμα Ἡγεμονείας πολυταλάντου, συνέδραμε διὰ χρημάτων καὶ ὅπλων τὸν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην, τὸ δὲ λάβαρον τῆς ἑλληνικῆς αὐτονομίας ἐφάνη κατὰ πρῶτον χυματούμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου του. Ἄλλ' ὡς μόνον

γέρας· ἔλαβε τότε τὴν πενταετῆ φυλάκισιν εἰς τὴν Ἰλλυρικὴν Γορισίαν . Καὶ μὴ φαρισαϊκῶς ὑπολέγωμεν ὅτι ὁ Μιχαὴλ Σούτσος κύπτων ὑπὸ βαρὺ χρέος διὰ τὰς ἀμέτρους μεγαλοδωρίας του ἐρρίφθη ὡς ἀπεγνωσμένος εἰς τὸ ἄδηλον τῆς ἐπαναστάσεως· διότι κατὰ θέσπισμα τῆς ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ συναινέσει τῆς Ῥωσίας τὰ δύο παραδουνάβια Κράτη ἔμελλον καθ' ἑπταετίαν νὰ περιέχωνται εἰς τὰς οἰκογενείας αὐτοῦ, τοῦ Ἀλεξάνδρου Σούτσου καὶ τοῦ Κωνσταντίνου Μουρούζη .

Κατὰ τὸ 1843 ὁ αὐτὸς Μιχαὴλ Σούτσος ἰδιωτεύων ἐν Ἀθήναις προσέφερεν εἰς τὸ αὐτὸ θυσιαστήριον ὅ,τι ἐκ τῆς ἐπαναστάσεως διέσωσε, τὴν ἰδίαν ζωὴν του, συνέσφιγγεν εἰς τὸν οἶκόν του ἐπὶ τοῦ θυρεοῦ τῆς πατρίδος τὰς χεῖρας τοῦ Καλλέργου καὶ τοῦ Μεταξᾶ, ἡ δὲ σημαία τῆς ἑλληνικῆς εὐνομίας ἐξήλθε τῶν θυρῶν του . Ἀλλ' ὡς μόνην ἀμοιβὴν ἔλαβε καὶ σήμερον τὴν μετὰ τῶν υἱῶν του ἀπέλασιν τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας . Καὶ μὴ φαρισαϊκῶς ὑπολέγωμεν ὅτι ὁ Μιχαὴλ Σούτσος μετὰ τοῦ Καλλέργου καὶ Μεταξᾶ ἠθέλησεν ἀκέφαλον τὴν Ἑλλάδα· διότι, ἂν τοιοῦτό τι ἀθέμιτον προεμελετᾶτο, ἐπεχειρεῖτο τὴν ἡμέραν τῆς μεγάλης κινήσεως, ὅτε εἰς μόνος λόγος τοῦ ἐσχάτου τῶν Ἑλλήνων ἔφερεν εἰς κίνδυνον τὴν κεφαλὴν τοῦ πρώτου τῶν πολιτῶν τῆς Ἑλλάδος .

Τὴν μορφήν τοῦ Μιχαὴλ Σούτσου διακρίνουσι μέτωπον ραϊδίμον, ὀφθαλμοὶ χαροποὶ, μειδίασμα σταθερῶς ἐπικαθήμενον εἰς τὰ χεῖλη καὶ σεμνῶν χαρακτήρων συμμετρία .

Διατρέψας πολὺν χρόνον εἰς τὰς μεγάλας καθέδρας τῆς Εὐρώπης, ὁ πάλαι πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος προσέλαβε τρόπον εὐρωπαϊκούς μηδόλους ἀνακαλοῦντας τὸν διερμηνέα καὶ ἡγεμόνα τῆς ὀθωμανικῆς Αὐλῆς .

Αίσθάνεται καὶ εἰς τὸ γῆρας τὴν ἀνάγκην τῶν νέων καρδιῶν, τὴν ἀνάγκην τοῦ ν' ἀγαπᾶται, καὶ καθίσταται: εἰς ὄλους ἐράσμιος προσέχων διηνεκῶς μὴ προσβάλλη κἀνεὸς φρόνημα, κἀνεὸς φιλοτιμίαν.

Διατηρεῖ μὲν ἕξεις τινὰς τῆς παλαιᾶς ἀριστοκρατίας τοῦ Φαναρίου καὶ, ὡς μὴ ὄφελλεν, ἐνασμενίζεται εἰς ἀναμνήσεις παρελθόντος μεγαλείου· ἀλλ' ἡ ψυχὴ του, φύσει δημοτικῆ, μισεῖ τὴν τυραννίαν.

Ἐχει δεξιότητα πολιτικοῦ ἀνδρός, ἀλλ' ὄχι δευδέρκειαν· ἐπιφάνειαν γνώσεων, ἀλλ' ὄχι βᾶθος.

Ἐλθὼν ὀψὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα εὔρε τὴν πολιτικὴν αὐτῆς τριόδον πεπατημένην ὑπὸ τῶν τριῶν κομματαρχῶν· διὰ τοῦτο δὲν ἀνεδείχθη ὁδηγός, ἀλλ' ἀκόλουθος φατρίας.

Διατὶ σήμερον ἡ τόση κατ' αὐτοῦ δυσμένεια; Διότι ὁ Ἡπειρώτης πρόπαππός του ἔλθων εἰς τὸ Βυζάντιον ἔγινε πρόκριτος τοῦ Γένους, ἔγινε Φαναριώτης. Εἰς μάτην ὁ πάππος του ἐνηγκαλίσθη προσφιλεῖ γραμματέα τῆς Ἡγεμονίας τοῦ Ῥήγαν τὸν Φεραῖον. Εἰς μάτην αὐτὸς οὗτος περὶ τὸ 1818 ἀπῆλλαξεν ἑνὸς ἑκατομμυρίου ὀφειλῆς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν. Εἰς μάτην συνέστησε Σχολὰς ἑλληνικὰς καὶ ἰδίας δαπάναις ἀπέστειλε νεανίας Ἑλλήνας εἰς τὰ Λύκεια τῆς Γαλλίας. Τίποτε δὲν ἰσχύει νὰ τὸν αὐτοχθονίσῃ, τίποτε ν' ἀποπλύνῃ τὸ μέγα ἐγκλημά του· ὑπῆρξεν εἰς τὴν Θράκην πρόκριτος τοῦ Γένους, ὑπῆρξε Φαναριώτης...

Οἱ Φαναριῶται καὶ οἱ Κοτζαβᾶσαι! Οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Τρωαδίται! Ἡ Ἔρις διγάζει τὸν μέγαν Ὀλυμπον! Οἱ Φαναριῶται τῶν χθῆς δούλων Ἐπαρχιῶν τοῦ ὀθωμανικοῦ Κράτους, οἱ Κοτζαβᾶσαι, διώκουσι τοὺς χθῆς Κοτζαβάσας τῆς πρωτευούσης τοῦ ὀθωμανικοῦ Κράτους, τοὺς Φαναριώτας.

Καὶ τῶν Φαναριωτῶν καὶ τῶν Κοτζαβασῶν ἐγὼ πρῶτος ἔσκωψα παλαιὰ τινὰ ἐλαττώματα, ἐγὼ πρῶτος ἐμίσησα τὸν παλαιὸν δούλιον βίον. Τὴν αὐτὴν φρίκην μ' ἐνέπνευσαν καὶ ὁ Χαντσερῆς ἀνθρωποθυτῶν τὸν Μουρούζην καὶ ἀντιϋσιαζόμενος ὑπὸ ἄλλου Μουρούζη, καὶ ὁ Δελιγιάννης φονεύων τὸν Λόντον καὶ ἀντιφονευόμενος ὑπὸ ἄλλου Λόντου. . . ἄθλιοι κριοὶ κερατίζοντες ἀλλήλους καὶ τραχηλοκοπούμενοι ἐπὶ τέλους εἰς τὸ σουλτανικὸν σφαγεῖον!

Ἄλλὰ καὶ οἱ Φαναριῶται καὶ οἱ Κοτζαβᾶται, οἱ αἰγμαλωτάρχαι οὗτοι τῆς νέας Σιών, παρηγόρησαν πολλάκις τὸν ἑλληνικὸν λαόν.

Ἀποβλέψαντες πρὸς τὸν πολιτικὸν ἀστέρα τῆς Ἄρκτου, οἱ μὲν Ζαῆμαι, Χαραλάμποι καὶ Λόντοι ἀνύψωσαν τὴν σημαίαν τοῦ Σταυροῦ εἰς τὴν Ἀγαίαν κατὰ τὴν 25 Μαρτίου, οἱ δὲ Σουτσοὶ καὶ Ὑψηλάνται προανύψωσαν αὐτὴν εἰς τὴν Μολδαυίαν κατὰ τὴν 7 Μαρτίου. Δὲν ἔπετες καὶ σὺ, Δημήτριε Σουττε, προμαχόμενος ὑπὲρ ὅλου τοῦ ἑλληνικοῦ Γένους; . . *Οἶχην μοι, φίλτατε ἀδελφὲ, οἶχην, γενηαῖος ὢν καὶ παισι ζηλωτὸς Ἑλλήνων καὶ ἀοιδήμος* (*).

Φαναριῶται τινες ὁμῶς γηραλέοι ἐμμένουσιν εἰς πατροπαράδοτους κλίσεις. Ἄλλὰ καὶ Κοτζαβᾶται τινες ἐν κακοῖς γηράσαντες δὲν φέρουσι τὰ στίγματα τῆς πρώτης δουλοσύνης; δὲν ὁμοιάζουσι τὰ πτεροφόρα καὶ γραβόμορφα ἐκεῖνα τέρατα, τὰ ὅποια ἤρπαζον εἰς τοὺς ὄνυχάς των τὰ βρώματα ἐκ τῆς τραπέζης τῶν γεωργῶν καὶ τῶν ποιμένων;

(*) Λόγος τοῦ Κλειομένου πρὸς τὸν ἀδελφόν του Εὐκλείδαν φονευόμενον εἰς τὴν πρὸς Ἀντίγονον μάχην.

Μὴν ἀπατώμεθα · δὲν συνεστήθη ἔτι κοινὴ δόξα δικαία :
 "Οἱοι φέροντες κέντρα τιτρώσκωμεν ἀλλήλους καὶ κινδυνεύο-
 μεν νὰ μεταβάλωμεν τὴν Ἑλλάδα εἰς σφηκιὰν μισητὴν εἰς
 τὰ ξένα ἔθνη , μισητὴν καὶ εἰς τὸ λοιπὸν Γένος . Ποσάκις οἱ
 ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὁμογενεῖς βλέποντες ἡμᾶς δυσμόρφους εἰς
 τὰς ἑλληνικὰς ἐφημερίδας , « ποῖα τέκνα , λέγουσιν , ἔχεις
 ὦ Ἑλλάς !

Οἶους ἀρθ' οἶωρ οἰκίτορας , ὦ ἑλεεινὴ !

Οἱ Πανδέλετοι περιερχόμενοι σήμερον εἰς τὴν ἀγορὰν , εἰς
 τὸ Πρυτανεῖον , εἰς τὴν Πνύκα , συκοφαντοῦσιν ἀναφανδὸν
 τοὺς πάντας . Δὲν εὐλαβοῦνται αὐτοὶ οὐδὲ τὴν πολιάν · ὡς οἱ
 ἀνόσιοι Μασσαγέται ζητοῦσι νὰ σφάξωσι καὶ νὰ φάγωσι τοὺς
 πρεσβύτας . Δὲν φεῖδονται αὐτοὶ οὐδὲ τῆς σοφίας · ὡς οἱ γύ-
 πεις καταβιβρώσκουσι τὸ ἦπαρ τῶν ὀλίγων , ὅσοι ἀρπάζοντες
 τὸ οὐράνιον πῦρ τὸ μεταδίδουσιν εἰς ἡμᾶς .

"Οτε εἰς τὴν Σικελίαν ὁ ὑπὸ τὴν στρατηγίαν τοῦ Νικίου καὶ
 τοῦ Δημοσθένους ἀθηναϊκὸς στρατὸς κατεστράφη , πολλοὶ τῶν
 ζωορθηθέντων Ἀθηναίων ἀπαγγέλλοντες τεμάχια ἐκ τῶν τρα-
 γωδιῶν τοῦ Εὐριπίδου εἰς τοὺς βαρβάρους νικητὰς τῶν εὐρον
 χάριν καὶ ἀπελευθερωθέντες ἐπανέστρεψαν εἰς τὰς Ἀθήνας .
 Εἰς τὰς αὐτὰς Ἀθήνας αἱ Μοῦσαι σήμερον εὐρίσκουσιν ὅποιαν
 τὸ πάλαι ὑποδοχὴν ἐλάμβανον εἰς τὰς Συρακούσας ;

Νέοι , ὅσοι διέρχεσθε εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ στάδιον τῆς
 εὐφύας , μὴν ἐλπίζετε μῆτε πλοῦτον , μῆτε δύναμιν , μῆ-
 τε δόξαν . Εἴσθε λογογράφοι ; ὀλίγιστοι ἀναγινώσκουσι τοὺς
 λόγους σας . Εἴσθε ποιηταί ; καὶ οἱ μὴ γνωρίζοντες νὰ συλ-
 λαβίσωσι διασυρίττουσι τὰς ᾠδὰς σας . Αἱ Κυβερνήσεις πολ-
 λάκις σᾶς ἐξορίζουσι , τὰ Δικαστήρια σᾶς φυλακίζουσι καὶ
 οἱ ὄχλοι σᾶς λιθοβολοῦσιν . Ἀλλὰ μὴν ἀπαυδήσετε φωτίζον-

τες τὴν πατρίδα, καὶ ἂν πατρίδα δὲν ἔχετε, καὶ ἂν ἐν αὐτῇ δὲν εὐρίσκετε τὴν κατ' ἰδέαν τελειότητα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς πολιτείας.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

Καὶ διατί, Κύριε εἰκονογράφε, ὁ Σπυρίδων Τρικούπης; Μήπως καὶ ἡμεῖς δὲν ἤμεθα λόγιοι; — Ἄλλὰ δὲν ἐδείξατε καὶ ῥητορικὸν προτέρημα. — Μήπως ὁ Ἀθανάσιος Πετσάλης καὶ ὁ Εὐστάθιος Σῆμος ὀλίγην ἔχουσι τὴν εὐγλωττίαν; — Ἄλλὰ δὲν διεκρίθησαν ἀγορεύσαντες εἰς Βουλὰς καὶ εἰς ἐπικηδεῖους τελετὰς ἐπὶ τοῦ μεγάλου ἑλληνικοῦ ἀγῶνος. Εἶθε ἡ νέα γενεὰ νὰ μὴ φανῆ θυγάτηρ ἀναξία τῆς εἰς τὸν τάφον καταβάσης ἐνδόξου γενεᾶς τῶν ἀγωνιστῶν! Εἶθε ἡ Ἐλευθερία, ἣτις ὡς ὁ Δευκαλίων μεταβάλλει καὶ τοὺς λίθους εἰς ἀνθρώπους, νὰ ἐμπλήσῃ ὅσον οὐκῶ τὴν Ἑλλάδα μεγάλων ῥητόρων καὶ πολιτικῶν, ἣ δὲ γραφίς μου νὰ πλουτίσῃ τὴν πτωχὴν αὐτὴν μου Πινακοθήκην, ἣτις βεβαίως δὲν περιέχει σήμερον ὡς ἡ τοῦ Βατικάνου ἀριστουργήματα τοῦ Παράη!

Ὁ Σπυρίδων Τρικούπης πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἐξεπαιδύετο εἰς τὰ Λύκεια τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας· ἐπειδὴ δὲ συνήθως ἡ τιτηνία τῶν Μουσῶν ἐκτρέφει εὐθὺν καὶ πρῶτον τὸν ἄνθρωπον, διὰ τοῦτο μετὰ τὴν ἔλευσίν του εἰς τὴν Ἑλλάδα καθ' ὅλας τὰς ἐμφυλίους ῥήξεις τῆς ἐκήρυξεν ἀπὸ τοῦ Βήματος καὶ τοῦ Ἀμβωνοῦ τὴν ὁμόνοιαν καὶ ἀνεδείχθη τῶν καταθλιβομένων φατριῶν ὑπέρμαχος.

Δύο καθ' ἡμᾶς μεγαλεπίβολοι ἄνδρες ἀπέθανον πρὶν φθάσωσιν εἰς τὸν δοκοῦντα προορισμὸν των· ὁ Βύρων πρὶν ἐμ-

φρανισθῆ ὡς εὐρωπαϊὸς χειραγωγὸς τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς ἀντί τινος τῶν ἐκπεσόντων μεγάλων στρατηγῶν τοῦ Ναπολέοντος· ὁ Καραΐσκος πρὶν ἐλευθερώσας τὰς Ἀθήνας ἀναγορευθῆ ἐνταῦθα, ὡς ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρος εἰς τὸν Ἴσθμόν, ἡγεμῶν τῶν στρατευσόμενων κατὰ τῶν ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀσίᾳ βαρβάρων· ὁ δὲ Τρικούπης ἐκφωνήσας τοὺς ἐπιταφίους Λόγους ἀμφοτέρων κατέλιπεν εὐφραδῆ αὐτοσχεδιάσματα, ὅπου ὑπολάμπουσιν ὕψος ἀφελές καὶ πολλάκις ἐννοια ὑψηλή.

Αἱ μετὰ τοῦ ἀντιπρέσβευος τῆς Ἀγγλίας Δώκενς πολιτικαὶ αὐτοῦ σχέσεις τὸν ἐβλαψαν ἔπειτα, διότι ἐπὶ τῆς τῶν Ἐξωτερικῶν Γραμματείας του ἀκολουθήσας τοὺς ἐλιγμοὺς τοῦ ποικίλου ἐκείνου ὄψεως τῆς διπλωματίας ἐφείλκυσε δικαίως τὸν ψόγον πολλῶν. Ἀλλὰ σήμερον, τῆς συνταγματικῆς Μοναρχίας καθιδρυθείσης, νέον στάδιον δόξης ἀνοίγεται καὶ εἰς αὐτὸν, ἀρκεῖ μόνον ἢ ἀγαπᾶ ὀλιγώτερον τὰς Ὑπουργείας καὶ ἢ ἀποβλέπη μᾶλλον εἰς τὴν κοινὴν δόξαν· αὕτη δὲ εἰς τὰς συνταγματικὰς Πολιτείας εἶναι μεγάλη τις Βουλὴ, τὴν ὁποίαν εὐλαβοῦνται καὶ ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Γερουσία καὶ ὁ βασιλεὺς· εἶναι παρ' ἡμῶν ὄχι ὁ πάλαι δῆμος τῶν Ἀθηναίων ὁ κοῦρος ἐκεῖνος, ἀλλὰ δῆμος σκεπτόμενος καὶ διεσπαρμένον εἰς ὅλας τὰς γωνίας τῆς γῆς, ὅπου ἀκούεται ἡ ἑλληνικὴ φωνὴ καὶ διασώζεται ἡ ἑλληνικὴ φυλή.

Ὁ Τρικούπης, ὅταν ῥητορεύῃ, δὲν βραγχιᾶ ἐκ τῶν πολλῶν φωνασκιῶν, δὲν γίνεται παράλυτος ἐκ τῶν ἐναγωνίων κινήσεων τοῦ σώματος, δὲν ὁμοιάζει τὸν Λύσανδρον Βιλαέτην, ὅστις, καὶ τοι ὠχρὸς, ἐρυθραίνει ὡς μήκων ἐπὶ τοῦ Βήματος, ἀπομάττει διὰ τῶν δακτύλων τὸν ἰδρῶτα τοῦ με-

τώπου του καὶ κινδυνεύει μετὰ τοῦ τελευταίου λόγου του νὰ ἐμέσῃ λεκάνη αἵματος· παρίσταται ἤσυχος, κύριος ἑαυτοῦ, ἔχων εὐκρινῆ τὴν ἀπαγγελίαν, ὁμαλὴν τὴν φράσιν, ἀκριβῆ τὴν ἔννοιαν· τὸ λεκτικόν του ὅμως εἶναι ἰσχυρὸν καὶ γυμνὸν ἀρχαίου καλλωπισμοῦ. Ἡ γλῶσσα τῶν προγόνων ἡμῶν ἔπαθεν ὅ,τι καὶ τὰ λαμπρά των ἀρχιτεκτονήματα· ἡ μεγαλοπρεπὴς σύνταξις τῆς διεσπάρθη, αἱ πλεῖσται τῶν ἐναρμονίων λέξεών της ἠκροτηριάσθησαν, πολλὰ μέρια της, πολλοὶ χαρακτήρες της ἠφανίσθησαν· ἐκολοβώθη ὡς ὁ μέγας Παρθενῶν, ὅστις ἀπώλεσε καὶ ἀνάγλυφα καὶ κιονόκρανα καὶ στήλας ὀλοκλήρους· ἀθροίζοντες δὲ σήμερον τὰ διεσκορπισμένα κοσμήματά της καὶ συναρμολογοῦντες ταῦτα ἐπιτηδεῖως δυνάμεθα μόλις ν' ἀπαρτίσωμεν μικρά τινα καλλιπνήματα.

Ἐπὶ τῆς ἐσχάτης ἐθνικῆς Συνελεύσεως ὁ Τρικούπης διεκρίθη καὶ διὰ τοῦ πατριωτικοῦ ζήλου του.

Ὅτε ὁ Μιχαὴλ Σχινᾶς ἐστήριξε μὲν πρῶτος τὰ δίκαια τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ προτείνας τὴν ἀναγνώρισιν ταύτης παρὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλης Συνόδου προσέβαλε πλαγίως τὴν ἀνεξαρτησίαν της, ὁ πληρεξούσιος τοῦ Μεσολογγίου κατεπολέμησε γενναίως τὰν θεολόγον ῥήτορα.

Ὅτε δὲ ὑστερον ὡς ἄλλοι Θόαντες οἱ Ῥήγαι καὶ οἱ Περούκαι παρ' ὀλίγον ἐνομοθέτησαν νὰ βουβυτῆται εἰς τὸν δυσμενῆ βωμὸν τοῦ Αὐτοχθονισμοῦ των ὅστις τῶν ὁμογενῶν πατήσῃ τὸ ἐλληνικὸν ἔδαφος, ὁ αὐτὸς προτείνας σχέδιον Ψηφίσματος, δι' οὗ ἐπετρέπετο τριετὴς μόνον προτίμησις τῶν ἀγωνιστῶν εἰς τὰ ὑπουργήματα, ἐζήτησε παντοίως τρόποις, ἀλλὰ ματαίως, νὰ ἐκβάλῃ τὸ σκάνδαλον.

Δὲν ἐθεώρησα ὅμως ἐπιτυχῆ τὴν ὑπὲρ Γερουσίας δημογορίαν του διότι οὐδὲ ὅτε τὸν ἤκουα ἐπίστευσα ὅτι ὁ Σύλλογος τῶν Κυρίων γερουσιαστῶν, τῶν παρὰ τοῦ δημοσίου τρεφομένων ἱερῶν τούτων χηνῶν, θέλει ἐγοηγορεῖ ἐπὶ τῆς Πολιτείας καὶ διασώσει ποτὲ τὸ Καπιτώλιον, οὐδὲ σήμερον πιστεύω ὅτι, ἂν ποτε παρευρεθῶ εἰς συνεδριάσιν των, θέλω ἐκπλαγεῖ καὶ νομίσαι τὴν Γερουσίαν τῆς Ἑλλάδος, ὡς ὁ Κινέας τὴν Σύγκλητον τῆς Ῥώμης, Συνέδριον πολλῶν βασιλέων. Ἀλλὰ κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν ἐνθέρμως ὑπερασπίσθη, ἂν καὶ εἰς μάτην, τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λαοῦ εἰς τὸ ἐκλέγειν ἓνα τῶν δύο βουλευτῶν ἕξω τῆς Ἐπαρχίας. Τέλος δὲ μᾶλλον παντὸς ἄλλου συνετέλεσεν εἰς τὰς ὑπὲρ τῶν ὁμογενῶν ἠπίας διατάξεις, δι' ὧν κατὰ τι ἐθεραπεύθη τὸ ὑπὸ τοῦ Ῥήγα Παλαμίδου ἀνοιχθὲν τραῦμα εἰς τὰ στήθη τῆς Ἑλλάδος.

Μάρτυς γενόμενος τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν ἀγῶνος συνέθεσεν ἱστορίαν τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως· τεμάχια δὲ ταύτης χειρόγραφα εἰς ἐμὲ ἀναγνωσθέντα ἐφάνησαν ἔχοντα ἡροδάτειον ἀπλότητα. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ συγγράμματά του καὶ εἰς τὰς δημογορίας του δὲν ἐξέχει οὔτε διὰ τὸ εἰκονικόν, οὔτε διὰ τὸ πλούτιον τῶν ἰδεῶν.

Ὁ Τρικούπης δὲν ἔχει μὲν ἰκανότητά τινα μεγάλην, ἀλλ' ἐδραϊάν κρίσιν καὶ ἀκέραιον χαρακτήρα· ἀποστρέφεται τὰς ἔριδας, δὲν δοξομανεῖ καὶ διὰ ν' ἀναβῆ τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα δὲν πατεῖ ἐρείπια καὶ πτώματα.

Φαίνεται ὅτι ὁ νῦν ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἐκ τῶν ἐπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος ἠγάπησε μάλιστα Πιττακὸν τὸν γνωματεύσαντα « μηδὲν ἄγαν » καὶ ἀφαιρέσας τὸ ἀπόσθεγμα

τοῦτο ἐκ τῶν προφυλαίων τοῦ ἐν Δελφοῖς Ναοῦ τὸ ἔθεσεν εἰς τὸ μετώπιον τοῦ πολιτικοῦ βίου του.

Ἄν ἡ Πραξιδίκη, Θεότης τοῦ μεσαίου ἔρου, εἶχεν εἰς τὴν Ἑλλάδα θυσιαστήριον ὃ μὲν Σπυρίδων Τρικούπης ἤθελε γενῆ αὐτῆς ἱεροφάντης, ὃ δὲ Γεώργιος Αἰνιᾶν ἀρχιδιάκονος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ.

Σὺ ἔπρεπε, Σπυρίδων Βαλέτα, νὰ ζῆς κατὰ τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου διότι σὺ τὴν προεῖδες καὶ τὴν προήγγειλες εἰς τὸν Ὅθωνα, διότι καὶ σὺ, γλαφυρὲ συγγραφεὺ τοῦ Σίβη, ἐμόχθησες ὑπὲρ αὐτῆς.

Ὡς ὁ Φωκίων προσηνέστατος ὦν τὸ ἦθος ἐφαίνεσο σκυθρωπάζων ὡς ἐκεῖνος· ὁ λόγος σου ὡς ὁ λόγος ἐκείνου εἰς ἐλαχίστην φράσιν περιεῖχε μέγαν νοῦν· ὡς δὲ τὸ πολλῆς ἀξίας χαρτονόμισμα πᾶν τὸ παρὰ σοῦ γραφόμενον πολλὰ ἐσήματινεν ἀπ' ὀλίγων.

Ἄλλὰ περὶ τὰ κυνικὰ κάματα τοῦ πηρελθόντος ἔτους ἀπέθανες τὸν ὀδυνηρὸν ἐκεῖνον θάνατον ζητῶν εἰς μάτην δρόσον διὰ τὰ κατάφλεκτα χεῖλη σου, εἰς μάτην ἐλευθερίαν διὰ τὴν διψαλέαν πατρίδα σου, καὶ ὦ πανάθλιε! οὔτε τὴν αὔξησιν τῶν ἐπιτὰ τέκνων σου ἀναρπασθέντων ὄλων εἰς βρεφικὴν ἡλικίαν εὐτύχησες νὰ ἴδῃς, οὔτε τὴν αὔξησιν τοῦ νεογνοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀναρπασθεῖς σὺ αὐτὸς πρὸ τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου.

Και σὺ μὲν κείσαι μετὰ τῆς σοφῆς Ὑπατίας σου, ἐγὼ δὲ ἀρμύζω τὴν γραφίδα μου πρὸς πρόσωπα ὀλίγον ἢ οὐδαμῶς φέροντα τοὺς ἀρχαίκοις χαρακτῆράς σου.

Ὁ Κωνσταντῖνος Ζωγράφος εἰς τὴν χροιάν, εἰς τὸ βλέμμα, εἰς τὴν καταγραφὴν τῆς μορφῆς, εἰς τοὺς ψυχροὺς τρόπους του ἔχει τι τοῦ πονηροῦ καὶ συνετοῦ ἐκείνου ὄφρως τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς. Πιστεύετε ὅτι κυκλοφορεῖ αἷμα εἰς τὰς φλέβας του; Ἐγὼ μὰ τοὺς Θεοὺς! ὄχι. Ὁ ἔξοχος αὐτός ῥήτωρ ὡς κρουερός σίδηρος ἀνατέμνει τὴν ἰδέαν καὶ μαχόμενος πρὸς τοὺς ἀντιπάλους του δὲν ἐξάπτεται, δὲν ἐρυθριᾷ, δὲν ταράσσεται.

Ἀγέρωχος ὡς ὁ πρᾶ τῶ Μίλτωνι Ἐωσφόρος, ἀφ' οὗ ὑπέγραψε τὴν συνθήκην ἐκείνην ὄχι ἐπὶ σκοπῶν προδοσίας ὡς τινες τὸν ἐσυκοφάντησαν, ἀλλ' ἐξ ἀβουλίας καὶ καταφρονήσεως πρὸς τὴν κοινὴν δόξαν, ἀντέταξεν ὡς ἐκεῖνος πρὸς τοὺς πολεμίους του σταθερὰν ὑπεροφίαν καὶ ἀδυσώπητον ἀπέχθειαν· τελευταῖον δὲ ὡς ἐκεῖνος ἀποστατήσας εἰς κίνδονον ἔφερε τὴν Βασιλείαν τοῦ Κυρίου του.

Ἀνῆλθεν εἰς τὸ φῶς ἐκ τῶν βαράθρων ἐν μέσῳ τοῦ κρότου τῆς τριτοσεπτεμβριανῆς ἐκρήξεως. Πόσον ὅμως χρόνον μετὰ τῶν συνεργατῶν του Κυκλώπων ἀψοφητὶ ἐχάλκευεν εἰς τὰς αἰτναίας καμίνους τοὺς κεραυνοὺς τῆς Ἐλευθερίας! Πῶς ἡ σφύρα του ἐκτύπα εἰς τὸν ἄκμονα ὡς εἰς ἀπαλὸν βάμβακα! Ἄλλ' αἴφνης ὁ κρατῆρ ἐξεχύθη φλογερός, καὶ ἡ μὲν ὠχρὰ μορφή τοῦ ἀγρόπνου Ἡραίστου ἐφάνη ῥητορεύουσα εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Κράτους, τῆς δὲ καλῆς Κύπριδος του ὁ λεπτούφαντος κεστός μεταβληθεὶς εἰς συνταγματικὴν σημαίαν περιήλθε τὰς τριόδους τῶν Ἀθηνῶν.

Ὁ Ζωγράφος ἔχει τὸν νοῦν ὀξυδερκῆ· ἀλλ' ἄμετρος ἐπικρῖς καὶ φιλοδοξία ἐθόλωσαν πολλάκις τὸ τηλεσκόπιον τῆς πολιτικῆς του ὁράσεως.

Στερούμενος πάσης αἰσθητικότητος καὶ ὧν, οὕτως εἰπεῖν, ἔλος ἀριθμητικὸς ὑπολογισμὸς δὲν δίδει ἐν, εἰμὴ ἐπ' ἐλπίδι δεκαπλασίονος κέρδους· εἰκὼν Πίνακος πυθχαγορείου, τοῦ ὁποίου ἀρχὴ καὶ τέλος ὁ πολυπλασιασμός.

Ἐξ ἀγγινοίας μᾶλλον, ἢ ἐκ πολυμυθείας στρέφει τὸν κάλαμον ἐπίσης ὡς τὴν γλῶσσαν εὐκόλως· ἀλλὰ τὸ λεκτικόν του στερεῖται καὶ νεύρων καὶ χάριτος.

Βουλευτὴς δεινὸς περὶ τὸ λέγειν, ἀλλὰ πολλάκις σοφιστῆς, κινδυνεύει νὰ νικηθῇ; κινδυνεύει νὰ συλληρθῇ; ἐξερεύγει χεῖμαρδρον στρεψοδίκου φρατεολογίας καὶ σκοτιζῶν τοὺς ἀνταγωνιστάς του ὑπεκφεύγει ὡς ἡ διωκομένη σηπία, ἣτις σκορπίζει γύρω ἄρθρον μελάνην καὶ γίνεται ἄφαντος.

Ἐπὶ τῆς τελευταίας ἐθνικῆς Συνόδου ἐφάνη συντηρητικὸς εἰς τὴν πρὸς τὸν βασιλικὸν Λόγον Ἀπάντησιν καὶ δημοκρατικὸς εἰς τὰς ἐσχάτας συνεδριάσεις, *εἰτεροχθορίζων* εἰς τὸ περὶ δημοσίων ἐπαγγελμάτων Ψήρισμα καὶ *αὐτοχθορίζων* εἰς τὴν περὶ Σωματείων συζήτησιν· ἐν κεφαλαίῳ ὑπῆρξεν ὁ πολυχρώματος χαμαιλέων τῆς Συνελεύσεως.

Ζητήσας ἐκ τῆς 3 Σεπτεμβρίου καὶ νὰ ὑπουργεῖσθαι συνεφιλιώθῃ μετὰ τοῦ Μαυροκορδάτου. Ὁ Πελοποννήσιος τότε ἀλιεὺς εἴλκεν, εἴλκεν ἀπὸ λεπράδος πέτρας τὴν σαγήνην του· ἐκ τῆς βαρείας ἄγρας τὰ γόνατά του ἐκάμπτοντο· ἀλλ' ὅτε χαίρων ἐξέφερε τὸ δίκτυον εὗρεν ἀντὶ θύνων καὶ ἀστακῶν πέτραν παμμεγέθη τῶν αἰγιαλῶν τοῦ Φαναρίου.

Ὁ Κύριος Ζωγράφος (ὡς μὲ συγχωρήσῃ τὴν περιέργειαν ταύτην), εἶναι ἄθεος, θεϊστὴς ἢ Θρησκός; Θρησκός ὧν, πι-

στεύει εἰς τὸν Μωϋσῆν, εἰς τὸν Μωάμεθ ἢ εἰς τὸν Χριστόν; Πιστεύων εἰς τὸν Χριστόν, εἶναι ὀρθόδοξος, καθολικὸς ἢ διακηρυχόμενος; Περὶ τούτων ὅμως μὴ ἐρωτῶμεν αὐτόν· ἄς ἐρωτήσωμεν τοὺς πατέρας τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου, οἵτινες τρισὶ δακτύλοις ποιοῦντες τὸν σταυρόν των θέλουσιν ὁμώσει ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου ὅτι οὐδεὶς κωνονικώτερος τοῦ Κυρίου Ζωγράφου.

Ὁ Κύριος Ζωγράφος (ἢ ἀπολέσασα τὸν Ἀδὰμ περιέργεια θέλει ἀπολέσει καὶ ἐμέ), εἶναι δεσποτικὸς ἢ συνταγματικὸς; Συνταγματικὸς κατὰ τοὺς ἀριστοκρατικούς τύπους τῆς Ἀγγλίας, κατὰ τοὺς δημοκρατικούς τῆς Ἀμερικῆς ἢ κατὰ τοὺς δημοπρατικούς τῆς Γαλλίας; Περὶ τούτων ὅμως μὴ ἐρωτῶμεν αὐτόν· ἄς ἐρωτήσωμεν τοὺς συντάκτας τοῦ Αἰῶνος, τοῦ Ἀνεξαρτήτου καὶ τῆς Ἐθνικῆς, οἵτινες αὖριον ἀποκαλοῦντες ἐμέ τυραννόφρονα θέλουσι κηρύξει ὅτι οὐδεὶς φιλελευθερότερος τοῦ Κυρίου Ζωγράφου.

Ὁ φίλος πνευματωδέστατος ὦν ἠπάτησε καὶ τοὺς ἀγαθοὺς καθηγουμένους τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου καὶ τοὺς εὐπίστους δημοσιογράφους τῶν Ἀθηνῶν καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν! ἐμέ αὐτόν, ὅστις συγκεράσας τὰ χρώματά μου τὸν ἐκάλ- λυνα ἴσως ὑπὲρ τὸ θέον.

Ἄλλ' ἀπατῶμαι ὡσαύτως, ἢ δικαίαν ἐπιπέρω τὴν ἀκόλουθον κρίσιν;

Ὁ Ζωγράφος εἶναι βαθύνους ὡς ὁ Κωλέττης· ἐνεργότερος δὲ καὶ τοῦ Κωλέττου καὶ τοῦ Μαυροκορδάτου καὶ τοῦ Μεταξᾶ, ἔχει τὴν αὐτὴν διπλωματικὴν ἰκανότητα καὶ μάθησιν εὐρύτεραν.

Ὅταν ἀναλογισθῶμεν ὅτι καθ' ὃν χρόνον οὗτος διεπραγματεύετο τὴν συνθήκην αἱ περὶ τοῦ μέλλοντος μεγαλείου

τῆς Ἑλλάδος ἰδέαι δὲν ἐθέρμαινον ἔτι τὰς κεφαλὰς ἡμῶν ,
 ὅτι ἐξ ἀπερισκεψίας καὶ ὄχι ἐξ ἐπιβουλῆς παρεδέχθη σύμ-
 θασιν ἐπωφελεστάτην κατὰ τὸ ἐμπορικὸν μέρος τῆς , ἀλλ'
 ὀλεθριωτάτην κατὰ τὸ πολιτικόν , ὅτι διὰ τὸ στιγμιαῖον αὐτὸ
 ἀμάρτημα ὑπέστη τεσσάρων ἐνιαυτῶν ὀδυνηρὰς βισάνους ,
 ὅτι πρὸ μικροῦ συνέτεινε μεγάλως εἰς τὴν μεταβολὴν
 τῆς 3 Σεπτεμβρίου καὶ σήμερον ἀποκρούεται ἀδίκως καὶ
 τῆς Γερουσίας καὶ τῆς Βουλῆς, ἀφοπλιζόμεθα παντὸς μένους
 πρὸς ἄνθρωπον μεταμεληθέντα καὶ δυνάμενον πολλαχῶς
 νὰ ὠφελήσῃ τὴν πατρίδα διὰ τῆς εὐφυΐας του , οὐδαμῶς δὲ νὰ
 βλάβῃ αὐτὴν διὰ τὴν μέχρι τελευτῆς του ὑποπτον ἐπιτήρη-
 σιν τοῦ κοινοῦ .

ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Στάσου πρὸς Θεῶν ! πρὸς Δαιμόνων ! Κύριε Ῥήγα , στά-
 σου . Μὴν ἀλλάζῃς ἀδιακόπως θέσιν . Κατ' αὐτὸν τὸν τρό-
 πον δὲν θέλω συλλάβει ποτὲ κάμμιαν σου φάσιν . Παικι-
 λοστρόφοτερος καὶ τῆς σελήγης , μεταβάλλεσαι ὄχι πᾶσαν
 ἐσπέραν ὡς αὐτὴ , ἀλλὰ πᾶσαν στιγμὴν . Ἄλλοτε παρι-
 σταῆς τὸ εὐθὺ καὶ ἄλλοτε τὸ πλάγιον τοῦ προσώπου σου ,
 κάθησαι , ὀρθόνεσαι , μεταποπίζεις τὸν σκίμποδά σου καὶ
 καθὼς κάμνεις οὐδὲ γραφίς , οὐδὲ γλυφεῖον , οὐδὲ δαγγε-
 ροτυπία χρησιμεύουσι , μόνον δὲ , ὅταν ὁ μὴ γένοιτο ! κλεί-
 σης διὰ παντὸς τὰ δημοκρατικά σου βλέφαρα , μὲ ὑγρὸν
 γύψον ὁ δῆμος τῶν Ναυπλιέων θέλει ἐκτυπώσῃ τὴν μορ-
 φὴν σου , ὁ δῆμος τῶν Ναυπλιέων , ὅστις χθὲς διὰ τὸ δρα-
 κόντειόν σου ἐκείνο κατὰ τῶν ἑτεροχθόνων Ψήφισμα εἴπτων

πρὸ ποδῶν σου τὰ ἱμάτιά του ὀλίγον ἔλειψεν ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς ἀγάπης νὰ σέ καταπλακώσῃ καθὼς οἱ παλαιοὶ Ἀθηναῖοι διὰ τῶν αὐτῶν φιλικῶν ἐνδείξεων ἔφεραν εἰς ἀσφυξίαν τὸν νομοθέτην τῶν Δράκοντα . . . Ἄλλ' ἐγὼ λαλῶ , καὶ σὺ ὡς ἔγγελος γλίσχρος ἐκφεύγεις . . . Ἴδου λοιπὸν σέ μαγνητίζω καὶ θέλης ἢ δὲν θέλης σέ καθιστῶ ἀκίνητον . . . Ἴδου μονοτρόπως , μονοσχήμεως , ἐκ δεξιῶν εἰς ἀριστερὰ περιστρέφω τὴν χειρά μου εἰς τὴν κεφαλὴν σου . . . Ἐλθετε , χρυσοπτέρυγοι ἑλπίδες Ὑπουργείων , καὶ ἀποκαρῶσατε τὸν Τριπολίτην Ὀκονέλλον μου ! Ἐλθετε , λαμπρὰ ὄνειρα γερουσιαστικῶν καὶ βουλευτικῶν ἐδρῶν , καὶ φαιδρύνετε τὸν Ἀρκάδα Μιραβώ μου ! . . Ὡ δύναμις τῆς μεσημερικῆς μεθόδου ! Μεσημέρι θαυματουργέ , αἰνῶ σε καὶ δοξάζω σε ! Ἴδου φαίνεται ἡρεμῶν , ἰδοὺ ἀποκοιμᾶται ὁ Πολύφημος τῶν ἐτεροχθόνων . . . Τώρα σὺ μόνος θέλεις ἀποκαλύψει , Κύριε Ῥήγα , τὰ ἐνδόμυχα πάθη σου , τὰς ψυχικὰς ἀσθενείας σου . Τώρα σὺ θέλεις ζωγραφῆσαι αὐτὸς σεαυτὸν . . . Τί πάσχεις , Κύριε Ῥήγα ; Ποία νόσος σέ κατατρῶγει ;

— Ἐσωτερικο . . . οικονομικο . . . ὑπουργο , . . . μανία . . .

— Ἐκβαλε , φίλε μου , ἔμεσε τὴν ἑκατόμπυχον αὐτὴν ταινίαν , ἥτις ὀλίγον ἔλειψε νὰ σέ πνίξῃ . Ὁ κατάρτος σκώληξ ! Αὐτὸς τόσα ἔτη σ' ἔφερε τὴν βουλιμίαν καὶ καταβροχθίζοντα ἐν σρακτὸν καθ' ἡμέραν εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Κράτους δὲν σέ ἄρινε νὰ κορεσθῆς . . . Δύνασαι νὰ μᾶς εἴπῃς , Κύριε Ῥήγα , ποῖον τὸ ἱατρικόν σου ;

— Μία καὶ μόνη βοτάνη .

— Καὶ ποῦ αὕτη νὰ βλαστάνῃ ;

— Εἰς τοῦ ἀνακτος τοὺς κήπους .

— Λέγεις λόγους περιλύπους ! . . . Τὸ Δίπλωμα δὲν ἐν-

νοεῖς ; Ἀλλοίμονον ! τὸ πάθος σου , ὡς βλέπω , εἶναι ἀνιά-
 τον . Ἄλλ' ἐν τοσοῦτῳ , καλέ μου ὑπνοβάτα , λέγε τὰ μυστή-
 ρια τῆς ψυχῆς σου . Διατί ἐζήτησες εἰς τὰ περὶ δημοσίων
 ἐπαγγελμάτων καὶ περὶ Σωματείων δύο Ψηφίσματα νὰ δι-
 χοτομήσῃς τὸ σῶμα τοῦ ἑλληνικοῦ Γένους καὶ ζηλεύσας
 τὸν Ἡρόστρατον ἠθέλησες νὰ καύσῃς τὸν Ναὸν τῆς πανελ-
 ληνίου φυλῆς , ὅστις στηρίζεται εἰς τέσσαρας μεγάλας στή-
 λας , τὴν αὐτὴν θρησκείαν , τὴν αὐτὴν γλῶσσαν , τὴν αὐτὴν
 καταγωγὴν καὶ τὸ αὐτὸ μέλλον ; Διατί καὶ εἰς τὸν περὶ
 ἐκλογῆς βουλευτῶν σχεδιασθέντα ὑπὸ σοῦ Νόμον ἀπένεμες
 ὅλα μὲν τὰ προνόμια εἰς τοὺς αὐτόχθονας , τὰ δὲ βάρη ὅλα
 καὶ τοὺς ἀποκλεισμοὺς εἰς τοὺς ἑτερόχθονας ὡς ἡ πονηρὰ
 Παρυσάτις , ἣτις τέμνουσα τὰ κρέατα μὲ μαχαιρίδιον ἐξ
 ἑνὸς μέρους φαρμακευμένον αὐτὴ μὲν ἔτρωγε τὰ καθαρὰ ,
 εἰς δὲ τὴν συγγενῆ τῆς ἔδιδε τὰ δηλητηριώδη καὶ τὴν ἐδο-
 λορόνει ; . . Ἀποκρίνου , ἀποκρίνου .

— Ἐξωσθεῖς τοῦ Ὑπουργείου , ἀποβληθεῖς τῆς Αὐλῆς ,
 ἐλθὼν εἰς ῥῆξιν μετὰ τοῦ Μεταξᾶ , Κωλέττου καὶ Μαυρο-
 κορδάτου , δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπινοήσω τι ; δὲν ἔπρεπε νὰ γενῶ
 δημοτικὸς ;

— Ἄλλ' ὡς τοιοῦτος πῶς δὲν ἐστήριξες μετὰ τοῦ Γρί-
 βα μίαν Βουλὴν ἀντὶ δύο ; Πῶς ἐδραπέτευσες εἰς τὴν ψη-
 φηφορίαν τῆς ἐκλεκτικῆς Γερουσίας ; Πῶς ἐζήτησες ἔπειτα
 ὑπὲρ τῶν γερουσιαστῶν ἐξακισχιλιόδραχμον ἐτήσιον μισθὸν
 ἀμερινομεριμνίας ; . . Ὀμίλει , Ὀμίλει .

— Ἐπρεπε νὰ κλείσω πᾶσαν ὁδὸν συμφοιλιώσεώς μου
 μετὰ τῆς Αὐλῆς κατ' ἐκείνας μάλιστα τὰς ἡμέρας , ὅτε νέου
 Ὑπουργείου συνδυασμὸς ἐμελετᾶτο ;

— Διὰ τοῦτο λοιπὸν , γεννάδα μου , ἐπολέμησες καὶ τὴν

ἄμεσον ἐκλογὴν τῶν βουλευτῶν; Διὰ τοῦτο ἀπεστέρητες τὸν λαὸν ἐκάστης Ἐπαρχίας τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγειν ἔξω αὐτῆς ἓνα τῶν δύο βουλευτῶν καὶ τὸν κατέστησες δούλον τῶν προκρίτων του; . . Ἄρκει, Κύριε, ἡ ἐξομολόγησίς σου, αὐτὴ . . Ἴδου μονοτρόπως, μονοσχήμεως, ἐξ ἀριστερῶν εἰς δεξιὰ περιστρέφω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν κεφαλὴν σου . . Ἄφετε, χρυσοπέτερουγοὶ ἐλπίδες Ὑπουργείων, τὸν Τριπολίτην Ὀκονέλλον μου! Ἄφετε, λαμπρὰ ὄνειρα γερυσιαστικῶν καὶ βουλευτικῶν ἐθρῶν, τὸν Ἀρχάδα Μιραβὼ μου! . . Ἴδου φαίνεται σαλεύων, Ἴδου ἀνεγείρεται ὁ Κέρβερος ὁ ὑλακτῶν καὶ δάκνων τὸ ἐλληνικὸν Γένος . . Ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου, Κύριε Ῥήγα, ἐπειδὴ τὸ μαγνητικὸν ῥευστὸν συγκεντρωθὲν εἰς τὸν ἐγκέφαλόν σου ὀλίγον τι ἐτάραξε τὴν ἰσοσταθμίαν του Ὑπάγε· δύνῃμαι τώρα καὶ μόνος ν' ἀποτελειώσω τὴν εἰκόνα σου.

Ὁ Ῥήγας Πηλαμίδης ὑπῆρξεν ὁ εὐφυέστερος ἀντιπρόσωπος τοῦ ἀναφύεντος σήμερον ἐπαρχιακοῦ Αὐτοχθονισμοῦ, τὸν ὁποῖον ἡ Ἑλλάς βρέφος ἔτι ὡς πυρετὸν ὀδοντοφυΐας ὑπέστη πρὶν κατὰ τὸ 1822 συστήσῃ τὸ πρῶτον Πολίτευμά της καὶ καταλύσῃ τὰς τμηματικὰς Κυβερνήσεις της.

Ἐπειδὴ δὲ οὔτε ἡ πολυμαθία, οὔτε ἡ ῥητορεία ἦσαν αἱ στηρίζασαι τὸ Βῆμα τῆς ἐσχάτης Ἐθνοσυνελεύσεως Καρυάτιδες, δικαίως ὁ πληρεξούσιος τῆς Τριπόλεως δύναται ν' ἀπαιτῆ θέσιν μεταξὺ τῶν κομματαρχῶν της· καὶ τῶ ὄντι πολλάκις τὴν ἐκίνησε καὶ τὴν ἀπεπλάνησε τῆς εὐθείας ὁδοῦ. Ἀλλ' ἂν καὶ ὑπῆρξεν ὁ εἰς τὴν κοίτην τῆς Ἑλλάδος διερπύσας καὶ εἰς τὸν τρέχηλόν της περιπλεχθεὶς ὄφις, ὁμολογοῦμεν ὅμως ὅτι δὲν εἶναι ἄμοιρος παντὸς προτερήματος καὶ ἂν ἐτύγχανεν ἀγωγῆς ἐλευθερίου ἴσως ἤθελεν

ἀναδειχθῆ ὠφέλιμος εἰς τὴν πατρίδα· ὁ Πελοποννήσιος οὗτος ἔχει ἐπιμονὴν σιδηρᾶν καὶ πολιτικὴν ἀνδρίαν ὡς οὐδεὶς ἄλλος.

Ἐπὶ τῆς συνταγματικῆς Ἰπουργείας του ἐξώρισεν ἀ-
θώους πολίτας καὶ κατὰ πολλοὺς μῆνας μάχαιρα γυμνῆ
Διονυσίου ἀπὸ λεπτοῦ νήματος ἐκρέματο ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς
ἡμῶν, μάχαιρα, τὴν ὁποίαν οὗτος ἐτρόχιζεν εἰς τὴν πέ-
τραν τῆς ἀναρχίας. Συνέλαβε τότε τὸν θρασὺν σκοπὸν τοῦ
νὰ δεσπόσῃ τὴν Συνέλευσιν διὰ τοῦ ὄχλου, τὸν ὄχλον διὰ
τοῦ στρατοῦ, καὶ νὰ ὑποκριθῇ τὸ πρόσωπον ἑνὸς τῶν δη-
μαγωγῶν τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως. Διὰ τοῦτο καὶ
ἂρ' οὐ ἐξέπεσε τῆς Ἀρχῆς διατηρεῖται παντὶ σθένει φίλος
θρασέων τινῶν πολεμικῶν καὶ τινων προκρίτων τοῦ ἀθη-
ναϊκοῦ λαοῦ. Ἐγὼ δὲ πρὸς ἀσφάλειαν τῆς πατρίδος προ-
τρέπω τοὺς συμπολίτας μου νὰ προσέχωσι τὰ διαθήμα-
τα τοῦ ἀπλήστου Κλέωνος τῆς Τριπόλεως, τοῦ ὁποίου καὶ
ἡ ἀπότομος φυσιογνωμία καὶ ὁ πλατὺς αὐχὴν καὶ τὸ μι-
κρὸν, ἀλλὰ στερεὸν ἀνάστημα καταγγέλλουσιν ἄνδρα τολ-
μητίαν.

Τ Ε Λ Ο Σ.

Πωλείται παρά τῷ Βιβλιοπώλῃ Κυ-
ρίῳ Α. Πουλή διὰ Δραχμὰς 3. 50.